

Bundel van de RAUM vergadering AB openbaar van 19 mei 2021

Agenda bijlagen

Vastgesteld verslag openbare extra AB RAUM 19 mei 2021.pdf

Besluit 2021 07 Benoeming AB lid Opdam Heiloo.docx

Besluit 2021 08 Contractverlenging Recreatie Noord Holland.docx

Besluit 2021 09 Ontwikkeling Druktemonitor en Bezoekersportaal.docx

- 01 OPENING EN VASTSTELLING AGENDA AB
 - 00 agenda AB raum 19-05-2021.docx
- 01.a Voorstel AB benoeming lid AB de heer R. Opdam (zie ook agendapunt 08b)
- 02 VORIGE VERGADERINGEN
 - 02.a Concept verslag openbare vergadering AB 2 december 2020
 - 02 Conceptverslag openbare AB RAUM 02 dec 2020 AB 19-05-2021.doc
- 03 LIJST INGEKOMEN STUKKEN (TER KENNISNAME)
 - 03 lijst ingekomen stukken AB 19-05-21.docx
- 04 VISIE EN UITVOERINGSPROGRAMMA - geen agendapunten
- 05 GEBIEDSONTWIKKELING NATUUR EN RECREATIE - geen agendapunten
- 06 CONTRACTBEHEER - geen agendapunten
- 07 MEERJAREN BEHEER - geen agendapunten
- 08 ORGANISATIE (WAARONDER SCHAPSOVERSTIJGENDE ZAKEN)
 - 08.a Voorstel AB Governance- en beheersstructuur recreatieschappen en inrichting bestuursbureau
 - 08a Governance- en beheersstructuur recreatieschappen voorstel AB 19-05-21.docx
 - 08a Governance- en beheersstructuur recreatieschappen bijlage 1 AB 19-05-21.pdf
 - 08a Governance- en beheersstructuur recreatieschappen bijlage 2 AB 19-05-21.pdf
 - 08a Governance- en beheersstructuur recreatieschappen bijlage 3 AB 19-05-21.docx
 - 08a Governance- en beheersstructuur recreatieschappen bijlage 4 AB 19-05-21.pdf
 - 08a Governance- en beheersstructuur recreatieschappen bijlage 5 AB 19-05-21.docx
 - 08.b Voorstel AB benoeming lid AB de heer R. Opdam (reeds behandeld als agendapunt 1a)
 - 08b Benoeming lid DB-AB R. Opdam voorstel AB 19-05-21.docx
 - 08b Benoeming lid DB-AB R. Opdam bijlage 1 AB 19-05-21.pdf
 - 08.c Verlenging overeenkomst RNH
 - 08c Contractverlenging RNH 2021 voorstel AB 19-05-21.docx
 - 08c Contractverlenging RNH 2021 bijlage 1 AB 19-05-21.docx
 - 08c Contractverlenging RNH 2021 bijlage 2 AB 19-05-21.pdf
 - 08.d AB-voorstel Ontwikkeling druktemonitor en bezoekersportaal
 - 08d Ontwikkeling Druktemonitor en Bezoekersportaal voorstel AB 19-05-21.docx
 - 08d Ontwikkeling Druktemonitor en Bezoekersportaal bijlage 1 AB 19-05-21.pdf
 - 08d Ontwikkeling Druktemonitor en Bezoekersportaal bijlage 2 AB 19-05-21.pdf
 - 08d Ontwikkeling Druktemonitor en Bezoekersportaal bijlage 3 AB 19-05-21.docx
 - 08d Ontwikkeling Druktemonitor en Bezoekersportaal bijlage 4 AB 19-05-21.pdf
 - 08.e Mededeling conceptverslag voorzittersoverleg 27-01-2021
 - 08e Voorzittersoverleg 27 jan 21 mededeling AB 19-05-21.docx
 - 08e Voorzittersoverleg 27 jan 21 bijlage 1 AB 19-05-21.pdf
 - 09 PLANNING & CONTROL - geen agendapunten
 - 10 ACTUALITEIT - geen agendapunten
 - 11 BESTUURSMEDDELING VOOR RADEN EN STATEN NA AB - geen agendapunten
 - 12 RONDVRAAG

Verslag van de openbare vergadering van het **algemeen bestuur Recreatieschap Alkmaarder- en Uitgeestermeer**, gehouden op **19 mei 2021** via MS Teams

Aanwezig

Mevrouw I. Zaal	- provincie Noord-Holland	(voorzitter)
De heer S.M. Nieuwland	- gemeente Uitgeest	(vicevoorzitter)
De heer W. Breunese	- gemeente Zaanstad	(bestuurslid)
Mevrouw H.J. Niele-Goos	- gemeente Beverwijk	(bestuurslid)
De heer P.F. Dijkman	- gemeente Alkmaar	(bestuurslid)
De heer A.W.M. Schoorl	- gemeente Heemskerk	(bestuurslid)
De heer R. Opdam	- gemeente Heiloo	(bestuurslid)
De heer J. Gilliam	- Recreatie Noord-Holland	(directeur)
Mevrouw S. Zwetsloot	- Recreatie Noord-Holland	(programmamanager)
De heer P.J. Don	- Recreatie Noord-Holland	(programma-adviseur)
Mevrouw A. Bruinsma	- Allround Officemanagement	(notuliste)

Afwezig

De heer R. de Haan	- gemeente Castricum	(bestuurslid)
--------------------	----------------------	---------------

01. OPENING EN VASTSTELLING AGENDA

De gedeputeerde, mevrouw Zaal, opent de vergadering via MS Teams en heet de aanwezigen van harte welkom bij dit digitale overleg. Als eerste wordt een kort voorstelronde gehouden, omdat mevrouw Zwetsloot, als opvolger van Gerben Houtkamp, sinds 1 april jl. programmamanager is. De heer Rob Opdam, wethouder gemeente Heiloo, is ook nieuw in dit overleg en is de opvolger van de heer Romeyn.

01a AB-voorstel benoeming lid AB de heer R. Opdam

De voorzitter vraagt of het Algemeen Bestuur akkoord kan gaan met benoeming van de heer Opdam als lid van het Algemeen Bestuur. Het algemeen bestuur wijst de heer Opdam aan als lid van het Algemeen Bestuur.

Mededelingen

Er zijn geen mededelingen.

02 VORIGE VERGADERINGEN

02a Conceptverslag openbare vergadering algemeen bestuur 2 december 2020

Het algemeen bestuur besluit het conceptverslag vast te stellen.

03 LIJST INGEKOMEN STUKKEN

Het algemeen bestuur besluit het overzicht van ingekomen stukken voor kennisgeving aan te nemen.

04. VISIE EN UITVOERINGSPROGRAMMA

Voor dit onderdeel zijn geen agendapunten.

05 GEBIEDSONTWIKKELING NATUUR EN RECREATIE

Voor dit onderdeel zijn geen agendapunten.

06 CONTRACT BEHEER

Voor dit onderdeel zijn geen agendapunten.

07 MEERJAREN BEHEER

Voor dit onderdeel zijn geen agendapunten.

08 ORGANISATIE (WAARONDER SCHAPSOVERSTIJGENDE ZAKEN)

08a. AB-voorstel Governance- en beheersstructuur recreatieschappen en inrichting bestuursbureau.

De heer Breunesse constateert dat de financiële consequenties voor de gemeente Zaanstad een verhoging van de participantenbijdrage van € 10.000,— zou betekenen. De heer Breunesse vindt de manier waarop dit nu wordt voorgesteld, namelijk dit via een begrotingswijziging 2022 door te voeren, een te impliciet besluit. De verhoging van de participantenbijdrage heeft veel gevolgen voor de begroting van de gemeente. De heer Breunesse vindt daarom dat de gemeenteraad van de gemeente Zaanstad hier een zienswijze over moet kunnen geven. Dit zit nu niet in het voorstel en de heer Breunesse wil dit graag voorstellen en wijst hierbij ook op de brief die de gemeente Zaanstad mee gaat sturen bij de zienswijze op de begroting voor 2021 en verder, die komende week in de gemeenteraad van Zaanstad wordt behandeld. Dit voorbehoud wil de heer Breunesse graag maken, zodat de gemeenteraad hier ook een uitspraak over kan doen. Dit zou moeten kunnen samengaan met het verder voorbereiden van de uitwerking van dit voorstel, maar dan wel onder dat voorbehoud.

Mevrouw Zaal had begrepen dat het voorstel sowieso voor zienswijzen naar de gemeenteraden gaat en vraagt aan de heer Gilliam of dit klopt. De heer Gilliam zegt dat het voorstel was dit impliciet mee te nemen in de begrotingswijziging.

Mevrouw Zaal vraagt of dit niet voldoende is en of de heer Breunesse de gelegenheid wil om hier een afzonderlijke zienswijze op in te kunnen dienen. De heer Breunesse zegt dat dit klopt, omdat het bij de begrotingswijziging achteraf gaat en dit is het moment waarop nog sturing gegeven kan worden. Dat is ook het moment om de gemeenteraden in positie te brengen, zeker daar waar de financiële consequenties wat forser zijn vanwege deelname aan meerdere recreatieschappen. Een zienswijze achteraf, terwijl alle besluiten al genomen zijn, vindt de heer Breunesse daarom niet voldoende en denkt dat men nu nog met elkaar in positie is om dit op een goede manier in het proces in te bouwen. Dit voordat definitieve besluitvorming plaatsvindt. Het element dat de heer Breunesse daar nog aan wil toevoegen is dat hij ziet – met name ook voor de provincie – dat het in relatie met de recreatieschappen bij RNH voordelen biedt als een zienswijze wordt gevraagd aan de gemeenteraden. Belangrijk daarbij is dat duidelijk wordt aangegeven wat de voordelen voor de verschillende gemeenten zijn van de instelling van dit Bestuursbureau. Ook de inhoudelijke argumentatie moet dan op orde zijn. Dit wordt nu onvoldoende in de stukken teruggezien.

De heer Nieuwland geeft aan dat hij steeds kritisch is geweest over het Bestuursbureau en is dat nog steeds, maar sluit zich aan bij de heer Breunesse dat het een betere en zuivere structuur is voor zowel de provincie als het Recreatieschap. Wat de gemeente Uitgeest betreft kan de heer Nieuwland zich in het voorstel vinden, maar is er gevoelig voor dat als er gemeenten zijn die het voorstel eerst richting de raad willen brengen dat alle gemeenten dit dan moeten doen. Mevrouw Zaal wijst erop dat er een verschil is dat de gemeente Zaanstad ook participeert in Twiske Waterland en het daarom om twee recreatieschappen gaat.

De heer Dijkman zegt dat inhoudelijk uitgebreid in het DB over het voorstel is gesproken. De heer Dijkman heeft toen uitgelegd dat het bij de gemeente Alkmaar ingewikkeld ligt. Dit ook wat betreft de financiële kant. Inhoudelijk is de heer Dijkman nog niet 100% overtuigd dat dit de juiste route is, maar wil zich bij de wens van de provincie neerleggen om zaken goed te kunnen scheiden en zuiver te houden. Verder kan de heer Dijkman zich goed vinden in de woorden van de heer Breunesse. De complexiteit wat de heer Dijkman betreft zit bij Geestmerambacht, waar de gemeente Alkmaar en de gemeente Dijk en Waard alleen voor aan de lat staan en de provincie niet bijdraagt aan de financiering. Dit maakt het ingewikkeld en daarom wil de heer Dijkman een knip maken tussen Recreatieschap Alkmaarder- en Uitgeestermeer en Geestmerambacht. Over Recreatieschap Alkmaarder- en Uitgeestermeer wordt vandaag gesproken en de heer Dijkman kan instemmen met een bijdrage. Het is goed om dit naar de raad te brengen, maar voor Alkmaar is dat een extra complicatie vanwege de separate governance discussie die bij Geestmerambacht loopt. Dit maakt het ingewikkeld om dit onderdeel eruit te halen. De heer Dijkman begrijpt het echter heel goed en kan zich er ook in vinden om het voor te leggen aan de raad.

De heer Schoorl merkt op dat voor de gemeente Heemskerk geldt dat de financiële consequenties minimaal zijn. De heer Schoorl hecht er waarde aan om met z'n allen te proberen om de voordelen van datgene dat voorligt te onderstrepen en spreekt zijn steun uit voor wat de

heer Nieuwland en de heer Breunesse hebben gezegd. Gezorgd moet worden dat dit op een ordentelijke manier wordt gedaan en als er leden zijn die dit nodig hebben, dan moet men hier met z'n allen voor staan.

De heer Opdam kan aansluiten bij wat de heer Breunesse zegt en vindt dat men zich erbij moet aansluiten als een gemeente vindt dat er een zienswijzeprocedure nodig is. De voordelen van het Bestuursbureau zijn de heer Opdam duidelijk, maar in de stukken worden termen gebruikt als "bestuurlijke efficiency" en dit zou hij graag vertaald willen zien in wat dit qua kosten betekent. In navolging van het pleidooi van de heer Breunesse zou de heer Opdam daarom ook wat meer onderbouwing willen zien in wat het concreet betekent. Er wordt ook gesproken over het ontlasten van ambtenaren van de gemeenten. Bij de destijds geformuleerde uitgangspunten wordt ook gesproken over kostenverlaging en hij zou dit daarom wat concreter willen zien. Belangrijk is om argumenten te krijgen om de raadsleden te kunnen overtuigen van nut en noodzaak van de stap, die de heer Opdam overigens toe juicht op grond van wat hij heeft gelezen.

Mevrouw Niele-Goos sluit zich in grote mate aan bij de voorgaande sprekers. Eerder is aandacht gevraagd om geen indexerings toe te passen vanuit het idee dat iedereen heel zorgvuldig om moet gaan met de beschikbare financiën en kritisch moet zijn op extra uitgaven. Ook voor de gemeente Beverwijk geldt dat het extra bedrag dat nu gevraagd wordt niet heel erg hoog is. Hier heeft mevrouw Niele-Goos daarom niet zoveel moeite mee. Het verhaal dat naar de raad gebracht wordt dat enerzijds niet geïndexeerd wordt en anderzijds wel een verhoging nodig is, moet wel goed gebracht worden. Zij was in het begin heel kritisch over de wens van de provincie, maar denkt dat hier een mooie werkbare oplossing ligt en is hier blij mee.

De voorzitter dankt de bestuurders voor de positieve reacties met de voorbehouden die worden gemaakt en die zij goed begrijpt. Zij wil het misverstand wegnemen dat het probleem van de "dubbele petten" alleen bij de Provincie zit. Het probleem zit namelijk bij de opdrachtgevers van Recreatie Noord-Holland, dit zijn de recreatieschappen en daar zit men met z'n allen in. Het probleem van de "dubbele petten" wordt door de provincie misschien wat meer gevoeld, omdat de provincie in vier recreatieschappen participeert en in allemaal de grootste bijdrage levert. Het is ook het probleem van de gemeenten. Naast dit "papieren" probleem zijn er ook rapporten van Berenschot en de Randstedelijke Rekenkamer (Spaarnwoude) die toepasbaar zijn op alle recreatieschappen. Hierin wordt geadviseerd om dit niet op deze manier vorm te geven. Het is belangrijk de rollen van opdrachtgever en opdrachtnemer beter te scheiden. Het wordt door de provincie heel sterk gevoeld, maar het is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van de overheden om dit op een goede manier in de governance neer te leggen. Hier is ook een bestuursopdracht voor gedaan vanuit de verschillende schappen en niet alleen vanuit de provincie. Hier is een vervolg aan gegeven met twee varianten, de eerste optie was één groot schap voor heel Noord-Holland, maar daar was niet veel draagvlak voor. De tweede optie is de optie die nu is uitgewerkt en dat is het Bestuursbureau. De voorzitter denkt dat er een mooie constructie is gevonden die dit probleem oplost en gaat helpen in de ondersteuning, zowel bestuurlijk als ambtelijk. Dit is uitgewerkt in het voorstel, maar zij begrijpt dat er nog enige concretisering gewenst is. Zij weet niet of dit geboden kan worden, omdat hiervoor misschien eerst aan de slag moet worden gegaan. *De voorzitter gaat na of er nog een concretisering van de voordelen van het Bestuursbureau richting de raden kan plaatsvinden, met vermelding van kostenbesparing en efficiency.*

Bestuurlijk komt er ook een professionaliseringsslag waarbij een eigen bureau gaat ondersteunen en daardoor zou ook de bestuurlijke drukte moeten verminderen. Dit is zeker in het belang van gemeenten die in meerdere schappen zitten. Verder kan de voorzitter zich voorstellen dat de leden dit naar de raad willen brengen, maar zou dan – conform het voorstel dat door de heer Breunesse is gedaan – willen voorstellen het AB-besluit onder voorbehoud aan te nemen. Hierdoor kan verder worden gegaan, maar dit is ook afhankelijk van de uitkomsten in de andere AB's over dit voorstel. RAUM is het eerste AB waar dit voorstel wordt besproken.

Wat betreft Geestmerambacht merkt de voorzitter op dat zij de reactie van de heer Dijkman begrijpelijk vindt en dat het standpunt van RAUM niet hetzelfde hoeft te zijn als dat van Geestmerambacht. Hierover moet nog een keer nader worden gesproken, maar dit moet nog even worden uitgesteld gezien de fusieperikelen. Wat de voorzitter betreft is dit een gescheiden traject. Het standpunt van de heer Dijkman in deze is daarom beperkt tot RAUM en geldt niet voor Geestmerambacht.

De heer Gilliam geeft aan dat het inderdaad een gezamenlijk probleem is en denkt dat het goed is dat in de argumentatie richting de raden wordt aangegeven dat dit een heel expliciet punt is dat is voortgekomen uit de evaluatie die in 2017/2018 is uitgevoerd. Hier is uitdrukkelijk het opdrachtgever/opdrachtnemerschap als knelpunt gesteld en ook door alle participanten onderschreven. Gekeken wordt of beter onderbouwd kan worden waar eventuele efficiencyvoordelen zitten. Het Bestuursbureau kan zich bezighouden met de coördinatie van de Adviescommissies, de voorbereiding van de Adviescommissies en daar meer samenhang in aanbrengen. Daarnaast kan effectiever worden omgegaan met tijd, omdat ambtenaren hier dan niet zoveel tijd meer aan hoeven te besteden. *Belangrijk is dat er een concretere onderbouwing komt.* De voorzitter bedankt de heer Gilliam voor het aanbod om hierbij te helpen.

De heer Breunese bedankt de voorzitter voor haar reactie en het aanbod van de heer Gilliam, omdat dit kan helpen. Belangrijk is nog wel even te kijken hoe het vervolg eruitziet. Van de collega-bestuurders begrijpt hij dat er steun is om het voorstel eerst voor zienswijze aan de gemeenteraden voor te leggen. Van belang is te kijken hoe dit gecoördineerd een vervolg kan krijgen met een duidelijk voorstel om het als helder verhaal aan de raden voor te kunnen leggen. Op grond daarvan kunnen de raden dan een zienswijze geven. De heer Breunese stelt voor om bij beslispunten 3 en 4, die financiële consequenties hebben, een voorbehoud toe te voegen van een positieve zienswijze van de gemeenteraden. De overige beslispunten kunnen dan blijven staan. De voorzitter concludeert dat op die manier het besluit wordt geamendeerd. Er wordt een voorstel voor een nieuw besluit opgesteld en dit wordt schriftelijk gecommuniceerd.

Het algemeen bestuur besluit:

1. ***Kennis te nemen van de resultaten en conclusies van de bestuursopdracht governance- en beheerstructuur Recreatieschappen***
2. ***In te stemmen met de instelling van een Bestuursbureau, zoals in de bijgaande notitie is uitgewerkt.***
3. ***Onder voorbehoud van een positieve zienswijze van de gemeenteraden: In te stemmen met de voorlopige verdeling van de kosten van het Bestuursbureau over de participanten (zoals in bijgaande notitie, bijlage 3, is uitgewerkt); waarbij de exacte hoogte van de kosten volgt na de kwartiermakersfase.***
4. ***Onder voorbehoud van een positieve zienswijze van de gemeenteraden: In te stemmen de financiële gevolgen van de extra participantenbijdrage van € 28.277 (met jaarlijkse indexatie) te betrekken bij de begrotingswijziging 2022.***
5. ***In te stemmen de provincie Noord-Holland te vragen het gastheerschap van het Bestuursbureau op zich te nemen.***
6. ***In te stemmen met kwartiermaken van het Bestuursbureau, zodat start op 1 januari 2022 gerealiseerd wordt en als kwartiermaker Peter-Paul Horck, werkzaam bij de provincie Noord-Holland, aan te wijzen.***
7. ***In te stemmen de resterende middelen van de bestuursopdracht aan te wenden voor advieskosten van het kwartiermaken, waarbij de kosten voor de kwartiermaker door de provincie Noord-Holland worden vergoed.***
8. ***In te stemmen met het voorzittersoverleg als opdrachtgever te laten fungeren van de kwartiermaker, waarbij de voorzitter daarvan als bestuurlijk opdrachtgever wordt aangewezen.***
9. ***In te stemmen het algemeen bestuur uiterlijk in het vierde kwartaal van 2021 de noodzakelijke besluiten voor het oprichten van het Bestuursbureau ter besluitvorming voor te leggen.***

08b. AB-voorstel AB-benoeming lid AB de heer R. Opdam.

Dit is al aan het begin van de vergadering behandeld bij agendapunt 1a.

Het algemeen bestuur besluit

1. ***De heer R. Opdam aan te wijzen als lid van het algemeen bestuur.***
2. ***Met ingang van de vergadering van het algemeen bestuur van 19 mei 2021***

08c. AB-voorstel verlenging overeenkomst RNH

Op verzoek van de voorzitter licht de heer Gilliam toe dat de huidige overeenkomst eind van dit

jaar afloopt, maar dat dit niet de strekking en bedoeling is van wat er op enig moment in het voorzittersoverleg is afgesproken. Dit zou betekenen dat nu geliquideerd moet worden en dat komt niet tegemoet aan de relatie. In het voorzittersoverleg heeft de heer Gilliam daarom voorgesteld om in relatie tot de totstandkoming van het Bestuursbureau een termijn af te spreken waardoor het Bestuursbureau op een goede manier zitting kan nemen en zich bezig kan houden met hoe de relatie met RNH en de contractvorming op de juiste manier plaats kan vinden. Hier is tijd voor nodig en er is continuïteit nodig en daarom is het voorstel om het contract te verlengen tot eind 2023. Tegen die tijd kan dan op een gedegen manier worden gekeken hoe in de toekomst verder moet worden gegaan. Dit voorstel wordt via het voorzittersoverleg aan alle AB's voorgelegd.

De voorzitter concludeert dat het fijn is dat dit op deze manier zo geregeld kan worden.

Het algemeen bestuur besluit in te stemmen met het addendum van de raamovereenkomst waarin wordt vastgelegd dat Recreatie Noord-Holland ook in 2022 en 2023 de gecontracteerde uitvoeringsorganisatie is en dat er een opzegtermijn van 1 jaar op de gecontracteerde dienstverlening is.

08d. AB-voorstel Ontwikkeling druktemonitor en bezoekersportaal

Op verzoek van de voorzitter licht de heer Gilliam toe dat gewerkt wordt aan de druktemonitor van de gebieden. RNH was hier voortvarend mee aan de slag, maar de voorzitters hebben gevraagd om even pas op de plaats te maken om ook alle andere partijen hier goed bij te kunnen betrekken. Dit om een alles omvattend plaatje te krijgen. RNH is verder gegaan met een aantal voorbereidende taken om in overleg met andere partijen voor het vervolg aan de slag te kunnen gaan.

De voorzitter geeft aan dat dit een uitdrukkelijke wens vanuit de provincie was, omdat zij in haar Visie Recreatie & Toerisme ook iets wil met druk en draagkracht van de verschillende gebieden in de hele provincie. Zij wil dit graag in één keer doen, samen met de TBO's, zoals Staatsbosbeheer en Natuurmonumenten. Hier is de provincie nu mee in gesprek. Vanmorgen in het voorzittersoverleg is een inkijkje gegeven in het deel wat in beheer is bij de recreatieschappen en dat heeft interessante inzichten laten zien van waar het druk is. De voorzitter ziet dit ook als een kans om schapsoverstijgend de drukte te reguleren. De provincie wil daar een rol bij spelen om waar nodig de drukte tussen recreatieve en/of toeristische gebieden te reguleren. Ten aanzien van evenementen kan ook in overleg worden gekeken waar die plaats kunnen vinden. Voordat gespreid kan worden, moet eerst inzichtelijk worden waar het druk is en waar nog kansen liggen.

De heer Opdam begrijpt dat in kaart wordt gebracht welke gebieden kunnen rekenen op grote aantallen bezoekers en hoe hier in de toekomst op gestuurd kan worden. Hoe zou men bezoekersstromen kunnen sturen? De voorzitter zegt dat dit vanuit de provincie getracht zou kunnen worden door het aanleggen van betere verbindingen of door het beter inzichtelijk maken van kansrijke parels en mensen trachten te verleiden om minder drukbezochte gebieden wat vaker te bezoeken. Belangrijk is te monitoren hoeveel bezoekers er zijn en vanmorgen in het voorzittersoverleg zijn interessante cijfers gedeeld over bezoekersaantallen in coronatijd. Voor sommige gebieden betekent dit zelfs een verdubbeling. Ook in RAUM is het aantal bezoekers gegroeid.

De heer Gilliam geeft aan dat bij grote evenementen bewegingen worden gemonitord door gebruik te maken van een app op de telefoon, waardoor gezien kan worden waar mensen samenscholen. Op het moment dat er een te grote druk is, kan worden ingegrepen. Dit bijvoorbeeld door ergens muziek te laten spelen waardoor mensen daar vanzelf naar toe gaan. Dit is hier niet de bedoeling, maar de bedoeling is wel te trachten mensen te verleiden om gebieden te bezoeken waar het rustiger is en die zij nu misschien nog niet kennen.

Het algemeen bestuur besluit:

- 1. In te stemmen met de voorbereidings en begeleidingskosten voor de realisatie van de druktemonitor (€ 25.000,- incl. btw) en het verdelen van deze kosten over de vijf recreatieschappen, analoog aan de recreatiemonitor conform de verdeelsleutel Doorbelasting Alle Schappen (SPW 32%, SGP 6%, SMG 3%, GAB 12%, RAUM 8%, IJ-Z 2%, GGA 20% en RTW 17%) waarmee € 2.500,- ten laste van Recreatieschap Alkmaarder- en Uitgeestermeer komt;***

2. Nog geen besluit te nemen over de investeringskosten van druktemonitor in afwachting van een provincie brede analyse waarin ook andere terreinbeherende organisaties aan meewerken.

3. In te stemmen met dekking van de kosten uit de reserve.

08e. Mededeling voorzittersoverleg

De voorzitter licht toe dat er een kort verslag van het overleg van januari jl. is meegestuurd. Vanmorgen heeft een nieuw overleg plaatsgevonden en het verslag daarvan wordt met de stukken voor het volgende AB gedeeld.

De heer Schoorl constateert dat ook de begroting van RNH in het voorzittersoverleg is besproken en vanuit de gemeente Heemskerk zou men graag wat meer onderbouwing van het weerstandsvermogen willen zien. De heer Gilliam licht toe dat de begroting ter kennisname is verstuurd. De omvang van het weerstandsvermogen was gebaseerd op een jaar salariskosten. RNH heeft nu zelf aangegeven dat dit een theoretisch risico is, maar dat zich dit in werkelijkheid niet voor doet. Richting de accountant en de Raad van Commissarissen is voorgesteld het weerstandsvermogen te verlagen. Hier zit een onderbouwing bij en deze is openbaar en kan worden verstrekt. De heer Schoorl stelt het op prijs de onderbouwing van de begroting te ontvangen.

De voorzitter geeft aan dat de Visie Recreatie & Toerisme was uitgesteld, maar deze is vorige week door Gedeputeerde Staten vastgesteld en gaat nu naar Provinciale Staten.

09 PLANNING & CONROL

Voor dit onderdeel zijn geen agendapunten.

10 ACTUALITEIT

Voor dit onderdeel zijn geen agendapunten

11 BESTUURSMEDEDELING VOOR RADEN EN STATEN NA AB

Voor dit onderdeel zijn geen agendapunten

12 RONDVRAAG

De heer Don zegt dat in het verlengde van agendapunt 8a m.b.t. het Bestuursbureau er een concept organisatieverordening is opgesteld. Deze is gisteren kort in het AC RAUM behandeld, maar de bedoeling is deze ook aan het AB voor te leggen. Het volgende AB is op 7 juli a.s. en het voorstel is om de concept verordening schriftelijk door het DB af te laten handelen en vervolgens kan dit aan het AB van 7 juli worden voorgelegd. De voorzitter concludeert dat dit akkoord is en dat dit ook in juli a.s. in het AB terugkomt.

13 SLUITING

De voorzitter bedankt de aanwezigen voor hun bijdrage en sluit de vergadering om 13.50 uur

Vastgesteld tijdens de openbare vergadering van het algemeen bestuur van Recreatieschap Alkmaarder- en Uitgeestermeer op 7 juli 2021

Akkoord directeur RNH

Akkoord voorzitter

J.J.L. Gilliam

mevrouw I. Zaal

recreatieschap
alkmaarder- en
uitgeestermeer

Nummer: 2021/07

Onderwerp: Voordracht benoeming lid algemeen bestuur de heer R. Opdam (Heiloo)

Het algemeen bestuur van Recreatieschap Alkmaarder- en Uitgeestermeer;

gelet op het voorstel van het dagelijks bestuur d.d. 7 april 2021

gezien het advies van de adviescommissie d.d. 23 maart 2021

gelet op de gemeenschappelijke regeling Recreatieschap Alkmaarder- en Uitgeestermeer;

b e s l u i t :

- 1. De heer R. Opdam aan te wijzen als lid van het algemeen bestuur.**
- 2. Met ingang van de vergadering van het algemeen bestuur van 19 mei 2021.**

Uitgeest, 19 mei 2021
Akkoord directeur RNH

akkoord voorzitter

J.J.L. Gilliam

mevrouw I. Zaal

Nummer: 2021/08

Onderwerp: Contractverlenging Recreatie Noord Holland N.V.

Het algemeen bestuur van Recreatieschap Alkmaarder- en Uitgeestermeer;

gelet op het voorstel van het dagelijks bestuur d.d. 7 april 2021

gezien het advies van de adviescommissie d.d. 23 maart 2021

gelet op de gemeenschappelijke regeling Recreatieschap Alkmaarder- en Uitgeestermeer;

b e s l u i t :

In te stemmen met het addendum van de raamovereenkomst waarin wordt vastgelegd dat Recreatie Noord Holland ook in 2022 en 2023 de gecontracteerde uitvoeringsorganisatie is en dat er een opzegtermijn van 1 jaar op de gecontracteerde dienstverlening is.

Uitgeest, 19 mei 2021
Akkoord directeur RNH

akkoord voorzitter

J.J.L. Gilliam

mevrouw I. Zaal

Nummer: 2021/09

Onderwerp: Ontwikkeling Druktemonitor en Bezoekersportaal

Het algemeen bestuur van Recreatieschap Alkmaarder- en Uitgeestermeer;

gelet op het voorstel van het dagelijks bestuur d.d. 7 april 2021

gezien het advies van de adviescommissie d.d. 23 maart 2021

gelet op de gemeenschappelijke regeling Recreatieschap Alkmaarder- en Uitgeestermeer;

b e s l u i t :

1. In te stemmen met de voorbereidings- en begeleidingskosten voor de realisatie van de druktemonitor (€ 25.000,- incl. BTW) en het verdelen van deze kosten over de vijf recreatieschappen, analoog aan de recreatiemonitor conform de verdeelsleutel Doorbelasting Alle Schappen (SPW 32%, SGP 6%, SMG 3%, GAB 12%, RAUM 8%, IJ-Z 2%, GGA 20% en RTW 17%) waarmee € 2.500,- ten laste van Recreatieschap Alkmaarder- en Uitgeestermeer komt;
2. Nog geen besluit te nemen over de investeringskosten van druktemonitor in afwachting van een provincie brede analyse waarin ook andere terreinbeherende organisaties aan meewerken
3. In te stemmen met dekking van de kosten uit de reserve.

Uitgeest, 19 mei 2021
Akkoord directeur RNH

akkoord voorzitter

J.J.L. Gilliam

mevrouw I. Zaal

AGENDAPUNTEN VERGADERING ALGEMEEN BESTUUR 19 MEI 2021 13:00 – 14:00 UUR

1.	OPENING EN VASTSTELLING AGENDA DB a) Voorstel AB benoeming lid AB de heer R. Opdam (zie ook agendapunt 08b) Dit agendapunt als eerste behandelen.
2.	VORIGE VERGADERINGEN a) Concept verslag openbare vergadering AB 2 december 2020
3.	LIJST INGEKOMEN STUKKEN (TER KENNISNAME)
4.	VISIE EN UITVOERINGSPROGRAMMA Geen agendapunten
5.	GEBIEDSONTWIKKELING NATUUR EN RECREATIE Geen agendapunten
6.	CONTRACTBEHEER Geen agendapunten
7.	MEERJAREN BEHEER Geen agendapunten
8.	ORGANISATIE (WAARONDER SCHAPSOVERSTIJGENDE ZAKEN) a) Voorstel AB Governance- en beheersstructuur recreatieschappen en inrichting bestuursbureau Bijlage 1 Adviesnotitie governance- en beheersstructuur recreatieschappen NH 16 september 2020. Bijlage 2 Eindrapport Berenschot splitsing beleid-uitvoering RNH Bijlage 3 Memo bestuursbureau recreatieschappen NH d.d. 8 februari 2021 Bijlage 4 Verdeling kosten bijdrage bestuursbureau Bijlage 5 Mededeling governance voor DB b) Voorstel AB benoeming lid AB de heer R. Opdam (reeds behandeld als agendapunt 1a) Bijlage 1 raadsbesluit c) Verlenging overeenkomst RNH Bijlage 1 Addendum Bijlage 2 Aanvullend advies mbt investering d) AB-voorstel Ontwikkeling druktemonitor en bezoekersportaal Bijlage 1 NBTC-Perspectief Bestemming NL 2030 Bijlage 2 Quick scan bezoekersdrukte Bijlage 3 Opstellen aanpak dataverzameling en bezoekersportaal Bijlage 4 Begroting opstellen aanpak dataverzameling en bezoekersportaal e) Mededeling conceptverslag voorzittersoverleg 27-01-2021 Bijlage 1 Verslag Bijlage 2 Vergaderbundel
9.	PLANNING & CONTROL Geen agendapunten
10.	ACTUALITEIT Geen agendapunten
11.	BESTUURSMEDEDELING VOOR RADEN EN STATEN NA AB Geen agendapunten

recreatieschap
alkmaarder- en
uitgeestermeer

12.	RONDVRAAG
13.	SLUITING

Aanwezig

De heer S.M. Nieuwland	- gemeente Uitgeest: (vicevoorzitter)	
De heer W. Breunese	- gemeente Zaanstad	(bestuurslid)
De heer H. Erol	- gemeente Beverwijk	(vervanger mevrouw Niele)
De heer P.F. Dijkman	- gemeente Alkmaar	(bestuurslid)
De heer A.W.M. Schoorl	- gemeente Heemskerk	(bestuurslid)
De heer H. Romeyn	- gemeente Heiloo	(bestuurslid)
De heer R. de Haan	- gemeente Castricum	(bestuurslid)
De heer J. Gilliam	- Recreatie Noord-Holland	(directeur)
De heer G. Houtkamp	- Recreatie Noord-Holland	(programmamanager)
De heer P. Post	- Recreatie Noord-Holland	(adviseur)
De heer P.J. Don	- Recreatie Noord-Holland	(programma-adviseur)
De heer R. Lubberts	- Recreatie Noord-Holland	(manager Middelven)
Mevrouw A. Bruinsma	- Allround Officemanagement	(notuliste)

Afwezig

Mevrouw I. Zaal	- provincie Noord-Holland	(voorzitter)
Mevrouw H.J. Niele-Goos	- gemeente Beverwijk	(bestuurslid)

01. OPENING EN VASTSTELLING AGENDA

De heer Nieuwland opent de vergadering via MS Teams en heet de aanwezigen van harte welkom bij dit digitale overleg.

01a Voordracht mevrouw I. Zaal benoeming en de heer S.M. Nieuwland als lid dagelijks bestuur en benoeming voorzitter, respectievelijk vice-voorzitter

De heer Nieuwland vraagt of het Algemeen Bestuur akkoord kan gaan met benoeming van gedeputeerde mevrouw Ilse Zaal als lid van het Dagelijks Bestuur en voorzitter.

Verder heeft de gemeenteraad van Uitgeest de nieuwe burgemeester, Sebastiaan Nieuwland, voorgedragen als lid van het algemeen bestuur van het RAUM. Het algemeen bestuur wijst de heer Nieuwland aan als lid en vicevoorzitter van het dagelijks en algemeen bestuur.

Mededelingen

De vicevoorzitter meldt dat gedeputeerde mevrouw Ilse Zaal van de provincie Noord-Holland zich voor vandaag heeft afgemeld. Dit betekent dat de heer Nieuwland als vicevoorzitter meteen deze vergadering mag voorzitten.

Verder is afmelding ontvangen van mevrouw Niele-Goos die vandaag wordt vervangen door de heer Erol.

De heer Gilliam vraagt de heer Ruud Lubberts om zich voor te stellen. De heer Lubberts is sinds 3,5 week aan de slag bij RNH als manager Middelven. Hiervóór heeft de heer Lubberts jarenlang voor de gemeente Heemstede gewerkt.

De heer Romeyn vertelt dat wethouder Dellemeijn zijn ontslag heeft ingediend in de vergadering van 9 november jl. en dat betekent dat de portefeuilles tijdelijk zijn herverdeeld, waarbij burgemeester Romeyn het algemeen bestuurslidmaatschap van het RAUM tijdelijk op zich neemt.

01b Stichting Cornelis Corneliszoon van Uitgeest

Voor dit agendapunt zijn de heer Hazenberg en de heer Klein Schiphorst van de Stichting Cornelis Corneliszoon aanwezig voor het geven van een presentatie. De vicevoorzitter licht toe dat het om een informatief onderwerp gaat en dat er later mogelijk nog een reactie komt op verzoeken die wellicht uit de presentatie naar voren komen.

De heer Hazenberg heeft de presentatie voorafgaand aan deze vergadering gemaïld. De heer Hazenberg bedankt het bestuur allereerst voor de gelegenheid om het verhaal te mogen vertellen en bedankt ook voor de goede samenwerking die al jarenlang met het RAUM plaatsvindt in de vorm van Cornelis Corneliszoon. De presentatie wordt met de aanwezigen op het scherm gedeeld. Het is fijn dat het RAUM de nieuwe ondernemers gevraagd heeft om contact met Stichting Cornelis Corneliszoon op te nemen voor de afronding van haar plan. Het plan van Stichting Cornelis Corneliszoon "geen erfgoedpark zonder houtzaagmolen" is al eerder toegestuurd.

Stichting Cornelis Corneliszoon is een burgercollectief en een netwerk met een gebundelde expertise. Zij kan heel veel mensen aanspreken en betrekken met een enorm divers takenpakket en expertise. De volgende vijf organisaties hebben zich verenigd in het collectief:

- Stichting Uitgeester- en Akersloter Molens;
- Het Oer-IJ;
- Stichting Cornelis Corneliszoon van Uitgeest;
- Historische vereniging Oud Uitgeest
- Museum Kennemerland.

Daarnaast werkt het collectief intensief samen met beide ondernemers met behoud van de eigen posities. Uitgangspunt daarbij is het plan dat door het RAUM en de gemeente Uitgeest is goedgekeurd. Het RAUM heeft indertijd de ondernemers verzocht contact met Stichting Cornelis Corneliszoon op te nemen en dit heeft geleid tot een buitengewoon mooie samenwerking. Naast de ondernemers zijn er goede samenwerkingsrelaties in de Zaan en Alkmaar. Het project is een van de zes Icoonprojecten en dit project is "de nieuwe tijd" van 1500 tot 1850. Erfgoedpark De Hoop staat voor de late Middeleeuwen met Cornelis Corneliszoon van Uitgeest als innovator en uitvinder van de houtzaagmolen. Hier werd de basis gelegd voor het industriegebied dat zich over de hele Zaanstreek zou uitspreiden en uiteindelijk meer dan 1300 molens zou tellen. Eigenlijk is de "gouden eeuw" in Uitgeest begonnen.

De Stichting wil graag op korte termijn een startkapitaal van het RAUM van € 350.000,00. Dit klinkt als een groot bedrag, maar is de helft van het bedrag dat ondernemers betaald hebben aan het RAUM voor de opstallen. Hier zit ook nog een stukje moreel aspect aan, omdat opstallen eigenlijk gerealiseerd zijn en met name door de steun van de bevolking en ondernemers uit zowel de regio als Uitgeest. Dit is indertijd aan het RAUM vervallen en dit is een belangrijk aspect in ieder geval voor de mensen uit Uitgeest. De notitie die is toegestuurd aan het Algemeen Bestuur is opgesteld om het bestuur te laten inzien wat er allemaal in het verleden aan initiatieven zijn geweest. Het geeft ook achtergrondinformatie over het verzoek en hierover zijn ook met verschillende bestuurders van het RAUM gesprekken gevoerd.

De Stichting wil graag dat op korte termijn een museale bestemming voor de monumentale loods wordt gerealiseerd en op de middellange termijn een werkende houtzaagmolen.

Het plan past volledig in de toeristische en recreatieve plannen en ook in de recente visie van het RAUM.

De gesprekken met de bestuurders hebben heel veel waardering voor de plannen opgeleverd. Dit is ook diverse malen uitgesproken door de gesprekspartners van de gemeenten en dat is heel stimulerend. Daarnaast heeft de Stichting heel duidelijk opgevangen dat vanwege financiële problemen van de gemeenten de financiering van haar plan geen consequenties mag hebben voor de jaarlijkse bijdrage van de gemeenten aan het RAUM. De Stichting heeft hier heel veel begrip voor. Dit neemt niet weg dat zij een startkapitaal nodig heeft.

Het standpunt van het college van de gemeente Uitgeest is dat zij blij is met het plan om een werkende houtzaagmolen te realiseren naast een monumentale houtloods. Het college is in principe bereid om een bijdrage te leveren en mevrouw Van Weel was bereid, en burgemeester Nieuwland wordt hier ook nog voor benaderd, om een ambassadeursfunctie te vervullen. Het is heel belangrijk dat de gemeente Uitgeest uitstraalt achter het plan te staan.

Van het RAUM wordt verwacht dat het bestuur het plan onderschrijft en bereid is het benodigde startkapitaal – in welke vorm dan ook – te verstrekken. Voor de realisatie van de molen is een basisbedrag nodig. Voor cofinanciering is dit een belangrijke conditie. De stichting is van harte

bereid mee te denken over een onderzoek naar mogelijkheden om binnen of buiten de begroting van het RAUM tot een oplossing te komen voor het benodigde startkapitaal. Daarnaast zou de Stichting het fijn vinden als andere bestuurders, naast de gemeente Uitgeest, als ambassadeur zouden willen optreden bij de subsidieverzoeken en fondsenwervingsacties.

De vicevoorzitter wil nog een kleine nuance neerzetten. Het standpunt van het college van de gemeente Uitgeest zoals verwoord in de presentatie klopt, met dien verstande dat er nog geen collegebesluit over is genomen. Er is positief gereageerd door de gemeente Uitgeest op de plannen die de Stichting heeft gepresenteerd.

De heer De Haan bedankt voor de presentatie en constateert dat dit een optrekkende beweging is naar een geldvraag en dit is begrijpelijk. De vraag is of het wellicht handiger is om tot een concreet collegeverzoek te komen via de ambtelijke organisaties binnen het RAUM en de afzonderlijke colleges, in plaats van eerst steunbetuigingen op te halen. Voor de Kadernota 2022 zou dit ingeregeld moeten worden, omdat de raden en gemeentebesturen zich in de zomer van 2021 uitspreken over de begroting 2022. Als dit concreet wordt voorgelegd, dan is er in het voorjaar van 2021 een concreet standpunt van alle betrokken gemeenten. Daarnaast is het ook voorstelbaar dat dit afhankelijk wordt gemaakt van de verdubbelaar die gedeputeerde mevrouw Zaal vanuit de provincie in kan zetten. Hiervoor kan dan een collectieve financiering vanuit de gemeenten en het provinciebestuur plaatsvinden.

De heer Breunese vindt het mooie plannen en zijn vraag sluit aan bij de voorgaande spreker en hij denkt dat het goed is om dit concreet te maken. Welke investering wordt gevraagd, wat is het startkapitaal, hoe ziet het plan er verder uit en kan dit daadwerkelijk gerealiseerd worden? In de Zaanstreek is er ervaring met initiatiefnemers die molens willen herbouwen. Stichting Cornelis Corneliszoon heeft deze contacten al. De heer Breunese voegt nog toe dat het fijn is als er een concreet voorstel wordt voorgelegd.

De heer Romeyn heeft voor een deel dezelfde vragen als die door de heer De Haan zijn gesteld. Het zou beter zijn om niet alleen sympathiebetuigingen op te halen, maar te kijken op welke manier daadwerkelijke daadkracht gegenereerd kan worden bij de verschillende gemeenten. Bij gemeenten die wat verder van het schap af liggen, moet mogelijk zendingswerk gedaan worden door aan te geven wat het belang is voor verder afgelegen gemeenten in relatie tot dit project. Belangrijk is goed aan te geven wat het gezamenlijke belang als regio is bij dit soort projecten.

De vicevoorzitter merkt op dat de heer De Haan heeft voorgesteld om een stuk aan te leveren voor alle colleges en vraagt hoe dit het beste opgepakt kan worden.

De heer Houtkamp denkt dat het goed is als er eerst een voorstel in het Algemeen Bestuur komt, waarover het Algemeen Bestuur een standpunt kan innemen en dat dit vervolgens aan de colleges wordt voorgelegd. Belangrijk is ook eerst goed te kijken wat wel en niet mogelijk is en dit moet in het voorstel aan het Algemeen Bestuur worden opgenomen. Overigens kan de Stichting nu al aan de slag gaan met lobbywerk om bij de gemeenten draagvlak voor het plan te krijgen.

De vicevoorzitter bedankt de vertegenwoordigers van Stichting Cornelis Corneliszoon hartelijk voor de presentatie.

De aanwezigen van Stichting Cornelis Corneliszoon verlaten de vergadering.

De heer Erol was iets later aanwezig en heeft de presentatie niet volledig gezien, maar heeft wel enthousiasme geproefd. Procedureel gezien moet het Algemeen Bestuur een besluit nemen, maar als het gaat om een bijdrage van de gemeenten moet dit eerst aan de colleges en raden worden voorgelegd.

De heer Breedijk wordt als toehoorder toegelaten bij deze openbare vergadering.

02 VERSLAGEN

02a Conceptverslag openbare vergadering algemeen bestuur 24 juni 2020

Het algemeen bestuur besluit het conceptverslag vast te stellen.

02b Verslag informatiebijeenkomst AB Visie-RAUM 3 september 2020

Het algemeen bestuur neemt kennis van het verslag.

03 INGEKOMEN STUKKEN

Het algemeen bestuur besluit het overzicht van ingekomen stukken voor kennisgeving aan te nemen.

04. VISIE EN UITVOERINGSPROGRAMMA

04a AB-voorstel Visie recreatiegebieden Alkmaarder- en Uitgeestermeer “Natuur en recreatie in Hollandse landschappen”

De heer Houtkamp licht toe dat voor dit agendapunt een korte presentatie is voorbereid. Deze lijkt op de presentatie die ook was voorbereid voor het bestuur in september jl., maar toen kon niet iedereen aanwezig zijn. Inmiddels is het stuk wat verder gevorderd. Joeri Stork, stedenbouwkundige, is aanwezig voor het geven van een toelichting.

De heer Houtkamp vertelt dat in 2019 al is gestart met de voorbereidingen voor de nieuwe visie. Dit was vooral een ambtelijke voorbereiding. Begin 2020 is gestart met het participatieproces en zijn er partijen betrokken bij het opstellen van de uitgangspunten voor de visie. Er is gebruik gemaakt van een Swipocratie app, waardoor uiteindelijk 900 mensen hun mening hebben gegeven over de ontwikkeling in het gebied. Er hebben bijeenkomsten plaatsgevonden met de raden en Staten, nadat het stuk is gepresenteerd aan het Algemeen Bestuur. De planning is dat in deze vergadering het bestuur de visie in concept vaststelt als iedereen akkoord kan gaan met deze visie. Vervolgens is het de bedoeling de visie voor zienswijze aan de raden en Staten te sturen. Dit zal voor hen niet nieuw zijn, omdat zij al een eerdere bijeenkomst hebben meegemaakt. De bedoeling is dan dat de visie in het tweede kwartaal 2021 definitief wordt vastgesteld en dat er dan ook een Uitvoeringsprogramma is opgesteld dat door het bestuur wordt behandeld. Swipocratie is een middel dat inmiddels ook bij andere recreatieschappen is gebruikt. Dit is heel laagdrempelig en een recordaantal mensen heeft deelgenomen. Gevraagd is wat men graag doet, wat de grootste kwaliteiten van het gebied zijn, wat men zou willen toevoegen of wat wordt gemist. Leuk is dat ook andere groepen zijn bereikt dan men normaal gesproken bij fysieke bijeenkomsten bereikt. Geconcludeerd is dat mensen graag genieten van de natuur in recreatiegebieden en dat wandelen als belangrijkste activiteit wordt genoemd. Opvallend is dat mensen ook graag naar het gebied komen om gebruik te maken van horeca.

Joeri Stork is als planoloog betrokken bij de totstandkoming van deze visie en geeft een presentatie over de hoofdlijnen van de visie. Dit is de derde visie die in twee jaar tijd wordt gemaakt aan de westkant van Noord-Holland. Vorig jaar is in Spaarnwoude begonnen en daar is de visie inmiddels vastgesteld. Vervolgens is een visie opgesteld voor Geestmerambacht en deze is nu in concept klaar en wordt binnenkort vastgesteld. Belangrijk is dat wordt gezorgd in alle gebieden voor toegankelijke en aantrekkelijke landschappen. Met alle visies worden vijf plussen gegeven, namelijk een plus aan de natuur, aan recreatie, toerisme, cultuurhistorie en het routestelsel.

Het Oer-IJ is zodanig vormend geweest voor het landschap dat naast de zeedijken, de veenweidegebieden en de Stelling van Amsterdam dit leidende thema's zijn in de vorming van het landschap die men in de visie tot stand wil brengen.

De provincie scherpt het beleid in de verordening behoorlijk aan en heeft deze recent vastgesteld. Natuurnetwerk Nederland is al bekend, dit was vroeger de Ecologische Hoofdstructuur. Een groot deel van het gebied heeft het kenmerk Natuurnetwerk Nederland en door de provincie is nu als nieuw item “bijzonder provinciaal landschap” bedacht op de kaart. Dit houdt in dat er heel veel beschermend beleid voor het gebied is. Dit geeft veel kansen en geeft ook de bijzonderheid van het gebied aan, maar kan soms ook beperkingen opleveren. 80 tot 90% van de visie komt voort uit bestaand beleid.

Het bezoekersaandeel voor heel Noord-Holland is onderzocht en daaruit blijkt dat er ruimte is om meer bezoekers te ontvangen. De bedoeling is sterk in te zetten op de verhalen over het landschap. Vanuit Swipocratie zijn ambities en gebiedskeuzes gemaakt om het veenweidegebied te behouden. Het gaat om een recreatie- en natuurontwikkelingsplan en het

gaat er vooral om natuurwaarden te versterken. Bovendien wordt aangehaakt op het Recreatief Grid. Het gaat er daarnaast vooral om goed kenbaar te maken wat er al is in het gebied, waardoor er meer bezoekers naar het gebied getrokken kunnen worden die langer blijven en meer besteden.

Qua bezoekersdoelgroepen richt men zich vooral op inwoners van de omliggende gemeenten en ook op de mensen uit een iets ruimere regio daar omheen. Daarnaast ook op toeristen uit de regio Alkmaar, Amsterdam en wellicht van de Zaanse Schans.

Er zijn 6 deelgebieden benoemd met allemaal een eigen accent die mede door de Swipocratie zijn ingevuld. In de gebieden rondom het meer mag het wat drukker worden en kunnen activiteiten worden uitgevoerd. Bij de oevers is het de bedoeling dat het vrij rustig blijft. Het meer zelf heeft meerwaarde, maar ook watersportrecreatie waar het iets drukker kan worden.

De visie wordt vooral gebruikt om de samenhang tussen lopende en nieuwe ontwikkelingen scherp in beeld te houden en af te stemmen. Dit ook als onderbouwing voor het interbestuurlijk programma Vitaal Platteland met het oog op subsidies. De bedoeling is dat er een kader komt om investeringen in het IJ tot Z-gebied in beeld te brengen en af te stemmen. Dit ook als bouwstenen voor alle gemeentelijke omgevingsplannen die de komende tijd ontwikkeld worden. Als er nieuwe initiatieven zijn, dan is het belangrijk dat er spelregels zijn. Daarnaast wil men vooral doorpakken op de positieve energie die is ontstaan bij de participatie bij dit plan. In het Uitvoeringsplan is het de bedoeling de participatie voort te zetten, omdat dit zelfs digitaal best goed ging.

De heer De Haan vraagt of er iets is opgenomen als uitsluitingsgebied voor het plaatsen van windmolens. De heer Stork licht toe dat men te maken heeft met de regionale energiestrategie die in concept gereed is en in juni a.s. wordt aangeboden aan de colleges. Lastig is dat het schap moeilijk een standpunt kan innemen of het wel of niet wenselijk is, omdat dit eigenlijk een gemeentelijke of provinciale aangelegenheid is. De RES richt zich vooral op zonne-energie en windenergie, maar voor zonne-energie worden hier zeker mogelijkheden gezien. Windenergie is heel lastig, gezien de weidevogels en het lijkt ook lastig te combineren met het stellinggebied Unesco dat hier doorheen loopt. Er wordt geen politiek standpunt in de visie verwoord of men wel of geen windmolens wil hebben. De heer De Haan vraagt of er ook geen tekstuele passage wordt opgenomen in de visie. De heer Stork zegt dat wel is opgeschreven dat het een lastig gebied is om windmolens te realiseren. Zonnepanelen zijn makkelijker in te passen.

De heer De Haan is van mening dat stilliger opgeschreven kan worden dat windenergie hier onmogelijk is.

De heer Houtkamp merkt op dat het zorgpunt dat windmolens mogelijk effect hebben op het gebruik van de plas voor recreatiedoeleinden een aandachtspunt is dat stilliger aangezet kan worden. Dit ingeval, dit de wens van het Algemeen Bestuur is. Overigens loopt er een apart proces met de RES (Regionale Energie Strategie) en misschien moet daarbij worden aangesloten. De heer Gilliam onderstreept dit, omdat de provincie ook bestuurslid van dit Recreatieschap is en hier wellicht anders over denkt. De vraag is of het Recreatieschap het juiste vehikel is om iets van windmolens te vinden. Als het bestuur hiertoe besluit dan kan dit altijd, maar dan wel met medeweten van de provincie. De heer Erol vervangt mevrouw Niele-Goos en ziet dat de visie er goed uit ziet. Qua besluitvorming zou de heer Erol het wenselijk vinden dat er een breder draagvlak gezocht wordt door de visie aan de raden en Staten voor te leggen.

De voorzitter concludeert dat de heer Haan heeft gevraagd of het wenselijk is om iets meer te specificeren dat windmolens niet gewenst zijn in deze gebieden en vraagt of hier ondersteuning voor is. Duidelijk is dat voorkomen moet worden dat allerlei trajecten door elkaar lopen, omdat dit elkaar in de weg zou kunnen zitten. Dit vanwege het feit dat de definitieve RES nog moet komen en dat ook de visie nog definitief moet worden. Is er verdere ondersteuning om hier nu iets aan te doen?

De heer Romeyn begrijpt de vraag van de heer De Haan zeker vanuit het oogpunt van het Recreatieschap, maar de vraag is ook of het verstandig is nu zaken door elkaar te halen. Juist in de RES wordt specifiek aandacht besteed aan de natuurwaarden. Mogelijk wordt deze vraag daar automatisch opgelost.

De heer Erol geeft in het verlengde van de heer Romeyn aan dat dit een dilemma is. Beide trajecten zijn nog in conceptvorm en de vraag is of het verstandig is vandaag een uitspraak te

doen zonder dat er een concreet voorstel ligt. Belangrijk is dat de stukken in verdere afstemming met elkaar worden ontwikkeld en dan kan gezien worden waar kansen liggen en dilemma's zijn om hier in één keer een goed antwoord op te formuleren. De heer Erol adviseert daarom gebruik te maken van de mogelijkheden in de komende tijd en dit in het vervolg mee te nemen.

De heer Schoorl geeft aan dat de vraagtekens die hier en daar naar voren kwamen voor hem uiteindelijk alleen maar groter zijn geworden. De heer Schoorl vraagt zich af of dit het juiste gremium is en zou er heel voorzichtig in willen zijn om hier op dit moment op vooruit te lopen.

De heer Breunese pleit er ook voor die twee trajecten gescheiden te houden. In de RES worden de zoekgebieden geformuleerd voor de windmolens, daar zijn ook bestuurders en gemeenteraden bij betrokken. Dit traject moet zijn eigen dynamiek en tempo kennen. De heer Breunese denkt dat in dit bestuur hier geen invulling aangegeven moet worden, los van de vraag of dit het bestuur in allerlei kronkelingen brengt. Het gaat om twee gescheiden trajecten die men ook als zodanig moet beschouwen. De uitkomst van het RES-traject kan gevolgen hebben voor het RAUM en daar heeft men mee te dealen.

De vicevoorzitter concludeert dat dit stuk zo door kan en stelt voor dat de vraag die door de heer De Haan is gesteld in het verslag wordt vermeld, zodat het vervolg duidelijk is en dit punt niet wordt vergeten.

Het algemeen bestuur besluit

1. ***In te stemmen met de vrijgave van de conceptvisie Recreatiegebieden Alkmaarder- en Uitgeestermeer "Natuur en recreatie in Hollandse landschappen" waarin de ambities voor de toekomst van de gebieden Alkmaarder- en Uitgeestermeer en IJmond tot Zaanstreek zijn verwoord;***
2. ***De conceptvisie vervolgens toe te zenden aan de participanten met het verzoek om een zienswijze;***
3. ***In de aanbiedingsbrief aan de participanten bij de conceptvisie uitleg te geven over:***
 - a) ***De verdere gang van zaken met betrekking tot het proces en de definitieve besluitvorming zoals in dit voorstel uiteengezet;***
 - b) ***Het komen tot een concretere invulling van de visie en de deelgebieden door uitwerking tot een uitvoeringsprogramma;***
 - c) ***Het betrekken van de stakeholders (participatie) bij de verdere uitwerking daarvan.***

05 GEBIEDSONTWIKKELING NATUUR EN RECREATIE

05a. Mededeling stand van zaken Sakerleidam

De heer Houtkamp licht toe dat dit een project is dat in het verleden al is opgestart om de Sakerleidam te verstevigen met materiaal dat in het verleden uit de Zaan is gekomen. Hier is toen veel om te doen geweest en er is veel weerstand geweest tot juridische procedures aan toe. Uiteindelijk zijn alle vergunningen toch verleend, is het project van start gegaan en zijn de Fasen 0 en 1 uitgevoerd. Dit betekent dat de Sakerleidam is verstevigd. Onderdeel van de afspraken is ook Fase 2 en dat houdt in dat een vooroever gemaakt wordt bij een stukje schiereiland dat tegen de Sakerleidam aan ligt die hevig te lijden heeft van golfslag en daardoor afkalft. Er is daarom noodzaak om het gebiedje van een vooroever te voorzien waardoor dit verstevigd kan worden. Dit zat ook in het oorspronkelijke plan en de oorspronkelijke vergunningverlening. Er is daarom technisch gezien alle ruimte om dit uit te voeren. De contractpartij, baggeraar, heeft aangegeven graag de volgende Fase in te willen. Dit is ook van belang voor het Recreatieschap, omdat met de vooroever ook natuurwaarde wordt ontwikkeld. Het voorstel is nu om een goed voorstel voor te bereiden, zodat het Algemeen Bestuur hier een besluit over kan nemen. Communicatie en omgevingsmanagement is van groot belang om de situatie van een aantal jaren geleden te voorkomen. De verwachting is dat in het najaar van 2021 een voorstel aan het AB kan worden voorgelegd.

Het algemeen bestuur neemt kennis van de ontwikkelingen van de realisatie van Fase 2 bij de Sakerleidam

05b. AB-voorstel Snelvaarbeleid

De heer Houtkamp licht toe dat het algemeen bestuur dit vaststelt, maar dat de daadwerkelijke bevoegdheid bij de raad van de gemeente Castricum ligt met het verzoek dit vast te stellen. De heer De Haan vraagt of er belangrijke wijzigingen zijn m.b.t. het vigerende beleid, omdat het dan

belangrijk is een annotatie bij te voegen. De heer Houtkamp zegt dat in het bestuursvoorstel de belangrijkste wijzigingen zijn vermeld. Vooral de tarieven zijn gewijzigd tot een soort marktconforme vergoeding. Dit betreft een actualisatie van wat gangbaar is.

De heer Schoorl vraagt zich af wat de consequenties zijn. De prijsverhoging is marktconform en vergelijkbaar met de prijs bij andere gebieden zoals door de heer Houtkamp toegelicht. Dit geeft wel duidelijkheid, omdat ook voorkomen moet worden dat men zich uit de markt prijs.

Het algemeen bestuur besluit

- ***In te stemmen met het nieuwe snelvaarbeleid Alkmaardermeer, De Deilings 2021-2025***
- ***Deze nautische beleidslijn voor te stellen aan het bevoegd gezag, de gemeente Castricum.***

05c. Mededeling Aanpassing routestructuur Dorregeesterpolder

De heer Houtkamp licht toe dat in samenwerking met Landschap Noord-Holland een verlegging van een route door de Dorregeesterpolder is afgesproken. Hierdoor ontstaat een aantrekkelijke doorgaande route over de dijk. Het gebied waar de route oorspronkelijk doorheen loopt, levert dan kansen op voor Landschap Noord-Holland en het Recreatieschap om de natuurwaarde een impuls te geven, doordat het rustiger wordt. Dit is belangrijk voor het broedseizoen van trekvogels. Als blijkt dat dit toch niet handig is, dan kan men hier nog terug omdat het om een proefperiode gaat.

Het algemeen bestuur neemt kennis van het starten van een vijf jaar durende proefperiode met Landschap Noord-Holland (LNH), waarin duidelijk moet worden of verplaatsing van wandelroute vanuit het middengedeelte van de Dorregeesterpolder naar de omliggende kade haalbaar is, gezien vanuit de natuurdoelstellingen. Verplaatsing van de wandelroute naar de kade, maakt het mogelijk om hier jaarrond te wandelen.

05d. AB-voorstel Recreatieve versterkingen De Hoorne

De heer De Haan spreekt zijn complimenten uit voor de samenwerking op dit burgerinitiatief dat heel bijzonder is. De heer De Haan is blij dat het ook zonder horecavoorziening lukt. Als op een later tijdstip alsnog in de horecavoorziening wordt voorzien, dan moeten wel opnieuw financiële afspraken worden gemaakt tussen gemeente en het RAUM ten aanzien van de afdracht die nu voor de komende 25 jaar wordt gedaan om het natuurbeheer daar te compenseren. Dit is iets voor de ambtelijke organisatie om dat goed in te regelen in het contract. Dit staat er nu nog niet in, maar moet daar wel deel van uit gaan maken. Verder spreekt de heer De Haan zijn complimenten uit voor de mooie zwemsteiger en speelvoorzieningen langs de oever, waardoor het gebied in recreatieve zin wordt versterkt.

Het algemeen bestuur besluit

1. ***In te stemmen met het uitvoeren van het plan voor recreatieve versterking van recreatiegebied De Hoorne.***
2. ***In te stemmen met het dekken van de kosten voor realisatie ad € 311.000,00 met een even hoge bijdrage van de gemeente Castricum en met dekken van de extra kosten voor beheer over een periode van 30 jaar uit een in te stellen reserve, die wordt opgebouwd uit een jaarlijkse bijdrage van de gemeente Castricum van € 5.523,00 gedurende een periode van 25 jaar.***
3. ***In te stemmen met de inzet van Recreatie Noord-Holland in 2020 ten behoeve van de afstemming met de gemeente Castricum over de planvorming en kostenramingen en ter voorbereiding van de besluitvorming in het bestuur. Deze inzet wordt geraamd op € 2.700,00.***

05e. AB-voorstel aanpak waterplanten Vitaal Platteland / Amsterdam Wetlands

De voorzitter constateert dat er geen toelichting nodig is.

Het algemeen bestuur besluit

1. ***Kennis te nemen van de bestrijding van waterplanten in 2020***
2. ***Kennis te nemen van de organisatorische en inhoudelijke ontwikkelingen van VP/AW***
3. ***In te stemmen met de besteding van de subsidiegelden VP á € 230.000 voor de voorbereidende werkzaamheden die moeten leiden tot een grotere diversiteit van de onder- en boven waterwereld van het Alkmaarder- en Uitgeestermeer.***

05f. AB-voorstel Openbaar maken Wob-verzoek Rijk van Rorik

De voorzitter concludeert dat het AB instemt om dit verzoek af te wijzen.

Het algemeen bestuur besluit

1. ***Kennis te nemen van de twee ingediende Wob-verzoeken.***
2. ***Het verzoek van de heer Röling (d.d. 16-juli-2020) om de vergaderstukken en notulen van het besloten deel van de vergadering van het algemeen bestuur van 3 juli 2020 openbaar te maken, af te wijzen.***

05g. AB-voorstel Hondenbeleid Aagtenpark

De heer Erol merkt op dat mevrouw Niele-Goos graag betrokken wil worden bij het Aagtenpark als de plannen gereed zijn. De heer Houtkamp geeft aan dat het voorstel is het hondenbeleid vast te stellen en dat het daarmee van kracht wordt, maar dat de participatie hierover al heeft plaatsgevonden. De heer Houtkamp denkt dat mevrouw Niele bedoelt dat zij graag meegenomen wil worden bij het vervolgproces van het Aagtenpark en dat kan zeker.

Het algemeen bestuur besluit

- ***Honden jaarrond niet toe te staan op de rood ingekleurde locaties zoals aangegeven op de gebiedskaart bij dit besluit (ex artikel 2.14 lid 1).***
- ***Loslopende honden jaarrond toe te staan op de niet ingekleurde of gearceerde locaties op de gebiedskaart bij dit besluit (ex artikel 2.14 lid 2).***
- ***Een aanlijngedod in stand te houden op de zwart gearceerde locaties.***
- ***Het op commerciële basis uitlaten van honden toe te staan, binnen de locaties waar honden zowel aangelijnd als niet aangelijnd mogen komen, met een maximum van drie bedrijven (ex artikel 2.14 lid 4).***
- ***Een opruimplicht in te stellen voor hondenuitwerpselen in het gehele Aagtenpark (ex artikel 2.15 lid 1b).***
- ***De bij dit besluit behorende gebiedskaart onderdeel te laten uitmaken van dit besluit.***

05h. AB-voorstel Recreatief Grid Laag Holland

De voorzitter constateert dat er geen op- en aanmerkingen zijn.

Het algemeen bestuur besluit

1. ***In te stemmen met het uitvoeren van het plan voor recreatief grid Laag Holland.***
2. ***In te stemmen met het dekken van de kosten voor de bijdrage van het RAUM ad €21.340 in drie ongelijke termijnen in de jaren 2021, 2022, 2023, zoals weergegeven in de tabel onder de noemer Financiële onderbouwing.***

06 CONTRACT BEHEER

Voor dit onderdeel zijn geen agendapunten.

07 (MEERJAREN) BEHEER

Voor dit onderdeel zijn geen agendapunten.

08 ORGANISATIE (WAARONDER SCHAPSOVERSTIJGENDE ZAKEN)

08a. Mededeling voorzittersoverleg 18 november 2020

De heer Gilliam denkt dat een en ander voor zich spreekt, maar vraagt nog aandacht voor de

governance waar wat commotie over ontstond omdat het voorstel zowel ambtelijk als bestuurlijk onvoldoende was voorbereid. De provincie heeft dit stuk teruggetrokken. Het stuk wordt nu vervolmaakt. Er is pas op de plaats gemaakt en er is een extra participatieronde ingesteld.

Het algemeen bestuur neemt kennis van de belangrijkste onderwerpen die besproken zijn in het voorzittersoverleg van 18 november 2020 en de wijze waarop dit terugkomt op de bestuurlijke agenda van Recreatieschap Alkmaarder- en Uitgeestermeer.

08b. AB-voorstel voordracht mevrouw I. Zaal benoeming en de heer S.M. Nieuwland als lid dagelijks bestuur en benoeming voorzitter respectievelijk vicevoorzitter.

Dit is al aan het begin van de vergadering behandeld bij agendapunt 1a.

Het algemeen bestuur besluit

- 1. Mevrouw I. Zaal aan te wijzen als lid en voorzitter van het dagelijks en algemeen bestuur.***
- 2. De heer S.M. Nieuwland aan te wijzen als lid en vicevoorzitter van het dagelijks en algemeen bestuur.***
- 3. Met ingang van de vergadering van het dagelijks bestuur van 4 november 2020.***

08c. AB-voorstel Vergaderschema 2021

De voorzitter constateert dat hier geen opmerkingen over zijn.

Het algemeen bestuur besluit in te stemmen met het vaststellen van het Vergaderschema AC-DB-AB Recreatieschap Alkmaarder- en Uitgeestermeer 2021.

09 PLANNING & CONROL

09a AB-Voorstel Najaarsnotitie 2020

De voorzitter concludeert dat kan worden ingestemd met het voorstel.

Het algemeen bestuur besluit

De najaarsnotitie 2020 Recreatieschap Alkmaarder- en Uitgeestermeer vast te stellen waarin:

A-UM:

- 1. Een negatieve financiële afwijking ten opzichte van de begroting wordt verwacht van € 55.732.***
- 2. De najaarsnotitie 2020 te gebruiken als basis voor de begrotingswijziging 2021.***

IJ-Z:

- 1. Een negatieve financiële afwijking ten opzichte van de begroting wordt verwacht van € 14.737.***
- 2. De najaarsnotitie 2020 te gebruiken als basis voor de begrotingswijziging 2021.***

09b AB-Voorstel Jaarprogramma 2021

De voorzitter concludeert dat er geen opmerkingen zijn.

Het algemeen bestuur besluit

- 1. Het Jaarprogramma 2021 Recreatieschap Alkmaarder- en Uitgeestermeer vast te stellen.***
- 2. Het Jaarprogramma 2021 te gebruiken als basis voor de begrotingswijziging 2021.***
- 3. De toegenomen lasten door het besluit van RNH om te stoppen met de 2% korting op de personeelskosten en de 1,5% teruggave bij de overhead op te vangen door bezuiniging op de bedrijfskosten en de diensten RNH.***

09c AB-Voorstel Kadernota 2022

De heer Erol merkt op dat Kadernota's meestal met de gemeentes worden afgestemd. Bij de begroting heeft de gemeenteraad van Beverwijk het besluit genomen tot een bezuinigingstaakstelling van € 2 miljoen, waarbij 1,5% als taakstelling voor Gemeenschappelijke Regelingen is opgenomen. Dit wil de heer Erol daarom ook hier inbrengen.

De heer Gilliam vraagt of naar aanleiding van de presentatie over Cornelis Corneliszoon iets in de Kadernota moet worden opgenomen of dat hier al iets over in staat. De heer Houtkamp zegt dat dit er nog niet in staat. Er blijkt enthousiasme te zijn over het idee, maar er moet nog worden uitgezocht hoe het zit met de exploitatie en kosten. Het kan wel worden benoemd als initiatief dat in het Algemeen Bestuur is besproken en dat in 2021 kan worden gekeken wat mogelijk is met dit project. De heer Schoorl vindt het te ver gaan om hier al iets over in de Kadernota op te nemen en stelt voor om in het jaarplan 2021 op te nemen dat er samen met de Stichting een onderzoek naar gedaan wordt.

Het algemeen bestuur besluit

- ***In te stemmen met de Kadernota 2022 Recreatieschap Alkmaarder- en Uitgeestermeer.***
- ***De Kadernota 2022 (naast de Najaarsnotitie 2020) te gebruiken als basis voor de begroting 2022.***

09d AB-voorstel Financieel perspectief 2020-2030

De heer Houtkamp licht toe dat in het DB een aantal opmerkingen is gemaakt die zo goed mogelijk zijn verwerkt, maar dat is niet helemaal gelukt. Er staan daarom een paar foutjes in het nu voorgelegde voorstel. Het DB had aangegeven dat de reserves van IJ tot Z als reserve gebruikt kunnen worden voor projecten uit de visie van hetzelfde gebied, maar dat niet te sterk de koppeling gelegd moest worden tussen dat besluit en de 8 genoemde projecten. Het zou kunnen zijn dat er projecten niet doorgaan en dan kunnen andere projecten naar voren worden geschoven. De bedoeling is hier wat flexibiliteit in te krijgen en dat is in de formulering niet helemaal gelukt, omdat het nu nog vrij strak gekoppeld is aan de 8 projecten. Dit heeft betrekking op besluitpunt 4. Het voorstel is dit besluitpunt tekstueel aan te passen en dat het Algemeen Bestuur de vicevoorzitter machtigt om het goed te keuren.

Een ander punt dat foutief in dit stuk staat is dat bij besluitpunt 2 wordt gekozen voor uitwerking 3, maar het voorstel van het DB was om te kiezen voor uitwerking 2. Dit betekent dat de "3" vervangen moet worden door "2" en daarmee is het in lijn met het voorstel van het DB. Dit is de aanpassing die ook consequent in de tekst moet worden doorgevoerd.

De heer Breunisse denkt dat het voor de zorgvuldige besluitvorming goed is om te zien wat het precieze tekstvoorstel is bij besluitpunt 4. Afgesproken wordt dat de heer Houtkamp hier nog een tekstvoorstel voor maakt en dit rondstuurt, waarna de vicevoorzitter voor ondertekening zorgt.

De heer Schoorl geeft aan dat de gemeente Heemskerk op het stuk heeft gereageerd, omdat zij de onderliggende visie miste. De gemeente Heemskerk heeft er veel behoefte aan dat het RAUM in alles wat zij doet in control is en nu leek het alsof er voor het bedrag dat over was "leuke speeltjes" gekocht zouden worden. Belangrijk is dat het geld dat wordt besteed een fundament heeft in de visie die men op het gebied heeft. De heer Houtkamp zegt dat dit ook in het DB is benoemd en daarom is de onderbouwing in het stuk aangevuld en is er een extra bijlage toegevoegd, waar de project ideeën en de ideeën die uit de visie voortkomen en er goed bij zouden passen zijn toegevoegd. Dit punt is in het voorstel wel naar tevredenheid verwerkt.

De voorzitter vraagt de heer Houtkamp een tekstvoorstel te doen voor besluitpunt 4 en dit rond te sturen en vervolgens tekent de vicevoorzitter dit.

Het algemeen bestuur besluit

1. ***Akkoord te gaan met het gepresenteerde financieel meerjarenperspectief van het Recreatieschap RAUM;***

Voor het A-UM deel:

2. ***te kiezen voor uitwerking 2 met:***
 - a. ***als basis de meerjarenraming 2021-2024 (Programmabegroting 2021);***

- b. het project Waterkwaliteit Zwaansmeer hierin verwerkt en Sakerleidendam nog niet;*
- c. in 2022 de eerste dotatie aan bestemmingsreserve Kapitaallasten;*
- d. in 2023 de eerste investering van het aangepaste onderhouds- en investeringsniveau.*

Voor het IJ tot Z-deel:

- 3. in te stemmen met de voorgestelde bestemmingsreserve Specifieke projecten (ad € 950.000);**
- 4. voor de keuze van de projecten voorlopig uit te gaan van de acht genoemde projecten en in het uitvoeringsprogramma van de visie definitief te besluiten over welke projecten in aanmerking komen voor financiering;**
- 5. en deze als bijlage toe te voegen bij de nog vast te stellen visie.**

10 ONDERWERPEN KEUZE BESTUURSMEDDELING VOOR RADEN EN STATEN

De heer Houtkamp licht toe dat sinds enige tijd een mededeling wordt gemaakt over de onderwerpen die hier in het AB aan de orde zijn geweest, speciaal voor de raden en Staten. In het DB is al gesproken over de onderwerpen die daar aan de orde zijn gekomen. Dit zijn o.a. de visie als uitleg, snelvaarbeleid, het plan voor de Hoorne, en twee zaken over planning & Control (jaarprogramma 2021 en Kadernota 2022).

De heer Breunese denkt dat er een hele mooie visie aan de raden wordt gepresenteerd met mooie ambities en vindt dit stuk nog een beetje te procesmatig. De heer Breunese daagt daarom RNH uit om de ambitie daar wat meer in te verwerken. De heer Houtkamp wordt gevraagd dit aan te passen in het memo aan de raden.

Het algemeen bestuur neemt kennis van de bestuursmededeling voor Raden en Staten 2 december 2020 en vraagt RNH om nog wat meer te vermelden over de ambities van de visie.

11 RONDVRAAG

Van de rondvraag wordt geen gebruik gemaakt.

12 SLUITING

De voorzitter bedankt de aanwezigen voor hun bijdrage en sluit de vergadering om 16.40 uur en wenst iedereen nog een fijne middag en avond.

Actielijst

Nr	Datum	Agenda-punt	Actie	Door
1	02-12-2020	01b	Een voorstel voorleggen aan het Algemeen Bestuur op welke manier het verzoek van Stichting Cornelis Corneliszoon om een financiële bijdrage gehonoreerd kan worden.	RNH
2	02-12-2020	05a	Voorstel voorleggen aan AB m.b.t. Fase 2 Sakerleidendam (najaar 2021).	RNH
3	02-12-2020	09c	Neemt in het jaarplan 2021 op dat er een onderzoek gedaan wordt samen met Stichting Cornelis Corneliszoon naar mogelijkheden voor het project.	RNH

Adviescommissie 23 maart 2021
Dagelijks bestuur 7 april 2021
Extra Algemeen bestuur 19 mei 2021
Algemeen bestuur 7 juli 2021

Aantal bijlagen geen

Onderwerp **Ingekomen stukken Recreatieschap Alkmaarder- en Uitgeestermeer** agendapunt 3

Het algemeen bestuur besluit het overzicht van ingekomen stukken voor kennisgeving aan te nemen

NUMMER	DATUM inschrijving	AFZENDER	ONDERWERP	AFHANDELING
20201018	17-11-2020	PROVINCIE NOORD-HOLLAND	Reactie voortgangreportage verbeteren zwemkwaliteit Zwaansmeer	Wordt in behandeling genomen bij AB 07-07-2021
20201104	11-12-2020	GEMEENTE ALKMAAR	Goedkeuring opdracht uitvoeringsprogramma MTB rondje Alkmaar, conform offerte dd 10-12-2020 met kenmerk U20201095	Voor kennisgeving aangenomen – opdracht is uitgevoerd
20201108	15-12-2020	PROVINCIE NOORD-HOLLAND	Verlenen subsidie vitaal platteland Alkmaarder-Uitgeestermeer	Wordt in behandeling genomen bij AB 07-07-2021
20210049	26-01-2021	PROVINCIE NOORD-HOLLAND	Voornemen overnemen verzoek optimalisatie begrenzing natuurnetwerk Nederland	In behandeling genomen
20210070	04-02-2021	DORPSRAAD UITGEEST	Ontwikkelingen Erfgoedpark De Hoop	Beantwoord per mail/brief
20210071	04-02-2021	KBS ADVOCATEN	Avéro Achmea AVB duikongeval 25 juli 2019	In behandeling genoemen (agendapunt 8c)
20210131	23-02-2021	GEMEENTE HEEMSKERK	Zienswijze op Kadernota 2022	Wordt in behandeling genomen bij AB 07-07-2021 – Jaarstukken agendapunt 9a
20210161	25-02-2021	GEMEENTE HEILOO	Positieve zienswijze kadernota 2022	Wordt in behandeling genomen bij AB 07-07-2021 – Jaarstukken agendapunt 9a
20210166	25-02-2021	KOKXDEVOOGD, E. DORSCHIEDT	Reactie vragen gemeenten over stand van zaken Governance recreatieschappen oprichting Bestuursbureau	In behandeling (beantwoording middels beantwoordingbrief door KokxDeVoogd aan de AC-leden in week 9/10)
20210173	02-03-2021	GEMEENTE CASTRICUM	Positieve zienswijze kadernota 2022	Wordt in behandeling genomen bij AB 07-07-2021 – Jaarstukken agendapunt 9a
20210174	02-03-2021	GEMEENTE ZAASTAD	Zienswijze kadernota 2022	Wordt in behandeling genomen bij AB 07-07-2021 – Jaarstukken agendapunt 9a
20210210	16-03-2021	IPA-ACON ASSURANCE B.V.	Controleverklaring en verslag bevindingen 2020	In behandeling genomen – Jaarrekening agendapunt 09a

NUMMER	DATUM inschrijving	AFZENDER	ONDERWERP	AFHANDELING
20210226	18-03-2021	PROVINCIE NOORD-HOLLAND	Bevestiging reactie voortgangsrapportage verbeteren zwemkwaliteit Zwaansmeer	Voor kennisgeving aangenomen
20210261	24-03-2021	PROVINCIE NOORD-HOLLAND	Zienswijzen concept toekomstvisie 2030	Wordt in behandeling genomen bij AB 07-07-2021 – Visie agendapunt 4a
20210279	30-03-2021	HOOGHEEMRAADSCHAP HOLLANDS NOORDERKWARTIER	Ter inzage legging ontwerp waterschapsverordening	In behandeling genomen
20210289	01-04-2021	GEMEENTE CASTRICUM	Positieve zienswijze concept toekomstvisie	Wordt in behandeling genomen bij AB 07-07-2021 – Visie agendapunt 4a
20210302	06-04-2021	STICHTING ALKMAARDERMEEROMGEVING	Zienswijze concept toekomstvisie	Wordt in behandeling genomen bij AB 07-07-2021 – Visie agendapunt 4a
20210353	15-04-2021	GEMEENTE UITGEEST	Positieve zienswijze concept toekomstvisie	Wordt in behandeling genomen bij AB 07-07-2021 – Visie agendapunt 4a
20210403	29-04-2021	PROVINCIE NOORD-HOLLAND	Besluit begrenzing natuurnetwerk Nederland	Voor kennisgeving aangenomen en wijzigingen worden verwerkt
20210413	30-04-2021	GEMEENTE HEILOO	Vertegenwoordiging gemeente Heiloo in het Algemeen Bestuur	Wordt in behandeling genomen bij AB 07-07-2021 – Visie agendapunt 4a
20210414	30-04-2021	GEMEENTE ZAA NSTAD	Zienswijze concept-toekomstvisie	Wordt in behandeling genomen bij AB 07-07-2021 – Visie agendapunt 4a

Voorstel AB Recreatieschap Alkmaarder- en Uitgeestermeer

Datum vergadering

Adviescommissie	21 januari 2021 (extra AC)
Adviescommissie	23 maart 2021
Dagelijks bestuur	7 april 2021
Algemeen bestuur	19 mei 2021 (extra AB)

Onderwerp

Advies governance- en beheersstructuur recreatieschappen Noord-Holland en inrichting bestuursbureau.

Kernboodschap

In 2019 stelden de voorzitters van recreatieschappen Spaarnwoude, Twiske-Waterland, RAUM, Groengebied Amstelland en Geestmerambacht een bestuursopdracht vast om te komen tot een oplossing voor beschreven knelpunten in het huidige model van de governance- en beheersstructuur. Met het aannemen van dit voorstel, gelijkloidend voor de afzonderlijke recreatieschappen, wordt besloten tot inrichting van een Bestuursbureau. Daarmee wordt het best tegemoet gekomen aan de wens om de kwetsbaarheden in de huidige governance op te lossen.

Het algemeen bestuur besluit

1. Kennis te nemen van de resultaten en conclusies van de bestuursopdracht governance- en beheersstructuur Recreatieschappen
2. In te stemmen met de instelling van een Bestuursbureau, zoals in de bijgaande notitie is uitgewerkt.
3. In te stemmen met de voorlopige verdeling van de kosten van het Bestuursbureau over de participanten (zoals in bijgaande notitie, bijlage 3, is uitgewerkt); waarbij de exacte hoogte van de kosten volgt na de kwartiermakersfase.
4. In te stemmen de financiële gevolgen van de extra participantenbijdrage van € 28.277 (met jaarlijkse indexatie) te betrekken bij de begrotingswijziging 2022
5. In te stemmen de provincie Noord-Holland te vragen het gastheerschap van het Bestuursbureau op zich te nemen.
6. In te stemmen met kwartiermaken van het Bestuursbureau, zodat start op 1 januari 2022 gerealiseerd wordt en als kwartiermaker Peter-Paul Horck, werkzaam bij de provincie Noord-Holland, aan te wijzen.
7. In te stemmen de resterende middelen van de bestuursopdracht aan te wenden voor advieskosten van het kwartiermaken, waarbij de kosten voor de kwartiermaker door de provincie Noord Holland worden vergoed.
8. In te stemmen met het voorzittersoverleg als opdrachtgever te laten fungeren van de kwartiermaker, waarbij de voorzitter daarvan als bestuurlijk opdrachtgever wordt aangewezen.
9. In te stemmen het algemeen bestuur uiterlijk in het vierde kwartaal van 2021 de noodzakelijke besluiten voor het oprichten van het Bestuursbureau ter besluitvorming voor te leggen.

Bestuurlijke achtergrond

De governance- en beheersstructuur van de recreatieschappen is al langer onderwerp van discussie. Dat blijkt onder andere uit de aandacht die er door de Randstedelijke Rekenkamer wordt besteed aan het onderwerp verbonden partijen (2015) en een specifiek onderzoek bij Recreatieschap Spaarnwoude (2018). Aandacht voor eenduidige governance en versterking van de opdrachtgeverschap is een terugkerend thema. Bovendien is in het coalitieakkoord van de provincie over recreatie o.a. afgesproken een Visie recreatie en toerisme op te stellen (deze zal begin 2021 worden vastgesteld) en de knelpunten in het bestuursmodel van de recreatieschappen op te lossen met als uitgangspunt een blijvende betrokkenheid van de provincie.

Op 27 november 2019 heeft het AB de Bestuursopdracht governance- en beheerstructuur recreatieschappen aangenomen waarbij opdracht gegeven is voor:

- De ontwikkeling van een gezamenlijke ambitie op recreatie en de recreatiegebieden
- De beschrijving van bestuursmodellen, die passen binnen de uitgangspunten en een antwoord geven op de knelpunten in het huidige model

Tevens is besloten om het bestaande overleg van de voorzitters van de recreatieschappen te laten fungeren als stuurgroep van de bestuursopdracht en hiervoor een onafhankelijk procesbegeleider in te huren.

Onderbouwing besluit

Ad 1 Kennisnemen resultaten en conclusies onderzoek

De twee opties die op basis van de bevindingen en de vastgestelde criteria zijn uitgewerkt zijn in de Adviesnotitie: oprichten van een bestuursbureau recreatieschappen (optie 1) en één schap voor de provincie Noord-Holland (optie 2). De belangrijkste argumenten voor de keuze voor een Bestuursbureau recreatieschappen, is dat er geen draagvlak is voor een opschaling tot één provinciaal schap en dat de aansturing van de beheers- en uitvoeringstaken gebaat is bij een stevigere bestuurlijke ondersteuning en advisering.

Ad 2/3/4 Instelling bestuursbureau en verdeling kosten

De belangrijkste redenen om te kiezen voor een Bestuursbureau zijn gelegen in de behoefte aan versterking van het opdrachtgeverschap van de participanten voor de beheerder RNH en ondersteuning van schapsbestuurders en hun ambtelijke adviseurs. Het Bestuursbureau krijgt drie taken:

1. Ambtelijk opdrachtgever van de beheerder, namens de schapsbesturen
2. Secretariaat voor de besturen van de schappen, adviescommissies en Voorzittersoverleg
3. Bestuurssecretaris en (technisch) voorzitter ambtelijke adviescommissies

In bijlage 4 is de verdeelsleutel over alle gemeenten en provincie die deelnemen aan de recreatieschappen als voorlopige kostenverdeling weergegeven. Zie ook paragraaf financiële onderbouwing. De investering die gemoeid is met de oprichting is voor de gemeenten meestal beperkt, aangezien een groot deel van de kosten door de provincie gedragen worden. In de programmabegroting van 2022 wordt een vooraankondiging gedaan, en met de begrotingswijziging van 2022 wordt de invoering definitief verwerkt (na besluitvorming algemeen bestuur).

Ad 5/6/7 Kwartiermaken

Om tot een succesvol bestuursbureau te komen zijn de volgende randvoorwaarden van belang: het voorzittersoverleg bereidt de besluitvorming in de schappen voor wat betreft de opdrachtverstrekking aan de beheers- en uitvoeringsorganisatie RNH (1), de focus van de medewerkers van het Bestuursbureau is nadrukkelijk ook de lokale context waarin bestuurders actief zijn (2), de kwaliteit en

(personele) continuïteit van de ambtelijke adviescommissies vraagt versterking. Om invulling te geven aan deze voorwaarden en te zorgen dat het Bestuursbureau operationeel is per 1 januari 2022, is een kwartiermaker noodzakelijk. Provincie Noord-Holland neemt deze kosten op zich.

De kosten van het eerdere onderzoekstraject waren euro 66.000 (omgeslagen over de vijf recreatieschappen), waarbij het Recreatieschap Alkmaarder- en Uitgeestermeer € 12.000 heeft bijgedragen uit de algemene reserve. Het onderzoek is binnen het totaal beschikbare budget gebleven. Er resteert nog een klein bedrag wat ingezet kan worden als advieskosten voor het inrichten van het Bestuursbureau.

Ad 8 Aanwijzen bestuurlijk opdrachtgever

Het aanwijzen van de voorzitter van het Voorzittersoverleg als bestuurlijk opdrachtgever is noodzakelijk voor een integrale aanpak in alle recreatieschappen. Deze voorzitter is hiervoor de geëigende persoon, zeker met het oog op de toekomstige inbedding van het Bestuursbureau als schakel tussen opdrachtgevers (bestuur) en opdrachtnemers (RNH).

Ad 9 Definitieve besluitvorming Q4 2021

Na afronding van de kwartiermakersfase, is in beeld hoe het Bestuursbureau er precies uit komt te zien qua taken en verantwoordelijkheden, samenwerking met afdeling programmanagement en de exacte kosten. Eind 2021 neemt het algemeen bestuur een definitief besluit.

Risico's besluit

Indien u instemt met dit voorstel:

- leidt de instelling van het Bestuursbureau met ingang van de begroting 2022 tot een kostenstijging, welke gedekt wordt door extra participantenbijdragen, en waarvoor de participanten in hun P&C-cyclus een reservering dienen te maken.

Indien u niet instemt met dit voorstel:

- Blijven de knelpunten die geconstateerd zijn met betrekking tot de kwetsbare governance bestaan.
- Vormt dit bij het afsluiten van een nieuw contract voor de beheers- en onderhoudstaken (aanbesteding voorzien in 2021) een risico in termen van garanderen van een level playing field. Met andere woorden: wie vervult namens de recreatieschappen de rol van opdrachtgever voor de te contracteren partij.

Bijdrage aan schapsdoelen

- ☐ Duurzaam beheer bestaand gebied
- ☐ Beter benutten structuur gebied; met aandacht voor landschap, natuur- en cultuurwaarden
- ☐ Behouden aantrekkelijk recreatiegebied door ontwikkeling
- ☒ Behoud maatschappelijke functie en vergroten maatschappelijk draagvlak

Financiële Onderbouwing

Financiële consequenties: J

Toelichting: Toelichting: De inrichting van een bestuursbureau vraagt een investering van € 35.971 op jaarbasis voor het recreatieschap, gezien het doorbelasting alle schappen percentage van 11% van de totale kosten.

De participanten dragen bij conform de afspraken in het recreatieschap. Er vind een aftrek plaats omdat RNH de kosten voor het secretariaat (69.943) van het bestuursbureau in mindering brengt op de totale kosten van het bestuurssecretariaat. Ook dit wordt verrekend conform de doorbelasting voor alle schappen percentage van 11% en bedraagt voor het recreatieschap RAUM € 7.694.

Participant	bijdrage%	Bijdrage geld	Verrekening RNH	extra bijdrage
Provincie Noord-Holland	49%	17.698	3.785	13.913
Zaanstad	24%	8.525	1.823	6.702
Alkmaar	7%	2.554	546	2.008
Castricum	5%	1.870	400	1.470
Uitgeest	5%	1.870	400	1.470
Beverwijk	4%	1.547	331	1.216
Heemskerk	3%	1.043	223	820
Heiloo	2%	863	185	678
Totaal	100%	35.971	7.694	28.277

Financiële consequenties van de beslispunten (i = incidenteel, r = regulier)

LASTEN					
Deelprogramma (I/R)	Product (bedrijfskosten schap of inzet RNH)	2022	2023	2024	2025
4. Bestuur en ondersteuning	Bedrijfskosten	35.971	35.971	35.971	evaluatie
4. Bestuur en ondersteuning	Inzet RNH	-/-7.694	-/-7.694	-/-7.694	evaluatie
....					
Totaal		28.277	28.277	28.277	evaluatie

BATEN					
Deelprogramma (I/R)	Product (bedrijfskosten schap of inzet RNH)	2022	2023	2024	2025
5. Algemene dekkingsmiddelen	Participanten bijdrage	28.277	28.277	28.277	evaluatie
....					
....					
Totaal		28.277	28.277	28.277	evaluatie

Investeringsvoorstel: N

Toelichting:

Communicatie

Binnen het schap:

☒ Opnemen in de bestuursmededeling

☐ Nieuwsbrief

☐ Internet

☐ Sociale media

☐ Persbericht

☐ Krant

☐ Anders

☒ N.v.t.

Buiten het schap:

N.v.t.

Participatie

Deelnemers schap (gemeentelijke of provinciale afdelingen / bestuurlijke afstemming):

Voor afhandeling van dit voorstel is samengewerkt met de bestuurders van de provincie en de deelnemende gemeenten binnen de vijf betrokken recreatieschappen.

Stakeholders binnen gebied:

Voor afhandeling van dit voorstel is samengewerkt met RNH. Ook is er 20 januari een extra adviescommissie geweest in open dialoog met de onderzoekers. Kokx de Voogd heeft de aanzet voor het bestuursvoorstel gemaakt en RNH heeft dit verder afgerond.

Stakeholders buiten gebied: NVT

Planning

De besluitvorming in de besturen van de 5 betrokken recreatieschappen is uiterlijk in het 2^e kwartaal 2021 afgerond. Start van het bestuursbureau is voorzien voor 1 januari 2022.

Bijlagen

1. Adviesnotitie governance- en beheersstructuur recreatieschappen NH 16 september 2020.
2. Eindrapport Berenschot splitsing beleid en uitvoering
3. Memo Bestuursbureau recreatieschappen NH dd 8 februari 2021
4. Excelsheet berekening bijdrage bestuursbureau
5. Mededeling governance voor DB

Datum vaststelling conceptvoorstel in uitvoeringsorganisatie

Gebiedsteam 16 februari 2021

MT 23 februari 2021

Advies van adviescommissie 21 januari en besluit van dagelijks bestuur 7 april 2021

AC 21 januari 2021

De AC is akkoord conform de voorgestelde aanpassingen.

DB 7 april 2021

Het DB besluit het voorstel te agenderen voor het AB waarbij aandacht wordt gevraagd om voor de raden duidelijk aan te geven wat de voordelen hiervan voor het recreatieschap zijn.

Behandelaar

Programmamanagement, Rik Rolleman, manager programmasturing en vastgoed

Akkoord

Programmamanager Rik Rolleman

In overleg met directeur RNH Jos Gilliam

Advies governance- en beheersstructuur recreatieschappen Noord-Holland

Inhoud

Inleiding, woord vooraf.....	3
1. Context en voorgeschiedenis.....	3
1.1 Organisatie recreatieschappen Noord-Holland en RNH in het kort.....	3
1.2 Afstemming tussen schappen en opdrachtgeverschap RNH	4
2. De huidige bestuursopdracht	4
2.1 Aanleiding	4
2.2 Aanpak	5
2.3 Leeswijzer	5
3. Bevindingen op basis van gesprekken en bestuurdersconferentie	5
3.1 Individuele gesprekken	5
3.2 Bestuurdersconferentie	6
4. De samenwerkingsrelatie nader beschouwd; met wie waarop samenwerken?	6
4.1. De verschillende samenwerkingsrelaties nader bezien	6
4.2 Belangrijkste knelpunten in de verschillende samenwerkingsrelaties	7
4.3 Tussenconclusie	8
5. Criteria voor het (kunnen) opstellen van een nieuw samenwerkingsmodel	8
5.1 Inleiding	8
5.2 Belangrijkste criteria voor een nieuw samenwerkingsmodel	8
5.3 Achtergrond belangrijkste criteria voor een nieuw samenwerkingsmodel	9
6. Naar een nieuw samenwerkingsmodel.....	9
6.1 Inleiding	9
6.2 Samenwerkingsmogelijkheden: twee modellen	9
7. Analyse samenwerkingsmodellen aan de hand van de criteria	10
7.1 Toetsing	10
8. Ons advies.....	11
Randvoorwaarde: versteviging van het Voorzittersoverleg	12
Bijlage 1 Eerdere rapportages.....	13
KokxDeVoogd, 'Bestuurlijke vernieuwing in het Metropolitane landschap - Voorstellen voor bestuurlijk-juridische vormgeving van samenwerking', 8 januari 2015	13
Common Eye, 'Verkenning naar uitvoering beheertaken van de recreatieschappen in de provincie Noord-Holland', 2 februari 2019	14

Inleiding, woord vooraf

De governance- en beheersstructuur van de recreatieschappen in de provincie is al langer onderwerp van discussie.¹ Verschillende opties voor samenwerking en governance zijn de revue gepasseerd. In deze notitie vergelijken wij de mogelijke modellen voor de governance- en beheersstructuur van de recreatie in Noord-Holland.

Voordat wij de (volgens ons) in aanmerking komende governance- en samenwerkingsmodellen bespreken, schetsen wij eerst in het kort de context van de recreatieschappen in Noord-Holland en sommen wij de belangrijkste bevinding op uit de eerder uitgevoerde onderzoeken naar deze modellen (paragraaf 2). Vervolgens beschrijven wij in paragraaf 3 kort de belangrijkste bevindingen op basis van de gevoerde gesprekken en de Bestuurdersconferentie, waarna wij in paragraaf 4

1. Context en voorgeschiedenis

1.1 Organisatie recreatieschappen Noord-Holland en RNH in het kort

Het ontstaan van zowel de afzonderlijke schappen als Recreatie Noord-Holland NV (hierna: RNH of RNH NV) is – voor zover niet bij eenieder bekend - al uitvoerig beschreven.² Wij volstaan in deze notitie dan ook met een beknopte weergave van de hoofdlijnen die nodig zijn voor een goed begrip van deze notitie.

De vijf recreatieschappen, die allen op grond van de Wet gemeenschappelijke regeling (hierna: Wgr) zijn opgericht, zijn publieke organen met rechtspersoonlijkheid. Naast de vijf Noord-Hollandse recreatieschappen noemen wij volledigheidshalve nog het Plassenschap Loosdrecht, dat gedeeltelijk in Noord-Holland is gelegen. De provincie Noord-Holland neemt deel aan dit recreatieschap, maar Recreatie Midden-Nederland is verantwoordelijk voor het beheer.

De vijf recreatieschappen zijn (exclusief) opdrachtgever van RNH. RNH heeft als hoofddoel het zorgen voor een brede variatie aan recreatieve activiteiten in een groene omgeving.³ RNH ontwikkelt en beheert een aantrekkelijke groene omgeving voor veel verschillende mensen, in alle jaargetijden, en verzorgt meer in het bijzonder voor vijf Noord-Hollandse schappen het beheer.⁴ RNH richt zich ook op bestuursadvisering voor de schappen en (strategische) beleidsvoorbereiding voor de schappen en haar deelnemers. Op tactisch-operationeel niveau wordt door RNH uitvoeringsbeleid gevormd (denk bijvoorbeeld aan de beheersintensiviteit). De provincie Noord-Holland is enig aandeelhouder van RNH.

¹ Common Eye, 'Verkenning naar uitvoering beheertaken van de recreatieschappen in de provincie Noord-Holland', 2 februari 2019.

² Zie in dat kader bijvoorbeeld Common Eye, 'Verkenning naar uitvoering beheertaken van de recreatieschappen in de provincie Noord-Holland', 2 februari 2019, p. 10.

³ <https://www.recreatienoordholland.nl/over>.

⁴ Het betreft de volgende vijf recreatieschappen: Spaarnwoude, Twiske-Waterland, Amstelland, Alkmaarder en Uitgeestermeer en Geestmerambacht.

De organisatie van de vijf recreatieschappen en RNH is in onderstaand figuur weergegeven. De oranje pijlen geven een opdrachtgeversrelatie aan, de schappen zijn zoals gezegd geen aandeelhouder van RNH.

De geografisch begrensde recreatieschappen hebben geen formele band met de Metropool Regio Amsterdam (MRA). De MRA initieert beleid over het Metropolitane Landschap. Dit geldt ook verschillende landschapstafels of provinciale gebiedscommissies.

1.2 Afstemming tussen schappen en opdrachtgeverschap RNH

Afstemming tussen de schappen vindt plaats in het voorzittersoverleg. Dit voorzittersoverleg heeft het afstemmen over het opdrachtgeverschap als belangrijkste taak. Daarnaast worden inzichten over beleidstaken gedeeld en besproken. Het voorzittersoverleg wordt niet benut voor een gezamenlijke visievorming of het gezamenlijk opstellen van een ambitie. Ambtelijk vindt de afstemming tussen de deelnemende gemeenten en RNH plaats in de ambtelijke adviescommissie voor de bestuursvergadering van alle schappen. Dat overleg heeft meerdere doelen: het in goede banen leiden van de bestuursvergaderingen en het waarborgen dat bepaalde besluiten in het schap worden genomen en het vormen en bespreken van de beleidsvoorbereiding die RNH doet.

2. De huidige bestuursopdracht

2.1 Aanleiding

In 2015 en 2019 zijn onderzoeken⁵ uitgevoerd naar de mogelijkheden voor bestuurlijke herziening van de structuur van de recreatieschappen. In **bijlage 1** worden deze onderzoeken en de daaruit voortvloeiende rapportages kort gememoreerd. Op basis van het meest recent verschenen rapport van Common Eye (2019) is door de (vice)voorzitters van de recreatieschappen geconcludeerd dat de huidige situatie van de governance- en beheersstructuur ongewenst is en dat deze dient te worden aangepast. Naar aanleiding van deze rapportage is een bestuursopdracht geformuleerd waarmee de procesmanager het proces dient te begeleiden. Aan de procesmanager is op basis van de bestuursopdracht

⁵ KokxDeVoogd 'Bestuurlijke vernieuwing in het Metropolitane landschap' (2015) en Rapport Common Eye (2019) - 'Verkenning naar uitvoering beheertaken van de recreatieschappen in de provincie Noord-Holland'.

gevraagd 'om een gezamenlijke ambitie op recreatie en de recreatiegebieden te ontwikkelen, met inachtneming van het huidige maatschappelijk belang van de recreatiegebieden en de in het verleden afgesproken ambitie op recreatie en de recreatiegebieden.' Ook is hem gevraagd te verhelderen welke bestuursmodellen passen binnen de uitgangspunten en 'welke van deze modellen een antwoord opleveren op de beschreven knelpunten in het huidige model.' Ten slotte is hem verzocht te onderzoeken op welke wijze de scheiding van bestuurlijke taken en uitvoerende taken vormgegeven kan worden. De bestuursopdracht heeft dus alleen betrekking op het samenwerkingsmodel tussen de schappen en niet op een samenwerkingsmodellen voor natuur en recreatie in Noord-Holland.

2.2 Aanpak

De procesmanager is in april 2020 van start gegaan met het onderzoek en heeft eerst verkennende gesprekken gevoerd met de bestuurders en ambtelijk vertegenwoordigers van de vijf Noord-Hollandse recreatieschappen en met vertegenwoordigers van RNH.⁶ In de Bestuurdersconferentie, die op 26 juni 2020 plaatsvond, zijn de tijdens de gesprekken opgehaalde bevindingen gedeeld en geverifieerd en is gepoogd om tot (een vorming van) een gezamenlijk beeld over ambities op doelen en ambities op samenwerking te komen. Zo is bijvoorbeeld gesproken over de taken die de provincie zou moeten vervullen, de taken die recreatieschap overstijgend moeten worden uitgevoerd en de scheiding tussen de verschillende taken. Vervolgens is nog tijdens de Bestuurdersconferentie gekomen tot een set criteria, die in de nieuw vorm te geven governance- en beheersstructuur een plaats dienen te krijgen. Deze criteria zijn voor ons leidend bij het ontwerpen van een nieuw samenwerkingsmodel voor de recreatieschappen.

2.3 Leeswijzer

Voordat wij de mogelijkheden voor nieuwe in aanmerking komende samenwerkingsmodellen verkennen in paragraaf 5 en 6, is het van belang om allereerst antwoorden te hebben op een belangrijke uit de bestuursopdracht voortvloeiende vraag, namelijk: hoe zien de verschillende samenwerkingsrelaties (gemeenten en provincie-schappen, schappen-schappen, RNH-gemeenten, schappen-RNH en RNH-provincie) eruit en wat moet er – gelet op de verschillende ambities - in deze relaties (al dan niet) veranderen? Om deze vraag te (kunnen) beantwoorden, schetsen wij – op basis van de gevoerde gesprekken - eerst in paragraaf 3 de bevindingen tot op heden. In paragraaf 4 wordt inzicht geboden in de verschillende samenwerkingsrelaties tussen betrokken publieke partijen.

Uitgangspunt is dat de provincie haar eigenaarschap van RNH behoudt. Het samenwerkingsmodel hoeft dus geen wijziging aan te brengen in deze eigenaarsrelatie. Ook is de provincie niet van plan om uit de schappen te treden.

3. Bevindingen op basis van gesprekken en bestuurdersconferentie

Onze bevindingen hebben wij zowel opgetekend uit de individuele gesprekken (paragraaf 3.1) als uit de Bestuurdersconferentie (paragraaf 3.2).

3.1 Individuele gesprekken

De belangrijkste bevindingen op basis van de individuele gesprekken zijn:

- Het recreatieschap als instituut staat niet ter discussie: De kracht van de samenwerking binnen de schappen wordt niet of nauwelijks ter discussie gesteld. Deze geformaliseerde samenwerking geeft (onder meer) vorm aan een door nagenoeg eenieder onderschreven publieke taak en bovendien aan de solidariteitsgedachte. Bovendien biedt de gemeenschappelijke regeling (de huidige vorm waarin de recreatieschappen zijn gegoten) - anders dan bijvoorbeeld de MRA - heldere wettelijke en financiële kaders. De nadelen van een gemeenschappelijke regeling (bestuurlijke drukte, kosten, detailniveau besluitvorming, afstand en legitimiteit) worden door gemeenten herkend maar door een ruime meerderheid niet als onoverkomelijk gekenschetst. Dit ligt alleen voor de provincie en Amsterdam anders; zij

⁶ Alle gesprekken hebben plaatsgevonden in de periode half april – half mei 2020. Tevens zijn gesprekken gevoerd met de bestuurders van het Plassenschap Loosdrecht en de provincie Utrecht.

ervaren deze nadelen wel. De provincie worstelt met het benutten van zeggenschap en haar positie ten opzichte van medeoverheden.

- Er is weinig beperkte schapsoverstijgende ambitie: Er is slechts beperkte ambitie om schapsoverstijgend recreatie en natuur vorm te geven of om samen te werken 'op de inhoud'. De ambitie beperkt zich tot de wens tot spreiding van activiteiten, het behoud van de bufferfunctie tegen stedelijke ontwikkeling en 'het mee kunnen kijken in een andere keuken.' Wel is er vooral in MRA-verband, de wens om intensiever af te stemmen over visie en ontwikkeling van het landschap en de recreatieve mogelijkheden. Ook (h)erkent eenieder de rol die schappen kunnen spelen in de ruimtelijke opgaven (woningbouw, energietransitie, druk op (stedelijke) uitloopegebieden).

Hoewel er dus weinig schapsoverstijgende ambitie (b)lijkt te bestaan, hebben de afzonderlijke schappen wel degelijk ambities benoemd tijdens de gesprekken. Zo is een belangrijke ambitie van de schappen om een balans te (kunnen) bieden tussen recreatie en natuur. Tijdens de gesprekken is wel vaak de nadruk gelegd op de recreatie-infrastructuur en de mogelijkheden om verdienmodellen voor recreatie vorm te kunnen geven.

Tegelijkertijd is er vanuit de metropool meer aandacht voor natuur (die in die metropool zelf niet altijd voorhanden is). In verder van de metropool af gelegen gebieden lijkt er meer nadruk te zijn op recreatieve voorzieningen voor bewoners en het behoud van de (ook bestuurlijke) bufferfunctie. Hier is mogelijk zelfs sprake van een belangentegenstelling.

Daarnaast is ons tijdens de gesprekken een drietal punten gebleken. Zo lijkt allereerst de solidariteitsgedachte af te nemen indien het vermoeden bestaat dat inwoners geen gebruik maken van een recreatiegebied of het gebied weinig bezoeken. In dat geval wordt een contributiemodel overwogen/voorgestaan. Ten tweede is ons gebleken dat bij meerdere gemeente de algemene wens bestaat dat de provincie betrokken blijft en niet alleen kaderstellend gaat opereren. Als derde en laatste punt dat wij uit de gesprekken hebben meegenomen, benoemen wij het feit dat de meerderheid van de gesproken gemeenten beleids- en beheerstaken samen wenst te houden. Wel ziet een grote groep loskoppeling en scheiding van beleids- en beheerstaken ook als een reële mogelijkheid.

3.2 Bestuurdersconferentie

Tijdens de Bestuurdersconferentie hebben wij met een aantal stellingen de door ons opgehaalde bevindingen getoetst en aan een (digitale) 'stemmingsronde' onderworpen. Op basis daarvan zijn de belangrijkste bevindingen de navolgende:

- Aantal taken dient recreatieschapsoverstijgend te zijn: tijdens de conferentie is benoemd dat een aantal taken op schapsoverstijgend niveau kan en dient te worden uitgevoerd. Het betreft de spreiding van recreatie (daar was 82.3% van de ondervraagde aanwezigen een voorstander van), natuurbeheer en ontwikkeling (76.4%) en ten slotte de afstemming van ruimtelijke ontwikkelingen (64.7%);
- De samenwerking dient bij te dragen aan hogere natuur en/of recreatiekwaliteit van de gebieden (87.5%);
- De samenwerking dient te leiden tot vermindering van de bestuurlijke drukte (56.2%);
- De samenwerking dient te leiden tot een verlaging van de uitvoeringskosten (50%);
- De samenwerking dient strategische visievorming voor recreatie en natuur (50%) te verbeteren.

4. De samenwerkingsrelatie nader beschouwd; met wie waarop samenwerken?

4.1. De verschillende samenwerkingsrelaties nader bezien

Zojuist zijn de belangrijkste bevindingen opgesomd. Nu is het tijd om te kijken naar welke samenwerkingsmodellen daarvoor wellicht in aanmerking komen. Om een samenwerkingsmodel te (kunnen) schetsen, is het van belang om in beeld te hebben welke verschillende samenwerkingsrelaties er zijn en waar aanpassing van de governance relatie aangewezen is. Wij onderscheiden in dit geval verschillende relatielijnen.

4.1.1 Relatielijn 1: gemeenten en provincie - schap

De eerste relatielijn heeft betrekking op de overdracht van taken door de gemeenten en de provincie aan de schappen (onder meer de ontwikkeling van recreatieve mogelijkheden, het tot stand brengen van recreatieve werken en inrichtingen, het beheren en onderhouden van werken, inrichtingen, eigendommen en goederen, beheren van wegen

en het opstellen van beleidsplannen). Veel gemeenten hechten veel waarde aan de verbindende maar ook gelijkwaardige rol van de provincie in de schappen.

4.1.2 Relatielijn 2: provincie - RNH

De tweede relatielijn die wij in de huidige governancestructuur kunnen ontwaren, is de relatie tussen de provincie en RNH. Daarmee hebben wij meteen de ingewikkeldste relatielijn geïdentificeerd. De relatie van de provincie naar de schappen is namelijk driedig. Zo is de provincie (1.) (mede-)opdrachtgever aan RNH maar ook (2.) eigenaar c.q. enig aandeelhouder. Hier speelt de 'dubbele pet'. Verder zien wij ook nog een derde aspect dat de relatielijn tussen de provincie en RNH 'kleurt', namelijk de kaderstellende rol van de provincie voor recreatietaken. Gesignaleerd is dat ook RNH beleid vaststelt. RNH lijkt zich te richten op beleidsvoorbereiding voor de schappen en stelt ogenschijnlijk ook kaders vast voor het beheer en de uitvoering. Gebleken is dat partijen het onderscheid tussen beleidsvaststelling, beleidsvoorbereiding of de kaderstelling voor uitvoering niet scherp aanbrengen.

4.1.3 Relatielijn 3: schappen - RNH

De relatielijn tussen RNH en de schappen is de derde relatielijn die in de governancestructuur kan worden ontwaard. De vijf recreatieschappen zijn (exclusief) opdrachtgever van RNH. RNH zorgt voor bestuursadvisering voor de schappen en (strategische) beleidsvoorbereiding voor de schappen en haar deelnemers. Op tactisch-operationeel niveau wordt door RNH uitvoeringsbeleid gevormd (denk bijvoorbeeld aan de beheersintensiviteit).

4.1.4 Relatielijn 4: gemeenten en provincie tezamen – RNH

De volgende relatielijn ziet op de relatie tussen de gemeenten en provincie - RNH. Gemeenten en provincie hebben richting RNH een afgeleide opdrachtgevende rol of zijn direct belanghebbende bij beheersissues. Het kan bijvoorbeeld gaan om de frequentie van inzameling van zwerfafval in het schapsgebied.

4.1.5 Relatielijn 5: schappen - schappen

Ook is er een relatielijn tussen de schappen onderling. In deze relatielijn vindt nu afstemming plaats over de opdrachtgeversrol richting RNH. Afstemming kan ook betrekking hebben op de spreiding van activiteiten en een enkele keer een gebiedsoverstijgend project (denk aan een fietspad tussen het grondgebied van twee schappen).

4.1.6 Relatielijn 6: MRA - schappen, gemeenten en provincie

Tot slot kan er een overlap of tegenstelling ontstaan tussen de doelstellingen van MRA in het kader van het Metropolitane landschap en de doelen van schappen, provincies en gemeenten. Deze relatielijn laten wij buiten beschouwing, enerzijds gelet op de reikwijdte van de bestuursopdracht en anderzijds nu een formele governancestructuur met de MRA ontbreekt.

4.2 Belangrijkste knelpunten in de verschillende samenwerkingsrelaties

Op basis van de uitkomsten van de gesprekken en de bestuurdersconferentie onderscheiden wij in de verschillende samenwerkingsrelaties de volgende knelpunten in de verschillende relaties.

4.2.1 Relatielijn 1: provincie en gemeenten - schappen

Door de provincie en gemeente Amsterdam wordt **bestuurlijke drukte** ervaren door deelname aan de schappen. De overige gemeenten ervaren deze drukte minder. Een groep gemeenten geeft verder aan dat meer bestuurlijke onderwerpen dienen te worden geagendeerd in de besturen, een andere groep gemeenten geeft aan dat het bestuurlijke 'corvee' nu eenmaal onvermijdelijk is. De gemeenten wensen geen verandering in de **kaderstellende rol** van de provincie en achten een langdurige provinciale betrokkenheid van de provincie noodzakelijk en wenselijk. De provincie zelf wenst een actieve rol in de schappen te blijven spelen.

4.2.2 Relatielijn 2: provincie - RNH

Tijdens de door ons gevoerde gesprekken is gebleken dat met name de provincie de huidige '**dubbele petten**' die zij heeft, onwenselijk acht en als nijpend probleem ervaart. De dubbele pet bestaat voornamelijk uit de dubbeling in de

opdrachtgeversrol en eigenaarsrol maar ook de dubbeling van beleidsvorming (zie paragraaf 5.3). De (overige deelnemers van de) schappen zien deze dubbelrol evenwel niet als problematisch en zelfs als wenselijk; beleidsvorming dient een relatie met taakuitvoering te hebben in hun opinie.

4.2.3 Relatielijn 3: gemeenten en provincie-RNH en relatielijn 4: schappen - RNH

Tijdens de gevoerde gesprekken is herhaaldelijk uitgesproken dat de gemeenten **tevreden** zijn met de verbeterslag die voor taakuitvoering door RNH gemaakt is. Meerdere keren is aangegeven dat de **bestuurlijke sensitiviteit** van RNH nog kan verbeteren.

4.2.4 Relatielijn 5: schappen - schappen

In deze relatielijn worden **geen knelpunten** ervaren. Tegelijkertijd (en wellicht daarmee) is geconstateerd dat de ambitie op intensivering van de samenwerking op de inhoud tussen de schappen nagenoeg ontbreekt. Op dit moment vindt afstemming via het voorzittersoverleg plaats over de invulling van het opdrachtgeverschap richting RNH en kan worden bijvoorbeeld afgestemd over spreiding van (recreatieve) activiteiten. Partijen zien wel mogelijkheden om gezamenlijk over bestuurlijke onderwerpen zoals bijvoorbeeld visievorming over het Noord-Hollandse landschap in te vullen, maar geven ook aan dat de noodzaak om dit in gezamenlijkheid van de schappen te doen, niet groot is. Op andere tafels wordt al gesproken over de strategie en de visievorming op het Noord-Hollandse landschap en daarmee ook over natuur en recreatie.

4.3 Tussenconclusie

Knelpunten in het samenwerkingsmodel zitten voornamelijk in de relatie tussen de provincie en RNH (relatielijn 2, door de dubbele pet) en in de relatie tussen de provincie en de gemeente Amsterdam en de schappen (relatielijn 1, bestuurlijke drukte). Tussen de schappen onderling worden geen prangende knelpunten ervaren. Dit is een indicator dat de ambitie om op de inhoud samen te werken niet groot is.

5. Criteria voor het (kunnen) opstellen van een nieuw samenwerkingsmodel

5.1 Inleiding

In paragraaf 4 hebben wij toegelicht wat de verschillende samenwerkingsrelaties zijn en wat er in deze relaties (al dan niet) dient te veranderen, gelet op de ervaren knelpunten. Vervolgens hebben wij deze bevindingen 'vertaald' naar een aantal criteria voor een nieuw samenwerkingsmodel, welke criteria tijdens de Bestuurdersconferentie zijn toegelicht en getoetst. Deze criteria lichten wij in paragraaf 5.2 nader toe. In paragraaf 5.3 geven wij een nadere toelichting op de criteria.

5.2 Belangrijkste criteria voor een nieuw samenwerkingsmodel

Onderstaande criteria zijn tijdens de Bestuurdersconferentie gepresenteerd. Vervolgens is getoetst welke criteria voor een nieuw model belangrijk worden gevonden. Daarbij zijn de volgende criteria als leidend naar voren gekomen:

1. Bestuurlijke criteria	a. Maakt bestuurlijk wat bestuurlijk is
	b. Vermindert bestuurlijke drukte
	c. Creëert bestuurlijke efficiency
	d. Zorgt voor een logische governancestructuur
	e. Brengt een scheiding aan tussen bestuurlijke en uitvoeringstaken
2. Opdrachtgeverschap	a. Zorgt voor heldere afbakening tussen de rol van opdrachtgever en opdrachtnemer
3. Democratisch criterium	a. Maakt democratische invloed mogelijk en zorgt voor betrokkenheid raden en staten
4. Ambitie	a. Biedt mogelijkheden voor een gezamenlijke ambitie
	b. Voorkomt versnippering

	c. Biedt balans tussen natuurbeheer en verdienmodel
	d. Borgt samenwerking met (private) terrein beherende organisaties

Op de bestuurdersconferentie is naar voren gekomen dat het criterium 1a (maakt bestuurlijk wat bestuurlijk is) en criterium 3a (garandeert betrokkenheid raden en staten) als de belangrijke criteria worden aangemerkt.

5.3 Achtergrond belangrijkste criteria voor een nieuw samenwerkingsmodel

Uitgangspunten voor een nieuw samenwerkingsmodel zijn:

- De provincie wenst duurzaam betrokken te blijven bij de recreatieschappen, uittreding van de provincie is geen leidend motief voor een nieuw samenwerkingsmodel;
- Het nieuwe samenwerkingsmodel hoeft geen verandering te brengen in het provinciale aandeelhouderschap in RNH;
- Het samenwerkingsmodel moet een oplossing bieden voor de dubbele petten. Deze (drie)dubbele petten hebben in volgorde van belangrijkheid betrekking op:
 - De dubbele rol van RNH als bestuursadviseur (ten behoeve van de opdrachtgevende schappen) en indirect opdrachtnemer (voor beheer en uitvoering);
 - De overlap van de beleidskaderstellende provinciale rol en de beleidsvoorbereidende en beleidsontwikkende rol van RNH;
 - Het eigenaarschap van RNH (de provincie als aandeelhouder) en de provinciale rol van opdrachtnemer van RNH (als deelnemer in de schappen).

De provincie heeft organisatorisch intern een strikte scheiding aangebracht tussen de rol van aandeelhouder en kadersteller. De ambtelijke invulling van het aandeelhouderschap is organisatorisch op een geheel andere plaats belegd dan de beleidskaderstellende invulling. Het aandeelhouderschap beperkt zich ogenschijnlijk tot de vermogensstructuur van RNH en richt zich niet op taken van RNH.

6. Naar een nieuw samenwerkingsmodel

6.1 Inleiding

De belangrijkste criteria voor het nieuwe samenwerkingsmodel is hierboven beschreven. Daarom kan nu de volgende stap worden gemaakt: het verkennen van nieuwe samenwerkings- en governance modellen.

6.2 Samenwerkingsmogelijkheden: twee modellen

Hieronder beschrijven wij twee modellen die volgens ons het beste passen binnen de uitgangspunten. Het gaat om de oprichting van een aparte organisatie (hierna ook: 'Bestuursbureau') en de vorming van één schap. De kenmerken van de modellen zijn in onderstaande tabel beschreven. De besluitvormende bevoegdheden blijven in alle modellen bij de schappen en worden niet overgedragen in de eerste variant.

In de rapportage van Berenschot zijn de taken van RNH uitvoerig beschreven.⁷ Het betreft: beleidstaken, uitvoeringstaken en beheerstaken. Voor wat betreft beleidstaken wordt onderscheid gemaakt tussen:

- i.) strategisch beleid (ambities en doelstellingen met integrale belangenafweging);
- ii.) operationeel beleid (meerjarenvisie, gewenste kwaliteitsniveau en wijze waarop de ambities worden gerealiseerd binnen het gestelde budget), en;
- iii.) het uitvoeringsbeleid (het werkplan).

Deze indeling is door ons overgenomen. Tevens hebben wij de taken van bestuursadvisering en (het zorgen voor) verbinding met de deelnemende gemeenten toegevoegd, hoewel deze taken ook binnen het operationeel beleid zou

⁷ Berenschot, "Knip beleid en uitvoering RNH", 12 maart 2020.

kunnen worden gevat. Het strategisch beleid wordt in de benadering van Berenschot voornamelijk gevormd in de coalitieakkoorden van de provincie en gemeenten en komt niet terug in het schema.

<i>Kenmerken</i>	Aparte organisatie ('Bestuursbureau)	Eén Noord-Hollands recreatieschap
<i>Rol en verantwoordelijkheden</i>	Bestuurlijke ondersteuning bij samenwerking schappen en opdrachtgeverschap	<i>Gemeenschappelijke ambitie binnen één Noord-Hollands schap</i>
<i>Taken</i>	Bestuursadvisering en verbinding gemeenten. Opdrachtgeverschap RNH. Sturing en control RNH. Beleidsvoorbereiding daar waar het samenwerking en/of opdrachtgeverschap raakt	Strategie en operationeel beleid. Bestuursadvisering en verbinding gemeenten. Opdrachtgeverschap RNH. Sturing en control RN
<i>Aansturing door</i>	Voorzittersoverleg	AB/DB
<i>Eigenaarschap</i>	Alle deelnemers.	Alle gemeenten en provincie
<i>Vorm</i>	Publieke samenwerking (geen entiteit).	Openbaar lichaam
<i>Financiering</i>	Afdracht naar rato schappen.	Bijdragen deelnemers
<i>Resterende taken RNH</i>	Beheer en uitvoering. Uitvoeringsbeleid.	Beheer en uitvoering. Uitvoeringsbeleid.
<i>Resterende taken gemeenten en provincie</i>	Afstemming met bureau. Voorbereiding AB/DB.	Voorbereiding AB/DB.
<i>Taken schap(pen)</i>	Besluitvorming.	Alle teken m.u.v. taken RNH en overheden

7. Analyse samenwerkingsmodellen aan de hand van de criteria

7.1 Toetsing

In de onderstaande tabel worden de drie modellen getoetst aan de criteria uit paragraaf 5.

	Bestuursbureau	Eén Noord-Hollands recreatieschap
Bestuurlijk	Eén dubbele pet provincie verdwijnt. Biedt mogelijkheden om bestuurlijk te maken wat bestuurlijk is. Brengt scheiding aan tussen beleids- en uitvoeringstaken. Aansturing door voorzittersoverleg zorgt voor gelijkwaardig speelveld. Geschikt om beleidskracht en bestuursondersteuning gebundeld te houden en verder te professionaliseren, bestuurlijke drukte kan hierdoor beperkt worden.	Kan bestuurlijk maken wat bestuurlijk is door uniformering en trechtering besluitvorming. Bestuurlijke drukte neemt af. Brengt scheiding aan tussen beleids- en uitvoeringstaken. Geschikt om beleidskracht en bestuursondersteuning gebundeld te houden en verder te professionaliseren.
Opdrachtgeverschap	Scheiding rol opdrachtgever en opdrachtnemer.	Opdrachtgeverschap vanuit één GR.

	Minder interactie tussen beleid en uitvoering.	
Democratisch	Neutraal ten opzichte van de huidige situatie, indien organisatorische afscheiding ingevuld wordt.	Schaalvergroting doet mogelijk beïnvloeding verminderen.
Ambitie	Gezamenlijke ambitie, balans natuur en recreatie, tegengaan versnippering worden geborgd. Samenwerking op uitvoering met private organisaties kan via RNH. Samenwerking op beleid vergt afstemming (bij erfpacht en projectontwikkeling).	Gezamenlijke ambitie kan worden vastgesteld; balans natuur en recreatie, tegengaan versnippering kan worden geborgd. Samenwerking met private organisaties kan via GR (adviescommissie of overeenkomst) .

7.1.1 Relatie met onderzoek P2

Parallel aan deze bestuursopdracht heeft P2 een proces doorlopen om oplossingen voor de erfpachtproblematiek met SSB aan te kunnen dragen. Deze oplossingen hebben geen invloed op de hierboven geschetste modellen. De belangrijkste optie die in het P2-proces naar voren is gekomen, is het positioneren van SBB in een adviescommissie van een schap. Deze adviescommissie kan op grond van artikel 24 van de Wgr worden ingesteld. Ook indien gekozen wordt voor een model waarbij SBB op grond van artikel 94 Wgr zou toetreden tot de schappen heeft naar onze verwachting geen negatief of positief effect op de modellen. De samenstelling van een adviescommissie is in de Wgr niet specifiek geregeld. Eventuele wettelijke voorschriften omtrent de samenstelling (met andere woorden: wie mogen er lid zijn) zijn er niet, waardoor zich de vraag opdringt of leden van een adviescommissie mogen bestaan uit andere vertegenwoordigers dan die van de deelnemende gemeenten. Naar onze inschatting moet deze vraag bevestigend beantwoord worden.⁸

8. Ons advies

Zojuist zijn verschillende modellen voor samenwerking de revue gepasseerd. Twee opties zijn in het bijzonder toegelicht, namelijk het 'bestuursbureau' en het oprichten van één Noord-Hollands recreatieschap. Het instellen van een schap voor de gehele provincie biedt enkele belangrijke oplossingen. Bestuurlijke drukte kan worden verminderd, er kan bestuurlijk worden gemaakt wat bestuurlijk is en de gezamenlijke ambitie kan in dat schap worden vormgegeven. Bij de gesprekken en de bestuurdersconferenties is gebleken dat er echter geen draagvlak voor schaalvergroting. Dit geldt voor het beheer en uitvoering maar vooral voor het inrichten van een grote bestuurlijke samenwerkingsentiteit. Alleen de bestuurders van gemeente Amsterdam en de provincie hechten aan een zo groot mogelijk schap of koepelschap⁹ dat toegerust kan zijn om ook de ruimtelijke opgaven in de komende decennia voor haar rekening kan nemen. Nagenoeg alle andere gemeenten zijn van mening dat hun belang verwatert in een groot schap. Bovendien moeten inhoudelijke discussies over ruimtelijke opgaven niet 'op de tafel' van de recreatieschappen plaatsvinden. De raden zullen naar hun mening kritisch zijn op een samenwerking waarbij hun gemeenten slechts een klein of afgeleid

⁸ Artikel 24 lid 4 Wgr bepaalt namelijk dat de leden van een commissie een vergoeding kunnen ontvangen voor het bijwonen van vergaderingen van de commissie. Deze vergoeding geldt alleen voor leden die geen raadslid, wethouder of burgemeester zijn. De onderstreepte passage impliceert dat leden van een adviescommissie ook een niet raadslid, wethouder of burgemeester kunnen zijn.

⁹ Een koepelschap vergt een private samenwerkingsentiteit 'boven' de schappen. Een coöperatie is daarvoor geschikt, maar brengt ook de instelling van twee nieuwe bestuurslagen met zich mee (ledenvergadering en bestuur).

belang hebben. Ook bestuurlijke issues op letterlijk grote fysieke afstand zorgen ervoor dat raden hun interesse voor het dossier mogelijk verliezen. Om deze reden is de variant van een schap een bestuurlijke brug te ver. Hierbij kan voorts worden afgevraagd of een groot schap ook nodig is, gelet op de beperkte samenwerkingsambitie op de inhoud.

Ook het 'bestuursbureau' biedt oplossing. Zo zal het in staat zijn om het dubbele pet-probleem (zowel opdrachtgeverschap - eigenaar en kadersteller – beleidsontwikkelaar van de provincie) op te lossen. Geen van de beide modellen zorgt evenwel voor een verbetering van de democratische invloed van raden. Het bestuursbureau heeft echter ook geen verslechtering tot gevolg nu besluitvorming in de schappen plaats blijft vinden. Gelet op de beperkte ambitie om op de inhoud samen te werken, biedt een gezamenlijk bestuursbureau-model de mogelijkheden om de knelpunten in de verschillende relatielijnen op te lossen. Het bestuursbureau kent een beperkte omvang van kwalitatief hoogwaardige professionals. Vanwege die beperkte omvang ligt een zelfstandige organisatie niet voor de hand en is onderbrengen bij een gemeente of de provincie wenselijk. Hierdoor kan de bestuursadvisering geprofessionaliseerd worden en wordt de opdrachtgeversrol onafhankelijker gepositioneerd ten opzichte van RNH. Het bestuursbureau krijgt een duidelijk opdracht waarin de opdrachtgeversrelatie met de schappen uitputtend is beschreven. Wij adviseren dan ook te kiezen voor het model bestuursbureau en een voorstel uit te werken voor de positionering en invulling van het bestuursbureau.

Randvoorwaarden: versteviging van het Voorzittersoverleg en accountmanager per schap

Bij keuze van het model bestuursbureau heeft het Voorzittersoverleg een (meer) nadrukkelijke rol in het bepalen en uitstippelen van strategie op samenwerking tussen de schappen en het invullen van het opdrachtgeverschap naar RNH. Het Voorzittersoverleg stuurt in het verlengde van die opdrachtgeversrol naar RNH ook op de werkzaamheden van het bestuursbureau daar waar het gaat om volwaardig gesprekspartner voor RNH te zijn als ambtelijk vertegenwoordiger van de opdrachtgevende schapsbesturen.

Om aansluiting te houden met de verschillende schappen zal het Bureau recreatiebeleid voor elk schap het accountmanagerschap moeten invullen, zodat directe lijnen met de deelnemers blijft bestaan.

Tot slot is het van belang dat de continuïteit in personele samenstelling en kwaliteit van de ambtelijke adviescommissies wordt gewaarborgd. Met het toenemende belang van recreatie als lokaal thema is versterking van de ambtelijke adviescommissies gewenst. Een geprofessionaliseerd bestuursbureau met kwalitatief hoogwaardige professionals kan hier een belangrijke bijdrage aan leveren.

Bijlage 1 Eerdere rapportages

KokxDeVoogd, 'Bestuurlijke vernieuwing in het Metropolitane landschap - Voorstellen voor bestuurlijk-juridische vormgeving van samenwerking', 8 januari 2015

KokxDeVoogd heeft in 2015 een onderzoek uitgevoerd naar de bestuurlijke herziening van de recreatieschappen. Daarbij is – op basis van een eerder uitgevoerd onderzoek door KokxDeVoogd – een nadere uitwerking gegeven van de drie hoofdvormen voor bestuurlijke reorganisatie van de recreatieschappen in het Metropolitane landschap, mede gelet op de positie van de provincie. Het betreft de navolgende modellen:

1. Een **executief model**, waarbij de provincie sturend optreedt via verordenende bevoegdheden, interbestuurlijk toezicht en het verstrekken van subsidie. De provincie behartigt de provinciale belangen en, indien gewenst, de metropolitane belangen. De provincie kan eventueel terugtreden uit de schappen. De recreatieschappen kunnen in dit model aandeelhouder worden van RNH. Niettemin kan ook de provincie enig aandeelhouder blijven. Er ontstaat geen formele relatie met de MRA.
2. Een **federatief model**, waarin het in de kern gaat om een coöperatieve samenwerking van de recreatieschappen en waarin ook private partijen kunnen worden betrokken. De coöperatie kan aansluiten bij de MRA-doelstellingen. In het federatieve model wordt beleid vormgegeven binnen de coöperatie op basis van aan de coöperatie toegekende budgetten. De coöperatie kan opdrachtgever worden van RNH. De (deelnemers van de) schappen worden leden van de coöperatie. De provincie treedt in dit model uit de schappen.
3. Een **participatief model**, waarbij een koepelschap tussen de schappen en RNH wordt gecreëerd en waarin recreatieschappen en de provincie afzonderlijk vertegenwoordigd zijn. Er ontstaat een nieuwe organisatie tussen schappen en RNH op tactisch niveau. Dit zou een GR met bestuurscommissies kunnen zijn of een privaatrechtelijke rechtspersoon.

Deze drie bovenstaande modellen zijn getoetst aan drie componenten, *de bestuurlijke component* (minder bestuurlijke drukte), *de financiële component* (verevening, mogelijkheid tot inzet private middelen) en *de democratische component* (eigenaarschap van de schappen, burgerparticipatie). De belangrijkste conclusies die naar voren zijn gekomen bij deze toetsing, staan in de onderstaande tabel weergegeven.¹⁰

	Belangrijkste kenmerk	Belangrijkste keuze	Belangrijkste voordeel	Belangrijkste nadeel
Executief	Provincie stuurt via aanwijzing, ruimtelijke bevoegdheden en (subsidie-) budget	Fonds en/of verevening tussen recreatieschappen	Eenduidig, helder, duidelijke eigenaarsrol Metropolitane belang/beleid	Geen collectief eigenaarschap, geen collectief opdrachtgeverschap
Federatief	Samenwerking PNH, A'dam en overige gemeenten met overige overheden en ondernemingen	Alle gelden integreren of niet	Brede betrokkenheid	Risico's op aanbestedingsrecht en M&O
Participatief	Gezamenlijke organisatie op tactisch niveau	Alle gelden integreren en louter collectief opdrachtgeverschap?	Collectief eigenaarschap en mogelijk collectief opdrachtgeverschap	Belangentegenstellingen kunnen contraproductief werken

¹⁰ KokxDeVoogd, 'Bestuurlijke vernieuwing in het metropolitane landschap - Voorstellen voor bestuurlijk-juridische vormgeving van samenwerking', 8 januari 2015, p. 32-33.

Op basis hiervan is uiteindelijk het participatieve model als het meest wenselijke model naar voren gekomen, waarbij RNH zou worden omgevormd en de AVA kan fungeren als koepel. De recreatieschappen kunnen dan worden opgeheven. Het executieve model zou op basis van het rapport als tussenstap kunnen dienen om het participatieve model te bewerkstelligen, aangezien dit laatste model eenvoudig te realiseren is.

Na uitbrengen van de rapportage heeft geen aanpassing van het samenwerkingsmodel plaatsgevonden.

Common Eye, 'Verkenning naar uitvoering beheertaken van de recreatieschappen in de provincie Noord-Holland', 2 februari 2019

In 2019 heeft onderzoeksbureau Common Eye onderzoek gedaan naar RNH en de Noord-Hollandse recreatieschappen. Meer specifiek heeft Common Eye een verkenning verricht naar de uitvoering van de beheertaken. Kort samengevat is in dit rapport geconcludeerd dat de huidige situatie van de governance- en beheersstructuur ongewenst is en dat deze wijziging behoeft. In het rapport wordt een drietal centrale uitdagingen benoemd, waaronder de rolonduidelijk (doordat RNH zowel beheer als bestuursadvies verzorgt en in de secretariële ondersteuning van de schappen voorziet), de 'dubbele petten-problematiek' (doordat de provincie zowel mede-opdrachtgever als enig aandeelhouder van RNH is) en de bij verschillende partijen liggende grondeigendom en beheer.¹¹

Common Eye heeft verder een aantal conclusies getrokken en drie kansrijke 'beheergovernancemodellen' richtinggevend beschreven:

'Model 3': Insourcing van alle taken van RNH door provincie Noord-Holland en het opheffen van RNH als 'NV;

'Model 4': Insourcing van bestuursadvies en uitvoering blijven onderbrengen bij RNH;

'Model 5': Verkoop van RNH en het daarbij overhevelen van alle taken naar een derde partij.

Ten slotte geeft het rapport een aantal aanbevelingen, waarmee in de optiek van Common Eye rekening dient te worden gehouden bij het vervolgproces.

¹¹ Tevens benoemt het rapport van Common Eye een drietal uitdaging die niet direct voortkomen uit de beheersstructuur, maar die evenwel in grote mate van invloed zijn op de kwaliteit van de recreatie van Noord-Holland. Zie Common Eye, 'Verkenning naar uitvoering beheertaken van de recreatieschappen in de provincie Noord-Holland', 2 februari 2019, p. 2.

Knip beleid en uitvoering RNH

Rapport

Onderzoek

62452 – Vertrouwelijk

6 maart 2020

Berenschot

Knip beleid en uitvoering RNH

Onderzoek

Daniël Huisman

Leonore Das

6 maart 2020

Berenschot

Inhoudsopgave

1. Inleiding	4
1.1 Aanleiding onderzoek	4
1.2 Onderzoeksvraag aan Berenschot	5
1.3 Aanpak onderzoek	5
1.4 Beoogde opbrengst	6
1.5 Leeswijzer	6
2. Definities beleid en uitvoering	7
3. De RNH organisatie	9
3.1 Inleiding	9
3.2 Doelstelling en opdracht aan organisatie RNH	9
3.3 Aantal fte en organogram RNH	12
3.4 Teams RNH	13
3.5 Functies en aantal fte per functie (per team)	14
4. Waar zit beleid binnen de RNH organisatie?	16
4.1 Inleiding 16	
4.2 Perspectief big-8	16
4.3 Perspectief Common Eye rapport	17
4.4 Vergelijking van de twee perspectieven	18
4.5 Becijfering knip programmamanagement en bestuurssecretariaat	18
4.6 Tot slot 21	
Bijlage 1. Beleidscyclus versus uitvoerende cyclus	23
Bijlage 2. Functiebeschrijvingen functies met (mogelijk) beleid	28
Bijlage 3. Overzicht aanwezigheid/ afwezigheid vergaderingen	33
Bijlage 4. Bronnen	34

1. Inleiding

1.1 Aanleiding onderzoek

De *Bestuursopdracht governance- en beheersstructuur Recreatieschappen* schetst een proces waarin de provincie Noord-Holland en de inliggende gemeenten in gezamenlijkheid een nieuwe bestuursmodel voor de recreatieschappen gaan ontwikkelen. De (vice-) voorzitters van de recreatieschappen hebben in april 2019 hierover een brief gestuurd aan de provinciale coalitieonderhandelaars. Deze bestuursopdracht wordt de komende maanden in uitvoering genomen.

Vooruitlopend hierop heeft de provincie Berenschot gevraagd een onderzoek naar het takenpakket van Recreatie Noord-Holland N.V. (RNH) uit te voeren. Specifiek is Berenschot gevraagd om -aan de hand van een definitie wat 'beleid' precies inhoudt – in beeld te brengen hoeveel fte en kosten zijn gemoeid met de beleidstaken versus de uitvoerende taken van RNH. Deze opdracht aan Berenschot vloeit voort uit (de conclusies en aanbevelingen van) een rapport van onderzoeksbureau Common Eye en een daaruit voortvloeiende passage in het coalitieakkoord. We lichten dit nu nader toe.

Common Eye rapport

Uit het op 2 februari 2019 opgeleverde Common Eye rapport komt het volgende citaat.

Het feit dat RNH zowel beheer als bestuursadvies en secretariële ondersteuning van de schappen leidt tot rolonduidelijkheid ("Wie is hier nu opdrachtgever") en vragen met betrekking tot de efficiëntie van RNH ("Het zijn geen bestuursadviseurs") Dit is onwenselijk.

Tegelijkertijd wordt in het Common Eye rapport -impliciet- geconstateerd dat RNH zich niet bezig houdt met ontwikkeling van een (strategische) visie en beleid op het gebied van recreatie en natuur, zo blijkt uit onderstaand citaat.

Het overgrote deel van de schapsbestuurders geeft aan behoefte te hebben aan een gedeelde en betekenisvolle ambitie op de toekomst van recreatie en natuur in de recreatieschappen. Momenteel blijven gesprekken, ook in schapvergaderingen, vaak beperkt tot casuïstiek en operationele problematiek. Een brede visie helpt bij het stellen van kaders en effectiever inrichten van het bestuurlijk gesprek.

Ten aanzien van wat precies onder het begrip "bestuursadvies" wordt verstaan staat in het Common Eye rapport het volgende.

Voor dit onderzoek hebben we onderzocht hoe RNH in haar publieke verantwoording onderscheid maakt tussen het deel van de organisatie dat gericht is op bestuursadviserende taken en welk deel op beheerwerkzaamheden. In 2017 had RNH NV een jaaromzet van ongeveer 7,5 miljoen euro en er werkten in dat jaar 87 medewerkers (78 fte). *We beschouwen bestuursadvisering als alle werkzaamheden op het gebied van advisering aan schapsbestuurders, ondersteuning van de schapsvergaderingen en aanverwante overleggen, projecten op het gebied van inrichting en (gebieds)ontwikkeling en werkzaamheden in het kader van financiën, planning en control.* Betrokkenen bij RNH en bestuurders in de schappen hebben aangegeven dat hun rol op het gebied van bestuurlijke advisering en ondersteuning groot is. In publieke documenten (zoals jaarverslagen van de recreatieschappen en RNH NV is terug te vinden dat lasten worden onderverdeeld in: Gebiedsbeheer, Toezicht, Financiën, Bestuursadvisering, Secretariaat, Communicatie en Inrichting & Ontwikkeling. Feitelijk dus in primair proces, ondersteuning en overige overhead. In de huidige raamovereenkomst zijn geen resultaat of prijsafspraken opgenomen. Dit onderzoek beperkt zich tot publieke documentatie en interviews, er heeft dus geen due diligence plaatsgevonden. Ook is RNH niet gevraagd dit in deze fase verder te specificeren.

Een ander citaat verwoordt het als volgt.

In de raamovereenkomsten is geregeld dat de beheerorganisatie RNH in opdracht van het schapbestuur een uitvoeringsverplichting heeft. Deze uitvoeringsverplichting beperkt zich echter niet tot het uitvoeren van beheerwerkzaamheden als opdrachtnemer, maar richt zich ook op het ontwikkelen van plannen, het voorbereiden van beleid en het ondersteunen van bestuurlijke besluitvorming en financieel beheer.

De constatering dat er sprake is van een gebrek aan visie en rolonduidelijkheid leidt tot de volgende aanbevelingen in het Common Eye rapport¹:

- Start met het formuleren van een gedeelde ambitie op recreatiebeleid in de schappen in de context van natuur, economie en andere relevante beleidsdomeinen
- Overweeg bestuursadvies en secretariële ondersteuning van de schappen (tijdelijk) anders te organiseren, zodat de bestaande rolonduidelijkheid bij RNH opgelost wordt en de kwaliteit van ondersteuning op korte termijn verbeterd kan worden.

Provinciaal coalitieakkoord

De aanbeveling uit het Common Eye rapport is als volgt verwerkt in het provinciaal coalitieakkoord 2019-2023.

In de afgelopen tien jaar is veel aandacht geweest voor een aantal voortdurende knelpunten in het bestuursmodel van de recreatieschappen. Wij willen deze knelpunten oplossen door scheiding van de beleidsvormings- en beheertaken die nu beide door Recreatie Noord-Holland N.V. worden uitgevoerd. Uitgangspunt hierbij is een blijvende betrokkenheid van de provincie bij de werkzaamheden van de recreatieschappen.

1.2 Onderzoeksvraag aan Berenschot

De provincie heeft aan Berenschot gevraagd om – aan de hand van een definitie wat ‘beleid’ precies inhoudt – in beeld te brengen hoeveel fte en kosten zijn gemoeid met de beleidstaken versus de uitvoerende taken van RNH. Er moet dus duidelijk in kaart gebracht worden hoe de bedrijfsvoeringsorganisatie van RNH eruit ziet: hoeveel fte’s, per functie (fte) of het een beleidstaak of een beheerstaak is, kosten personeel en inzicht in welke taken met recreatie te maken hebben en welke daarbuiten vallen. Op basis hiervan wordt een goed onderbouwde ‘knip’ gemaakt tussen beleidsmatige en beheerstaken. Hoe uitvoering van de beleidstaken vervolgens georganiseerd gaat worden, is in deze fase nog niet relevant.

1.3 Aanpak onderzoek

In deze paragraaf schetsen we kort ons plan van aanpak. Naast documentstudie bestaat de kern van de aanpak uit drie workshops met sleutelfiguren van RNH en de provincie:

- Workshop 1: In deze eerste workshop is de eerste analyse (op basis van documentstudie) besproken waar de knip ligt. Vervolgens zijn de consequenties voor de bedrijfsvoering van RNH doorgelicht. Op basis van de uitkomsten van de eerste workshop is een eerste concept notitie opgesteld. Bij de workshop waren de controller, de manager programmasturing en vastgoed, de HR-adviseur en een medewerker met historische kennis aanwezig.
- Deze concept notitie bespreken wij in de tweede workshop met dezelfde groep van sleutelfiguren van RNH. Een conclusie uit de eerste bijeenkomst kan bijvoorbeeld zijn dat er een grijs gebied is tussen beleidstaken en beheerstaken (uitvoering), bijvoorbeeld inzake uitvoeringsbeleid. Zo nodig ontwikkelen wij dan twee varianten, met een (beknopte) impactanalyse van elke variant op de bedrijfsvoering. Met behulp van een

¹ Dit betreft een selectie van de aanbevelingen, afgestemd op het doel van deze opdracht.

afwegingskader wegen wij dan voor- en nadelen van elke variant tegen elkaar af. Deze tweede bijeenkomst leidt dan –via een emailronde met de workshopdeelnemers – tot een aangepaste notitie.

- Deelnemers aan de derde bijeenkomst zijn de opdrachtgever vanuit de provincie en de directeur en manager programmasturing van de RNH . In deze bijeenkomst bespreken wij de laatste (concept) versie van de notitie. Idealiter komt hieruit een gedragen beeld waar de ‘knip’ tussen beleid en beheerstaken (uitvoering) zou moeten liggen, en wat hiervan de consequenties zijn voor de bedrijfsvoering van RNH. Op basis van deze bespreking maken wij de notitie definitief, eventueel aangevuld met een advies vanuit Berenschot over waar de ‘knip’ tussen beleid en beheerstaken (uitvoering) het beste gelegd kan worden.

1.4 Beoogde opbrengst

De beoogde opbrengst van deze opdracht bestaat uit een beknopte notitie waarin we cijfermatig inzicht geven in de aard en omvang van de beleidstaken van RNH (rollen, taken, functies, formatie, middelen en dergelijke) afgezet tegen de gehele organisatie RNH. Uiteraard onderbouwen we daarbij waar we de knip tussen beleid en beheerstaken (uitvoering) hebben gelegd en geven we aan op welke punten er mogelijk sprake is van een ‘grijs gebied’. We geven daarbij een advies waar wij – op basis van onze expertise – de knip zouden leggen.

1.5 Leeswijzer

- Hoofdstuk 2 bevat onze visie op wat beleid en wat uitvoering is. Dat is het kader voor het verdere onderzoek.
- Hoofdstuk 3 beschrijft op basis van de ontvangen documenten de opbouw van de RNH organisatie en welke activiteiten per organisatieonderdeel worden uitgevoerd.
- Hoofdstuk 4 laat zien in welke mate de RNH organisatie zich bezig houdt met beleid conform de uitgewerkte visie op beleid (hoofdstuk 2) en de beschrijving van de activiteiten van de organisatie (hoofdstuk 3).
- Hoofdstuk 5 bevat de conclusie.

Daarnaast bevat deze rapportage een aantal bijlagen.

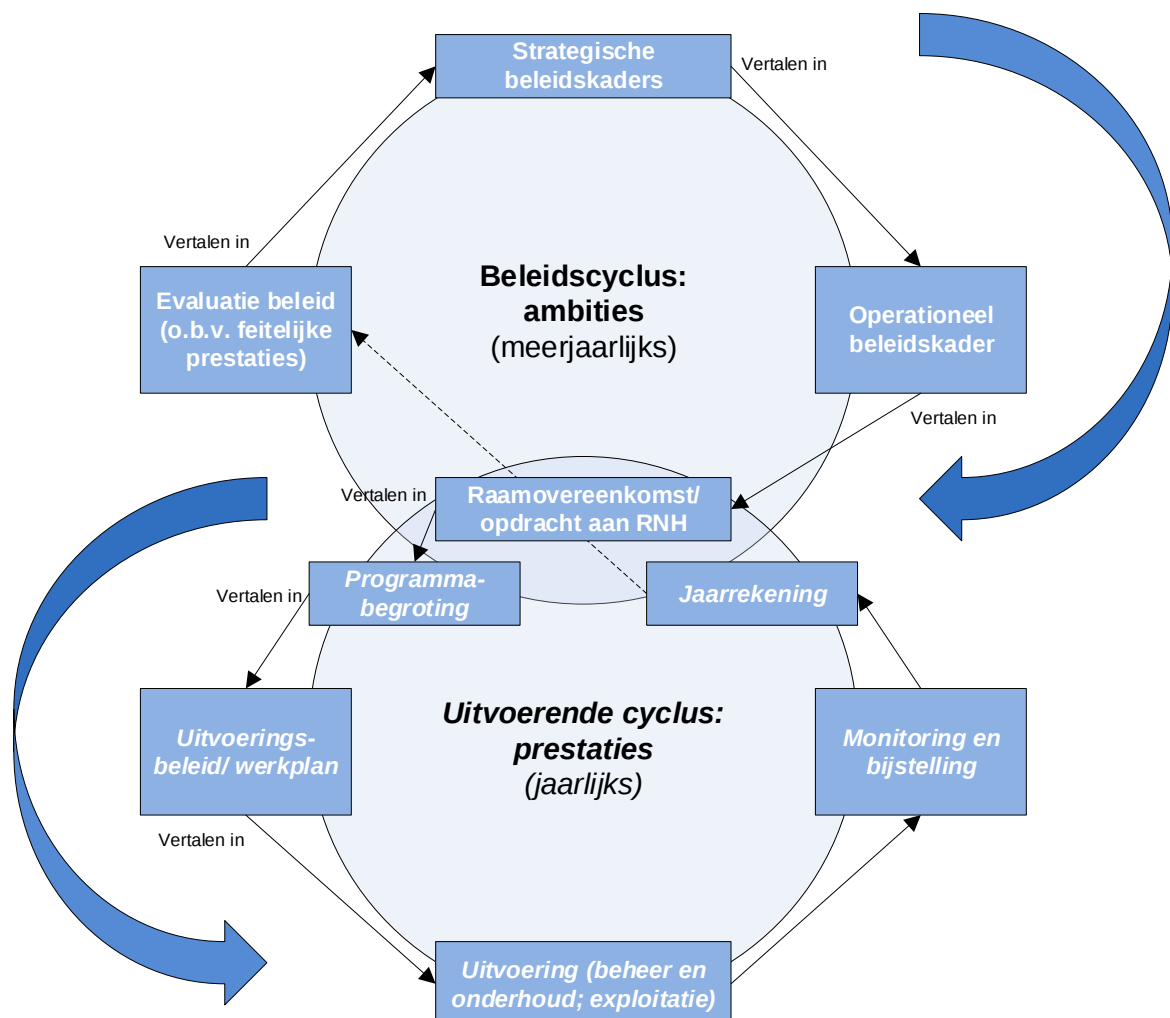
2. Definities beleid en uitvoering

In dit hoofdstuk zetten we uiteen wat in onze visie onder beleid moet worden verstaan en wat onder uitvoering.

De nu volgende figuur laat het model -op hoofdlijnen- zien wat wij hiervoor willen hanteren. De bijlage bevat een uitwerkte versie van het model. Het model bestaat uit twee cycli:

- De *beleids*cyclus geeft inzicht in de ambities (doelstellingen/ prioriteiten) en belangenafweging (inclusief de wijze van financiering) van elke gemeente en van de provincie. De beleidscyclus is belegd bij de (besturen/ GS en raden/ PS van de) deelnemende gemeenten, respectievelijk de provincie.
- In de *uitvoerende* *cyclus* worden de feitelijke prestaties gerealiseerd. De mate waarin prestaties worden gerealiseerd is weer input voor (de evaluatie van de) *beleids*cyclus. De uitvoerende *cyclus* is belegd bij RNH.

De twee cycli grijpen in elkaar, omdat de een niet zonder de ander kan. De twee ringen in de figuur overlappen daarom met opzet. Vanwege de twee verbonden cycli (gepresenteerd als ringen in het model) wordt dit model ook wel de 'big-8' genoemd.

Figuur 1. Big-8 model

Wat in de beleidscyclus wordt uitgevoerd is 100% beleid, terwijl de uitvoerende cyclus de beheerstaken bevat. Hierbij is van belang het volgende op te merken:

- Bij beleidsontwikkeling (met name bij het operationeel beleidskader) is het cruciaal om advies vanuit de uitvoering te betrekken. Indien dit niet of in te beperkte mate wordt gedaan, bestaat het risico dat er beleid wordt ontwikkeld wat niet getoetst is in de praktijk. (Beleids-)advies vanuit de uitvoering kan alleen toegevoegde waarde hebben als dit gestoeld is op ervaring met de uitvoeringspraktijk.
- Ook in de uitvoerende cyclus, wordt beleid ontwikkeld, namelijk uitvoeringsbeleid. De opdracht aan RNH wordt vertaald in een programmabegroting. De programmabegroting wordt weer vertaald in uitvoeringsbeleid en een werkplan. Om een voorbeeld te geven: in het operationeel beleidskader worden kaders vastgesteld rondom hondenbeleid. In het uitvoeringsbeleid en werkplan wordt uitgewerkt hoe toezicht en handhaving plaatsvindt rondom honden.

3. De RNH organisatie

3.1 Inleiding

In dit hoofdstuk beschrijven we de RNH organisatie vanuit de activiteiten en de mensen die deze activiteiten uitvoeren. Het doel hiervan is feitelijk inzicht te geven in de verschillende organisatieonderdelen en de activiteiten die per organisatieonderdeel worden uitgevoerd. Op basis hiervan komen we in het volgende hoofdstuk tot een beoordeling wat onder beleid valt in de RNH organisatie

We gaan achtereenvolgens in op de volgende onderwerpen:

- De doelstelling en opdracht aan de RNH organisatie.
- De raamovereenkomsten van RNH (uit 2013).
- De programmabegroting 2020.
- De organisatie-inrichting van RNH.

We baseren ons bij deze analyse op de huidige situatie van RNH. Het gaat dan onder meer om de huidige raamovereenkomsten en de huidige organisatiestructuur.

3.2 Doelstelling en opdracht aan organisatie RNH

In deze paragraaf gaan we in op waarom de organisatie RNH opgericht is en met welke opdracht. Het volgende citaat komt uit de raamovereenkomst van 2013 geeft inzicht in het doel van een *recreatieschap*.

Het recreatieschap stelt zich ten doel om binnen haar werkgebied zorg te dragen voor een evenwichtige ontwikkeling van de openluchtrecreatie, het bewaren van een evenwichtig natuurlijk milieu en het tot stand brengen van een landschap dat op deze doelen is afgestemd.

RNH is de uitvoeringsorganisatie van een aantal recreatieschappen en voert eveneens opdrachten voor derden uit. Het betreft de volgende recreatieschappen:

- Spaarnwoude.
- Twiske-Waterland.
- Geestmerambacht.
- Groengebied Amstelland.
- Alkmaarder- en Uitgeestermeer.

De juridische grondslag van elk recreatieschap is een openbaar lichaam, met een algemeen bestuur en een dagelijks bestuur.

Deze opdrachten voor derden zijn bijvoorbeeld voor:

- Provincie Noord-Holland (beheer en promotie Noord-Holland pad; uitvoering van de boerenlandpadregeling NH);
- Recreatieschap West-Friesland (projectleiding realisatie regionaal wandelnetwerk);
- Regio Gooi en Vecht (idem);
- Gemeente Den Helder, Schagen (beheer van regionale routenetwerken).

Daarnaast voert RNH op dit moment visietrajecten uit in opdracht van de recreatieschappen. Hiervoor worden door RNH externe projectleiders ingehuurd. De separate PDF bijlage bij deze rapportage bevat een voorbeeld van de opdracht voor een dergelijke visietraject.

RNH heeft meer dan 25 opdrachtgevers, met daarnaast relatief veel kleine opdrachtgevers. De vijf grote opdrachtgevers zijn de schappen, die voor circa 95% omzet zorgen. De aansturing van de opdrachten voor derden vindt plaats vanuit de 86,47 fte.

Het volgende citaat uit de raamovereenkomst geeft inzicht in de achtergrond van *RNH*.

- Het college van Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Holland en de algemeen besturen van vijf recreatieschappen al geruime tijd een proces voeren gericht op besturen op hoofdlijnen en verdere verzakelijking tussen de besturen van de recreatieschappen en de uitvoeringsorganisatie.
- Het college van Gedeputeerde Staten en de algemeen besturen van vijf recreatieschappen vanuit het hierboven beschreven perspectief het initiatief hebben genomen tot oprichting van Recreatie Noord-Holland NV met de intentie het beheer en exploitatie van die recreatieschappen door RNH te laten uitvoeren en het onderhoud van de gebieden zoveel mogelijk aan te laten besteden;
- RNH op 14 mei 2004 is opgericht zijnde een vennootschap waarvan de aandelen voor 100% in het bezit zijn van de provincie Noord-Holland;
- RNH als missie heeft te staan voor een concrete invulling van het ontwikkelen en beheren van een aantrekkelijke groene omgeving voor veel verschillende mensen in alle jaargetijden. Zij zorgt in opdracht van de recreatieschappen en andere overheden voor goed toegankelijke groen- en recreatiegebieden en voorzieningen, die met zorg voor natuur en landschap worden beheerd.
- In de door het algemeen bestuur van opdrachtgever vastgestelde "Organisatieverordening 2004" RNH is aangewezen als uitvoeringsorganisatie;
- Op grond van artikel 2.24 Aanbestedingswet de contractrelatie recreatieschap - RNH uitgezonderd is van de (Europese) aanbestedingsregels;
- RNH sinds haar oprichting in 2004 met de van de provincie Noord-Holland overgenomen medewerkers het beheer van het recreatieschap uitvoert en dat feitelijk al ruim 25 jaar doet (vanaf omstreeks 1980 door de Provinciale Planologische Dienst, vanaf 1991 de Groenontwikkelings- en Beheerdienst en vanaf 1998 de onderafdeling Groenbeheer);

3.2.1 Raamovereenkomsten

De opdracht aan RNH is vastgelegd in raamovereenkomsten. Per schap is een eigen raamovereenkomst opgesteld; deze zijn inhoudelijk gelijk aan elkaar. De raamovereenkomsten zijn opgesteld in de periode 2007/2008 en in 2009 ingegaan. In 2013 ging de tweede periode van vier jaar in. Daarna zijn ze met twee jaar verlengd. Op dit moment is er sprake van een verlenging van één jaar (als gevolg van de besluitvorming over de herziening van de governance). De afspraak is dat het nieuwe raamcontract ingaat per januari 2021.

De raamovereenkomsten vormen de start van de uitvoerende cyclus en geven inzicht in de huidige opdracht (en daarmee takenpakket) van RNH. Het volgende tekstvak bevat een aantal citaten uit de raamovereenkomst(en) uit 2013. Deze citaten geven inzicht in de opdracht aan RNH.

Artikel 1. Uit te voeren werkzaamheden (GAB 2013)

1. RNH voert voor opdrachtgever alle werkzaamheden uit c.q. laat alle werkzaamheden uitvoeren verband houdend met het beheer, onderhoud, toezicht (waaronder begrepen het toezicht door buitengewoon opsporingsambtenaren) en exploitatie alsmede met de planontwikkeling, de beleidsvoorbereiding/ bestuursondersteuning en het financieel beheer, waaronder het opstellen van de begroting en de jaarrekening.
2. De werkzaamheden worden alleen uitgevoerd indien en voor zover daar een vastgestelde begroting van opdrachtgever of een specifiek besluit van het algemeen of dagelijks bestuur van opdrachtgever of een door beide partijen ondertekende aanvullende overeenkomst aan ten grondslag ligt.
3. De op te dragen werkzaamheden worden door opdrachtgever exclusief ondergebracht bij RNH.

Artikel 3. Financieel kader voor de uit te voeren werkzaamheden

1. De jaarlijkse programmabegroting vormt in het kader van de uitvoering van deze overeenkomst de basis voor de door RNH uit te brengen offerte.
2. De offerte wordt gedaan onder offertevoorwaarden die geacht worden te zijn overeengekomen als opdrachtgever de door RNH opgestelde programmabegroting en aanbiedingsbrief goedkeurt. De offertevoorwaarden worden in een bijlage aan de aanbiedingsbrief toegevoegd.
3. Bij separaat besluit (zie art 1, lid 2), waarin standaard een financiële paragraaf met een dekkingsvoorstel is opgenomen, kunnen additionele opdrachten aan RNH worden verstrekt.

Artikel 7. Aanbesteding en gunning civieltechnische en cultuurtechnische werken

1. RNH verzorgt namens opdrachtgever de aanbesteding en gunning van bouw- en civieltechnische en cultuurtechnische werken, diensten en leveringen binnen het huidige en toekomstige gebied van het recreatieschap.
2. RNH handelt bij de aanbesteding en gunning voor rekening en risico van opdrachtgever op basis van de door het algemeen bestuur vastgestelde aanbestedingsrichtlijn.
3. Alle overeenkomsten in verband met de aanbesteding en gunning worden op naam van opdrachtgever gesteld.
4. Bij de aanbesteding en gunning neemt opdrachtnemer alle terzake geldende regelgeving in acht welke aan de overheid is opgelegd.
5. RNH is gerechtigd derden in te schakelen bij de uitvoering van een aanbesteding c.q. de begeleiding van een gegund werk, levering of dienst.

3.2.2 Programmabegroting 2020 RNH

De in de raamovereenkomsten vastgelegde opdrachten aan RNH wordt jaarlijks vertaald in een programmabegroting van RNH. RNH kent de volgende programma's (citaat uit de programmabegroting RNH 2020 d.d. 17-12-2019). Feitelijk is er sprake van één programma en zeven deelprogramma's.

Programma 1. Programmasturing en vastgoed

- Het team Programmasturing heeft een grote sensitiviteit voor de politieke en maatschappelijke omgeving. Deze sensitiviteit kan nog meer worden ingezet en benut. Ook is het nodig om de interne opdrachtgeversrol verder in te vullen en te zorgen voor meer planeconomische kennis.
- Het team Vastgoed is betrokken en deskundig op het gebied van erfpachtcontracten die aan het geografisch beheerprogramma worden gekoppeld. Het werkaanbod moet meer gestructureerd worden, onder meer door sluitende afspraken met Staatsbosbeheer. De innovatie en de planeconomische kennis wordt vergroot en de rol in de gebiedsteams wordt beter ingevuld.

Programma 2. Beheer en toezicht

- De afdeling Beheer en Toezicht verzorgt het integrale beheer en de exploitatie van natuurinclusieve recreatiegebieden, zodat deze schoon, veilig en ongeschonden zijn en de gebruiker (zowel exploitant als recreant) tevreden is.
- Medewerkers van de afdeling zijn het eerste aanspreekpunt voor gebruikers. De geüniformeerde medewerkers zijn zichtbaar aanwezig in de gebieden, houden toezicht op het gebruik en handhaven op openbare orde en veiligheid.

Programma 3. Realisatie en communicatie

- Team Realisatie realiseert voorzieningen, exploitaties, grootschalige evenementen, gebiedsontwikkeling en recreatieve routenetwerken.
- Team Communicatie is verantwoordelijk voor advisering inzake communicatie, het opstellen, bewaken en (laten) uitvoeren van diverse communicatieplannen en -middelen, het bewaken van de huisstijl en mediawoordvoering. Bovendien verzorgt het team de promotie van de routenetwerken.

Programma 4. Middelen

- De afdeling Middelen zorgt voor de secundaire processen van RNH.
- Het primaire proces van de afdeling is ervoor te zorgen dat hun klanten de hulpmiddelen en informatie krijgen die ze nodig hebben om hun werk te verrichten. Deze klanten zijn (intern) de programmamanagers en locatiebeheerders, de trekker van het Routebureau, de managers en de directeur (voor RNH). Daarachter bevinden zich de externe klanten, zoals de recreatieschappen (en participanten) en andere opdrachtgevers, maar ook de aandeelhouder en de raad van commissarissen.

Programma 5. Routebureau

Het routebureau houdt zich bezig met in het veld gemarkeerde routenetwerken voor fietsen, wandelen en varen, en met de bij die netwerken behorende (kleine) routevoorzieningen als start- en informatiepanelen, gedragsborden, overstappen, klaphekken, wandelbruggetjes en –pontjes, aanlegsteigers en TOP's (Toeristische Overstap Punten). De activiteiten beslaan het hele planfaspectrum van:

1. idee- en planvorming, (acquisitie en productontwikkeling);
2. voorbereiding en realisatie;
3. beheer en onderhoud, (routevoorzieningen en contracten met agrariërs en wegbeheerders);
4. voorlichting en promotie;
5. monitoring en marketing.

De bovenstaande omschrijving heeft betrekking op de begroting van RNH NV. Daarnaast is van belang de begroting voor de recreatieschappen te onderscheiden. De begroting 2020 voor de schappen omvat een aantal programma's, die opgezet zijn conform de BBV systematiek. De begroting van de schappen wordt opgesteld door RNH. Er is dus sprake van een begroting van RNH en een begroting van elk recreatieschap.²

3.3 Aantal fte en organogram RNH

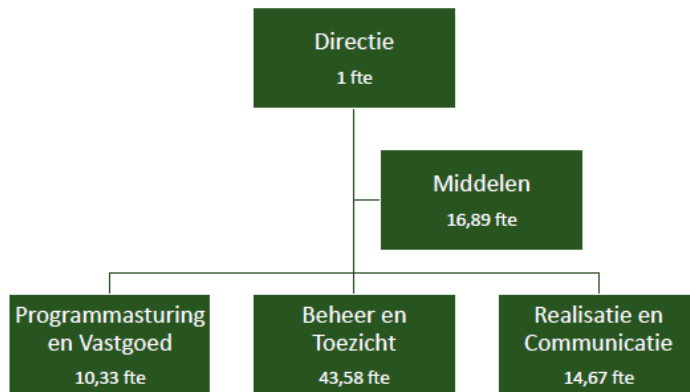
We gaan in de komende paragrafen in op de wijze waarop de programma's zijn vertaald in de organisatie inrichting van RNH. De RNH organisatie heeft in totaal 86,47 fte medewerkers in dienst (inclusief openstaande vacatures). Zoals in de raamovereenkomst te lezen was, is het onderhoud via contracten aanbesteed.

RNH heeft niet meer fte in dienst dan deze 86,46 fte. Op basis van specifieke opdrachten (bijvoorbeeld inzake de eerder genoemde visietrajecten, projecten beheer en onderhoud, realisatieprojecten) vindt additionele inhuur plaats. Naast deze inhuur voor specifieke opdrachten/ projecten vindt er de gebruikelijke inhuur plaats voor ziekte en vervanging.

² Voor het recreatieschap Spaarnwoude worden vier begrotingen gemaakt en één geconsolideerde. In totaal is dus sprake van 11 begrotingen en jaarrekeningen (namelijk 10 van de schappen + 1 van RNH).

De 86,46 fte vanuit de begroting (exclusief de projectmatige inhuur) wordt voor 95% ingezet voor de schappen en ongeveer 5% voor derden.

In 2019 heeft RNH de organisatie gewijzigd, waardoor een plattere organisatie met minder managers is ontstaan. De organisatie is niet gekrompen. De uren zijn ingezet voor de operatie ³. De directeur werkt in het managementteam samen met de vier managers van de teams. De medewerkers zijn verdeeld over de afdelingen die in het volgende organogram zijn genoemd.

Figuur 2. Organogram RNH (april 2020) (uit: begroting 2020 RNH)

3.4 Teams RNH

De organisatie is ingericht langs de vijf eerder genoemde programma's. De namen van de programma's zijn gelijk aan de teams. Het vijfde programma Routebureau wordt uitgevoerd door de medewerkers van drie programma's, namelijk Beheer en Toezicht, Middelen en Realisatie en communicatie.

De volgende tabel geeft inzicht in de teamindeling en formatie.

Tabel 1. Teamindeling en formatie RNH in conform programmabegroting 2020

	Programma- sturing en vastgoed	Beheer en toezicht	Realisatie en communicatie	Middelen
Management team	1	1	1	1
Team programmasturing	5,76			
Team vastgoed	3,56			
Ondersteunend medewerker		1		
Team beheer		24,89		
Team toezicht		16,69		
Team realisatie			9,92	
Team communicatie			3,75	
Team financiën				5
Ondersteunend medewerker				1
Procesmanager concerncontrol Team bedrijfsbureau				9,89
Totaal	10,32	43,58	14,67	16,89

³ N.B. In het Common Eye rapport is uitgegaan van de vorige organisatie indeling.

Daarnaast zijn vier medewerkers met een SW indicatie gedetacheerd vanuit de gemeente Volendam-Edam en WNK. Deze medewerkers zijn alleen bezig met onderhoud/ werkvoorziening. Dit betreft circa 2,75 fte. Deze mensen staan op loonlijst van genoemde twee organisaties.

Verder is sprake bij het team Realisatie van vier expertteams, namelijk:

1. Locatie en gebiedsontwikkeling
2. Route bureau
3. Evenementenontwikkeling
4. Cultuur en civiele techniek

3.5 Functies en aantal fte per functie (per team)

De volgende tabel geeft inzicht in de functies per team en het aantal fte per functie.

Team	Functie	Formatie
Directie	Directeur	1,00
Programmasturing en vastgoed	Manager programmasturing en vastgoed	1,00
	Medewerker programmamanagement	2,89
	Programmamanager	2,89
	Medewerker onroerend goed	2,67
	Ondersteunend medewerker projecten	0,89
Beheer en toezicht	Beheermedewerker	9,56
	Gebiedsmedewerker	3,50
	Locatiebeheerder	6,00
	Manager Beheer	1,00
	Medewerker educatie & recreatie	1,07
	Ondersteunend medewerker	3,60
	Ondersteuner	1,00
	Medewerker Zorgvrij	0,50
	Teamleider Zorg vrij	0,67
	Junior medewerker toezicht/bijzonder onderhoud	2,00
	Medewerker toezicht/bijzonder onderhoud	13,69
	Teamleider Toezicht	1,00
Middelen	Coördinator BOA	1,00
	Facilitair medewerker/receptionist	0,67
	HR adviseur	1,00
	Juridisch adviseur	

Team	Functie	Formatie
	Kwaliteitsmedewerker	1,00
	Medewerker bestuurssecretariaat	1,56
	Medewerker DIV	0,44
	Medewerker I&A	1,00
	Medewerker managementondersteuning	0,83
	Ondersteunend medewerker	0,50
	Senior adviseur bedrijfsvoering	1,00
	Officemanager	0,89
	Assistent controller	2,00
	Controller RNH	0,83
	Medewerker financiële administratie	1,17
	Medewerker financiën B	1,00
	Manager middelen	1,00
	Proces- en concerncontroller	1,00
Realisatie en communicatie	Beheermedewerker projecten	0,78
	Manager Realisatie en Communicatie	1,00
	Medewerker marketing & Acquisitie	1,00
	Medewerker programmamanagement	0,58
	Projectleider A	2,00
	Projectleider B	3,72
	Projectleider C	1,06
	Senior projectleider gebiedsontwikkeling	0,78
	Medewerker communicatie A	1,50
	Medewerker communicatie B	1,53
	Senior Comm. Adviseur	
	Senior concerngerichte communicatieadviseur	0,72
	Eindtotaal	86,47

4. Waar zit beleid binnen de RNH organisatie?

4.1 Inleiding

In het vorige hoofdstuk hebben we inzicht gegeven in de huidige opdracht aan RNH, de taken van RNH en de opbouw van de RNH organisatie. In dit hoofdstuk beantwoorden we de vraag: waar zit ‘beleid’ binnen het RNH takenpakket c.q. de RNH organisatie? Deze kernvraag beantwoorden we vanuit twee verschillende invalshoeken (perspectieven), namelijk:

- de big-8 beleidscyclus en de uitvoerende cyclus;
- het Common Eye rapport;

In het vervolg werken we beide perspectieven nader uit. Vervolgens komen we tot een synthese van beide perspectieven.

4.2 Perspectief big-8

Aan de hand van de big-8 hebben we geanalyseerd bij welke functies het denkbaar is dat er beleidstaken in voorkomen. Mogelijke functies zijn dan:

- team programmasturing en vastgoed: programma manager en medewerker programmanagement;
- team realisatie: projectleiders A/B (HBO niveau) en projectleider C (WO niveau).

Bijlage 2 bevat de functiebeschrijvingen van deze functies.

Uit de analyse van de functiebeschrijvingen komt het volgende naar voren. Bij twee functies (programma manager en programma adviseur) komt het woord “beleid” in verschillende contexten voor. Het gaat hierbij om:

1. Kennisaspecten met betrekking tot bijvoorbeeld wet – en regelgeving en/of bestaand beleid van participanten.
2. Taken die betrekking hebben op de programmering van de uitvoering zoals het maken van scenario keuzes voor besturen teneinde financiële consequenties te kunnen inschatten en het analyseren van uitvoeringskansen van vastgesteld beleid.
3. Taken die het mogelijk maken om de uitvoering te evalueren in relatie tot de doelstellingen van beleid.

Ten aanzien van de projectleiders A/B/C was het van belang inzicht te krijgen in het type projecten wat zij uitvoeren. Voorbeelden van projecten zijn:

- Uitbreiding Recreatiegebieden o.a. Geestmerambacht, De Buitenlanden, De Omzoom; grondaankopen en verkopen en integraal laten inrichten met wegen, paden, parkeerterreinen, waterlopen, stranden, speeltoestellen en nieuwe private ondernemingen.
- Natuurontwikkelingsprojecten zoals inrichting van natuurvriendelijke oevers, vogelnestgelegenheden als oeverwalwanden, bloemrijke weides, akkers en bermen.
- Uitgifte van terreinen en gebouwen aan private exploitanten (bedrijven, stichtingen, verenigingen en natuurlijke personen), tot stand brengen van (onder)erfpachtovereenkomsten en huurovereenkomsten in de sfeer van verblijfsrecreatie, sport en spel (o.a. klimmen, varen, vissen, skaten, hondentraining, modelvoertuigen, fietsen en mountainbiken, golf, handboogschieten, paintball, lasergame, obstacle run, bootcamp), cultuur (beeldende kunst/muziek/theater), horeca, agrarische bedrijfsvoering, handvaardigheid/nijverheid (knutselen/sleutelen) en contemplatie (o.a. yoga, meditatie).
- Tijdelijke Gebruiks Overeenkomsten met organisatoren van muziek, sport en culturele evenementen.

- Uitvoering van nieuwbouw, groot onderhoud en vervanging van recreatieve infrastructuur als fietspaden, wegen, wandelpaden, bruggen, pontveerverbindingen, parkeerterreinen, nutsinfrastructuur (Elektriciteit, riolering, waterleiding, databekabeling).
- Herontwikkeling, groot onderhoud en restauratie van cultureel erfgoed als molens en gebouwen in de Stelling van Amsterdam.
- Routenetwerken (routebewegwijzering en kleine routevoorzieningen als overstapjes, klaphekken, gedrags- en informatieborden en TOP zuilen) voor fietsen, wandelen, varen (recreatietoervaart, sloepennetwerken, kanoroutes- en netwerken).

In termen van de big-8 classificeren wij dit als projecten behorend bij de uitvoerende cyclus.

Tot slot merken wij op dat er externe projectleiders zijn aangesteld voor het opstellen van de visietrajecten rondom een recreatiegebied. Deze visietrajecten classificeren wij als onderdeel van de beleidscyclus (namelijk opstellen van het operationeel beleidskader).

4.3 Perspectief Common Eye rapport

In het Common Eye rapport wordt niet de term 'beleid' gebruikt, maar de term 'bestuursadvisering'. Zie ook de citaten uit hoofdstuk 1.

De kern van het probleem rondom het door RNH uitgevoerde bestuursadvisering staat als volgt in het Common Eye rapport omschreven.

Het feit dat RNH zowel beheer als bestuursadvies en secretariële ondersteuning van de schappen leidt tot rolonduidelijkheid ("Wie is hier nu opdrachtgever") en vragen met betrekking tot de efficiëntie van RNH ("Het zijn geen bestuursadviseurs") Dit is onwenselijk.

Common Eye hanteert de volgende (brede) definitie van de term bestuursadvisering.

We beschouwen bestuursadvisering als alle werkzaamheden *op het gebied van advisering aan schapsbestuurders, ondersteuning van de schapsvergaderingen en aanverwante overleggen, projecten op het gebied van inrichting en (gebieds)ontwikkeling* en werkzaamheden in het kader van financiën, planning en control. Betrokkenen bij RNH en bestuurders in de schappen hebben aangegeven dat hun rol op het gebied van bestuurlijke advisering en ondersteuning groot is.

Als we deze definitie vertalen naar de RNH organisatie, dan komt het neer op de volgende functies en formatie:

- De eerstgenoemde (cursief gemaakte) activiteiten in de definitie worden primair uitgevoerd door de programmamanagers en medewerkers programmamanagement. Dit is -naar opgave van RNH- meer dan 80% van hun tijdsbesteding.
- Daarnaast stelt het bestuurssecretariaat (in totaal 1,6 fte) de documenten beschikbaar via iBabs. Er Verder worden er door een extern secretariaatsbureau (alleen) verslagen gemaakt van de Algemeen Bestuursvergaderingen. Het bestuurssecretariaat maakt daarnaast afspraken voor de programmamanagers en verzorgt de agenda's en actielijsten voor de (interne) gebiedsteams.
- Tot slot gaat het bij de activiteiten inzake financiën, planning en control om opmaak van de jaarstukken en begroting van het recreatieschap. Dit betreft drie medewerkers in de eerste drie maanden van het jaar. Deze zijn daar -in die periode- 70% van de tijd mee bezig. Daarnaast is sprake van begrotingswijzigingen, maar dat is een minimale tijdsinvestering. Afgerond komt dit uit op in totaal 1 fte.

4.4 Vergelijking van de twee perspectieven

De taken rondom bestuursadvisering en het bestuurssecretariaat -zoals het voorbereiden van de agenda van het AB, beoordeling van de besluitrijpheid van voorstellen en de verslaglegging over de gemaakte besluiten/afspraken- zien wij als taken die betrekking hebben op het onderste deel van de beleidscyclus⁴. Immers:

- Het AB is het besluitvormend orgaan inzake de opdrachten die aan RNH als uitvoerende organisatie worden verstrekt.
- Het DB bereidt de besluitvorming binnen het AB voor.
- Het AC (Ambtelijke Commissie) is weer voorbereidend op het DB.

De ondersteuning van AC, DB en AB vindt vanuit RNH plaats. Dit kan gezien worden als de taken (rollen/functies) van bestuurssecretaris en bestuurssecretariaat.

De taak (rol) van bestuurssecretaris van een recreatiegebied is in de huidige situatie primair ondergebracht bij de programmamanager⁵. Deze heeft daarmee een dubbelfunctie:

- manager van het recreatiegebied waarvoor deze verantwoordelijkheid draagt;
- bestuurssecretaris.

In de functie van programmamanager raakt de top van de uitvoerende cyclus (manager van het recreatiegebied) de onderkant van de beleidscyclus (bestuurssecretaris). De twee cycli komen dus bij elkaar samen in deze functie. Een knip tussen beleid en uitvoering heeft daarmee tot gevolg dat in de functie van de programmamanager geknipt zou moeten worden. De programmamanager wordt ondersteund door de medewerker programmamanagement (programma adviseur), dus zou er ook een knip in deze functie moeten plaats vinden.

In de volgende paragraaf komen wij tot een indicatie hoeveel tijd programmamanager en medewerkers programmamanagement -bij benadering- besteden aan specifiek de rol als bestuurssecretaris. Daarnaast zou bij een knip ook de functie van het bestuurssecretariaat elders belegd moeten worden.

4.5 Becijfering knip programmamanagement en bestuurssecretariaat

De hoeveel tijd die een programmamanager aan de rol van manager van het recreatiegebied versus de rol van bestuurssecretaris besteedt is slechts indicatief aan te geven. Dit kan ook in de tijd en per recreatiegebied verschillend zijn. Er zijn bijvoorbeeld recreatiegebieden waarbij de programmamanager elke twee weken een gesprek heeft met de voorzitter van het DB. De vraag is dan in welke rol de programmamanager daar zit: als manager van het gebied (om over de ontwikkelingen in de uitvoerende cyclus te praten) of als bestuurssecretaris (om bijvoorbeeld de komende vergadering van het DB of AB voor te bespreken). Of wellicht vindt in één gesprek een afwisseling van beide rollen plaats.

Bij benadering kan de volgende inschatting gemaakt worden van de hoeveelheid tijd die aan de bestuursvergaderingen wordt besteed. Achtereenvolgens moeten dan de volgende vragen beantwoord worden:

- Om hoeveel fte gaat het in totaal? Er zijn nu 2,89 fte programmanagers en 2,89 fte medewerker programmamanagement.
- Welke activiteiten voeren programmamanagers en medewerkers programmamanagement uit ten behoeve van bestuursvergaderingen?
- Hoeveel uren zijn zij bezig met deze activiteiten?

⁴ De taken inzake projecten op het gebied van inrichting en (gebieds)ontwikkeling en werkzaamheden in het kader van financiën, planning en control zien wij als onderdeel van de uitvoerende cyclus.

⁵ Dit overigens in nauwe samenwerking met andere functionarissen binnen RNH, zoals de directeur van RNH, de medewerkers programmamanagement en de manager programmasturing en vastgoed.

In het vervolg van deze paragraaf gaan wij deze vragen -indicatief- beantwoorden.

Aantal vergaderingen

In de hiernavolgende tabel zijn de vergaderingen voor de schappen weergegeven. In totaal was er in 2019 101 uur directe vergadertijd, voor 57 vergaderingen.

Tabel 2. Overzicht aantallen vergaderingen en duur (2019)

	AC		DB		AB (o)		AB (b)		VZ		Totaal	
	#	Uren	#	Uren	#	Uren	#	Uren	#	Uren	#	Uren
Recreatieschap												
Geestmerambacht	2	4,0	3	4,5	2	4,0					7	12,5
Groengebied Amstelland	3	7,5	3	4,5	3	6,0	1	0,2			10	18,2
RAUM	2	4,0	2	3,5	3	6,0	1	0,5			8	14,0
Spaarnwoude	6	15,0	4	6,0	4	8,0	4	2,3			18	31,3
Twiske-Waterland	3	5,5	4	6,0	4	8,0	2	4,0			13	23,5
Breed									1	1,5	1	1,5
Totaal	16	36,0	16	24,5	16	32,0	8	7,0	1	1,5	57	101,0

Legenda: Ambtelijke commissie (AC); Dagelijks bestuur (DB); Algemeen bestuur (AB) (o:open; b: besloten); Voorzittersoverleg (VZ)

Toelichting aantal vergaderingen

Gemiddeld vinden de vergaderingen twee keer per jaar plaats. In enkele schappen gebeurt dit meerdere keren per jaar. Het DB wordt voorafgegaan door een bijeenkomst van de AC. Na het DB volgt binnen enkele weken het AB, met enkele keren (aansluitend) een besloten AB (b). Het DB bepaalt de agenda van het AB. In 2019 heeft één keer een breed voorzittersoverleg plaatsgevonden.

De programmamanager RNH zit altijd de ambtelijke commissie (AC) voor. De overige vergaderingen worden voorgezeten door hetzij de provincie Noord-Holland, hetzij de gemeente. Bij afwezigheid is er een vervangend voorzitter (bij afwezigheid van de provincie veelal vanuit de gemeente).

Indicatie benodigde tijd programmamanager (in de rol van bestuurssecretaris)

De programmamanagers zijn altijd betrokken bij de bijeenkomsten en worden daarbij ondersteund door de medewerkers programmamanagement en andere functionarissen vanuit RNH. Zij zijn aanwezig en bereiden in overleg met de commissies en voorzitters de bijeenkomsten voor.

De tijd die zij besteden aan de bestuursvergaderingen verdelen wij onder in vergadertijd en voorbereidings/nazorgtijd. De vergadertijd kan exact berekend worden. Voor de de voorbereidings- en nazorgtijd voor een vergadering is echter geen exacte calculatie te maken. Om de gedachten te bepalen hebben wij de aanname gedaan dat iedere vergadering ongeveer 2 tot 5 dagen voorbereidingstijd en nazorg vraagt van de programmamanager en andere relevante functionarissen, zoals de medewerker programmamanagement⁶. Dat betekent dat dit een formatie omvang betreft van 0,72 tot 1,69 fte. De nu volgende tabel laat de berekening zien.

⁶ Daarnaast is -zoals hiervoor aangegeven- sprake van de inzet van het bestuurssecretariaat, dat bijvoorbeeld zorgt voor het gereedzetten van de stukken.

Activiteit	#	Uren	Totaal uren (O.b.v. 2 dagen Vorbereiding)	Totaal uren (O.b.v. 5 dagen Vorbereiding)
Vergadertijd	57 vergaderingen	1,8 gemiddeld	101	101
Vorbereidingstijd	57 vergaderingen	16 - 32*	<u>912</u>	<u>2280</u>
			1013	2381
<i>In formatie RNH</i>			0,72	1,69

Toelichting

De bepalende factor is dus de voorbereidingstijd per vergadering; deze is in de calculatie geschat op 2 tot 5 dagen per vergadering. Belangrijke notie is dat RNH als uitvoeringsorganisatie en opdrachtnemer van de schappen voor deze vergaderingen zich ten allen tijde zal moeten verantwoorden en dat een deel van deze voorbereidingstijd de normale planning en control-cyclus betreft.

Logischerwijs is dit deels de formatie van de programmamanager die een deel van de tijd bezig is met de vergaderingen (in de rol van bestuurssecretaris) en het andere deel van de tijd met de interne aansturing van het programma. Daarnaast betreft dit inzet van andere medewerkers van RNH die de programmamanager nodig acht voor inhoudelijke ondersteuning, zoals de medewerker programmamanagement.

Conclusie is dat de omvang van de formatie (sec bekeken vanuit de inzet voor de bijeenkomsten) becijferd kan worden op 0,72 tot 1,69 fte. Deze inzet wordt deels geleverd door de programmamanagers en deels vanuit andere RNH medewerkers.

Bestuurssecretariaat

Naast de inzet van de programmamanagers is er ook inzet van een bestuurssecretariaat nodig voor het gereedzetten van de stukken en de verslaglegging. De omvang hiervan in de huidige situatie kan als volgt becijferd worden:

- Het bestuurssecretariaat van RNH verstuurt de uitnodigingen en bijlagen voor het AC, DB en AB en zet deze gereed via iBabs. Vanuit RNH wordt dit ingeschat op 0,8 fte (van de in totaal 1,6 fte voor het bestuurssecretariaat).
- Voor het AB regelt RNH de verslaglegging⁷. Daarvoor wordt altijd gebruik gemaakt van diensten derden (externe inhuur). Deze inhuur betreft dan de vergadertijd plus de uitwerking ervan. Hiervoor wordt een factor van 2 tot 2,5 keer over de totale vergadertijd aangehouden. Gemiddeld genomen voor 16 AB vergaderingen (besloten en open in 2019) was de vergadertijd 2,4 uur. Dat betekent een totale tijdsbesteding van 78 tot 97 uur, zijnde 0,06 tot 0,07 fte.

Aanwezigheid/ afwezigheid

Voor de volledigheid hebben wij eveneens de aanwezigheid en afwezigheid bij alle vergaderingen onderzocht. Dit is eveneens een indicatie voor de benodigde inzet vanuit RNH. Naast de programmamanagers zijn veelal de directie van RNH aanwezig en verschillende medewerkers van RNH (om toelichting te geven bij de verschillende agendapunten).

⁷ Voor de vergaderingen AC en DB wordt geen verslag, maar een actielijst gemaakt. Deze actielijst wordt opgemaakt door (de medewerker) programmamanagement.

De tabel van de aanwezigheid en afwezigheid, waarin ook het voorzitterschap is uitgezocht, is in dit rapport opgenomen als bijlage 3.

Totale inzet

In totaal is dan de inzet vanuit RNH 1,57 tot 2,56 fte, onderverdeeld in:

- Functie bestuurssecretaris 0,72 tot 1,69 fte.
- Bestuurssecretariaat 0,8 fte.
- Verslaglegging vergaderingen algemeen bestuur 0,06 tot 0,07 fte.

De bijbehorende kosten hebben we -rekening houdend met verschillende gemiddelde personeelslasten per functie- ingeschat op € 105.000 tot €185.000. We merken hierbij op dat dit alleen directe personeelskosten betreft, dus zonder overhead gerelateerde kosten (zoals management en huisvesting).

4.6 Tot slot

Buiten de scope van deze opdracht valt het geven van een advies waar de taken/ rollen van bestuurssecretaris en bestuurssecretariaat het beste ondergebracht zouden kunnen worden. Er zijn hierbij verschillende varianten denkbaar, bijvoorbeeld bij de provincie, bij één van de in (een recreatieschap deelnemende) gemeenten of in een separate organisatie. Wij adviseren dat de governance opdracht -die volgt op deze opdracht- inzicht gaat bieden in wat hierin verstandige stappen zijn om te zetten.

Tevens adviseren wij dat in de governance opdracht (of een eventuele andere vervolgoopdracht) wordt uitgezocht wat de randvoorwaarden en de te mitigeren risico's zijn om de constructie met een aparte bestuurssecretaris en een programmamanager te laten werken. Op voorhand noemen wij er drie⁸.

In de eerste plaats zal er -zoals hiervoor reeds impliciet geschetst-naar onze verwachting (deels) sprake zijn van dubbel werk van de programmamanager en de bestuurssecretaris. We noemen als voorbeelden:

- Zowel de programmanager als de bestuurssecretaris zullen -elk vanuit een verschillende rol en perspectief- op de hoogte moeten zijn van de specifieke kenmerken en ontwikkelingen van het recreatiegebied.
- De programmanager (en relevante RNH collega's) zullen naar verwachting regelmatig aanwezig moeten zijn bij AB, DB en AC overleggen, bijvoorbeeld om toe te lichten hoe het door het AB vastgestelde beleidskader voor een recreatiegebied is vertaald naar uitvoeringsbeleid en een werkplan.
- Zowel de programmamanager als de bestuurssecretaris zullen -elk vanuit een verschillende rol en perspectief- naar verwachting contact onderhouden met de voorzitter van het DB.

De hiervoor becijferde formatie die zich bezig houdt met bestuursadvisering (als onderdeel van het takenpakket van programmamanager en medewerkers programmamanagement) zal dus niet geheel weggehaald kunnen worden bij RNH. Om hier concreet zicht op te krijgen is een belangrijke vraag: hoe wordt de onderlinge rolverdeling georganiseerd tussen de bestuurssecretaris en de programmamanager, maar ook tussen de bestuurssecretaris en andere functionarissen bij RNH (zoals de directeur van RNH en de medewerkers programmamanagement) Het gaat dan specifiek om de rolverdeling bij de vergaderingen van AB en DB en bij het AC overleg. Naarmate de programma manager meer deze bijeenkomsten aanwezig zal zijn en (door de bestuurssecretaris) betrokken wordt bij de voorbereiding van deze bijeenkomsten, wordt er navenant minder reductie in formatie bij RNH gerealiseerd.

Het is dus van belang scherp te krijgen -wellicht als onderdeel van de governance opdracht- wat de taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden van zowel de bestuurssecretaris als de programmamanager (en overige

⁸ Wellicht zijn er meer randvoorwaarden denkbaar dan in deze paragraaf geschetst. Dat zou dan meegenomen moeten worden in (bijvoorbeeld) de governance opdracht.

relevante functionarissen van RNH) zullen worden. Dan kan vervolgens bepaald worden hoeveel fte bij RNH gereduceerd zou kunnen worden. Vervolgens is van belang dat rolzuiverheid nodig is bij de feitelijke invulling van de verschillende rollen.

Een tweede randvoorwaarde om deze constructie te laten slagen is dat de beleidscyclus en de uitvoerende cyclus goed met elkaar verbonden blijven. In de huidige situatie speelt de programmamanager hierin een belangrijke rol. Bij een constructie met een aparte bestuurssecretaris bestaat het risico dat de samenwerking met de programmamanager onvoldoende tot stand komt, omdat er (teveel) afstand bestaat tussen beide personen. Dit kan er toe leiden dat de cirkels van de beleidscyclus en de uitvoerende cyclus los van elkaar komen te staan, in plaats van deels overlappend. Dat kan dan bijvoorbeeld weer tot gevolg hebben dat het AB besluiten neemt c.q. opdrachten aan RNH geeft die in de praktijk lastig uitvoerbaar zijn. Maar ook bestaat het risico dat de ontwikkelingen in het recreatiegebied onvoldoende in lijn zijn met de door het AB genomen besluiten c.q. de gegeven opdrachten. Ons advies is om -in het vervolg op deze opdracht- de vraag te beantwoorden hoe dit risico gemitigeerd kan worden.

Een derde randvoorwaarde is dat de bestuurssecretaris zich voldoende dienstbaar opstelt richting de verschillende gremia, en zich niet als een (te) machtige en lastig controleerbare 'spin in het web' figuur in het besluitvormingsproces gaat ontwikkelen. Ook dit zien wij als een vraagstuk wat in het vervolg, bijvoorbeeld in de governance opdracht, geadresseerd zou moeten worden.

Bijlage 1. Beleidscyclus versus uitvoerende cyclus

Inleiding

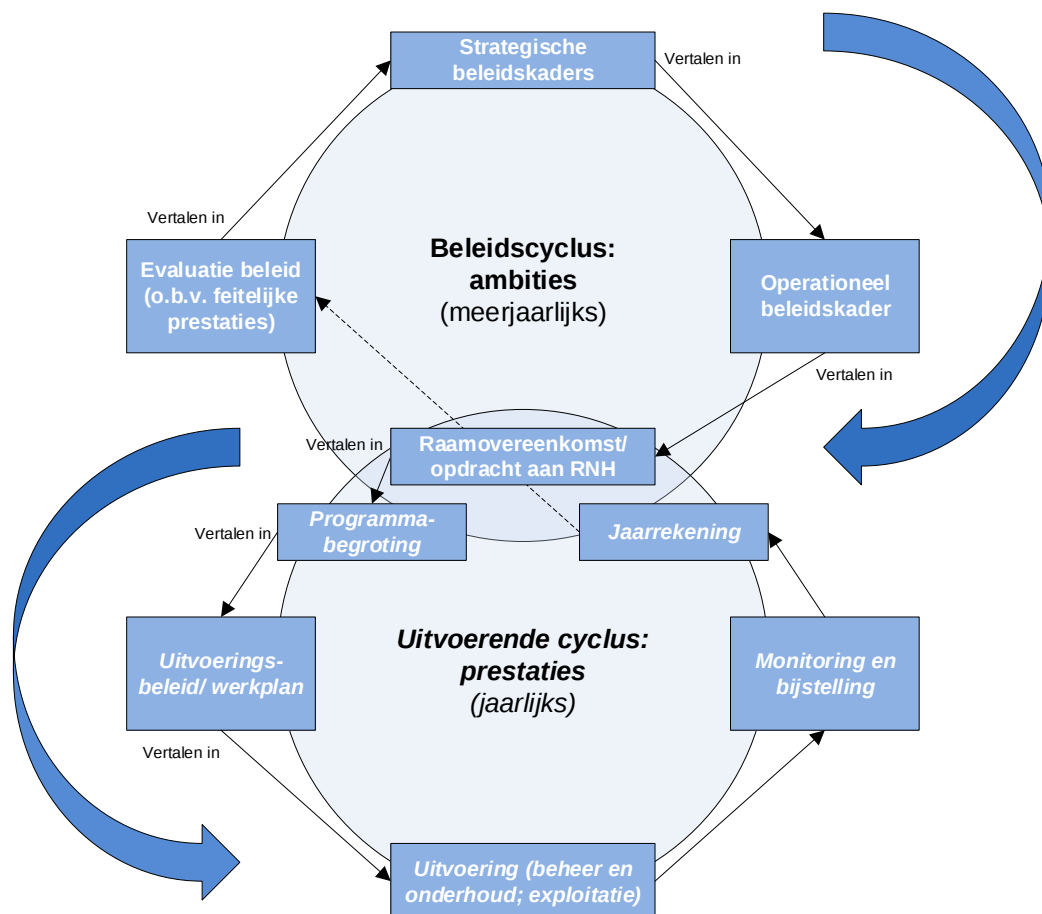
Berenschot voert een opdracht uit met als doel te inventariseren waar -in het huidige takenpakket van RNH- de 'knip' ligt tussen beleidstaken en uitvoerende taken. Om deze opdracht goed te kunnen uitvoeren is het van belang om een goede definitie te hebben van wat wordt verstaan onder "beleid" en wat onder "uitvoering". Deze memo bevat daarom een model wat twee cycli met elkaar verbindt: de beleidscyclus en de uitvoerende cyclus. Dit model geeft tevens inzicht in de verwevenheid van deze twee cycli.

Het big-8 model met de (verbonden) beleidscyclus en de uitvoerende cyclus

De nu volgende figuur laat het model -op hoofdlijnen- zien. Het model bestaat uit twee cycli:

- De *beleidscyclus* geeft inzicht in de ambities (doelstellingen/ prioriteiten) en belangenafweging (inclusief de wijze van financiering) van elke gemeente en van de provincie. De beleidscyclus is belegd bij de (besturen/ GS en raden/ PS van de) deelnemende gemeenten, respectievelijk de provincie.
- In de *uitvoerende cyclus* worden de feitelijke prestaties gerealiseerd. De mate waarin prestaties worden gerealiseerd is weer input voor (de evaluatie van de) beleidscyclus. De uitvoerende cyclus is belegd bij RNH.

De twee cycli grijpen in elkaar, omdat de een niet zonder de ander kan. De twee ringen in de figuur overlappen daarom met opzet. Vanwege de twee verbonden cycli (gepresenteerd als ringen in het model) wordt dit model ook wel de 'big-8' genoemd.

Voordat we -in het vervolg van deze memo- de verschillende onderdelen van de twee cycli nader toelichten willen we eerst enkele opmerkingen van algemene aard maken:

- Dit model beschrijft hoe de beleidscyclus en de uitvoerende cyclus *idealiter* ingericht zouden moeten zijn én op elkaar zouden moeten ingrijpen. De feitelijke situatie bij gemeenten en de provincie kan hier (deels) van afwijken. Daarbij is de praktijk vaak complexer en weerbarstiger dan weergegeven kan worden in een (per definitie) vereenvoudigd model van de werkelijkheid ⁹.
- De beleidscyclus omvat meer dan alleen het beleidsterrein van recreatie. Het gaat ook om aanpalende beleidsterreinen zoals natuur, economie, landschapsontwikkeling en dergelijke. De uitvoering van de beleidscyclus is daarmee breder dan alleen het beleidsterrein recreatie wat bij RNH is belegd. De uitvoering van de aanpalende beleidsterreinen kan belegd zijn bij de gemeentelijke of de provinciale ambtelijke organisatie of bij andere samenwerkingsorganisaties.
- Elke bij een recreatiegebied betrokken gemeente en de provincie kent een eigen cyclus. RNH heeft daarom te maken met 26 verschillende cycli. Omdat de recreatiegebieden in het werkgebied liggen van meerdere gemeenten en van de provincie, zijn idealiter de beleidscycli van de betrokken organisaties zoveel als mogelijk op elkaar afgestemd. Dit zou er dan toe moeten leiden dat er (bijvoorbeeld) sprake is van één belangenafweging (tussen recreatie, natuur, economie, etc.) per recreatiegebied, maar ook van alle recreatiegebieden waar RNH verantwoordelijk is voor de uitvoering van het beheer en onderhoud. Het adresseren van dit vraagstuk valt buiten de (directe) scope van deze opdracht.
- Het beleggen van taken bij het recreatieschap heeft als consequentie dat gemeenten en de provincie op afstand van de uitvoering staan. Om de verbinding tussen de beleidscyclus en de uitvoerende cyclus te borgen is een goede invulling nodig van het *opdrachtgeverschap*, dat wil zeggen de verbindende regie tussen gemeentelijke/provinciale kaders en beleid enerzijds en de bij RNH belegde uitvoering anderzijds. Het opdrachtgeverschap moet borgen dat gemeenten en provincie voldoende zicht en grip houden op de prestaties en kosten van de uitvoering bij RNH (ook zonder directe aansturing van de uitvoering). RNH heeft als *opdrachtnemer* belang bij een goed opdrachtgeverschap: naarmate de verwachtingen over en weer duidelijker zijn, de rollen over en weer worden gerespecteerd en de zakelijke en bestuurlijke relatie voldoende worden gescheiden, kan de opdrachtnemer slagvaardiger werken.

We lichten de verschillende onderdelen van het model nu nader toe.

Beleidscyclus: strategisch beleidskaders

Het gemeentelijk en provinciaal takenpakket komt voort uit Europese richtlijnen, Rijkswetgeving en besluiten en regelingen, en wordt aangevuld met eigen beleidsambities. Zoals hiervoor aangegeven gaat het hierbij niet alleen om recreatie, maar ook om natuur, landbouw, economie, toerisme, landschap, leefbaarheid, energietransitie, klimaat, cultuurhistorie, duurzame gebiedsontwikkeling, etc. In de strategische beleidskaders worden *idealiter ambities* (doelstellingen) geformuleerd ten aanzien van deze beleidsterreinen, waarbij een integrale *afweging van (conflicterende) belangen* plaatsvindt. Deze strategische beleidskaders worden bijvoorbeeld vastgelegd in het coalitieakkoord en de Omgevingsvisie (nieuw instrument onder de Omgevingswet).

Besluitvorming over de strategische beleidskaders vindt in de regel niet elk jaar plaats. Bij de coalitieakkoorden gaat het bijvoorbeeld om een vierjarige cyclus.

⁹ Een voorbeeld is dat -juridisch gezien- het belangrijk is om in de uitvoering onderscheid te maken tussen de recreatieschappen (gemeenschappelijke regeling) die opdrachten verleend aan de RNH organisatie (een NV). Ten behoeve van reductie van complexiteit hebben we in het model dit onderscheid niet expliciet aangebracht.

Beleidscyclus: operationeel beleidskader

De strategische ambities (prioriteiten) en kaders worden vertaald naar een operationeel beleidskader. Afgeleid vanuit de strategische ambities en kaders worden daartoe vragen beantwoord als:

- Welke meerjarenvisie heeft de gemeente of provincie voor een bepaald recreatiegebied (de 'wat' vraag)? Aan de realisatie van welke strategische beleidsdoelstellingen kan de inzet van het recreatiegebied een bijdrage leveren? En op welke wijze? Het gaat hierbij -voor een specifiek gebied- om een integrale belangenafweging tussen bijvoorbeeld recreatie¹⁰, natuur, toerisme, economie en duurzame gebiedsontwikkeling. Naast de belangenafweging is de vraag in welke mate een vernieuwingsimpuls gewenst is voor een recreatiegebied, gezien de trends en ontwikkelingen (bijvoorbeeld op het gebied van recreatie).
- Wat is het gewenste kwaliteitsniveau qua beheer en onderhoud van het gebied? Wat is het gewenste kwaliteitsbeeld van het water, de kunstwerken, de gebouwen, weg- en terreinmeubilair etc. in het gebied?
- Wat is de omvang van het budget wat ter beschikking wordt gesteld om de ambities (prioriteiten) te realiseren? Hoe ziet de financiering eruit? Wat voor ruimte is er bijvoorbeeld om binnen het recreatiegebied eigen opbrengsten uit exploitatie te genereren?
- Op welke wijze wil een gemeente of de provincie de ambities realiseren (de 'hoe' vraag)? Uiteenlopende instrumenten kunnen ingezet worden, zoals subsidies, investeringen, voorlichting en samenwerkingsovereenkomsten met uitvoeringsorganisaties.

Bij de beantwoording van deze vragen door gemeenten en provincie is het van belang de uitvoeringskennis van RNH mee te nemen, zodat geborgd wordt dat de ambities ten aanzien van een recreatiegebied realiseerbaar én betaalbaar zijn¹¹.

Conclusie

Het operationeel beleidskader zou de verbindende schakel moeten zijn tussen beleid en uitvoering en de basis moeten vormen voor de opdracht aan de RNH. Via het operationeel beleidskader houden gemeenten en de provincie de regie over het beleid en de prioriteitstelling voor de taken die door de RNH worden uitgevoerd.

Beleidscyclus: raamovereenkomst/ opdracht aan RNH

De volgende stap in de big-8 cyclus is de vertaling van het operationeel beleidskader voor elk recreatiegebied in een (jaarlijkse) opdracht aan RNH. Deze opdracht moet passen binnen de meerjarige raamovereenkomst die door elke gemeenschappelijke regeling (die verantwoordelijk is voor een bepaald recreatiegebied) met RNH is afgesloten. Aan deze opdracht zijn financiële kaders verbonden.

Daarnaast kan er sprake zijn van aanvullende opdrachten aan RNH, ook van gemeenten die niet betrokken zijn bij een van de recreatiegebieden.

De resultaten van de uitvoering van taken door de RNH moeten bijdragen aan het realiseren van de gemeentelijke en provinciale ambities, binnen de door raden en PS gestelde (beleidsmatige) kaders. De opdracht aan RNH is daarvoor de verbindende schakel. Met het op afstand zetten van uitvoerende taken neemt het belang van een goede opdrachtformulering toe. Het is namelijk:

- de inhoudelijke onderbouwing voor (de uitvoeringskosten van) de opdracht;
- sturings- en controle-instrument voor de opdrachtgever;

¹⁰ Hierbij kan bijvoorbeeld ook gedacht worden aan hondenbeleid, tarievenbeleid (zoals leges voor vergunningen) en evenementenbeleid.

¹¹ Op landelijk niveau wordt bij ontwikkelen van nieuwe wetgeving door het ministerie (jn de beleidscyclus van het Rijk) door de uitvoeringsorganisatie (ZBO of agentschap) een zogenaamde "uitvoeringstoets" uitgevoerd, om te checken in hoeverre het nieuwe beleid in de praktijk uitvoerbaar is.

- benodigd voor de verantwoording van de betrokken besturen aan de raden en PS;
- basis voor de evaluatie van het beleid: wat hebben de prestaties van RNH aantoonbaar bijgedragen aan de realisatie van de gemeentelijke en de provinciale ambities?

Uitvoerende cyclus: programmabegroting/ programmaplan RNH

De opdracht aan RNH wordt vertaald in een (programma)begroting/ programmaplan voor elk van de recreatiegebieden en -daarvan afgeleid- voor RNH als organisatie. Onderdeel hiervan zijn meerjaren investerings- en onderhoudsbegrotingen/plannen.

Daarnaast kan sprake zijn van additionele, specifieke opdrachten.

Uitvoerende cyclus: uitvoeringsbeleid/ werkplan

De volgende stap is de big-8 cyclus is het vertalen van de operationele beleidskaders en de programmabegroting in uitvoeringsbeleid (bijvoorbeeld inzake toezicht/ BOA's) en een jaarlijks werkplan (waaronder het uitgewerkte investerings, onderhouds- en handavingsplan) voor elk recreatiegebied.

Uitvoerende cyclus: uitvoering

De volgende stap is de feitelijke uitvoering. Het gaat dan om beheer & onderhoud en exploitatie. De uitvoering leidt tot *feitelijke prestaties*.

Uitvoerende cyclus: monitoring en bijstelling

De feitelijke prestaties worden gemonitord en vergeleken met de in de opdracht beoogde prestaties. Over deze vergelijking wordt door de opdrachtnemer gerapporteerd aan de opdrachtgever, zodat deze toezicht kan houden op de uitvoering en (eventueel) gedurende een jaar kan bijsturen. Wijzigingen kunnen leiden tot een begrotingswijziging.

Uitvoerende cyclus: jaarrekening

De opdrachtnemer RNH verantwoordt zich in de jaarrekening aan de opdrachtgever(s) over de feitelijke prestaties in relatie tot de gestelde beleids- en financiële kaders.

Beleidscyclus: evaluatie beleid

Op basis van de vergelijking van de feitelijke versus de beoogde prestaties in de uitvoering wordt geëvalueerd in hoeverre het beleid effectief was. Dit vormt de start van een nieuwe ronde van de beleidscyclus.

De 'knip' versus de verbinding van de beleidscyclus en de uitvoerende cyclus

De kern van de opdracht aan Berenschot is het aanbrengen van een 'knip' tussen beleidstaken die nu bij RNH zijn ondergebracht en de uitvoerende taken. Om deze opdracht goed in te kunnen vullen is het van belang ook zicht te hebben op de wijze waarop de beleidscyclus en de uitvoerende cyclus met elkaar verbonden zouden moeten zijn. Eerder gaven we aan dat de twee cycli in de figuur met opzet overlappen. De benodigde mate van overlapping is echter afhankelijk van de aard van de taak. We lichten dat toe aan de hand van de metafoor van een estafette versus een ploegentijddrit:

- Bij een *estafetterace* zijn er meerdere lopers, die elk een stuk van de te overbruggen afstand afleggen. Kenmerkend voor een estafetterace is dat de lopers wel even contact hebben op het moment dat het stokje wordt overgedragen, maar elk loopt zijn stuk alleen. Een estafetterace tussen beleid en uitvoering werkt vooral goed wanneer de beleidsdoelstellingen redelijk stabiel zijn en zich relatief eenvoudig laten vertalen in vooraf te definiëren uitvoeringsproducten, waarvan tevens achteraf op eenduidige wijze kan worden vastgesteld of zijn aan de gestelde eisen voldoen.

- Wanneer niet of slechts ten dele aan deze voorwaarden wordt voldaan, is een *ploegentijdrit* een betere samenwerkingsvorm. Bij een ploegentijdrit rijden de deelnemers gezamenlijk van start naar finish, waarbij de koppositie om de beurt door ploeggenoten wordt ingenomen. Gedurende de hele rit hebben de renners intensief contact met elkaar. In deze metafoor rijden in de beleidscyclus de beleidsbepalende gremia op kop; bij de uitvoerende cyclus is dit de uitvoerende organisatie ¹².

Bij het aanbrengen van een 'knip' tussen beleidstaken en uitvoering moet dus tegelijkertijd de verbinding tussen beleid en uitvoering op de juiste wijze geborgd worden. Waar 'de knip' tussen beleid en uitvoering op taak- en zaakniveau komt te liggen is -in een ideaalsituatie- afhankelijk van de aard van de taak, oftewel maatwerk. We noemen de volgende voorbeelden:

- Naarmate uitvoeringstaken van RNH meer routinematig (gestandaardiseerd, planbaar, voorspelbaar, beleidsarm etc.) zijn, zouden gemeenten en provincie in de regel meer op afstand moeten blijven en krijgt de RNH een verdergaand uitvoeringsmandaat. Het estafettemodel is dan van toepassing. Sturing vanuit de opdrachtgevers vindt dan vooral plaats op (maatschappelijk) resultaat, borging van de kwaliteit (organisatie, werkprocessen) en efficiëntie.
- Naarmate uitvoeringstaken projectmatiger, onvoorspelbaarder én bestuurlijk gevoeliger zijn zal het mandaat van RNH beperkter zijn én zal de samenwerking intensiever zijn (ploegentijdrit). Bijvoorbeeld:
 - Bij projectmatige opdrachten zonder bestuurlijke gevoeligheid zouden gemeenten en provincie primair moeten sturen op eindresultaat.
 - In situaties waar improvisatie wordt gevraagd, zouden gemeenten en provincie vooral moeten sturen op het proces en kan er sprake zijn van directe bestuurlijke betrokkenheid bij de beslissingen in de uitvoering.
 - Bij complexe vergunningen en herontwikkelingen zouden de gemeenten en/ of de provincie dichter op de (besluitvorming in de) inhoud in de uitvoering moeten willen zitten.

¹² Indien in deze situatie sprake zou zijn van een samenwerking met het karakter van een estafette bestaat het risico dat de beleidscyclus te weinig rekening houdt met (on)mogelijkheden in de uitvoering en de uitvoering onvoldoende rekening houdt met beleidsambities en -kaders.

Bijlage 2. Functiebeschrijvingen functies met (mogelijk) beleid

Inleiding

Deze bijlage bevat de functiebeschrijvingen van functies waarin mogelijk beleidstaken zijn opgenomen. Het gaat om de volgende functies:

- Programmamanager
- Medewerker programmamanagement
- Projectleider B en projectleider C.

Programmamanager (uit: functiebeschrijving, feb. 2011)

Doel van de functie

De Programmamanager is belast met het adviseren over aansturen van voorbereiding en uitvoering van de integrale bestuursopdracht en beleidsontwikkeling.

Speelruimte

- De functionaris neemt beslissingen bij het analyseren en vertalen van ontwikkelingen, bij het coördineren van de bestuursopdrachten, bij het adviseren over en het aansturen van de voorbereiding en uitvoering van bestuursopdrachten en beleidsontwikkeling.
- Wet- en regelgeving, voorschriften en richtlijnen vormen het kader.

De functionaris legt verantwoording af aan de hiërarchisch leidinggevende over de bruikbaarheid van geleverde adviezen, het programmamanagement, het ontwikkelde beleid en de gepleegde acquisitie(inspanningen).

Resultaatsgebieden

Tabel 3. Uit: functieomschrijving programmamanager (februari 2011)

1. Integraal adviseren en ondersteunen bij beleidsbepaling

- Beoordeelt beleidsvoornemens en stelt beleidsnotities, adviezen en voorstellen op ten behoeve van vergaderingen van de besturen.
- Adviseert in bestuursvergaderingen op het beleidsterrein, draagt zorg voor de verslaglegging en terugkoppeling.
- Ondersteunt de besturen bij het overleg met externe instanties.

2. Integrale bestuursopdrachten voorbereiden en uitvoeren

- Bereidt voor en formuleert de integrale bestuursopdracht voor de (externe) opdrachtgever.
- Fungeert als intern opdrachtgever voor de uitvoering van de integrale bestuursopdracht.
- Vertaalt de bestuursopdracht/offerte/contract naar een concrete interne opdracht, zet deze uit binnen de organisatie of zet deze (deels) extern uit.
- Coördineert en stuurt de processen om te komen tot de uitvoering van de bestuursopdracht, initieert regelmatig overleg en bewaakt de voortgang.
- Laat de (meerjaren)begroting en de budgetten opstellen en realiseert een adequate bewaking.
- Draagt zorg voor het opstellen van toelichtingen op de begrotingen en meerjarenramingen.
- Stelt managementrapportages op het beleidsterrein op.
- Adviseert en informeert het bestuur van het recreatieschap/de opdrachtgever over de voortgang van de uitvoering van de bestuursopdracht (productenprogramma) en toetst/evalueert de tevredenheid over het resultaat.

3. Beleid ontwikkelen en implementeren

- Vertaalt landelijk beleid naar beleid voor de besturen van de recreatieschappen.
- Toetst landelijke beleidsideeën op hun waarde voor de (regionale) beleidsvorming.
- Inventariseert en analyseert maatschappelijke en politieke ontwikkelingen in het betreffende beleidsterrein en beoordeelt het belang ervan voor het beleid van de besturen van de recreatieschappen.
- Formuleert opties betreffende noodzakelijke maatregelen ter bijstelling van het beleid en stelt adviesnota's en beleidsvoorstellen op.

- Neemt deel aan overleggroepen over de ontwikkeling en afstemming van beleid. Evalueert de beleidsuitvoering en de effectiviteit van de beleidsmaatregelen en stelt op grond hiervan voorstellen voor bijstelling van het beleid op.

Medewerker programmamanagement

Doel van de functie

De Medewerker Programmamanagement is belast met het ondersteunen van de beleidsvoorbereiding, -implementatie en -evaluatie en ondersteunt (daarmee) de Programmamanager.

Speelruimte

- De functionaris neemt beslissingen over de inhoud van (beleids)adviezen, voorstellen en rapporten, bij het uitvoeren van evaluaties en bij het ontwikkelen van alternatieven op het beleidsterrein.
- Wet- en regelgeving, voorschriften en richtlijnen vormen het kader.
- De functionaris legt verantwoording af aan de hiërarchisch leidinggevende over de inhoud en kwaliteit van de (beleids)adviezen, voorstellen en rapporten.

Resultaatsgebieden

1. Beleid mede ontwikkelen

- Verzamelt in- en extern relevante literatuur, beleidsnota's, werkplannen en verslagen.
- Vraagt nadere informatie op ten aanzien van gesignaleerde knel- en aandachtspunten en ontwikkelingen.
- Interpreteert en analyseert de verzamelde gegevens met betrekking tot het beleidsveld, vertaalt landelijke en regionale ontwikkelingen naar de situatie voor de recreatieschappen en stelt notities en rapportages op.
- Verricht gericht nader onderzoek betreffende relevante ontwikkelingen en landelijke regelgeving door middel van het bestuderen van gegevens met betrekking tot zowel het eigen als aanpalende beleidsterreinen.
- Maakt berekeningen en toetst regelingen en procedures op gebruikersvriendelijkheid, efficiency, (onderlinge) consistentie, correctheid volgens de voorschriften (bijvoorbeeld functiescheiding) en mate van acceptatie door de uitvoerende eenheden.
- Doet voorstellen aan de besturen van de recreatieschappen in de vorm van (beleids)notities, rapportages, e.d. over ontwikkeling en aanpassing van beleid.
- Signaleert ontwikkelingen en mogelijkheden en brengt voorstellen in.

2. Beleid implementeren

- Ontwikkelt projecten op het betreffende vakgebied en voert deze uit.
- Bewaakt de voortgang van de beleidsmatige werkzaamheden binnen de projecten.
- Bewaakt de voortgang van de verschillende (in- en externe) overleg- en besluitvormingscircuits.
- Signaleert dreigende afwijkingen/knelpunten en onderneemt hiertoe passende actie.
- Verzorgt de algemene voortgangsinformatie over voortgang.
- Stelt conceptbesluiten, -vergunningen, -subsidietoekenningen en – verordeningen op.
- Levert een bijdrage aan de verdere ontwikkeling van het voortgangsinformatiesysteem ten behoeve van o.a. projecten.
- Ondersteunt de Programmamanager bij het fungeren als intern opdrachtgever.
- Levert kerngegevens voor de budgetbewaking, begroting en meerjarenraming.

3. Beleid evalueren

- Stelt toelichtingen op beleidswijzigingen en wijzigingen van regelgeving op.
- Verzorgt zo nodig mondeling toelichtingen.
- Doet voorstellen tot bijstelling van het beleid op het betreffende beleidsterrein.
- Verzorgt de correspondentie over het betreffende beleidsterrein.
- Controleert op de naleving van verleende vergunningen, subsidietoekenningen, verordeningen, e.d.

- Bewaakt de voortgang van de beleidsuitvoering en stelt rapportages op.

4. Bezwaarprocedures behandelen

- Behandelt eenvoudige bezwarenprocedures volgens de geldende wet- en regelgeving.
- Verzamelt benodigde informatie.
- Communiceert uitkomsten met belanghebbenden.

5. Relaties onderhouden

- Onderhoudt contacten met informanten en voert overleg met verschillende in- en externe functionarissen die betrokken zijn bij het beleidsproces.

Projectleider B

Doel van de functie

De Projectleider B is belast met het leiden van projecten van multidisciplinaire aard met een ingewikkeld netwerk van betrokken (externe) partijen/belanghebbenden en/of lastige en controversiële contactsituaties. Projecten kennen (over het algemeen) een beperkt politiek en maatschappelijk afbreukrisico.

Speelruimte

- De functionaris neemt beslissingen bij het initiëren, definiëren, ontwerpen en voorbereiden van projecten, over de integratie van de bijdragen van verschillende aandachtsgebieden, bij het realiseren van projecten, bij het geven van adviezen en bij het ontwikkelen en realiseren van beheer.
- Wet- en regelgeving, provinciale en gemeentelijke voorschriften en richtlijnen vormen het kader.
- De functionaris legt verantwoording af aan de opdrachtgever over de bruikbaarheid en kwaliteit van de projectuitvoering en het bereikte resultaat.

Resultaatsgebieden

1. (Multidisciplinaire) Projecten initiëren

- Stelt, eventueel in samenwerking met een projectgroep, een projectopdracht op.
- Analyseert en beschrijft de vereiste aspecten zoals aanleiding, probleemstelling, doelstelling, resultaat, afbakening, bestuurlijke uitgangspunten en randvoorwaarden, omgevingsanalyse, projectorganisatie, risico's en beheersaspecten.
- Biedt de projectopdracht (inhoudelijk deel en beheersdeel) aan ter besluitvorming.

2. (Multidisciplinaire) Projecten definiëren en ontwerpen

- Beantwoordt openstaande vragen, geeft uitvoering aan openstaande acties en benoemt doelen.
- Vraagt (intern/extern) offertes op en verleent de opdracht.
- Onderhandelt mede over voorwaarden binnen de daartoe gestelde grenzen, bereidt het afsluiten van contracten voor en draagt zorg voor de verdere uitvoering.
- Toetst de financiële haalbaarheid van voorstellen en splitst zo nodig het project op in deelprojecten.
- Stelt het resultaat vast en biedt deze aan, aan (interne/externe) betrokkenen.
- Werkt het programma van eisen verder uit (inhoudelijk en beheersmatig) en legt deze voor aan de opdrachtgever.

3. (Multidisciplinaire) Projecten voorbereiden

- Bereidt de daadwerkelijke realisatie voor en legt deze ter besluitvorming voor aan de betrokkenen.
- Ontwikkelt en bereidt van het proces van aanleg c.q. (her)inrichting van bestaande en nieuwe recreatiegebieden en voorzieningen voor.

- Draagt zorg voor de totstandkoming van beheerproducten zoals bestekken en werkomschrijvingen, opdrachten, investeringsplannen, beheer- en onderhoudsplannen, geautomatiseerd beheersysteem, opstellen van contracten.
- 4. (Multidisciplinaire) Projecten realiseren en afronden**
- Realiseert (multidisciplinaire) projecten binnen tijd, budget en kwaliteitsafspraken.
 - Geeft sturing aan projecten en geeft daartoe functioneel leiding aan de leden van de projectgroep en/of derden.
 - Bewaakt de juiste uitvoering en beoordeelt eventuele aanpassingen.
 - Evalueert projecten op inhoud en proces en stelt een evaluatienotitie op.
- 5. Relaties beheren en acquisitie plegen**
- Legt en onderhoudt actief contacten met relaties zoals de besturen van de recreatieschappen of andere opdrachtgevers.
 - Breidt het netwerk gericht uit en gaat samenwerkingsrelaties aan.
 - Onderhandelt over voorwaarden binnen de daartoe gestelde grenzen, sluit contracten af.
 - Rapporteert over de voortgang en behaalde/te verwachten resultaten met daarin opgenomen de te nemen maatregelen.
 - Signaleert klachten en/of knelpunten in de dienstverlening en/of samenwerking met relaties en onderneemt de benodigde acties.
- 6. Begeleiden van medewerkers**
- Begeleidt en ondersteunt medewerkers en collega's bij het opzetten en uitvoeren van activiteiten.
 - Coördineert en bewaakt de uitvoering van de plannen voor de afdeling, stelt prioriteiten en draagt zorg voor de in- en externe afstemming.
 - Initieert, coördineert en begeleidt projecten en draagt zorg voor de afstemming van de resultaten met andere afdelingen.
 - Draagt zorg voor het wijzigen en verbeteren van processen en procedures binnen de organisatie.
 - Ontwikkelt en geeft uitvoering aan informatie- en kennisoverdracht op de afdeling en geeft voorlichting, informatie en advies aan belanghebbenden.

Projectleider C

Doel van de functie

Projectleider C is belast met het leiden van projecten van multidisciplinaire aard met een ingewikkeld netwerk van betrokken (externe) partijen/belanghebbenden en/of lastige en controversiële contactsituaties. Projecten kennen een hoog politiek en maatschappelijk afbreukrisico en een speelveld op bestuurlijk niveau.

Speelruimte

- De functionaris neemt beslissingen bij het initiëren, definiëren, ontwerpen en voorbereiden van projecten met een hoog politiek/bestuurlijk afbreukrisico, over de integratie van de bijdragen van verschillende aandachtsgebieden, bij het realiseren van projecten, bij het geven van adviezen en bij het ontwikkelen en realiseren van beheer.
- Wet- en regelgeving, provinciale en gemeentelijke voorschriften en richtlijnen vormen het kader.
- De functionaris legt verantwoording af aan de opdrachtgever over de bruikbaarheid en kwaliteit van de projectuitvoering en het bereikte resultaat.

Resultaatgebieden

1. (Multidisciplinaire) Projecten initiëren

- Stelt projectopdrachten op.
- Analyseert en beschrijft de vereiste aspecten zoals aanleiding, probleemstelling, doelstelling, resultaat, afbakening, bestuurlijke uitgangspunten en randvoorwaarden, omgevingsanalyse, projectorganisatie, risico's en beheersaspecten.
- Biedt de projectopdracht (inhoudelijk deel en beheersdeel) aan ter besluitvorming.

2. (Multidisciplinaire) Projecten definiëren en ontwerpen

- Beantwoordt openstaande vragen, geeft uitvoering aan openstaande acties en benoemt doelen.
- Vraagt (intern/extern) offertes op en verleent de opdracht.
- Onderhandelt over voorwaarden binnen de daartoe gestelde grenzen, bereidt het afsluiten van contracten voor en draagt zorg voor de verdere uitvoering.
- Communiqueert de voortgang aan projectgroep en opdrachtgever.
- Toetst de financiële haalbaarheid van voorstellen en splitst zo nodig het project op in deelprojecten.
- Stelt het resultaat vast en biedt deze aan, aan (interne/externe) betrokkenen.
- Werkt het programma van eisen verder uit (inhoudelijk en beheersmatig) en legt deze voor aan de opdrachtgever.

3. (Multidisciplinaire) Projecten voorbereiden

- Bereidt de daadwerkelijke realisatie voor en legt deze ter besluitvorming voor aan de betrokkenen.
- Laat het proces van aanleg c.q. (her)inrichting van bestaande en nieuwe recreatiegebieden en voorzieningen ontwikkelen en voorbereiden.
- Draagt zorg voor de totstandkoming van beheerproducten zoals bestekken en werkomschrijvingen, opdrachten, investeringsplannen, beheer- en onderhoudsplannen, geautomatiseerd beheersysteem, opstellen van contracten.

4. (Multidisciplinaire) Projecten realiseren en afronden

- Realiseert (multidisciplinaire) projecten binnen tijd, budget en kwaliteitsafspraken.
- Geeft sturing aan projecten en geeft daartoe functioneel leiding aan de leden van de projectgroep en/of derden.
- Bewaakt de juiste uitvoering en beoordeelt eventuele aanpassingen.
- Evalueert projecten op inhoud en proces en stelt een evaluatienotitie op.

5. Relaties beheren en acquisitie plegen

- Legt en onderhoudt actief contacten met relaties zoals de besturen van de recreatieschappen of andere opdrachtgevers.
- Breidt het netwerk gericht uit en gaat samenwerkingsrelaties aan.
- Onderhandelt over voorwaarden binnen de daartoe gestelde grenzen en sluit contracten af.
- Rapporteert over de voortgang en behaalde/ te verwachten resultaten met daarin opgenomen de te nemen maatregelen.
- Signaleert klachten en/of knelpunten in de dienstverlening en/of samenwerking met relaties en onderneemt de benodigde acties.

6. Begeleiden van medewerkers

- Begeleidt en ondersteunt medewerkers en collega's bij het opzetten en uitvoeren van activiteiten.
- Coördineert en bewaakt de uitvoering van de plannen voor de afdeling, stelt prioriteiten en draagt zorg voor de in- en externe afstemming.
- Initieert, coördineert en begeleidt projecten en draagt zorg voor de afstemming van de resultaten met andere afdelingen.
- Draagt zorg voor het wijzigen en verbeteren van processen en procedures binnen de organisatie.
- Ontwikkelt en geeft uitvoering aan informatie- en kennisoverdracht op de afdeling en geeft voorlichting, informatie en advies aan belanghebbenden.

Bijlage 3. Overzicht aanwezigheid/ afwezigheid vergaderingen

In de onderstaande tabel is de aanwezigheid en afwezigheid voor 39 van de 57 vergaderingen weergegeven op basis van de vergaderverslagen (bron: iBabs). De aan- en afwezigheid is een indicatie voor betrokkenheid bij het verloop van de overleggen.

Tabel 4. Aanwezigheid / afwezigheid (in aantallen personen)

Soort	#	RNH		Provincie		Gemeente		Totaal
		Aanw.	Afw.	Aanw.	Afw.	Aanw.	Afw.	
AC	7	41	4	6	5	40	12	108
DB	13	48	5	1	5	38	15	112
AB	12	56	1	8	7	75	24	171
BAB	6	25		5	3	25	7	65
VZ	1	4		1		8		13
Eindtotaal	39	174	10	21	20	186	58	469

De programmamanagers en -adviseurs van RNH zijn aanwezig bij alle vergaderingen, behalve het voorzittersoverleg. De directie van RNH is veelal aanwezig bij de bestuurlijke overleggen, niet bij de ambtelijke overleggen.

De onderstaande tabel geeft de aan-/afwezigheid van de (vice-)voorzitters aan. RNH is voorzitter van het AC-overleg, de provincie of de gemeenten zitten de bestuurlijke overleggen voor (en vervangen elkaar bij afwezigheid). De aantallen zijn afgeleid van de vergaderverslagen (bron: iBabs).

Het voorzitterschap is een indicatie voor de sturing in en het verloop van de overleggen.

Tabel 5. Aan- en afwezigheid (vice-)voorzitters (in aantallen personen)

Tabel 3: Aan- en afwezigheid (vice-)voorzitters (in aantallen personen)							
		RNH	Provincie		Gemeente		Totaal
Soort	#	Aanw.	Aanw.	Afw.	Aanw.	Afw.	
AC	6	6					6
DB	13	1	1	4	17		23
AB	12		3	3	19	1	26
BAB	6		2	2	7		11
Eindtotaal	37	7	6	9	43	1	66

Bijlage 4. Bronnen

- Common Eye (2019) Eindrapport Verkenning naar uitvoering beheertaken van de recreatieschappen definitief
- Coalitie akkoord 2019-2023 Noord-Holland () Duurzaam doorpakken!
- KokxDeVoogd (2015) Bestuurlijke vernieuwing
- Intens - Toekomst MRA landschap (2019) Deltametropool
- 3b. Governance Brochure Januari 2019 V2 herziene versie (1)
- Bestuurlijke organisatie recrschappen (2015) prov NH
- Concept RNH en de uitnodigende toekomst (2)
- Raamovereenkomst GAB 2013, RAUM 2013, GGA, SPW, TW
- Functiebeschrijvingen RNH (programmamanager, medewerker programmamanagement, projectleider B, projectleider C) februari 2011
- [Functieboek RNH] – nog te ontvangen
- Volledige vergaderstukken (zowel openbaar als besloten) ambtelijke commissie, dagelijks bestuur en algemeen bestuur (via tijdelijk iBabs-account).

Berenschot

Berenschot is een onafhankelijk organisatieadviesbureau met 350 medewerkers wereldwijd. Al 80 jaar verrassen wij onze opdrachtgevers in de publieke sector en het bedrijfsleven met slimme en nieuwe inzichten. We verwerven ze en maken ze toepasbaar. Dit door innovatie te koppelen aan creativiteit. Steeds opnieuw. Klanten kiezen voor Berenschot omdat onze adviezen hen op een voorsprong zetten.

Ons bureau zit vol inspirerende en eigenwijze individuen die allen dezelfde passie delen: organiseren. Ingewikkelde vraagstukken omzetten in werkbare constructies. Door ons brede werkterrein en onze brede expertise kunnen opdrachtgevers ons inschakelen voor uiteenlopende opdrachten. En zijn we in staat om met multidisciplinaire teams alle aspecten van een vraagstuk aan te pakken.

Berenschot B.V.

Europalaan 40, 3526 KS Utrecht

Postbus 8039, 3503 RA Utrecht

030 2 916 916

www.berenschot.nl

[in/berenschot](https://www.linkedin.com/company/berenschot)

Aan Besturen Recreatieschappen Noord Holland
Van Voorzittersoverleg Recreatieschappen RNH
Datum 8 februari 2021
Onderwerp Inrichting en taken Bestuursbureau recreatieschappen Noord-Holland

Wat ging vooraf?

De governance- en beheersstructuur van de recreatieschappen is al langer onderwerp van discussie¹. Dat blijkt onder andere uit de aandacht die er door de Randstedelijke Rekenkamer wordt besteed aan het onderwerp ‘verbonden partijen’ (2015) en een specifiek onderzoek bij Recreatieschap Spaarnwoude (2018). Aandacht voor eenduidige governance en versterking van de opdrachtgeverschap is een terugkerend thema. Bovendien is in het coalitieakkoord van de provincie over recreatie o.a. afgesproken een Visie recreatie en toerisme op te stellen (deze zal in de eerste helft van 2021 door Provinciale Staten worden vastgesteld) en de knelpunten in het bestuursmodel van de recreatieschappen op te lossen, met als uitgangspunt een blijvende betrokkenheid van de provincie bij de recreatieschappen.

Bestuursopdracht

Dit alles heeft geleid tot een bestuursopdracht die in het najaar van 2019 door de gezamenlijke voorzitters van de betrokken recreatieschappen (Spaarnwoude, Twiske-Waterland, RAUM, Groengebied Amstelland en Geestmerambacht) is vastgesteld. Doel van de opdracht is om tot voorstellen te komen voor bestuursmodellen die passen binnen de uitgangspunten en een antwoord geven op de beschreven knelpunten in het huidige model.

Bestuurdersconferentie juni 2020

In juni 2020 is in een bestuurdersconferentie met alle betrokken schapsbestuurders gesproken over de uitkomsten van de interviews met alle betrokken bestuurders en hun ambtelijke ondersteuners. Tijdens de bestuurdersconferentie is geconstateerd dat er weinig schapsoverstijgende ambities leven bij het overgrote deel van de bestuurders. Er is door de bestuurders erkend dat er beleidstaken bij de recreatieschappen zijn die om afstemming vragen. De governance- en beheersstructuur hoeft daarvoor niet aangepast. Een andere belangrijke conclusie van de bestuurdersconferentie is dat er behoefte is bij een aantal deelnemers om de opdrachtgeversrol aan RNH door de recreatieschappen te verstevigen en onafhankelijker te positioneren. Zo zou de kwetsbare governance waarin RNH, als opdrachtnemer, tevens voorbereider is van besluiten die het opdrachtgeverschap invullen, worden verbeterd. Een dergelijke scheiding van de verschillende rollen draagt ook bij aan een grotere betrokkenheid van de gemeenteraden en provinciale staten bij de invulling van hun kaderstellende rol ten aanzien van de recreatieschappen. Tot slot is tijdens de bestuurdersconferentie ook geconstateerd dat er geen draagvlak is voor een wijziging van de gemeenschappelijke-regelingstructuur van de huidige schappen, die nodig zou zijn voor de vorming van een overkoepelend schap voor de gehele provincie of samenvoeging van enkele van de huidige schappen. Die opties zijn daarmee afgefallen.

¹ Common Eye, ‘Verkenning naar uitvoering beheertaken van de recreatieschappen in de provincie Noord-Holland’, 2 februari 2019.

Adviesnotitie Governance en Beheersstructuur Recreatieschappen Noord-Holland

In september 2020 onderschreef het Voorzittersoverleg de oplossingsrichting om te komen tot vorming van een Bestuursbureau voor de recreatieschappen Spaarnwoude, Twiske-Waterland, Groengebied Amstelland, RAUM en Geestmerambacht². Deze richting is ook met een positief advies voorgelegd aan de besturen van de recreatieschappen.

In deze notitie wordt de vorming van een Bestuursbureau nader uitgewerkt. Deze notitie is opgesteld door KokxDeVoogd, in samenwerking met de directie van Recreatie Noord-Holland (RNH) en de provincie Noord-Holland. De notitie is in de afgelopen periode twee maal besproken in de adviescommissies van de alle schappen, en één keer in alle DB-vergaderingen. Op basis van deze gesprekken is de notitie steeds verder verhelderd en uitgewerkt. Nu is de notitie gereed voor besluitvorming in de DB's en AB's van elk van de schappen.

Bestuursbureau

De belangrijkste redenen om te kiezen voor een Bestuursbureau zijn gelegen in de behoefte aan:

Versterking van het opdrachtgeverschap van de participanten voor de beheerder RNH

Zowel de participanten in de schappen, als RNH zelf, hebben aangegeven dat zij behoefte hebben aan een versterking van het opdrachtgeverschap voor RNH. Op dit moment bereidt RNH, als opdrachtnemer, ook bestuursbesluiten voor die het opdrachtgeverschap invullen. Dat is een ongewenste combinatie van taken die voor alle betrokkenen (zowel de participanten als RNH) tot een kwetsbare governance leiden. Ook RNH als opdrachtnemer geeft aan baat te hebben bij een steviger invulling van het opdrachtgeverschap. Het Bestuursbureau vult dit in namens de participanten in de recreatieschappen (zie hieronder voor een uitwerking van de taken). Hiermee ontstaat een heldere verantwoordelijkheidsverdeling en wordt de kwetsbaarheid in de governance opgelost. Het Bestuursbureau krijgt haar eigen opdracht van de AB's van de recreatieschappen.

Ondersteuning van schapsbestuurders en hun ambtelijke adviseurs

Het toenemend maatschappelijk belang van natuur en recreatie is merkbaar: ook binnen de recreatieschappen is er veel aandacht voor. De betrokkenheid van gemeenteraden en provinciale staten bij de recreatieschappen neemt toe. De ondersteuning door het Bestuursbureau draagt ertoe bij dat de verschillende rollen goed ingevuld kunnen worden. Zo kunnen de gemeenteraad en provinciale staten de kaderstellende rol invullen. De schapsbesturen hebben de rol van bestuurder en opdrachtgever voor RNH. En RNH heeft ten slotte de rol van opdrachtnemer.

In hun rol van bestuurder van een recreatieschap worden wethouders en gedeputeerde ondersteund door ambtelijke adviescommissies. De adviseurs van de bestuurders in de ambtelijke adviescommissie worden ondersteund door een Bestuursbureau, dat hun vergaderingen faciliteert en inhoudelijk ondersteunt, de stukken voor de DB's en AB's kwalitatief toetst en waar nodig verheldert en waar mogelijk problemen of discussies helpt oplossen. Ook kan het Bestuursbureau een constante factor toevoegen aan de ambtelijke adviescommissies door het invullen van het (technisch) voorzitterschap van de ambtelijke adviescommissies. Dit alles kan bijdragen aan een soepel verloop van de AB/DB-vergadering en versterking van de opdrachtgeversrol die de bestuurders van de schappen hebben ten opzichte van RNH. Dit draagt bij aan een verbeterde kwaliteit en transparantie van de besluitvorming. Dit komt de positie van de gemeenteraden en provinciale staten als kaderstellende organen ook ten goede. Tot slot vervult het Bestuursbureau

² De andere variant betrof het oprichten van één schap voor de provincie Noord-Holland (Adviesnotitie governance- en beheersstructuur recreatieschappen Noord-Holland d.d. 16 september 2020). Omdat dit een wijziging van de gemeenschappelijke regelingen vraagt, waarvan vrijwel zeker is dat niet alle participanten daarmee zullen instemmen, is deze variant afgefallen.

een rol in het afstemmen van onderwerpen die alle schappen raken, waardoor er meer gezamenlijkheid ontstaat en *best practices* kunnen worden gedeeld.

In bovenstaande elementen (versterking opdrachtgeversrol, ondersteuning van de ambtelijke advisering en beter verbinden van gemeenteraden en provinciale staten) zit het wezenlijke belang van het creëren van een Bestuursbureau, los van RNH. Het gaat immers om taken die naar hun aard bij de opdrachtgever liggen (het invullen van het opdrachtgeverschap en het ondersteunen van de ambtelijke en bestuurlijke besluitvorming). Met de vorming van een Bestuursbureau ontstaat een toegewijde ondersteuning voor de schappen, die los komt te staan – maar vanzelfsprekend zeer veel contact heeft met – de beheerder. Dit Bestuursbureau staat ten dienste van de participanten in de schappen. Eigenaar van het Bestuursbureau zijn alle participanten in de schappen gezamenlijk. Het voorzittersoverleg fungeert namens hen als vertegenwoordiger van de besturen in de rol van opdrachtgever voor het Bestuursbureau. Het voorzittersoverleg blijft de rol vervullen van informele afstemming over schapsoverstijgende zaken tussen de (vice-)voorzitters van de betrokken recreatieschappen. Besluitvorming blijft zoals nu ook het geval is voorbehouden aan de besturen van de recreatieschappen. De invloed van de participanten verandert daarmee niet en wordt versterkt door een professioneel Bestuursbureau dat de schapsbestuurders ondersteunt. Het Bestuursbureau kent een beperkte omvang van kwalitatief hoogwaardige professionals (bestuurssecretaris, inhoudelijk adviseur en secretariaat). Dit wordt hierna uitgewerkt.

Taken

Wij onderscheiden de volgende taken voor het Bestuursbureau:

Ambtelijk opdrachtgever van de beheerder, namens de schapsbesturen

Het Bestuursbureau vervult, namens de besturen van de recreatieschappen, het ambtelijk opdrachtgeverschap naar de beheerder. Deze rol betekent het invullen en bewaken van het ‘programma van eisen’ voor het beheer in elk van de schappen en alle zaken die te maken hebben met het beheercontract, tarieven en verantwoording door RNH over de verrichte werkzaamheden. Wanneer bestuurlijke besluitvorming over deze zaken nodig is, wordt deze door het Bestuursbureau voorbereid ten behoeve van de bestuurders in DB’s en AB’s. RNH zal de voorbereiding van de stukken voor de schapsbesturen die betrekking hebben op de uitvoering blijven doen. Daar waar de stukken betrekking hebben op de invulling van de opdrachtgeversrol zal het Bestuursbureau deze opstellen.

Secretariaat voor de besturen van de schappen, adviescommissies en Voorzittersoverleg

Het Bestuursbureau voorziet in secretariële en administratieve ondersteuning van de DB’s, de AB’s, de ambtelijke adviescommissies en het Voorzittersoverleg. Het zorgt voor het plannen van de vergaderingen, de agenda en stukkenstroom, het verslag en het bijhouden van een actielijst.

Bestuurssecretaris en (technisch) voorzitter ambtelijke adviescommissies

Het Bestuursbureau vervult de secretaris-taak van de DB’s en AB’s van de recreatieschappen en de afstemming in het informele Voorzittersoverleg. Dit heeft een inhoudelijke component en een secretariële component. De secretariële component houdt in: het plannen van de vergaderingen, de stukkenstroom, het verslag en het bijhouden van een actielijst. Het Bestuursbureau doet dit ook voor de ambtelijke adviescommissies. Te denken valt ook aan ondersteuning van de adviescommissies bij WOB-verzoeken of participatietrajecten. Nadere afspraken zullen hierover gemaakt moeten worden tussen het Bestuursbureau en de adviescommissies.

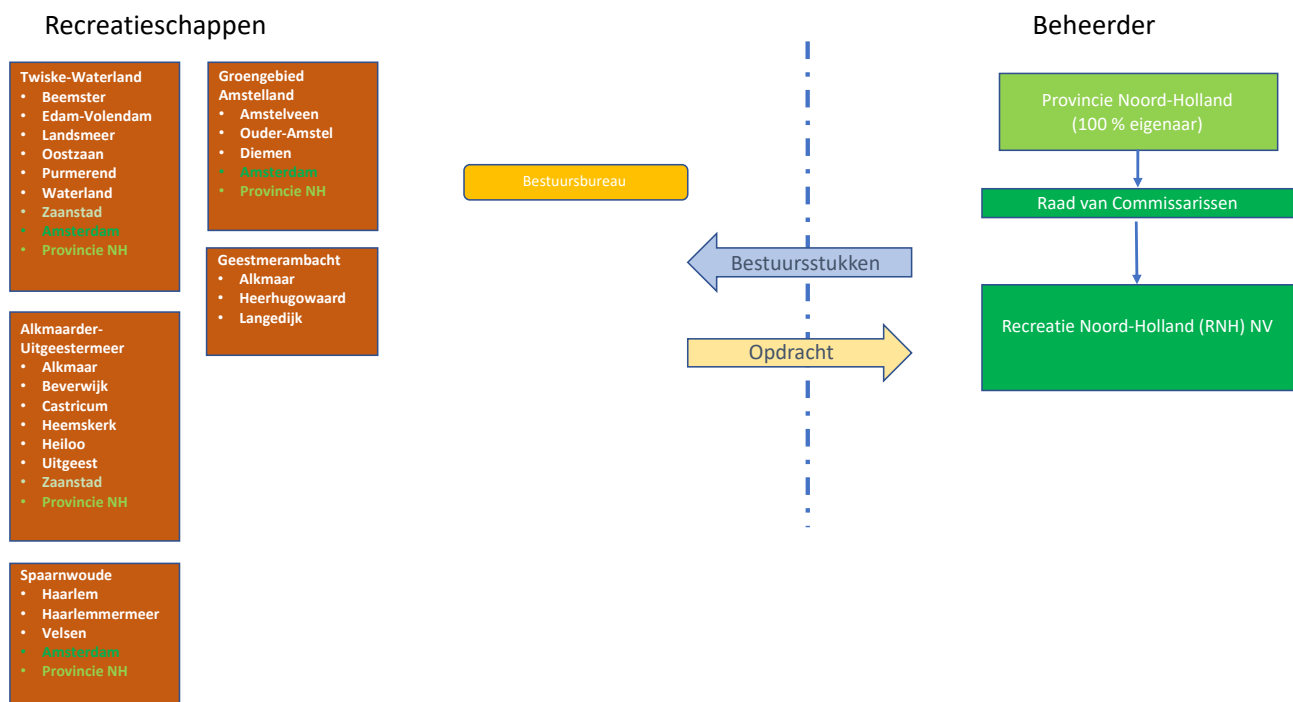
De inhoudelijke component houdt in: het voorbereiden van de agenda, het beoordelen van de stukken op inhoud, duidelijkheid en ordentelijke besluitvorming(sprocedures). Ook ondersteunt het Bestuursbureau de voorzitter van het schap in diens rol. Het Bestuursbureau adviseert niet individuele bestuurders binnen het DB/AB; dat is de taak van de ambtelijk ondersteuner van de desbetreffende bestuurder. Het Bestuursbureau zal een deel van de stukken die in de

adviescommissies, DB's en AB's en Voorzittersoverleg worden besproken, zelf produceren. In de meeste gevallen – wanneer de stukken gaan over beheerkwesties of gebiedsontwikkelingen op schapsniveau – zullen de stukken door RNH worden geschreven. Dan toetst het Bestuursbureau deze stukken. Ook verbindt het Bestuursbureau onderwerpen die in meerdere schappen actueel zijn aan elkaar, om zo de samenwerking tussen de schappen verder te verbeteren.

Omdat het Bestuursbureau het secretariaat van het Voorzittersoverleg vervult, betreft het ook – bijvoorbeeld via de ambtelijke adviescommissies – alle deelnemers in de verschillende schappen bij de voorbereiding van dit overleg en de afstemming van de stukken. Dat geldt uiteraard ook bij de terugkoppeling van hetgeen in het Voorzittersoverleg is besproken.

Om deze taken goed te kunnen vervullen, vervult het Bestuursbureau het (technisch) voorzitterschap van de ambtelijke adviescommissies. Op deze wijze wordt de verbinding tussen het Bestuursbureau en de ambtelijke ondersteuning van de individuele schapsbestuurders geborgd en worden de adviescommissies beter gefaciliteerd om hun taak te vervullen. Samen met de deelnemers van de adviescommissies kan ook verkend worden hoe de betrokkenheid van gemeenteraden en Provinciale Staten bij de schappen versterkt kan worden.

In onderstaand schema is de governance- en beheersstructuur weergegeven inclusief het Bestuursbureau.

Inschatting personele omvang en financiële gevolgen

Het Bestuursbureau dient klein en slagvaardig te zijn. De versterking van de opdrachtgeversrol vraagt een investering in ambtelijke capaciteit. Voorgesteld wordt om het Bestuursbureau te laten bestaan uit 2,75 fte. Deze inschatting is gebaseerd op de gegevens uit het rapport *Knip beleid en uitvoering RNH* (Berenschot, maart 2020) en een gesprek met de directeur van RNH. Het gaat om de volgende functies:

- 2 fte inhoudelijk medewerkers, waarbij kan worden gedacht aan 1 fte (schaal 13) als bestuurssecretaris voor alle schappen, en 1 fte (schaal 11) als diens rechterhand. Hierbij gaat het om nieuwe functies, omdat deze taken momenteel niet, of slechts zeer beperkt en dan verdeeld over vele personen, bij RNH belegd zijn.

- 0,75 fte secretariële ondersteuning (schaal 7). Deze taak is nu bij RNH belegd en kan in mindering worden gebracht op de formatie van RNH.

De formatie van het Bestuursbureau wordt gefinancierd door de gezamenlijke participanten, naar rato van hun financiële bijdrage in het (de) recreatieschap(pen) per 1 januari 2020. In de bijlage is een overzicht opgenomen van de financiële gevolgen van de inrichting van een Bestuursbureau. Het totaalbedrag voor de inrichting van het Bestuursbureau bedraagt op jaarbasis € 327.010,-³. Aangezien de bijdrage aan RNH wordt verlaagd met het bedrag dat voor de secretariaatsfunctie wordt besteed is het netto bedrag dat alle participanten gezamenlijk moeten bijdragen € 257.068,-. Het grootste deel van de kosten dragen de provincie en de gemeente Amsterdam. De kosten worden over de schappen verdeeld op basis van de omzet per schap. En binnen het schap worden de kosten over de deelnemers verdeeld volgens de afgesproken participantenverdeelsleutel. Dit leidt tot de verdeling over alle deelnemers zoals deze in bijlage 1 is opgenomen.

Positionering Bestuursbureau

Door de beperkte omvang ligt het voor de hand om het Bestuursbureau te huisvesten bij één van de participanten. Op die manier kan gebruik worden gemaakt van de faciliteiten (gebouw en voorzieningen, ICT, enzovoorts) die al aanwezig zijn; dit scheelt kosten. In de opdracht aan het Bestuursbureau zal worden vastgelegd dat het bureau voor de gezamenlijkheid van de recreatieschappen kan acteren, vrij van de afzonderlijke belangen van participanten en/of haar 'gastheer'. Het werkgeverschap (indienstneming) wordt door de gastheer ingevuld en gefaciliteerd. De invulling van de personele verantwoordelijkheid (beoordeling, voortgang etc.) van de bestuurssecretaris gebeurt door de voorzitter van het Voorzittersoverleg, namens de eigenaren van het Bestuursbureau (in casu: alle participanten in de recreatieschappen). De personele aansturing van de twee andere medewerkers gebeurt door de bestuurssecretaris. Gelet op de rol die het Bestuursbureau vervult bij de ondersteuning van de samenwerking tussen de schappen is de provincie bereid om binnen het college van Gedeputeerde Staten te bespreken of zij het gastheerschap kan vervullen, mits de andere participanten hiertegen geen bezwaar hebben. Het ligt voor de hand dat het gastheerschap gecombineerd wordt met het werkgeverschap. Dit wordt kwartiermakersfase (zie onder) nader uitgewerkt.

Vervolg

De besluitvorming in de verschillende schapsbesturen is voorzien in april/mei 2021. Als de besturen instemmen worden de financiële gevolgen betrokken bij de begroting 2022 (1^e begrotingswijziging). Na instemming zal een kwartiermakerfase starten die er toe moet leiden dat per 1 januari 2022 het bestuursbureau van start kan. In deze fase wordt onder ander onderzocht of er aanpassingen in organisatieverordening en de mandaatregeling van RNH nodig zijn. Bij de personele invulling zullen vertegenwoordigers van de verschillende adviescommissies betrokken worden. Omdat het Bestuursbureau een nieuw element in de governance en beheersstructuur van de recreatieschappen in Noord-Holland is, zal na 1 jaar een beknopte tussenevaluatie plaatsvinden over de werking van het Bestuursbureau. Wij stellen voor voor het 3^e jaar een evaluatie uit te voeren gericht op de vraag of de verbeteringen zijn gerealiseerd en of de benodigde formatie-omvang toereikend is.

³ De berekening is gebaseerd op de brutosalariskosten passend bij de salarisschaal vermenigvuldigd met een opslag van 1,47 voor de totale werkgeverslasten, daarbovenop is er rekening gehouden met een opslag voor overhead van 30 procent.

Bijlage 1 Verdeling kosten Bestuursbureau per deelnemer via verdeelsleutel omzet

Verdeelsleutel	Omzet		
	Bruto bijdrage	Verrekening	Netto bijdrage
Provincie Noord-Holland	€ 134.492	€ 28.766	€ 105.726
<i>Gemeenten</i>			
Amsterdam	€ 67.986	€ 14.541	€ 53.445
Zaandam	€ 13.289	€ 2.842	€ 10.447
Purmerend	€ 3.530	€ 755	€ 2.775
Landsmeer	€ 901	€ 193	€ 708
Oostzaan	€ 367	€ 78	€ 288
Wormerland	€ 339	€ 73	€ 267
Beemster	€ 339	€ 73	€ 267
Edam-Volendam	€ 739	€ 158	€ 581
Waterland	€ 361	€ 77	€ 284
Amstelveen	€ 9.568	€ 2.047	€ 7.522
Diemen	€ 3.231	€ 691	€ 2.540
Ouder-Amstel	€ 1.491	€ 319	€ 1.172
Alkmaar	€ 25.765	€ 5.511	€ 20.254
Heerhugowaard	€ 12.796	€ 2.737	€ 10.059
Langedijk	€ 6.504	€ 1.391	€ 5.113
Haarlem	€ 17.567	€ 3.757	€ 13.810
Haarlemmermeer	€ 13.447	€ 2.876	€ 10.571
Velsen	€ 7.103	€ 1.519	€ 5.584
Castricum	€ 1.870	€ 400	€ 1.470
Uitgeest	€ 1.870	€ 400	€ 1.470
Beverwijk	€ 1.547	€ 331	€ 1.216
Heemskerk	€ 1.043	€ 223	€ 820
Heiloo	€ 863	€ 185	€ 679
Totaal	€ 327.010	€ 69.943	€ 257.068

Bijdrage per deelnemer

Verdeelsleutel	Omzet			Gelijke delen			Deelnemers		
	Bruto bijdrage	Verrekening	Netto bijdrage	Bruto bijdrage	Verrekening	Netto Bijdrage	Bruto bijdrage	Verrekening	Netto Bijdrage
Provincie Noord-Holland	134492	28766	€ 105.726	121229	28766	€ 92.463	139480	28766	€ 110.714
<i>Gemeenten</i>	0	0		0	0		0	0	
Amsterdam	67986	14541	€ 53.445	59712	14541	€ 45.171	58872	14541	€ 44.331
Zaanstad	13289	2842	€ 10.447	21105	2842	€ 18.263	28378	2842	€ 25.536
Purmerend	3530	755	€ 2.775	4153	755	€ 3.398	6489	755	€ 5.734
Landsmeer	901	193	€ 708	1060	193	€ 867	1655	193	€ 1.463
Oostzaan	367	78	€ 288	432	78	€ 353	674	78	€ 596
Wormerland	339	73	€ 267	399	73	€ 326	623	73	€ 551
Beemster	339	73	€ 267	399	73	€ 326	623	73	€ 551
Edam-Volendam	739	158	€ 581	870	158	€ 712	1359	158	€ 1.201
Waterland	361	77	€ 284	425	77	€ 348	664	77	€ 587
Amstelveen	9568	2047	€ 7.522	10072	2047	€ 8.025	7869	2047	€ 5.822
Diemen	3231	691	€ 2.540	3401	691	€ 2.710	2657	691	€ 1.966
Ouder-Amstel	1491	319	€ 1.172	1570	319	€ 1.251	1226	319	€ 907
Alkmaar	25765	5511	€ 20.254	40353	5511	€ 34.842	28041	5511	€ 22.530
Heerhugowaard	12796	2737	€ 10.059	19686	2737	€ 16.949	12304	2737	€ 9.567
Langedijk	6504	1391	€ 5.113	10007	1391	€ 8.615	6254	1391	€ 4.863
Haarlem	17567	3757	€ 13.810	8783	3757	€ 5.026	6642	3757	€ 2.885
Haarlemmermeer	13447	2876	€ 10.571	6723	2876	€ 3.847	5110	2876	€ 2.233
Velsen	7103	1519	€ 5.584	3551	1519	€ 2.032	2555	1519	€ 1.036
Castricum	1870	400	€ 1.470	3401	400	€ 3.001	4088	400	€ 3.688
Uitgeest	1870	400	€ 1.470	3401	400	€ 3.001	4088	400	€ 3.688
Beverwijk	1547	331	€ 1.216	2812	331	€ 2.481	3270	331	€ 2.939
Heemskerk	1043	223	€ 820	1897	223	€ 1.674	2453	223	€ 2.229
Heiloo	863	185	€ 679	1570	185	€ 1.385	1635	185	€ 1.450
Totaal	€ 327.010	€ 69.943	€ 257.068	€ 327.010	€ 69.943	€ 257.068	€ 327.010	€ 69.943	€ 257.067

Bijdrage per deelnemer

Verdeelsleutel	Omzet		
	Bruto bijdrage	Verrekening	Netto bijdrage
Provincie Noord-Holland	€ 134.492	€ 28.766	€ 105.726
<i>Gemeenten</i>			
Amsterdam	€ 67.986	€ 14.541	€ 53.445
Zaanstad	€ 13.289	€ 2.842	€ 10.447
Purmerend	€ 3.530	€ 755	€ 2.775
Landsmeer	€ 901	€ 193	€ 708
Oostzaan	€ 367	€ 78	€ 288
Wormerland	€ 339	€ 73	€ 267
Beemster	€ 339	€ 73	€ 267
Edam-Volendam	€ 739	€ 158	€ 581
Waterland	€ 361	€ 77	€ 284
Amstelveen	€ 9.568	€ 2.047	€ 7.522
Diemen	€ 3.231	€ 691	€ 2.540
Ouder-Amstel	€ 1.491	€ 319	€ 1.172
Alkmaar	€ 26.390	€ 5.511	€ 20.879
Dijk en Waard	€ 18.675	€ 2.737	€ 15.938
Haarlem	€ 17.567	€ 3.757	€ 13.810
Haarlemmermeer	€ 13.447	€ 2.876	€ 10.571
Velsen	€ 7.103	€ 1.519	€ 5.584
Castricum	€ 1.870	€ 400	€ 1.470
Uitgeest	€ 1.870	€ 400	€ 1.470
Beverwijk	€ 1.547	€ 331	€ 1.216
Heemskerk	€ 1.043	€ 223	€ 820
Heiloo	€ 863	€ 185	€ 679
Totaal	€ 327.010	€ 69.943	€ 257.068

Verdeling per schap**Twiske Waterland**

Deelnemer	Netto Bijdrage
Provincie Noord-Holland	24490
Gemeenten	
Amsterdam	10296
Zaanstad	3745
Purmerend	2775
Landsmeer	708
Oostzaan	288
Wormerland	267
Beemster	267
Edam-Volendam	581
Waterland	284
Totaal	43702

Alkmaarder- en Uitgeestermeer

Deelnemer	Netto Bijdrage
Provincie Noord-Holland	13913
Gemeenten	
Zaanstad	6702
Alkmaar	2008
Castricum	1470
Uitgeest	1470
Beverwijk	1216
Heemskerk	820
Heiloo	679
Totaal	28277

Groengebied Amstelland

Deelnemer	Netto Bijdrage
Provincie Noord-Holland	13627
Gemeenten	
Amsterdam	23982
Amstelveen	7522
Diemen	2540
Ouder-Amstel	1172
Totaal	48843

Geestmerambacht

Deelnemer	Netto Bijdrage
Alkmaar	18738
Dijk en Waard	14681
Totaal	33419

Spaarnwoude

Deelnemer	Netto Bijdrage
Provincie Noord-Holland	53696
Gemeenten	
Amsterdam	19167
Haarlem	13810
Haarlemmermeer	10571
Velsen	5584
Totaal	102827

Recreatieschappen	Twiske-Waterland				Groengebied				Geestmerambacht				Spaarnwoude				Alkmaarder									
	Aandeel	Bedrag	Verrekening	Bedrag deel	Aandeel	Bedrag	Verrekening	Bedrag deel	Aandeel	Bedrag	Verrekening	Bedrag deel	Aandeel	Bedrag	Verrekening	Bedrag deel	Aandeel	Bedrag	Verrekening	Bedrag deel	Aandeel	Bedrag	Verrekening	Bedrag deel		
RNH	0,17	55592	11890		0,19	62132	13289		0,13	42511	9093		0,40	130804	27977		0,11	35971	7694		1,00	327010		69943		
Provincie Noord-Holland	56,04%	31154	6663	24490	27,90%	17335	3708	13627					52%	68306	14610	53696	49%	17698	3785	13913		134492	Provincie Noord-Holland	1,00		
Gemeenten				0			0	0				0			0	0			0	0		0	Gemeenten			
Amsterdam	23,56%	13097	2801	10296	49,10%	30507	6525	23982				19%	24382	5215	19167				0	0		67986	Amsterdam	2,00		
Zaandstad	8,57%	4764	1019	3745			0	0							0	0	24%	8525	1823	6702		13289	Zaandstad	6,00		
Purmerend	6,35%	3530	755	2775			0	0							0	0			0	0		3530	Purmerend			
Landsmeer	1,62%	901	193	708			0	0							0	0			0	0		901	Landsmeer			
Oostzaan	0,66%	367	78	288			0	0							0	0			0	0		367	Oostzaan			
Wormerland	0,61%	339	73	267			0	0							0	0			0	0		339	Wormerland			
Beemster	0,61%	339	73	267			0	0							0	0			0	0		339	Beemster			
Edam-Volendam	1,33%	739	158	581			0	0							0	0			0	0		739	Edam-Volendam			
Waterland	0,65%	361	77	284			0	0							0	0			0	0		361	Waterland			
Amstelveen				0	15,40%	9568	2047	7322							0	0			0	0		9568	Amstelveen			
Diemen				0	5,20%	3231	691	2540							0	0			0	0		3231	Diemen			
Ouder-Amstel				0	2,40%	1491	319	1172							0	0			0	0		1491	Ouder-Amstel			
Alkmaar				0			0	0	56%	23836	5098	18738			0	0	7%	2554	546	2008		26390	Alkmaar	3,00		
Dijk en Waard (Heerhugowaard/Langedijk)				0			0	0	44%	18675	3994	14681			0	0			0	0		18675	Dijk en Waard	7,00		
Haarlem				0			0	0					13%	17567	3757	13810			0	0		17567	Haarlem	4,00		
Haarlemmermeer				0			0	0					10%	13447	2876	10571			0	0		13447	Haarlemmermeer	5,00		
Velsen				0			0	0					5%	7103	1519	5584			0	0		7103	Velsen			
Castricum				0			0	0							0	0	5%	1870	400	1470		1870	Castricum			
Uitgeest				0			0	0							0	0	5%	1870	400	1470		1870	Uitgeest			
Beverwijk				0			0	0							0	0	4%	1547	331	1216		1547	Beverwijk			
Heemskerk				0			0	0							0	0	3%	1043	223	820		1043	Heemskerk			
Heiloo							0	0							0	0	2%	863	185	679		863	Heiloo			
Totaal	100%	55592	11890	43702	100%	62132	13289	48843	100%	42511	9093	33419	100%	130804	27977	102827	100%	35971	7694	28277	0	327010	0	28	0	0
				43702				48843				33419				102827				28277						

Uitgangspunten

- 1. Verdeelsleutel gebaseerd op 'batenverdeling'
- 2. FTE totaal 2,75
- 3. Schaal 13 1 FTE
- 4. Schaal 11 1 FTE
- 5. Schaal 7 1 FTE
- 6. Factor werkgeverslasten 1,47
- 7. Factor overhead 0,3

Berekening kosten	Per maand	Werkgeverslasten	Overhead	Totaal
Salarisschaal 13	6200	109368	32810	142178
Salarisschaal 11	5010	88376	26513	114889
Salarisschaal 7	3050	53802	16141	69943
Totaal				327010

Recreatieschappen	Twiske-Waterland		Groengebied		Geestmerambacht		Spaarnwoude		Alkmaarder		Aandeel		Bedrag		Aandeel		Bedrag	
	Aandeel	Bedrag	Aandeel	Bedrag	Aandeel	Bedrag	Aandeel	Bedrag	Aandeel	Bedrag	Aandeel	Bedrag	Aandeel	Bedrag	Aandeel	Bedrag	Aandeel	Bedrag
RNH	0,20	65402							65402	0,20	65402	1,00						
Provincie Noord-Holland	56,04%	36651	27,90%	18247			52%	34153	49%	32178								
Gemeenten																		
Amsterdam	23,56%	15409	49,10%	32112			19%	12191										
Zaanstad	8,57%	5605							24%	15500								
Purmerend	6,35%	4153																
Landsmeer	1,62%	1060																
Oostzaan	0,66%	432																
Wormerland	0,61%	399																
Beemster	0,61%	399																
Edam-Volendam	1,33%	870																
Waterland	0,65%	425																
Amstelveen			15,40%	10072														
Diemen			5,20%	3401														
Ouder-Amstel			2,40%	1570														
Alkmaar							56%	36671										
Dijk en Waard (Heerhugowaard/Langedijk)							44%	28731				7%	4644					
Haarlem									13%	8783								
Haarlemmermeer									10%	6723								
Velsen									5%	3551								
Castricum												5%	3401					
Uitgeest												5%	3401					
Beverwijk												4%	2812					
Heemskerk												3%	1897					
Heiloo												2%	1570					
Totaal	100%	65402	100%	65402	100%	65402	100%	65402	100%	65402	100%	65402	100%	65402				

Uitgangspunten

1. Verdeelsleutel gebaseerd op 'batenverdeling'
2. FTE totaal 2,75
3. Schaal 13 1 FTE
4. Schaal 11 1 FTE
5. Schaal 7 1 FTE
6. Factor werkgeverslasten 1,47
7. Factor overhead 0,3

Berekening kosten	Per maand	Werkgeverslasten	Overhead	Totaal
Salarisschaal 13	6200	109368	32810	142178
Salarisschaal 11	5010	88376	26513	114889
Salarisschaal 7	3050	53802	16141	69943
Totaal				327010

Recreatieschappen	Twiske-Waterland		Groengebied		Geestmerambacht		Spaarnwoude		Alkmaarder		Totaal deeln Bedrag	
	Deelnemers	Bedrag	Deelnemers	Bedrag	Deelnemers	Bedrag	Deelnemers	Bedrag	Deelnemers	Bedrag		
	10,00		5,00		4,00		5,00		8,00		32,00	
Aandeel	0,31	102191	0,16	51095	0,13	40876	0,16	51095	0,25	81753	1,00	327010
Provincie Noord-Holland	56,04%	57268	27,90%	14256			53%	27081	50%	40876		139480
Gemeenten												0 Gemeenten
Amsterdam	23,56%	24076	49,10%	25088			19%	9708				58872 Amsterdam
Zaanstad	8,57%	8758							24%	19621		28378 Zaanstad
Purmerend	6,35%	6489										6489 Purmerend
Landsmeer	1,62%	1655										1655 Landsmeer
Oostzaan	0,66%	674										674 Oostzaan
Wormerland	0,61%	623										623 Wormerland
Beemster	0,61%	623										623 Beemster
Edam-Volendam	1,33%	1359										1359 Edam-Volendam
Waterland	0,65%	664										664 Waterland
Amstelveen			15,40%	7869								7869 Amstelveen
Diemen			5,20%	2657								2657 Diemen
Ouder-Amstel			2,40%	1226								1226 Ouder-Amstel
Alkmaar					56%	22919			7%	5723		28642 Alkmaar
Heerhugowaard					44%	17957						17957 Heerhugowaard
Haarlem							13%	6642				6642 Haarlem
Haarlemmermeer							10%	5110				5110 Haarlemmermeer
Velsen							5%	2555				2555 Velsen
Castricum									5%	4088		4088 Castricum
Uitgeest									5%	4088		4088 Uitgeest
Beverwijk									4%	3270		3270 Beverwijk
Heemskerk									3%	2453		2453 Heemskerk
Heiloo									2%	1635		1635 Heiloo
Totaal	100%	102191	0%	100%	51095	100%	40876	100%	51095	100%	81753	327010

Uitgangspunten

1. Verdeelsleutel gebaseerd op 'batenverdeling'
2. FTE totaal 2,75
3. Schaal 13 1 FTE
4. Schaal 11 1 FTE
5. Schaal 7. 1 FTE
6. Factor werkgeverslasten 1,47
7. Factor overhead 0,3

Berekening kosten	Per maand	Werkgeverslasten	Overhead	Totaal
Salarisschaal 13	6200	109368	32810	142178
Salarisschaal 11	5010	88376	26513	114889
Salarisschaal 7	3050	53802	16141	69943
Totaal				327010

Recreatieschappen	Twiske-Waterland			Groengebied			Geestmerambacht			Spaarnwoude			Alkmaarder							
	Aandeel	Bedrag		Aandeel	Bedrag		Aandeel	Bedrag		Aandeel	Bedrag		Aandeel	Bedrag						
RNH	0,17	11890		0,19	13289		0,13	9093		0,40	27977		0,11	7694	1,00	69943				
Provincie Noord-Holland	56,04%	6663		27,90%	3708					52%	14610		49%	3785		28766	Provincie Noord-Holland	1,00		
Gemeenten																0	Gemeenten			
Amsterdam	23,56%	2801		49,10%	6525				19%	5215						14541	Amsterdam	2,00		
Zaanstad	8,57%	1019											24%	1823		2842	Zaanstad	6,00		
Purmerend	6,35%	755														755	Purmerend			
Landsmeer	1,62%	193														193	Landsmeer			
Oostzaan	0,66%	78														78	Oostzaan			
Wormerland	0,61%	73														73	Wormerland			
Beemster	0,61%	73														73	Beemster			
Edam-Volendam	1,33%	158														158	Edam-Volendam			
Waterland	0,65%	77														77	Waterland			
Amstelveen				15,40%	2047											2047	Amstelveen			
Diemen				5,20%	691											691	Diemen			
Ouder-Amstel				2,40%	319											319	Ouder-Amstel			
Alkmaar							55%	4965					7%	546		5511	Alkmaar	3,00		
Heerhugowaard							30%	2737								2737	Heerhugowaard	7,00		
Langedijk							15%	1391								1391	Langedijk			
Haarlem									13%	3757						3757	Haarlem	4,00		
Haarlemmermeer									10%	2876						2876	Haarlemmermeer	5,00		
Velsen									5%	1519						1519	Velsen			
Castricum													5%	400		400	Castricum			
Uitgeest													5%	400		400	Uitgeest			
Beverwijk													4%	331		331	Beverwijk			
Heemskerk													3%	223		223	Heemskerk			
Heiloo													2%	185		185	Heiloo			
Totaal	100%	11890		100%	13289		100%	9093		100%	27977		100%	7694	0	69943		0	28	0

Uitgangspunten

1. Verdeelsleutel gebaseerd op 'batenverdeling'
2. FTE totaal 2,75
3. Schaal 13 1 FTE
4. Schaal 11 1 FTE
5. Schaal 7 1 FTE
6. Factor werkgeverslasten 1,47
7. Factor overhead 0,3

Berekening kosten	Per maand	Werkgeverslasten	Overhead	Totaal
Salarisschaal 13	6200	109368	32810	142178
Salarisschaal 11	5010	88376	26513	114889
Salarisschaal 7	3050	53802	16141	69943
Totaal				327010

257068

Bijlage 5

Voorstel Governance – en beheerstructuur recreatieschappen Noord Holland en inrichting bestuursbureau

Mededelingen n.a.v. behandeling governance in AC- vergaderingen

De governance is al jaren onderwerp van gesprek in de recreatieschappen. Ook onderzoeken van de Randstedelijke Rekenkamer en Berenschot in het verleden geven aan dat er verbetering wenselijk is. Daarnaast hebben alle voorzitters van de recreatieschappen een brief naar de onderhandelaars van de provincie gestuurd waarbij zij aandrongen op een onderzoek naar de splitsing tussen beleid- en uitvoering bij Recreatie Noord Holland. Dit verzoek is opgenomen in het coalitie akkoord en de bestuursopdracht, waar alle vijf schapsbesturen mee hebben ingestemd en aan hebben meebetaald. Het advies om te komen tot een bestuursbureau is de uitkomst van dit gezamenlijk gevolgde proces en dus antwoord op de geformuleerde bestuursopdracht.

Spaarnwoude:

Kwetsbaarheid m.b.t. de formatie

Er komen 3 medewerkers te werken voor het bestuursbureau. Deze kunnen elkaar onderling vervangen. Op basis van de inschatting van het takenpakket is het aantal van 3 bepaald. Om de kwetsbaarheid op de zogenaamde PIOFACH-taken te minimaliseren is de provincie Noord- Holland bereid de 3 medewerkers te huisvesten en het werkgeverschap te faciliteren en te zorgen voor de ondersteuning (bv. automatisering, archivering, telefoonbereikbaarheid etc.). Een en ander moet nog nader uitgewerkt worden door de kwartiermaker. Voor het kwartiermaken is er ook een begeleidingsgroep die bestaat uit de AC leden van elk recreatieschap naast medewerkers van Recreatie Noord Holland waar juist deze uitwerkingszaken besproken kunnen worden.

De programma manager van Recreatie Noord Holland zal (net als nu) altijd inhoudelijk informatie kunnen geven over de bestuursstukken. De achtervang is hiermee goed geregeld.

Uitleg bij eerste tabel van bijlage 4

In bijlage 4 zijn 3 staatjes opgenomen omdat er vragen waren of de voorgestelde verdeling op basis van de omzet wel reeel was en hoe andere verdelingen (gelijke delen voor alle schappen of op basis van het aantal deelnemers) er uit zouden zien. Het zijn dus geen keuzes maar vergelijkingen. We stellen voor om de verdeling van de kosten te doen volgens de nu afgesproken verdeelsleutels namelijk omzet.

Realistische planning

Op 27 mei hebben (naar verwachting) alle vijf de Algemeen Besturen van de recreatieschappen een besluit genomen over de governance. Hierna kan al het voorbereidende werk waar de kwartiermaker nu al mee bezig is verder uitgevoerd worden samen met de ingestelde begeleidingscommissie. De voortgang hierover wordt gemeld in het voorzittersoverleg op 19 mei a.s.

Verwacht wordt dat op het voorzittersoverleg van 1 september al het voorbereidende werk klaar is en de definitieve uitwerking van het bestuursbureau ter besluitvorming aan de schappen kan worden voorgelegd. Op 2 december is dan een definitief besluit van alle 5 recreatieschappen waardoor de start van het bureau op 1 januari 2022 mogelijk is. Deze planning biedt ook voldoende tijd om daar waar nodig een zienswijze van gemeenteraden in te winnen.

Alkmaarder- en Uitgeestermeer:

Kwetsbaarheden

Zie onder Spaarnwoude.

Voordelen voor de deelnemers

De behoefte aan een duidelijke rolverdeling tussen opdrachtgever (de (gezamenlijke) schapsbesturen) en opdrachtnemer (de beheer- en uitvoeringsorganisatie; nu RNH) wordt door de vorming van een bestuursbureau gerealiseerd. De behartiging van het schapsbelang krijgt hiermee inhoud. De komst van het bestuursbureau leidt voor de deelnemers ertoe dat er een orgaan komt dat vanuit het belang van de schappen de besturen adviseert en dient.

Daarnaast kan van de gecontracteerde uitvoeringsorganisatie ook niet in alle gevallen verwacht worden dat zij het schapsbelang voor het organisatiebelang van Recreatie Noord Holland laten gaan. Het bestuursbureau kan daarbij voor alle vijf recreatieschappen aangeven of en wanneer het zinvol is om

beleid tussen de schappen af te stemmen. Door meer vooraf af te stemmen in het voorzittersoverleg zal er minder overleg nodig zijn in de afzonderlijke schappen wat uiteindelijk de bestuurlijke drukte moet verminderen. Het bestuursbureau kan dan ook gezien worden als tussenstap voor een mogelijk nog intensievere samenwerking van de afzonderlijke recreatieschappen, als daartoe door de schapsbesturen wordt besloten.

Het bestuursbureau moet de besturen adviseren over een nieuw (langlopend) contract met de uitvoeringsorganisatie en zorgen dat dat er komt. Hij kan hiervoor onafhankelijk een advies op stellen. RNH voelt zich nu soms ongemakkelijk dat zij zelf de bestuursstukken voor de contractverlenging moet opstellen. Ditzelfde geldt ook voor andere zaken waar de besturen opdrachtgever naar RNH zijn. Door het bestuursbureau daar verantwoordelijk voor te maken hoeven individuele AC leden hier minder aandacht aan te geven en kan de ambtelijke ondersteuning dus beperkter worden.

Naast de versterking van de advisering aan de schapsbesturen draagt het bestuursbureau ook bij aan de versterking en coördinatie van de ambtelijke advisering van de schapsbesturen via de AC's. Het bestuursbureau zorgt voor het voorzitterschap van de AC's, bewaakt de voortgang en kwaliteit van stukken en besluitvorming. Deze rol wordt nu veelal door de programmamanagers van RNH vervuld hetgeen tot een belangenafweging leidt tussen opdrachtgever en opdrachtnemersrol die niet wenselijk is. De programma manager vervult nu die taak die soms in conflict komt met ook de inhoudelijke behandeling door hem/ haar waardoor AC leden minder in de gelegenheid worden gesteld opmerkingen vanuit hun belang te maken.

Twiske- Waterland

Eerste tabel in bijlage 4

Er zijn drie groepen netto bijdragen in de laatste bijlage. De eerste kolom moet worden aangehouden. Er is geen keuze voor de deelnemers hoe we deze kosten gaan verdelen. Het voorstel staat duidelijk in het besluit. De tabel is hierop aangepast.

De gekozen verdeelsleutel is de verdeelsleutel die nu ook al gehanteerd wordt door Recreatie Noord Holland als er werkzaamheden verricht worden voor alle schappen (zie bijvoorbeeld het voorstel voor de drukte monitor). Gezien de omvang van het totaal te verdelen bedrag is het niet te rechtvaardigen om de verdeelsleutel fundamenteel te veranderen. Immers het zou onterecht zijn als alle schappen eenzelfde percentage zouden betalen. Spaarnwoude heeft de grootste omzet en betaalt dus ook relatief het meeste aan het bestuursbureau. Dat is ook terecht want Spaarnwoude kost veel meer tijd dan een recreatieschap met minder omzet. Dat komt onder andere tot uiting in meer bestuursvoorstellen voor Spaarnwoude en er wordt veel vaker vergaderd in dit schap.

Geestmerambacht

Juiste percentages en bijbehorende bedragen

Het voorstel voor Geestmerambacht wordt aangepast aan de stand van CBS eind december 2020 waarbij aangesloten wordt op de programmanegroting van 2020. Hierbij betaald de gemeente Alkmaar 56,07% en de nieuwe gemeente Dijk & Waard 43,93% van de bijdrage (euro 42.511) van Geestmerambacht aan het bestuursbureau. Daarnaast zijn de netto te betalen verhoging in besluit en tekst opgenomen.

Anonimiseren van de namen in het voorstel

Het AC stelde voor om de namen van onder meer de kwartiermaker te anonimiseren in het voorstel.

Groengebied Amstelland

Evaluatie

Het AC stelt voor het voorstel uit te breiden met het punt evalueren van de samenwerking. In de toelichting van het bestuursbureau (bijlage 3) staat op pagina 5 onder het kopje "vervolg" aangegeven dat "na 1 jaar een zal een beknopte tussenevaluatie plaatsvinden over de werking van het bestuursbureau". Daarnaast wordt voorgesteld om "voor het 3^e jaar een evaluatie uit te voeren gericht op de vraag of de verbeteringen zijn gerealiseerd en of de benodigde formatie- omvang toereikend is".

Voorstel AB Recreatieschap Alkmaarder- en Uitgeestermeer

Datum vergadering

Adviescommissie 23 maart 2021

Dagelijks bestuur 7 april 2021

Algemeen bestuur 19 mei 2021

Onderwerp

Voordracht benoeming lid algemeen bestuur de heer R. Opdam (Heiloo)

Kernboodschap

Door het aanstaande vertrek van de burgemeester, de heer H. Romeyn, is de vertegenwoordiging in het recreatieschap RAUM gewijzigd. Tot op heden is de heer H. Romeyn lid van het algemeen bestuur.

Ingevolge artikel 12.4 van de gemeenschappelijke regeling wijst het algemeen bestuur een lid aan voor het dagelijks bestuur. In artikel 15.1 is geregeld dat het algemeen bestuur een vicevoorzitter aanwijst. De vicevoorzitter van het algemeen bestuur is tevens vicevoorzitter van het dagelijks bestuur.

De gemeenteraad van Heiloo heeft de heer R. Opdam voorgedragen als lid van het algemeen bestuur van het recreatieschap. Het algemeen bestuur wijst de heer R. Opdam aan als lid van algemeen bestuur.

Het algemeen bestuur besluit

1. De heer R. Opdam aan te wijzen als lid van het algemeen bestuur.
2. Met ingang van de vergadering van het algemeen bestuur van 19 mei 2021.

Bestuurlijke achtergrond

Gemeenschappelijke regeling recreatieschap Alkmaarder- en Uitgeestermeer 2019

Onderbouwing besluit

Zie gemeenschappelijke regeling

Risico's besluit

Indien u instemt met dit voorstel:

- Geen, betreft rechtmatige vertegenwoordiging van het recreatieschap.

Indien u niet instemt met dit voorstel:

- Geen, betreft bevoegdheid algemeen bestuur

Bijdrage aan schapsdoelen

- ☐ Behoud volwaardig en uniek recreatielandschap
- ☐ Vergroten gebruik
- ☐ Versterken duurzaamheid
- ☐ Vergroten maatschappelijk draagvlak
- ☐ Versterken structurele financiële duurzaamheid

Financiële onderbouwing

Financiële consequenties: N

Toelichting: N.v.t.

Investeringsvoorstel: N

Toelichting: N.v.t.

Communicatie

Binnen het schap:

- ☒ Opnemen in de bestuursmededeling
- ☒ Nieuwsbrief
- ☒ Internet
- ☒ Sociale media
- ☐ Persbericht
- ☐ Krant
- ☐ Anders
- ☐ N.v.t.

Buiten het schap: N.v.t.

.....

Participatie

Deelnemers schap (gemeentelijke of provinciale afdelingen / bestuurlijke afstemming): N.v.t.

Stakeholders binnen gebied: N.v.t.

Stakeholders buiten gebied (J / N / NVT): N.v.t.

Planning

Bijlagen

1. raadsbesluit (Raad: 29-3-2021)

Datum vaststelling conceptvoorstel in uitvoeringsorganisatie

Gebiedsteam 16 februari 2021

MT 23 februari 2021

Advies van adviescommissie 23 maart en besluit van dagelijks bestuur 7 april 2021

AC 23 maart 2021

Geen opmerkingen.

DB 7 april 2021

Het DB besluit het voorstel te agenderen voor het AB.

Behandelaar

Programmasturing & Vastgoed, Peter Jaap Don, programma-adviseur

Akkoord

Akkoord interim-programmamanager Rik Rolleman

In overleg met directeur RNH Jos Gilliam

BESLUIT VAN GEMEENTERAAD

onderwerp	Afvaardiging portefeuillehouders in Verbonden Partijen
nummer agendapunt	08, in de raadsvergadering van maandag 29 maart 2021
nummer besluit	17

De raad van de gemeente Heiloo:

Gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van dinsdag 2 februari 2021

b e s l u i t:

1. Aan te wijzen als afvaardiging in verbonden partijen (raadsregelingen):
 - Vuilverbrandingsinstallatie Alkmaar en omstreken - lid P.J.M. van Diepen, plv. lid M.R. Opdam,
 - Recreatieschap Alkmaarder- en Uitgeestermeer - lid M.R. Opdam, plv. lid T.J. Romeyn,
 - Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst Hollands Noorden - lid E. Beens, plv. lid M.R. Opdam,
 - Regionaal Historisch Centrum Alkmaar - lid T.J. Romeyn, plv. lid P.J.M. van Diepen.
2. Kennis te nemen van de afvaardiging in verbonden partijen (collegeregelingen):

Gemeenschappelijke regelingen:

 - Werkorganisatie BUCH - lid T.J. Romeyn en plv. lid E. Beens, lid M.R. Opdam en plv. lid P.J.M. van Diepen,
 - Omgevingsdienst Noord-Holland Noord - lid P.J.M. van Diepen, plv. lid M.R. Opdam,
 - Werkvoorzieningsschap Noord-Kennemerland - lid E. Beens plv. lid T.J. Romeyn,
 - Veiligheidsregio Noord-Holland Noord - lid T.J. Romeyn, plv. lid M.R. Opdam,
 - Regionaal Historisch Centrum Alkmaar - lid T.J. Romeyn, plv. lid P.J.M. van Diepen,
 - Cocensus - lid P.J.M. van Diepen, plv. lid T.J. Romeyn.

Aandeelhouderschappen:

- Ontwikkelingsbedrijf Noord-Holland Noord - Portefeuille van wethouder M.R. Opdam, plv. P.J.M. van Diepen,
- Bank Nederlandse Gemeenten - Portefeuille van wethouder P.J.M. van Diepen, plv. T.J. Romeyn,
- - Alliander - Portefeuille van wethouder P.J.M. van Diepen, plv. M.R. Opdam; Stimuleringsfonds:
- Duurzame Energie Coöperatie Regio Alkmaar - Portefeuille van wethouder P.J.M. van Diepen, plv. M.R. Opdam.

Aldus besloten door de raad van de gemeente Heiloo in de openbare raadsvergadering van maandag 29 maart 2021

Mevrouw G.A. Beeksm
griffier

De heer T.J. Romeyn
voorzitter

Voorstel AB Recreatieschap Alkmaarder- en Uitgeestermeer

Datum vergadering

Adviescommissie 23 maart 2021

Dagelijks bestuur 7 april 2021

Algemeen bestuur 19 mei 2021

Onderwerp

Contractverlenging Recreatie Noord Holland N.V.

Kernboodschap

Over 9 maanden loopt het contract tussen RNH als uitvoeringsorganisatie en de recreatieschappen af. Dit omdat bij de verlenging in 2020 verwacht werd dat er per 31 december 2020 duidelijkheid zou zijn over de toekomstige governance structuur. Uit oogpunt van continuïteit is het van belang dat zo snel mogelijk duidelijkheid komt over de contractverlenging voor 2022. Aangezien het voorgestelde bestuursbureau per januari 2020 van start gaat en zij een belangrijke rol krijgen bij de langjarige contractvorming van de uitvoeringsorganisatie wordt voorgesteld om het contract met RNH met twee jaar te verlengen tot eind 2023 met een opzegtermijn van een jaar. Ook bij een mogelijke nieuwe rechtsopvolger van het recreatieschap is het van belang dat de continuïteit verzekerd is.

Het algemeen bestuur besluit

In te stemmen met het addendum van de raamovereenkomst waarin wordt vastgelegd dat Recreatie Noord Holland ook in 2022 en 2023 de gecontracteerde uitvoeringsorganisatie is en dat er een opzegtermijn van 1 jaar op de gecontracteerde dienstverlening is.

Bestuurlijke achtergrond

Op 24 juni 2020 heeft het Algemeen Bestuur besloten het contract met de uitvoeringsorganisatie RNH met een jaar te verlengen. Dit contract loopt af op 31 december van dit jaar. De uitkomst van de bestuursopdracht heeft gevolgen voor de wijze waarop in de toekomst te contractvorming met de uitvoeringsorganisatie toet stand komt. Hierover neemt het AB in dezelfde vergadering als waar dit voorstel ter besluitvorming voorligt een besluit.

Onderbouwing besluit

De partijen bij de overeenkomst kunnen in gezamenlijkheid besluiten de overeenkomst te verlengen. In een bestuursbesluit moet dan worden vastgelegd dat het bestuur thans een verlenging wil. In het voorzittersoverleg van 29 januari 2020 is besloten om de algemene besturen voor te stellen dat met 1 jaar (tot eind 2021) te doen. Dit in de verwachting van afgeronde besluitvorming over de bestuursopdracht over de governance structuur medio 2020.

Dit betekent dat, zonder contractverlenging, de recreatieschappen over 11 maanden geen continuïteit in dienstverlening meer hebben en RNH geen opdracht meer. Uit de letterlijke tekst van de overeenkomst spreekt ook geen intentie om de overeenkomst te verlengen, eerder nog de intentie om deze expliciet niet te verlengen. Naast de mogelijkheid dat de accountants van RNH en de schappen hierover een opmerking kan maken, zou het eigenlijk betekenen dat RNH en de Provincie (als eigenaar) nu stappen moet nemen om de NV Recreatie Noord Holland te ontbinden.

Deze situatie doet zich nu voor in de provincie Utrecht bij Recreatie Midden Nederland. Dit is voor de schappen, de provincie en RNH een ongewenste situatie. Daarnaast doet het geen recht aan de werkelijke intenties en verhoudingen van de genoemde partijen in een aantal belangrijke trajecten die momenteel lopen en tot een goed einde gebracht kunnen worden. Het brengt de continuïteit van deze trajecten en de continuïteit van de uitvoering van goed beheer en ontwikkeling in gevaar.

De directie van RNH heeft bij de vorige contractverlenging een voorstel gedaan voor een contractverlenging van 2 jaar. Dat is toen niet geaccepteerd door de voorzitters. Er is toen ook gesproken over een automatische (stilzwijgende) verlenging met 1 jaar wanneer niet tijdig (1 jaar van te voren) opgezegd wordt. De juristen hebben echter geadviseerd om tussen partijen een nieuwe afspraak op papier te zetten over de verlenging van de overeenkomst. Deze nieuwe verlengingstermijn is vervolgens in een addendum vastgelegd en aan de besturen ter besluitvorming voorgelegd zodat dit bij de raamovereenkomst gevoegd kan worden. Ook is toen juridisch onderzoek gedaan of de verlenging van de overeenkomst er toe zou kunnen leiden dat er een externe partij een succesvol beroep zou kunnen instellen tegen het niet aanbesteden. Dat is toen weerlegd. Achteraf is de directie van RNH van mening dat zij dat indertijd te makkelijk voorbij heeft laten gaan aangezien dit nu leidt tot de eerder geschetste situatie.

Verwacht wordt dat medio 2021 de besluitvorming over de governance structuur wordt afgerond en dat het voorgestelde bestuursbureau van start gaat per 1 januari 2022. Een van de opdrachten van het bestuursbureau is de contractuele relatie tussen de uitvoeringsorganisatie (Recreatie Noord Holland NV) en de vijf recreatieschappen. Naar verwachting kost het ten minste een half jaar tijd (niet eerder dan medio 2022) voordat het bestuursbureau volledig duidelijkheid heeft over wat er in een nieuw langlopend contract (met zekerheid naar beide partijen) geregeld moet worden. Hierop moet de uitvoeringsorganisatie in de gelegenheid worden gesteld wordt (eind 3^e kwartaal) een passende aanbieding te doen. Besluitvorming in alle vijf schappen over een nieuw langlopend contract kan dan ook niet eerder worden verwacht voor eind 2022. Vanaf het moment van een nieuw contract kan pas het oude contract opgezegd worden en dat betekent dat de dienstverlening door Recreatie Noord Holland in ieder geval ook nog doorloopt in 2023. Dit betekent dat een verlenging van twee jaar van het contract (2022 en 2023) tussen de recreatieschappen en de Recreatie Noord Holland noodzakelijk is. Mocht geconcludeerd worden, om welke reden dan ook, dat er geen lange termijn contract komt met RNH, dan is er voldoende tijd om de overgang naar de nieuwe situatie zonder gevaar voor de continuïteit te regelen. Mocht er wel een langlopend contract met RNH komen, dan kan dit ook eerder per 1 januari 2023 ingaan. Ook dan is er geen verlies van continuïteit. Aan het voorgestelde contract van 2 jaar wordt om die reden een opzegtermijn van 1 jaar gekoppeld.

Risico's besluit

Indien u instemt met dit voorstel:

- Is de continuïteit van het beheer en ondersteuning van het recreatieschap ook op korte termijn verzekerd.

Indien u niet instemt met dit voorstel:

- Is het onduidelijk wie het beheer en ondersteuning van het recreatieschap vanaf 1 januari 2022 gaat verzorgen. De tijd is dan te kort om een nieuwe uitvoeringsorganisatie te vinden met kennis van zaken waardoor het bestuur de continuïteit van het recreatieschap niet kan borgen en er onduidelijkheid is over de hiermee gemoeide kosten.

Bijdrage aan schapsdoelen

- ☒ Behoud volwaardig en uniek recreatielandschap
- ☒ Vergroten gebruik
- ☒ Versterken duurzaamheid
- ☒ Vergroten maatschappelijk draagvlak
- ☒ Versterken structurele financiële duurzaamheid

Financiële onderbouwing

Financiële consequenties: Nee

Toelichting: De jaaropdracht van Recreatie Noord Holland is vastgelegd in de meerjarenbegroting

Investeringsvoorstel: Nee

Toelichting:

Communicatie

Binnen het schap:

- ☒ Opnemen in de bestuursmededeling
- ☐ Nieuwsbrief
- ☒ Internet
- ☐ Sociale media
- ☐ Persbericht
- ☐ Krant
- ☐ Anders
- ☐ N.v.t.

Buiten het schap:

.....

Participatie

Deelnemers schap (gemeentelijke of provinciale afdelingen / bestuurlijke afstemming):

Voor afhandeling van dit voorstel is samengewerkt met de andere recreatieschappen in Noord- Holland via het voorzittersoverleg en is juridisch afgestemd met de provincie Noord Holland.

Stakeholders binnen gebied:

N.v.t.

Stakeholders buiten gebied:

N.v.t.

Planning

Bijlagen	
1.	Addendum bij RAAMOVEREENKOMST
2.	Aanvullend advies mbt inbesteding

Datum vaststelling conceptvoorstel in uitvoeringsorganisatie	
Gebiedsteam	16 februari 2021
MT	23 februari 2021

Advies van adviescommissie 23 maart en besluit van dagelijks bestuur 7 april 2021	
AC	23 maart 2021
Geen opmerkingen.	
DB	7 april 2021
Het DB besluit het voorstel te agenderen voor het AB.	

Behandelaar	
Programmamanagement en Vastgoed, Rik Rolleman, manager programmasturing en vastgoed	

Akkoord	
Akkoord interim-programmamanager Rik Rolleman	
In overleg met directeur RNH Jos Gilliam	

Addendum behorende bij RAAMOVEREENKOMST UITVOERING WERKZAAMHEDEN

Recreatieschap Alkmaarder- en Uitgeestermeer.

1. Het Recreatieschap Alkmaarder- en Uitgeestermeer, hierna te noemen "opdrachtgever", rechtsgeldig vertegenwoordigd door de voorzitter, Mevr. I. Zaal

2. Recreatie Noord-Holland NV, hierna te noemen "RNH", rechtsgeldig vertegenwoordigd door de directeur, Dhr. J.J.L. Gilliam;

Hierna gezamenlijk te noemen: Partijen

Overwegende:

- dat Partijen ingaande 1-1-2014 een Raamovereenkomst uitvoering werkzaamheden met elkaar zijn aangegaan betreffende uitvoering werkzaamheden door RNH ten behoeve van opdrachtgever;
- dat deze (verlengde) Raamovereenkomst uiterlijk eind 2021 afloopt;
- dat Partijen overeenstemming hebben bereikt over verlenging van deze Raamovereenkomst na 31 december 2021 met een periode van 2 jaar met een opzegtermijn van een jaar;
- dat Partijen hun overstemming wensen vast te leggen in een Addendum bij de Raamovereenkomst;

Partijen komen daartoe het volgende overeen:

Artikel 1. Wijziging artikel 13 Raamovereenkomst

Artikel 13 van de tussen Partijen gesloten Raamovereenkomst komt te luiden als volgt:

Artikel 13. Duur van de overeenkomst

1. *Deze overeenkomst wordt ingaande 1 januari 2022 verlengd met een periode van 2 jaar derhalve uiterlijk tot en met 31 december 2023 met een opzegtermijn van 1 jaar.*
2. *Verlenging geschiedt onder gelijkblijvende condities en voorwaarden als opgenomen in Raamovereenkomst uitvoering werkzaamheden Recreatieschap Spaarnwoude ondertekend op 18 december 2013.*

Artikel 2 Slotbepalingen

1. Dit Addendum treedt in werking op het moment dat het door beide partijen is ondertekend.
2. Dit Addendum kan worden aangehaald als Addendum RAAMOVEREENKOMST UITVOERING WERKZAAMHEDEN Recreatieschap Alkmaarder- en Uitgeestermeer
3. Dit Addendum wordt als bijlage gevoegd bij de Raamovereenkomst.

Dit Addendum is in tweevoud opgemaakt en ondertekend.

Velsen-Zuid, 19 mei 2021

I. Zaal

J.J.L. Gilliam

Voorzitter

Directeur

EIFFEL B.V.

Meander 1061 www.eiffel.nl K.v.K. Arnhem 09078662
Postbus 3142 info@eiffel.nl Bank: NL54 ABNA 0459 1769 27
6802 DC Arnhem 088 045 67 89 Btw-nummer: NL80211776B01

Recreatie Noord Holland
Postbus 2571
2002 RB HAARLEM

mr. J. Torres
Meander 1061
6825 MJ Arnhem

Meander 1061
6825 MJ Arnhem

T: 088-0456789

F: 088-0456565

E:

I: www.eiffel.nl

Datum 25 maart 2021
Dossiernummer 20191431
Inzake Aanvullend advies met betrekking tot het vraagstuk inzake inbesteding
Uw referentie

Geachte heer, mevrouw,

In het advies van Eiffel d.d. 10 januari 2021 inzake verlenging overeenkomst RNH en de recreatieschappen zijn twee juridische sporen benoemd, die er toe leiden dat de Aanbestedingswet op de verlenging van de overeenkomst niet van toepassing is, t.w.:

- (i) Het spoor van de uitgezonderde opdracht op grond van artikel 2.24 Aanbestedingswet;
- (ii) Het spoor van de inbesteding.

Vast staat dat het eerste spoor in het advies voldoende onderbouwd is en houvast biedt om de overeenkomst te verlengen.

Het tweede spoor is in het advies opgenomen voor het geval een beroep op artikel 2.24 Aanbestedingswet niet slaagt. In het advies is daaraan minder aandacht besteed en geeft daardoor geen compleet beeld wanneer sprake zou kunnen zijn van (quasi-) inbesteden.

De suggestie dat RNH een 100% dochter is van de Provincie Noord-Holland is als zelfstandig feit niet voldoende om van (quasi-) inbesteding te kunnen spreken.

De ontwikkeling van de jurisprudentie van het Europese Hof van Justitie¹ laat immers zien dat er steeds strengere eisen en criteria worden gesteld aan (quasi-) inbesteden (zie vooral het Parking Brixen arrest).

¹ HvJ EG 18 november 1999, zaak C-107/98, Teckal, HvJ EG HvJ EG 11 januari 2005, zaak C-26/03, Stadt Halle, HvJ EG 21 juli 2005, zaak C-231/03, Coname arrest en HvJ EG 13 oktober 2005, C-458/03, Parking Brixen.

Dit is uitsluitend het geval indien:

- (i) het territoriale lichaam op de betrokken organisatie toezicht uitoefent zoals op zijn eigen diensten;
- (ii) deze organisatie tegelijkertijd het merendeel van zijn werkzaamheden verricht ten behoeve van het lichaam.

Een beroep op (quasi-) inbesteden bij opdrachten aan gelieerde organisaties, zoals de RNH, zal door de steeds strengere criteria voor inbesteden minder kans van slagen hebben.

De rechtsvorm en statuten van een dergelijke organisatie moeten zorgvuldig worden overwogen. En ook moet regelmatig getoetst worden dat het takenpakket en het bestuurlijk toezicht op de organisatie in de loop der jaren niet zodanig wijzigt, dat niet meer aan de toezichtcriteria van het Hof wordt voldaan.

Advocatenkantoor Pot Jonker heeft in haar advies ook daaraan gerefereerd. Sterker nog, Pot Jonker heeft dit onderzocht en geconcludeerd dat de (huidige) statuten onvoldoende invulling geven aan het toezichtcriterium. Er vanuit gaande dat de statuten in de loop van de tijd niet zijn gewijzigd, wordt deze conclusie door mij onderschreven.

Kortom, wil een geslaagd beroep op inbesteding kans maken dan zullen er wijzigingen moeten worden doorgevoerd in het toezicht op RNH om aan de strenge criteria van Parking Brixen arrest te voldoen.

Met vriendelijke groet,
Legal Office Juristen

de heer J. Torres
Jurist

Voorstel AB Recreatieschap Alkmaarder- en Uitgeestermeer

Datum vergadering

Adviescommissie 23 maart 2021

Dagelijks bestuur 7 april 2021

Algemeen bestuur 19 mei 2021

Onderwerp

Ontwikkeling Druktemonitor en Bezoekersportaal

Kernboodschap

Er is behoefte aan informatie om te kunnen sturen als het druk wordt in bepaalde gebieden. Dit voorstel voorziet de recreatieschappen in een instrument om inzicht in drukte te krijgen en het spreiden van drukte te bevorderen. In de opzet houden wij er rekening mee dat andere TBO's kunnen aansluiten met als doel daarmee een provinciaal dekkende monitor te realiseren.

Het algemeen bestuur besluit

1. In te stemmen met de voorbereidings en begeleidingskosten voor de realisatie van de druktemonitor (€ 25.000,- incl. BTW) en het verdelen van deze kosten over de vijf recreatieschappen, analoog aan de recreatiemonitor conform de verdeelsleutel Doorbelasting Alle Schappen (SPW 32%, SGP 6%, SMG 3%, GAB 12%, RAUM 8%, IJ-Z 2%, GGA 20% en RTW 17%) waarmee € 2.500,- ten laste van Recreatieschap Alkmaarder- en Uitgeestermeer komt;
2. Nog geen besluit te nemen over de investeringskosten van druktemonitor in afwachting van een provincie brede analyse waarin ook andere terreinbeherende organisaties aan meewerken
3. In te stemmen met dekking van de kosten uit de reserve.

Bestuurlijke achtergrond

In de overleggen van de voorzitters (16-09-2020, 18-11-2020 en 27-01-2021) is aangegeven dat er een duidelijke behoefte bij de deelnemers is aan informatie om te kunnen sturen als het druk wordt in bepaalde gebieden. De provincie hecht in haar 'Visie Recreatie & Toerisme Noord-Holland' veel belang aan bestemmingsmanagement om de drukte te spreiden.

In Noord-Holland/MRA is sprake van een structurele opgave door de toenemende verstedelijking die leidt tot een groter recreatiedruk. Deze toenemende recreatiedruk is niet op te lossen op de schaal van een individueel recreatieschap. Dat dit vraagt om een bovenregionale visie en strategie voor de schappen en natuurgebieden als geheel: hoe deze zich tot elkaar verhouden, hoe ze meer in relatie tot elkaar ontwikkeld kunnen worden en hoe de bezoekersstromen naar de gebieden gestuurd/beïnvloed kunnen worden.

Druktemonitor moet geen losse activiteit op zich worden, het moet structureel bijdragen aan de gezamenlijk visie en strategie. Het is belangrijk dat hierover consensus is en dat er ingezet wordt op een integrale aanpak, waar druktemonitoring onderdeel van is.

Advies is dus om op dit moment pas op de plaats te maken en eerst afspraken te maken met alle TBO's over de gezamenlijke strategie wat betreft de toenemende (structurele) recreatiedruk en de stappen die hierin gezet dienen te worden. De provincie zal hiertoe het initiatief nemen. In dit traject zal dan de verkenning voor de druktemonitor (25.000 euro) van RNH ingebracht worden en mogelijk als prioritair project naar voren worden geschoven. Verder is het advies dan ook om, indien nodig, te zijner tijd akkoord te gaan met een schriftelijke ronde voor besluitvorming over de benodigde investering.

Onderbouwing besluit

Het NBTC voorspelt dat het in 2030 op bepaalde bestemmingen in Noord-Holland te druk zal worden door toename van het aantal toeristen (bijlage 1). Vele steden en regio's lanceerden in 2020 instrumenten om drukte te meten en spreiding te bevorderen vanwege corona.

Voorkom ongewenste drukte

Afgelopen recreatieseizoen was het extra druk in onze recreatie- en natuurgebieden. Tijdens de coronacrisis was het recreëren in buitengebieden dan ook één van de weinige vormen van ontspanning in Nederland. Alhoewel wij blij zijn met de toenemende belangstelling signaleren wij ook de keerzijde van de toegenomen aantallen bezoekers en het intensieve ruimtegebruik. De overlast bestond uit te veel drukte bij entrees, stranden, picknick- en barbecueweides en op wandel- en fietsroutes. Dit is niet goed voor de leefbaarheid van een gebied voor bewoners, hindert een optimale beleving voor bezoekers en zorgt voor schade aan de natuur. Ook omwille van veiligheid moeten wij ongewenste drukte voorkomen, zeker nu corona een gezondheidsrisico vormt.

Verschuif drukte van natuurgebieden naar recreatiegebieden

Wij ervaren dat het in de natuurgebieden van andere TBO's soms zelfs te druk was. Daarbij was het in de recreatiegebieden relatief rustig, hoewel uit de recreatiemonitor blijkt dat het aantal bezoekers ook bij de schapsgebieden met meer dan 30% is gestegen. Wij denken dat de recreatiegebieden daarom ook een bijdrage kunnen leveren in het spreiden van drukte over natuur- en recreatiegebieden. De ontwikkeling van de druktemonitor en het bezoekersportaal stemmen wij af met de andere TBO's met als doel een instrument te ontwikkelen dat in de hele provincie te gebruiken is. In de uitgevoerde quick scan (bijlage 2) is een beoordeling van de bezoekersdrukke in 2020 terug te vinden.

Te leveren resultaten

De inzet van RNH moet uiteindelijk leiden tot een gezamenlijk instrument, voor dataverzameling en een bezoekersportaal voor het krijgen van inzicht over drukte in gebieden en het informeren van bezoekers met als doel het spreiden van drukte. Hiervoor moet eerst analyse plaatsvinden waarna een strategie uitgewerkt kan worden. Daarna komt pas de uitwerking van een druktemonitor. Dit als onderdeel van de bredere strategie om alle natuur- en recreatiegebieden meer in relatie tot elkaar te bezien en te ontwikkelen. Daarnaast een gezamenlijk investeringsvoorstel voor het aanschaffen van het instrument. Ten slotte maakt het opstellen van een investeringsvoorstel voor het vervangen van de verouderde recreatiemonitor ook onderdeel uit van deze opdracht. Dit laatste investeringsvoorstel wordt in het derde of vierde kwartaal aan het bestuur gepresenteerd. De investering voor het vervangen van de recreatiemonitor is niet meegenomen in de kosten van deze opdracht. De meetgegevens van de recreatiemonitor zijn onvoldoende bruikbaar voor de druktemonitor omdat de meetgegevens niet realtime kunnen worden uitgelezen. De aanpak van de opdracht is in bijlage 3 te vinden.

Snelle besluitvorming nodig voor gebruik instrument in recreatieseizoen 2021

Om de gewenste implementatie voor de zomer van dit jaar mogelijk te halen, worden er nu al kosten gemaakt voordat bij alle vijf recreatieschappen de volledige besluitvorming is doorlopen. Het laatste recreatieschap heeft de vergadering van het Algemeen Bestuur gepland staan op 30 juni 2021. Daarom kiest RNH om vooruitlopend al met de voorbereidingen te starten voor een maximaal bedrag van euro 25.000,-. Dit bedrag is door RNH voorgesloten. Na de gezamenlijke erkenning van de opgave en analyse wordt een strategie vastgesteld onder regie van de provincie Noord Holland. Indien een druktemonitor door alle partijen gewenst is moet duidelijk worden wat we met de monitoring willen bereiken. Daarna zal mogelijk een opdracht gevraagd worden voor een verdere investering via een schriftelijke ronde.

Inhoud behandeling in de overleggen van de voorzitters

Op het voorzittersoverleg van 16-09-2020 is een mededeling gedaan over de druktemonitor. Hierbij is aangegeven dat er een duidelijke behoefte bij de deelnemers is aan informatie om te kunnen sturen als het druk wordt in bepaalde gebieden. Er is aan RNH vervolgens opdracht gegeven om nadere voorstellen voor

betere informatie uitwisseling uit te werken in samenwerking met anderen, waaronder de provincie Noord Holland. Afgesproken is dat dit onderwerp terug komt op de agenda van het voorzittersoverleg alvorens dit te agenderen voor de besturen. Op 18 november is vervolgens in het voorzittersoverleg een voorstel voor bezoekersmanagement gedaan waarbij is ingestemd met de opdracht aan RNH om een plan van aanpak op te stellen om inzicht te krijgen in de drukte in de recreatie- en natuurgebieden in beheer bij de recreatieschappen. De deelnemers hebben hierbij aandacht gevraagd voor samenwerking met andere organisaties in het uitwisselen van data. Een volledig bezoekersmanagementsysteem omvat 6 modules (Data-verzameling, Bezoekersportaal, Data analyse, Sturen van bezoekersstromen, Publicatie en Proeftuin). Gevraagd is of het bezoekersmanagement systeem al voor de komende zomer uitgerold zou kunnen worden. Aangezien de verschillende modules een behoorlijke investering vraagt is toen aangegeven dat de Modules dataverzameling en bezoekersportaal reeds inzicht in de bezoekersstromen geeft. Als er extra geld vrijkomt kan overwogen worden ook de andere modules verder uit te werken.

Risico's besluit

Indien u instemt met dit voorstel:

- Zullen eenmalig de kosten voor het recreatieschap toenemen en werkt u aan het moderniseren van uw bezoekersinformatie.

Indien u niet instemt met dit voorstel:

- Zal er geen bezoekersmanagementsysteem en portaal komen waardoor de recreatieschappen onvoldoende kunnen bijdragen in het spreiden van drukte

Bijdrage aan schapsdoelen

- ☐ **Verrassender landschap** (inclusief natuur en cultuurhistorie)
- ☐ **Betere verbindingen** (inclusief ontsluiting, porten en routes)
- ☐ **Wervende activiteiten** (inclusief ontwikkelen ontvangstgebieden verblijfsplekken en branding)
- ☒ **Bredere sociale betrokkenheid** (inclusief samenwerking, welzijn en landbouw)

Financiële onderbouwing

Financiële consequenties: JA

Toelichting: Het benodigde budget (euro 25.000,- incl. BTW) is exclusief de geraamde inkoop van de software en ontwikkeling van het bezoekersportaal. Voorgesteld wordt om de kosten om te slaan over de 5 recreatieschappen analoog aan de recreatiemonitor conform de verdeelsleutel Doorbelasting Alle Schappen: SPW 32%, SGP 6%, SMG 3%, GAB 12%, RAUM 8%, IJ-Z 2%, GGA 20% en RTW 17%. Dit betekent dat de volgende extra kosten voor rekening van het betreffende recreatieschap komen:

- Spaarnwoude	euro 10.250 incl. btw (te verdelen over SPW, SGP en SMG)
- Geestmerambacht	euro 3.000 incl. btw
- Alkmaarder- en Uitgeestermeer	euro 2.500 incl. btw (te verdelen over RAUM en IJ-Z)
- Groengebied Amstelland	euro 5.000 incl. btw
- Twiske- Waterland	euro 4.250 incl. btw
- Totaal	euro 25.000 incl. btw

Financiële onderbouwing

LASTEN					
Programma	Taakveld	2021	2022	2023	2024
1. Ontwikkeling en inrichting	5.7.1 Openbaar groen en openluchtrecreatie	2.500	nvt	nvt	nvt
Totaal		2.500			

BATEN					
Programma	Taakveld	2021	2022	2023	2024
Totaal					

Investeringsvoorstel: Nee

Toelichting: het investeringsbedrag is lager dan de drempel voor maatschappelijke investeringen.

Communicatie

Binnen het schap:

- ☒ Opnemen in de bestuursmededeling voor raden en Staten na AB vergadering
- ☐ Nieuwsbrief
- ☐ Internet
- ☐ Sociale media
- ☐ Persbericht
- ☐ Krant
- ☐ DB besluit als mededeling agenderen voor het AB
- ☐ Anders
- ☐ N.v.t.

Buiten het schap:

- ☐ Publiceren op Overheid.nl

Participatie

Deelnemers schap (gemeentelijke of provinciale afdelingen / bestuurlijke afstemming):
Bij de voorbereiding van dit voorstel is samengewerkt met de provincie Noord Holland en andere recreatieschappen in het voorzittersoverleg.

Stakeholders binnen gebied:
Bij de voorbereiding van dit voorstel is samengewerkt met andere terreinbeherende organisaties en de provincie Noord Holland.

Stakeholders buiten gebied (NVT):

Planning

Voortgangsmelding in de vergadering van het algemeen bestuur op 7 juli en het voorzittersoverleg van 27 mei.
Een investeringsvoorstel voor het vervangen van de recreatiemonitor wordt in het 3^e/4^e kwartaal gepresenteerd.

Bijlagen

1. Perspectief 2030 Bestemming Nederland (NBTC)
2. Quick scan bezoekersdrukte in recreatie- en natuurgebieden in Noord-Holland
3. Opstellen aanpak dataverzameling en bezoekersportaal
4. Begroting opstellen aanpak dataverzameling en bezoekersportaal

Datum vaststelling conceptvoorstel in uitvoeringsorganisatie

Gebiedsteam 16 februari 2021

MT 23 februari 2021

Advies van adviescommissie 23 maart en besluit van dagelijks bestuur 7 april 2021

In alle AC's is aangegeven dat het voorstel in alle schappen wordt geagendeerd voor de gemaakte kosten van 'stap 1' van € 25.000 en de latere stappen voorlopig 'on hold' te zetten in afwachting van een provinciebreed voorstel in samenwerking met de andere terreinbeherende organisaties.

DB 7 april 2021

Het DB besluit het voorstel te agenderen voor het AB.

Behandelaar

Afdeling Realisatie & Communicatie, Mark Schoots, deskundige bezoekersmanagement

Akkoord

Akkoord interim-programmamanager Rik Rolleman

In overleg met directeur RNH Jos Gilliam

2030 Perspectief

Bestemming
Nederland

Een nieuwe visie op bestemming Nederland ten
behoefte van het welzijn van alle Nederlanders

Voorwoord

Toeristen kijken met een frisse blik. Wat voor ons heel gewoon is, kan voor hen heel bijzonder zijn. Het afgelopen jaar bewonderden ruim 1,3 miljard mondiale reizigers, inclusief wijzelf, uiteenlopende plekken op de wereld. De UNWTO verwacht dat dit er in 2030 1,8 miljard zijn. Wereldburgers op zoek naar memorabele ervaringen en belevenissen. Daar gaat een enorme kracht vanuit; een kracht die we willen koesteren en benutten, en in goede banen willen leiden, ook in Nederland.

Het debat, dat hierover begin 2018 in de Tweede Kamer werd gevoerd, vormde de aanleiding voor de ontwikkeling van dit Perspectief 2030.

NBTC pakte de handschoen op en ontwikkelde gedurende een uitvoerig cocreatieproces samen met ruim honderd betrokkenen, van binnen en buiten de sector, deze visie. Wij bedanken iedereen die hieraan tot nu toe heeft bijgedragen.

Perspectief 2030 gaat over de bestemming Nederland. Over de transformatiekracht van toerisme en de bijdrage die deze sector levert aan de maatschappelijke opgaven van ons land. De visie houdt rekening met de grote verschillen per stad en streek. Zij overstijgt individuele actoren en raakt aan uiteenlopende aanpalende sectoren en beleidsterreinen. Betrokkenen, direct of indirect, kiezen hoe zij willen bijdragen aan het perspectief; ook NBTC.

Het maatschappelijk bewustzijn ten aanzien van toerisme verandert; onder reizigers, bewoners, bedrijven en bestuurders. De komende tien jaar vragen een andere kijk en aanpak dan de afgelopen tien jaar. De toekomst vraagt om nieuwe paradigma's als basis voor nieuwe inhoud en processen, nieuwe KPI's en veranderende rollen.

Dit Perspectief 2030 en de Toerisme Top vormen de start van een toerismedialoog.

Gezamenlijk maken we een beweging naar actie ten behoeve van een land waarin we met liefde wonen, werken en recreëren, waar gasten zich welkom voelen en graag op bezoek komen en waar ondernemers kunnen floreren. Een land dus, waar we allen profijt van hebben.

Samenwerken aan de realisatie hiervan is geen lineair proces en ook geen *quick win*. Het vraagt extra inspanningen en samenwerking over geografische, sectorale en departementale grenzen heen, waar belangen soms kunnen botsen.

Het is meer dan de moeite waard om met elkaar de transformatieve kracht van toerisme te benutten. We doen hierbij dan ook een oproep aan de overheid om ons daarbij te ondersteunen en te zorgen voor de noodzakelijke beleidsprioritering en facilitering.

Reacties die na de presentatie van Perspectief 2030 tijdens de Toerisme Top op 10 oktober 2018 zijn binnengekomen, zijn voor zover relevant en aanvullend verwerkt in deze finale versie. Vanaf nu wordt gewerkt aan een actieprogramma en de ondersteunende organisatie.

Tot nu ondervinden we veel bijval voor het perspectief, evenals enthousiasme om samen te werken aan de realisatie. Sceptis is een natuurlijk onderdeel van zo'n proces, maar dit is niet de tijd om langs de kant te blijven staan. Doe mee en draag bij aan de verdere realisatie van Perspectief 2030.

Samen sterk voor een geliefd, leefbaar en waardevol Nederland.

Jos Vranken

Algemeen Directeur NBTC Holland Marketing

Januari 2019

Samenvatting

Een nieuwe visie op bestemming Nederland ten behoeve van het welzijn van alle Nederlanders

/00

De kansen en uitdagingen van toerisme

Toerisme levert ons veel op. Het vergroot onze wereld en maakt ons, door de ogen van anderen, trots op Nederland. Ook in economische termen levert toerisme veel waarde. Tot nu toe hebben de Nederlandse overheid en de gastvrijheidssector vooral ingezet op het promoten van de bestemming Nederland om meer bezoekers aan te trekken. Inmiddels kunnen we stellen dat meer niet altijd, en zeker niet overal, beter is.

Van promotie naar bestemmingsmanagement

Het aantal binnenlandse en inkomende bezoekers in Nederland zal nieuwe records gaan bereiken. Voorzichtige schattingen voorspellen dat het aantal inkomende bezoekers met minimaal 50% groeit van 18 miljoen in 2017 naar 29 miljoen in 2030. Zet de groei van de afgelopen jaren zich exponentieel door, dan kan dat in 2030 oplopen tot maar liefst 42 miljoen internationale gasten (NBTC, 2018).

Met name in steden en op iconische locaties zal door overbelasting een druk op de leefbaarheid kunnen ontstaan, waar andere plaatsen in Nederland nog onvoldoende profijt hebben van de kansen en economische impuls die toerisme kan bieden. Om bezoekersstromen te kunnen beheersen en de kansen die toerisme met zich meebrengt te verzilveren moeten we nu in actie komen. In plaats van bestemmingspromotie is het tijd voor bestemmingsmanagement.

Toerisme als middel

Het doel van deze visie is het toekomstbestendig ontwikkelen van de bestemming Nederland, als geliefde, waardevolle en leefbare bestemming.

Daartoe willen we toerisme zien als een middel om bij te dragen aan het oplossen van grotere maatschappelijke vraagstukken die invloed hebben op onze welvaart en ons welzijn. Zodat in 2030 elke Nederlander profijt heeft van toerisme.

De belangrijkste thema's zijn:

- Versterken van de Nederlandse identiteit.
- Vergroten van de leefbaarheid.
- Realiseren van onze duurzaamheidsdoelstellingen.
- Creëren van werkgelegenheid.

Focus op het gedeelde belang; inhaalslag voor bewoners

In alle thema's komen belangen van verschillende stakeholders samen: bezoekers, bewoners en bedrijven. Om Nederland als bestemming toekomstbestendig te ontwikkelen, moet ingezet worden op activiteiten die een bijdrage leveren aan het gedeelde belang van deze groepen. De belangen van bewoners zijn tot nu toe vaak achtergesteld geweest in de ontwikkeling van toerisme en verdienen daarom een inhaalslag.

**Onze ambitie:
in 2030 heeft iedere Nederlander
profijt van toerisme**

5 Strategische pijlers

Toerisme is een middel om grotere maatschappelijke vraagstukken op te lossen die bijdragen aan het algemeen en gedeeld belang (welzijn en welvaart) van Nederland.

Om dit belang te kunnen dienen en te bouwen aan een *geliefde, waardevolle en leefbare bestemming* is een aantal strategische prioriteiten geformuleerd die centraal staan in de ontwikkeling richting 2030.

1. Lusten en lasten in balans

Er moet actief worden ingezet op het vergroten van de lusten van bezoek voor alle Nederlanders en de bewustwording ervan. Daarnaast is het zaak om de lasten die met bezoek gepaard gaan actief en zichtbaar tot een aanvaardbaar minimum te beperken.

2. Nederland overal aantrekkelijk

We willen andere bezoekers naar andere plekken in Nederland trekken, waar mogelijk op andere momenten. Daarvoor is het nodig om het huidige aanbod te verbeteren en nieuw aanbod te ontwikkelen en onbekende gebieden meer in de spotlight te plaatsen. Door toekomstige bezoekers beter te verdelen over Nederland profiteren meer regio's, en bewoners, van de waarde van bezoek.

3. Toegankelijk en bereikbaar

Er is een integrale benadering nodig voor lucht-, spoor-, weg- en waterverkeer. Bewoners en bezoekers hebben baat bij duurzame mobiliteitsoplossingen die leiden tot optimale bereikbaarheid, van de eerste tot en met de laatste kilometer. Mobiliteit die aansluit bij de behoeften en het gedrag van bezoekers én bewoners.

4. Verduurzaming moet

In het kader van gestelde klimaatdoelen en het waarborgen van een vitale leefomgeving voor alle Nederlanders heeft de bezoekerseconomie een verantwoordelijkheid om te verduurzamen,

circulair om te gaan met grondstoffen, vervuiling en verspilling te voorkomen en CO₂ uitstoot te minimaliseren.

5. Een gastvrije sector

Gastvrijheid is het fundament van een aantrekkelijke bestemming. Voor een optimale gastvrijheidsbeleving moet worden geïnvesteerd in het imago, de professionaliteit en de aantrekkelijkheid van de sector als werkgever door nieuwe vormen van opleiden c.q. ontwikkelen, het aanspreken van nieuwe werknemers en het bieden van perspectief.

Randvoorwaarden voor succes

A. Toerisme als beleidsprioriteit

Toerisme verdient het om beleidsprioriteit te worden. Er is behoefte aan een cross-sectoraal Toerismepact. Dat betekent vooral dat spelers in de bezoekerseconomie met elkaar in actie komen ter concretisering van het perspectief. Er is ook een nadrukkelijke rol voor overheden. De complexiteit en horizon van de opgaven vraagt om verbindingen tussen beleidsterreinen. Door velen wordt de noodzaak en meerwaarde onderkent van onafhankelijke, landelijke coördinatie en doorzettingskracht.

B. Gezamenlijke actie- en investeringsagenda

Er moet extra geïnvesteerd worden in (gebieds) ontwikkeling, innovatie, samenwerking en beleid. Dit vergt publiek-private investeringen, gekoppeld aan concrete projecten. Een landelijke actie- en investeringsagenda waar Rijk, provincies, ondernemers en marketingorganisaties samen invulling aan geven en de schouders onder zetten.

C. Landelijke Data Alliantie

Er is behoefte aan actuele, volledige en nieuwe data. Er moet een (onafhankelijke) **data-alliantie voor toerisme** ontwikkeld worden. Hierin kunnen, zowel op regionaal als landelijk niveau, bestaande data en kennis gedeeld worden. Met aanvullend onderzoek kan bovendien ontbrekende data worden verzameld.

Inhoudsopgave

Context	7
Kans	10
Visie	14
Van promotie naar management	15
Van doel naar middel	15
Toerisme als middel voor welvaart en welzijn	16
Belang van gedeeld belang	18
Bewoners centraal	19
Wat willen we zijn & voor wie?	20
5 Strategische pijlers	22
Lusten en lasten in balans	24
Nederland overal aantrekkelijk	26
Toegankelijk en bereikbaar	29
Verduurzaming moet	32
Een gastvrije sector	34
3 Randvoorwaarden voor succes	37
Toerisme als beleidsprioriteit	38
Gezamenlijke actie- en investeringsagenda	38
Landelijke Data Alliantie	39
De kracht van cocreatie	40

Context

/01

Het nieuwe reizen

We hebben te maken met een wereld waarin verandering de enige constante is. Grenzen vervagen; alles is met elkaar verbonden. Zeer veel factoren zijn hierop van invloed. We lichten er hier enkele uit die specifiek impact hebben op de bezoekerseconomie.

Een wereld in beweging

De wereldbevolking blijft groeien en er is in opkomende reismarkten een groeiende middenklasse die in staat is om, mede dankzij lagere prijzen, vaker en langer te reizen. Het aantal internationale reizigers wereldwijd liet jarenlang een stabiele groei zien van 4% per jaar. In 2017 noteerde toerisme een hoogtepunt van +7% inkomende reizigers. Europa als bestemming realiseerde een recordgroei van zelfs 8% (UNWTO, juni 2018).

Van bezit naar gebruik

In een tijd waarin we met alles en iedereen verbonden zijn via online community's, groeit het besef dat gebruik belangrijker is dan bezit. De zogenoemde deeleconomie nam in de afgelopen jaren een vlucht. We delen onze auto, lenen ons gereedschap uit en maken van onze keuken een afhaalrestaurant. Maar het bekendste voorbeeld van de groeiende deeleconomie is wel het verhuren van onze woning aan vakantiegangers.

Geopolitieke ontwikkelingen

We hebben te maken met verschuivende wereldmachten, een toenemend gevoel van onveiligheid door confrontaties met terrorisme en een grotere kans op natuurrampen. Het is lastig te voorspellen welke invloed deze onzekerheden heeft op internationale reisbewegingen. Duidelijk is wel dat veiligheid een rol speelt bij de keuze voor een bestemming.

Digitalisering en technologie

Technologische ontwikkelingen bieden oneindige mogelijkheden. Consumenten vertrouwen op digitale middelen en platformen voor inspiratie en informatie. Dankzij online middelen wordt het boeken van reizen gemakkelijker en sneller, met grote transparantie van prijs en aanbod. Big data biedt ons nieuwe inzichten waardoor we boek- en reisgedrag nauwgezet kunnen analyseren en waar mogelijk beïnvloeden. Ook kunnen we dankzij big data de toekomst beter voorspellen. Virtual reality brengt ons nieuwe manieren om plaatsen te beleven en rijkere ervaringen te hebben.

Door toerisme wordt iedereen zich bewust van het feit dat we onderdeel zijn van een grotere wereld.

- Pieter Elbers, KLM

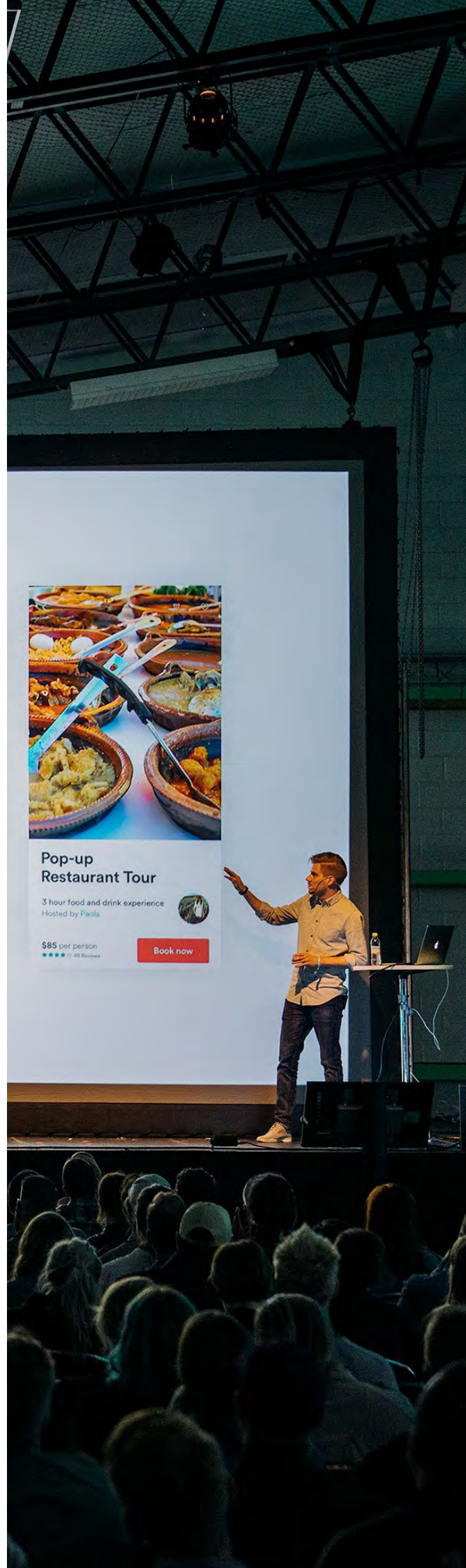
Nieuwe influencers

We ervaren de aantrekkingskracht van bestaande iconen, maar hebben behoefte aan eigen en unieke ervaringen. We zijn hierbij op zoek naar authenticiteit en transparantie. Als het gaat om advies over bijzondere plekken vertrouwen we niet meer op bedrijven, maar op onze medemens en medereiziger. *Influencers* zijn een nieuwe bron van informatie en we vinden elkaar in community's, waar we onze passies en ervaringen met elkaar delen en creëren.

Veranderende reisbehoefte

Een deel van de bezoekers heeft ook in de toekomst grote interesse in het zien en bezoeken van de zogenoemde highlights. Tegelijkertijd is een groeiend deel van de mondiale reizigers op zoek naar authentieke reiservaringen. Deze trend zet zich verder door richting een transformatieve economie waarin bezoekers reizen om persoonlijke groei en ontwikkeling te ervaren.

De bezoekerseconomie omvat zowel dag- als verblijfsbezoek van Nederlanders en buitenlanders voor zakelijke, toeristische en overige doeleinden.

Kans

/02

Toerisme heeft positieve impact

Toerisme levert ons veel op. Het vergroot onze wereld en maakt ons, door de ogen van anderen, trots op Nederland.

Ook in economische termen heeft toerisme veel waarde. Wereldwijd zorgt toerisme voor 10% van de wereldeconomie, \$1,1 biljoen aan inkomsten uit export en 1 op de 10 banen. Dit zet toerisme wereldwijd op de derde plaats van grootste exportproducten, na chemicaliën en brandstof (UNWTO, augustus 2018).

In Nederland zorgde de toerismesector in 2017 voor €82 miljard aan bestedingen. Met een toegevoegde waarde van €28,3 miljard had deze sector een aandeel van 4,3% in het totaal bruto nationaal product. De sector telde in 2017 761.000 banen (CBS, 2018).

Sturing van stromen is essentieel. Enerzijds is het heel goed dat Nederland succesvol is, maar je wilt niet het volgende Venetië of Barcelona worden.

- Diana van Roest, Google

Toerisme staat niet op zichzelf, maar heeft impact op veel andere sectoren, zoals onderwijs, cultuur, detailhandel, infrastructuur en mobiliteit. De waarde en impact nemen richting 2030 verder toe.

Hoewel er veel gesproken wordt over reizigers uit opkomende reismarkten, zijn het de Europeanen, waaronder wijzelf, die het grootste deel (51%, UNWTO) van de reizen voor hun rekening nemen. Hiermee zijn wij ook zelf verantwoordelijk voor de impact die dit reisgedrag heeft op de samenleving.

In 2030 wordt het druk...

In de afgelopen tien jaar is het inkomend bezoek aan Nederland gegroeid met gemiddeld 5% per jaar. In diezelfde periode nam ook het binnenlands bezoek toe, met gemiddeld 2% per jaar.

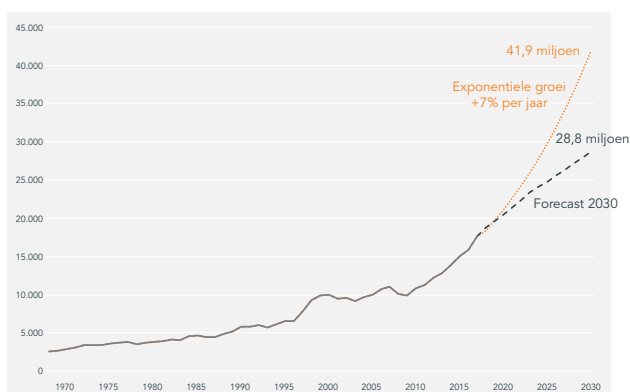
Er komen meer Nederlanders bij en zij kiezen vaker voor Nederland als bestemming voor een derde of zelfs vierde vakantie. Dit zorgt voor een intensiever gebruik van de openbare ruimte en infrastructuur. Ook op andere plekken in de wereld zien we deze ontwikkeling.

Internationaal bezoek

Op basis van scenarioanalyse voorspelt NBTC dat het aantal inkomende verblijfsbezoekers met **minimaal 50% groeit** van 18 miljoen in 2017 **naar 29 miljoen in 2030**. Zet de groei van de afgelopen jaren exponentieel door, dan kan dit aantal in 2030 oplopen tot maar liefst 42 miljoen (NBTC, 2018).

Ondanks de sterke procentuele groei in het aantal Aziatische bezoekers blijven de verhoudingen tussen de verschillende herkomstlanden relatief stabiel. De prognose is dat ook in 2030 de meeste bezoekers uit Europa komen (22,7 miljoen), met Duitsland (10,4 miljoen), België (3,3 miljoen) en het Verenigd Koninkrijk (3,2 miljoen) voorop.

Forecast inkomend toerisme 2030

Top 10 herkomstlanden inkomend toerisme Nederland 2017 en 2030

Aantal gasten x 1.000	2017	Aantal gasten x 1.000	2030
Duitsland	5.245	Duitsland	10.355
Groot-Brittannië	2.230	België	3.335
België	2.225	Groot-Brittannië	3.240
VS	1.415	VS	2.055
Frankrijk	840	Frankrijk	1.085
Italië	560	Italië	735
Spanje	465	China	665
China	365	Spanje	630
Zwitserland	295	Zwitserland	510
Ierland	220	Ierland	315

Bron: Prognose NBTC, 2018, cijfers afgerond op vijfduizendtallen

Binnenlands bezoek

Voor de binnenlandse markt voor vakanties en meerdaagse zakenreizen is de verwachting dat het aantal gasten in iets meer dan tien jaar groeit met maar liefst 27%: van 24,3 miljoen in 2017 tot 30,9 miljoen in 2030 (NBTC, 2018). Hierbij komen nog de ruim 1,5 miljard daguitstappen die Nederlanders maken in eigen land (NBTC-NIPO Research, 2015).

Ons land is een ideale bestemming voor een kort verblijf. Nederlanders blijven graag in eigen land voor een weekend of midweek weg. Internationale toeristen die met het vliegtuig naar Nederland komen, geven de voorkeur aan een stedentrip. Gasten uit de buurlanden verblijven graag aan de kust.

Ook is Nederland een populaire bestemming voor zakelijke bijeenkomsten en congressen vanwege onder meer de goede internationale bereikbaarheid, een stabiel politiek klimaat en een open ondernemersklimaat. De Randstad, vooral Amsterdam, ontvangt momenteel de meeste congresbezoekers, gevolgd door de verschillende universiteitssteden elders in ons land (ICCA, 2018).

Kansen én urgentie

De verwachte groei biedt kansen. Er zijn veel plaatsen in Nederland die nog onvoldoende profijt hebben van de economische impuls die toerisme kan geven. Hiertegenover staat dat de drukte op sommige plekken zorgt voor overlast. Hier ontstaat de urgentie om op een nieuwe manier naar bezoek te kijken.

Op veel plekken in ons land is nog ruim voldoende capaciteit voor het ontvangen van bezoek, maar bezoekers weten deze bestemmingen nog niet goed te vinden. Op sommige plaatsen in Nederland is het zelfs zo dat de leefbaarheid onder druk staat door krimp. In deze gebieden is het een kans om toerisme in te zetten als middel voor het creëren van een aantrekkelijk klimaat voor wonen, werken en recreëren, waar ook andere sectoren hun voordeel mee kunnen doen.

Dit visiedocument beperkt zich aldus niet tot de huidige uitdagingen van grootstedelijke gebieden, maar adresseert nadrukkelijk de kansen voor **heel Nederland**.

We moeten proactief een strategie ontwikkelen waardoor toeristen bijdragen aan de doelen die wij belangrijk vinden. Soms is dat de economie, maar dat kan evengoed de leefbaarheid, ecologie of identiteit van een plek zijn.

- Ewout Versloot, Rotterdam Partners

Leefbaarheid onder druk

Al jaren zien we dat bepaalde plekken in ons land bij bezoekers meer in trek zijn dan andere plekken. Amsterdam gaat aan kop met **17,5 miljoen bezoekers**, waarvan 42% binnenlands en 48% internationaal bezoek (Amsterdam Marketing, 2016).

Uitgaande van de voorspelde groei wordt het in 2030 nog drukker op toeristische hotspots. Dit geldt niet alleen voor Amsterdam, maar ook voor andere plekken in Nederland. Als we hier niet op voorsorteren, ontstaat door **overbelasting**, vooral in steden en op iconische plekken, **druk op de leefbaarheid**. Hiernaast krijgen ook de kustgebieden te maken met drukte, vooral tijdens het hoogseizoen.

Bijkomend gevolg is dat het risico op overlast door drukte op deze plekken aanzienlijk stijgt. Hierdoor komt de leefbaarheid voor bewoners onder druk te staan. Dit zorgt voor verminderd draagvlak voor toerisme. Als we nu niet ingrijpen, worden kansen gemist en komen de leefbaarheid én gastvrijheid in gevaar. Nietsdoen is geen optie.

Visie

/03

Van promotie naar management

Tot nu toe hebben de Nederlandse overheid en de sector vooral ingezet op het promoten van de bestemming Nederland om meer bezoekers aan te trekken. Inmiddels kunnen we stellen dat 'meer' niet altijd beter is, zeker niet overal.

Om bezoekersstromen te kunnen beheersen, moeten we **nu** in actie komen. In plaats van bestemmingspromotie is het tijd voor **bestemmingsmanagement**.

Dat begint met **het maken van keuzes**:

- **Waar toe willen we toerisme inzetten?**
- **Wat willen we als bestemming Nederland zijn en voor wie?**

Toerisme is niet een natuurverschijnsel dat zomaar op je af komt. Je kunt het sturen en managen. Op dit moment doet iedereen alsof het niet te stuiten is en je er niets aan kunt doen.

- Esther Agricola, Gemeente Amsterdam

Van doel naar middel

Toerisme is altijd een doel op zich geweest, met economische meerwaarde als dominante drijfveer. Bedrijven in de bezoekerseconomie profiteren hiervan, terwijl het op sommige plekken de bewoners zijn die de rekening betalen, die er nauwelijks tot geen direct profijt van hebben (of zich hier in elk geval niet bewust van zijn).

Omgekeerd trekken bepaalde plekken, waaronder natuur en erfgoed, juist veel bezoek terwijl dit géén directe inkomsten oplevert.

Dit moet veranderen.

Het doel van deze visie:
het toekomstbestendig ontwikkelen van de bestemming Nederland, waarin bezoek bijdraagt aan de welvaart en het welzijn van alle Nederlanders.

Toerisme als middel voor welvaart en welzijn

Toerisme is een **middel** om een nadrukkelijke bijdrage te leveren aan oplossingen voor grotere maatschappelijke vraagstukken die dienend zijn aan het algemeen belang (welzijn en welvaart) van Nederland.

De belangrijkste thema's waar de bezoekerseconomie een bijdrage aan kan leveren zijn:

- Versterken van de **Nederlandse identiteit en trots**
- Vergroten van de **leefbaarheid**
- Realiseren van onze **duurzaamheidsdoelstellingen**
- Creëren van **werkgelegenheid**

Versterken van de Nederlandse identiteit en trots

Toerisme stimuleert ons om, in contact met bezoekers, verhalen te vertellen over waar we vandaan komen en wie we zijn. We dragen dan actief onze waarden uit en laten zien waar we in geloven. Het contact versterkt zo ons trots, imago en onze identiteit. Dit is goed voor onze economie, het vestigingsklimaat en handelsbetrekkingen. Bovendien draagt het bij aan het aantrekken van human capital. Ontmoetingen kunnen hiernaast bijdragen aan wederzijds respect en een vreedzaam samenleven.

Vergroten van de leefbaarheid

Een aantal gebieden in Nederland heeft te maken met krimp van inwonertal, economische activiteit en voorzieningen. Toeristisch bezoek kan een belangrijke sociaaleconomische impuls geven aan de ontwikkeling en leefbaarheid van deze gebieden. Het zet aan tot investeringen in een betere infrastructuur, een gevarieerd winkelaanbod en algemene voorzieningen die ook bewoners ten goede komen. De aantrekkelijkheid voor bezoek kan voor anderen een inspiratiebron zijn om er te gaan wonen en werken en op die manier bijdragen aan de regionale vitaliteit.

Kwaliteitstoerisme heeft een positieve invloed op het vestigingsklimaat.

- Gert-Jan Hospers, Universiteit Twente

Realiseren van onze duurzaamheidsdoelstellingen

Nederland heeft ambitieuze doelstellingen ten aanzien van verduurzaming en er is steeds meer belangstelling voor circulariteit. Activiteiten worden hierbij zoveel mogelijk gebaseerd op hernieuwbare bronnen en eindige bronnen worden zo hoogwaardig mogelijk ingezet en hergebruikt.

De huidige regering heeft in het regeerakkoord onder andere een CO₂-reductie opgenomen van 49% in 2030 ten opzichte van 2017. Hoewel in het akkoord niet expliciet benoemd, kan de bezoekerseconomie hier structureel aan bijdragen, onder andere door verduurzaming van vervoer, verblijf en vermaak te prioriteren. Meer dan een verantwoordelijkheid, kunnen wij dit zien als kans.

Creëren van werkgelegenheid

In 2017 waren er al 761.000 banen in de toerismesector. Dit is meer dan één op de dertien banen in Nederland (CBS, 2018). Hiermee is toerisme een van de grootste werkgevers in ons land.

Een sterke en groeiende sector draagt bij aan het creëren van meer en relevante banen voor diverse(re) doelgroepen in gebieden waar dit zeer gewenst is.

Ik geloof er sterk in dat we toerisme als middel moeten aanwenden voor het algemeen belang. Het is een zeer belangrijke industrie: het creëert veel banen en is een aanjager van bedrijvigheid.

- Ronald Besemer, Utrecht Marketing

Belang van gedeeld belang

In alle genoemde thema's komen belangen van verschillende stakeholders samen: bezoekers, bewoners en bedrijven.

Bezoekers willen een aantrekkelijke ervaring en zoeken aanbod dat aansluit bij hun interesses. Bedrijven willen groeien en profiteren van het toenemend aantal bezoekers. Bewoners hebben belang bij een aantrekkelijke, vitale en veilige leefomgeving met voldoende werkgelegenheid. Uiteraard zijn dit geen gescheiden werelden. Een bewoner is óók een bezoeker, of heeft óók een bedrijf. Dit neemt niet weg dat belangen soms botsen. Het is aan bestuurders om hier een juiste koers in te varen.

De opbrengsten van toerisme gaan naar hotels/restaurants/souvenirwinkels en niet naar de gemiddelde Nederlander.

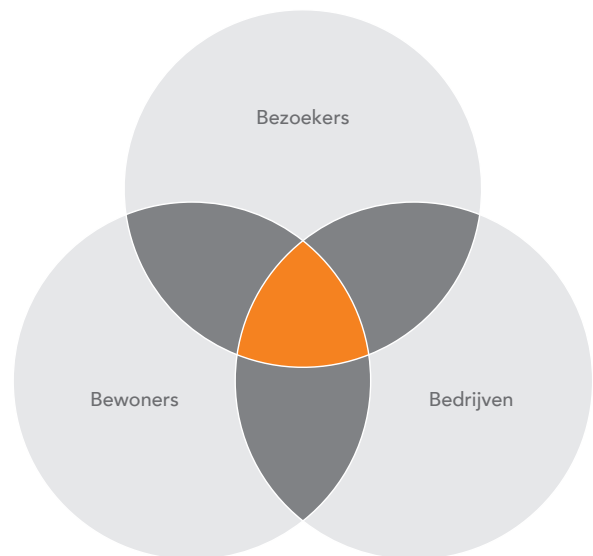
- Tracy Metz, journalist Urban Issues

Algemeen belang is gedeeld belang

Om Nederland als bestemming toekomstbestendig te ontwikkelen **moet** ingezet worden op activiteiten die een bijdrage leveren aan het **gedeelde belang** van deze groepen.

*Onze ambitie:
in 2030 heeft iedere Nederlander
profijt van toerisme*

Het gedeelde belang van bezoekers, bedrijven en bewoners

De belangrijkste uitdaging is zorgen dat de bewoners óók profiteren van het toerisme.

- Yuri van Geest, Singularity University

Inhaalslag bewonersbelang

Bewoners zijn en maken Nederland. Zij zijn belangrijke ambassadeurs van de plek waar zij leven. Het waarborgen onder bewoners van draagvlak voor toerisme is daarom cruciaal. In gebieden van overtoerisme staat dit draagvlak onder druk door de last die bewoners ervan ervaren. Daarentegen is het in andere gebieden nog te weinig tastbaar hoe toerisme kan bijdragen aan het algemeen belang. Over het algemeen kunnen we zeggen dat Nederlanders nog te weinig direct profiteren van toeristisch bezoek.

De **belangen van bewoners waren tot nu toe vaak achtergesteld** in de ontwikkeling van toerisme. Dit verdient daarom een **inhaalslag**.

Het is belangrijk dat de bewoners actief betrokken worden in het toerisme. We moeten ons afvragen: hebben de bewoners profijt van het toerisme? Zijn ze gehoord en betrokken?

- Joanna Bunker, Airbnb

Bewoners centraal

Om bewoners centraal te stellen identificeren we de onderstaande speerpunten.

Erkenning van impact

Bewoners willen en moeten erkend worden wat betreft de impact die (toekomstig) toerisme op hen en hun omgeving heeft. Met behulp van data moeten we deze (positieve en negatieve) impact in kaart brengen. Een open dialoog met bewoners is essentieel.

Cocreatie toeristisch beleid en activiteiten

Op elk niveau en op elke plek in Nederland moeten, naast overheid en bedrijven, bewoners betrokken worden als mede-eigenaar van (lokaal) toerismebeleid. Zij moeten betrokken zijn bij activiteiten die hiermee samenhangen, zodat maximaal kan worden gestuurd op gedeeld belang. Dit moet leiden tot concrete en tastbare ingrepen en oplossingen rondom toerisme, die lusten vergroten en lasten voorkomen of verlichten.

Elke gemeente zou bewoners via cocreatie in besluitvorming rondom toerisme moeten betrekken.

- Evert van Dijk, 't Gieters Belang

Wat willen we zijn & voor wie?

Ons antwoord: Nederland als geliefde, waardevolle en leefbare bestemming met bezoekers die bijdragen aan onze doelstellingen.

Uitgaan van eigen kracht

We gaan uit van de **kracht van Nederland**; wie we als samenleving zijn en wat we als land te bieden hebben. Als toeristische bestemming blijkt Nederland over een krachtige formule te beschikken.

De kracht van Nederland is samen te vatten in de onderstaande punten:

- Er is een **breed en gevarieerd aanbod**, zowel voor **toeristische** als **zakelijke** bezoekers.
- Geografisch ligt het aanbod **dicht bij elkaar**.
- Er is een grote variatie aan unieke **lokale identiteiten**.
- **Nederlanders zijn open-minded people**: welcoming, colourful, inventive & enterprising.
- **New Dutch**: er is een sterk aanbod in creativiteit, innovatie en design.

Met onze kracht als uitgangspunt willen we onze inventiviteit en ondernemingsgeest gebruiken voor de verdere ontwikkeling en innovatie van Nederland als bestemming.

Nederland is een beetje een cliché bestemming met een focus op de highlights. De kansen liggen vooral daarbuiten en in het aanbod van de landelijke provincies.

- Peter Vandermeersch, NRC Handelsblad

Integraal ontwerp bestemming Nederland

Het doel is om samen met regio's en steden een ontwerpschets van de bestemming NL te maken waarin districten gedefinieerd worden met een duidelijke eigen en unieke signatuur die zoveel mogelijk **complementair** aan elkaar zijn, om op die manier die bezoekers aan te trekken die bij hen passen.

Hiervoor is het noodzakelijk dat gemeenten, provincies en andere publieke en private partners nauw gaan samenwerken en soms hun eigen belang opzij zetten ten behoeve van het gemeenschappelijke belang.

Er moet verder gekeken worden dan de eigen provincie- of gemeentegrens.

Het is toch ongelofelijk dat bijvoorbeeld twee provincies met elkaar concurreren terwijl ze hetzelfde proberen aan te bieden?!

- Rutger van Zuidam, Dutch Chain

Bezoekers die bijdragen

Om toerisme optimaal te laten samenvloeien met de bestaande samenleving, de voordelen ervan voor Nederlanders en de economie te optimaliseren en overlast te minimaliseren, willen we **bezoekers aantrekken die bijdragen aan een toekomstbestendige bestemming Nederland**. Dit zijn bezoekers die waarde toevoegen en geen overlast veroorzaken.

We noemen dit: de kwaliteitstoerist. Het exacte profiel van deze bezoeker **verschilt per regio** en moet lokaal bepaald worden.

Op nationaal niveau gaat het niet om overtoerisme, maar om het selecteren van welke kwalitatieve toerist je wilt ontvangen en bij je profiel en doelstelling past als stad, regio en provincie.

- Peter Kentie, Eindhoven 365

Ontwikkelen & ontmoedigen

Voor deze kwaliteitstoerist moeten we relevant aanbod ontwikkelen. Bovendien moeten we bereid zijn om te **stoppen met het actief aantrekken van bezoekersgroepen** die overlast veroorzaken of onvoldoende waarde toevoegen. Dit kan door het beperken van verblijf en vermaak gericht op deze doelgroepen of - indien noodzakelijk - ermee te stoppen. Gemeentelijk beleid heeft hierop een belangrijke invloed.

5 Strategische pijlers

/04

Toerisme is geen doel op zich, maar een krachtig middel om bij te dragen aan oplossingen voor maatschappelijke vraagstukken die dienend zijn aan het algemeen en gedeeld belang (welzijn en welvaart) van Nederland.

Om te bouwen aan een geliefde, waardevolle en leefbare bestemming, is een aantal strategische prioriteiten geformuleerd die centraal staan in de ontwikkeling richting 2030.

1 Lusten en lasten in balans

Er moet actief worden ingezet op het vergroten van de lusten van bezoek voor alle Nederlanders en de bewustwording hiervan. Daarnaast is het prioriteit om de lasten die met bezoek gepaard gaan actief en zichtbaar tot een aanvaardbaar minimum te beperken.

2 Nederland overal aantrekkelijk

We willen andere bezoekers naar andere plekken in Nederland trekken, waar mogelijk ook op andere momenten. Hiervoor is het nodig om het huidige aanbod te verbeteren, nieuw aanbod te ontwikkelen en onbekende gebieden meer in de spotlights te plaatsen. Door toekomstige bezoekers beter te spreiden over Nederland, profiteren meer regio's en bewoners van de waarde van bezoek.

3 Toegankelijk en bereikbaar

Er is een integrale benadering nodig van lucht-, spoor-, weg- en waterverkeer. Bewoners en bezoekers hebben baat bij duurzame mobiliteitsoplossingen die leiden tot optimale bereikbaarheid van de eerste tot en met de laatste kilometer van de reis. Dit vraagt om mobiliteit die aansluit bij de behoeften en het gedrag van bezoekers én bewoners.

4 Verduurzaming moet

De gestelde klimaatdoelen behalen en een vitale leefomgeving waarborgen voor alle Nederlanders, geeft de bezoekerseconomie een verantwoordelijkheid: we moeten verduurzamen, circulair omgaan met grondstoffen, vervuiling en verspilling voorkomen en CO₂-uitstoot minimaliseren.

5 Een gastvrije sector

Gastvrijheid is het fundament voor een aantrekkelijke bestemming. Voor een optimale gastvrijheidsbeleving moeten we investeren in het imago, de professionaliteit en de aantrekkelijkheid van de sector als werkgever. Dit kan met nieuwe vormen van opleiden c.q. ontwikkelen, het aanspreken van nieuwe werknemers en het bieden van perspectief.

1 Lusten en lasten in balans

De lusten en lasten van toerisme zijn op een beperkt, maar toenemend aantal plaatsen nu niet in balans.

Het centrum van Amsterdam is hierin het meest besproken voorbeeld. Met het groeiend aantal bezoekers aan Nederland zal echter op veel meer plekken door drukte overlast ontstaan. Iedere plek vraagt om specifieke maatregelen. Zoals hiervoor gezegd, waren de belangen van **bewoners vaak achtergesteld** en **profiteren vooral bedrijven** nu van de grote aantallen bezoekers. Hetzelfde geldt voor cultuur- en natuurorganisaties; zij dragen de kosten voor ontwikkeling en onderhoud, terwijl het 'pannenkoekenhuis om de hoek' profiteert. Dit levert spanning op.

Baten van toerisme moeten beter gespreid worden. Landgoederen zorgen voor de trek naar een plek, maar andere faciliteiten profiteren van deze aanwezigheid.

- Berno Strootman, College van Rijksadviseurs

We moeten actief inzetten op het **vergroten van de lusten** van bezoek voor alle Nederlanders. Hiernaast moeten we zorgen dat de **lasten** die met bezoek gepaard gaan tot een **aanvaardbaar minimum** worden beperkt.

1. Lusten en lasten in kaart

Niet alle drukte wordt door buitenlandse bezoekers veroorzaakt. De Nederlandse bevolking groeit en we ontvangen steeds meer expats en studenten. Ook de combinatie van verstedelijking en toenemend reisgedrag van Nederlanders zelf maakt dat het steeds drukker wordt. Het is belangrijk om de beeldvorming hiervan bij het publiek bij te stellen.

Het is essentieel om per regio in kaart te brengen wat de lusten en lasten zijn, wie ze ervaren en wie ze veroorzaken. Hier zijn continue monitoring en data voor nodig.

2. Wie haalt betaalt

Het uitgangspunt is dat wie profijt heeft van bezoek, ook verantwoordelijkheid neemt voor het vergroten van de lusten en het voorkomen of beperken van de lasten voor de omgeving.

De vormgeving hiervan verschilt per locatie. In veel gevallen zijn het bedrijven die profiteren van bezoek. Zij zullen, in dialoog met hun omgeving, moeten aantonen op welke wijze zij invulling geven aan hun verantwoordelijkheid om aantoonbare waarde te creëren voor diezelfde omgeving.

3. Doelgerichte belasting

Een manier om de voordelen van toerisme voor alle Nederlanders te vergroten, is om fiscale opbrengsten, zoals toeristenbelasting, niet alleen ten goede te laten komen aan de sector, maar ook aan bewoners.

Dit moet volledig **transparant** gebeuren. Bewoners moeten **inzicht, inspraak** en **verantwoordelijkheid** krijgen als het gaat om de lokale en regionale besteding van deze opbrengsten ten behoeve van hun welzijn.

4. Voer actief ontmoedigingsbeleid

Daar waar sprake is van overlast door specifieke doelgroepen en handhaving onvoldoende effect heeft, moeten andere maatregelen worden genomen. In het uiterste geval moet de reden van bezoek worden weggenomen.

2 Nederland overal aantrekkelijk

Op een aantal plaatsen in Nederland is sprake van overtoerisme, terwijl op andere plekken bezoek een belangrijke bijdrage kan leveren aan een vitale leefomgeving.

De toekomstige groei van het toerisme is in de basis een positieve ontwikkeling, mits iedereen hier profijt van heeft. NBTC-prognoses laten zien dat zonder ingrijpen de kustgebieden in 2030 bijna een verdubbeling van het aantal internationale gasten mogen verwachten, terwijl de groei in de rest van het land relatief gezien lager uitvalt (NBTC, 2018).

Het spreiden van bezoekers over Nederland in tijd en plaats wordt hiervoor als **belangrijk middel gezien**.

In de basis is spreiden 'tegen de menselijke natuur' van toeristen in. Men komt met een bepaald doel en laat zich niet zomaar overhalen om van daaruit, of in plaats hiervan alternatieve plekken te bezoeken. Maar het is wel mogelijk om **andere bezoekers op andere plekken en op andere momenten aan te trekken, op voorwaarde dat ter plekke aantrekkelijk toeristisch aanbod is**. Dit bouwt voort op de bestaande HollandCity-strategie.

Wat is onze nieuwe Kinderdijk? Nederland heeft nieuwe iconen nodig die het erfgoed van morgen zijn.

- Daan Roosegaarde, Studio Roosegaarde

Ontwikkeling van aanbod vraagt om sterke coördinatie op lokaal en regionaal niveau. Destinatie Marketing Organisaties (DMO's) zijn in steden en regio's de draaischijf van de economische ontwikkeling. Met hun kennis van de toeristische markt kunnen zij deze coördinerende rol vervullen.

1. Integrale gebiedsontwikkeling

Er moet een landelijk integraal ontwerp voor de bestemming Nederland komen met een antwoord op de vraag: welk aanbod hoort bij welke plek? Hierbij is het van groot belang dat aanbod complementair is. Hier is afstemming voor nodig. Gebiedsontwikkeling is alleen succesvol als wordt gewerkt vanuit een bundeling van krachten (zowel publiek als privaat) en een gedeeld belang voorop staat. Als voorbeeld: bij het toekennen van een nieuw nationaal designmuseum moet niet een onderlinge concurrentie worden aangewakkerd, maar de meest logische plek aangewezen worden.

Gasten per regio (binnenlands en inkomend)

Aantal gasten x 1.000	2017	2030	Groei %
Kust (TG)	6.475	10.080	56%
Amsterdam (GM)	8.260	11.900	44%
Overig Randstad (TG)	7.620	10.015	31%
Overig Nederland (TG)	19.880	27.615	39%
Totaal	42.235	59.605	41%

Bron: Prognose NBTC, 2018, cijfers afgerond op vijfduizendtallen

2. Aanbodontwikkeling vanuit eigen identiteit

Integrale gebiedsontwikkeling begint met een langetermijnvisie op draagkracht en de gewenste kwalitatieve bezoeker.

Welke doelgroepen staan open voor alternatieve bestemmingen en wat zijn hun behoeften?

Voor een integraal ontwerp van de bestemming Nederland is het essentieel dat er wordt geïnvesteerd in regio's als het gaat om:

- Een **unieke, eigen identiteit en signatuur**.
- Overzicht van het **bestaande aanbod**.
- Keuze voor het **soort bezoek** dat hierbij hoort (in aantallen en profielen).
- **Aanbodontwikkeling** van vervoer, verblijf en vermaak (optimalisatie en innovatie), passend bij de identiteit.

3. Optimalisatie bestaand en ontwikkeling nieuw aanbod

De sector heeft op veel plekken onvoldoende innovatiekracht. Het aanbod van vervoer, verblijf en vermaak is in veel regio's onvoldoende, verouderd, of niet afgestemd op de wensen van bezoekers.

Om dit te verbeteren moet geïnvesteerd worden in optimalisatie van bestaand aanbod. Dit kan door het huidige aanbod **vraaggestuurd** kwalitatief te verbeteren, dus relevanter en beter bereikbaar te maken voor de beoogde doelgroepen.

Hiernaast is er ruimte voor het ontwikkelen van nieuw aanbod op nieuwe plekken, zodat dit bezoekers zal aantrekken.

4. Stimuleren van andere bezoekers op andere plekken op andere momenten

We moeten focussen op het aantrekken van **'andere' bezoekers op 'andere' plekken**, bij voorkeur op andere momenten (buiten het hoogseizoen). Tegelijkertijd moeten herhaalbezoekers verleid worden tot bezoek aan andere bestemmingen.

Dit kan gerealiseerd worden door:

- Definieren van onderscheidend vermogen en DNA van de regio's.
- Aanbieden van **aantrekkelijk aanbod in vervoer/verblijf/vermaak**, inclusief de ontwikkeling van een landelijke evenementenkalender.
- **Vergroten van de bereikbaarheid.**
- **Verhogen van bekendheid** van relatief onbekende plekken, weg van de begane paden.

Wij brengen mensen vanuit Amsterdam ergens anders heen, maar eigenlijk wil je zelfs dat mensen niet eens naar Amsterdam komen, maar juist naar een andere toeristische plek gaan in Nederland.

- Henk Philip, Tours & Tickets

Toegankelijk en bereikbaar

Voor een toekomstbestendige bestemming Nederland zijn optimale bereikbaarheid en mobiliteit essentieel.

Onze mobiliteitscapaciteit raakt op. Tegelijkertijd zijn veel buitengebieden slecht bereikbaar, zeker als het gaat om openbaar vervoer tot en met de laatste kilometer. Dit probleem geldt in heel Nederland. Bovendien legt het groeiende aantal binnenlandse en internationale bezoeken extra druk op de mobiliteit en bereikbaarheid van Nederland en bestemmingen binnen Nederland. Voor bezoekers, en zeker ook voor bewoners.

Van alle internationale verblijfsbezoekers komt momenteel 44% met het vliegtuig en 40% met de auto (NBTC, 2015). De toename van het aantal low cost vliegverbindingen tussen Europese steden leidde in de afgelopen jaren tot een sterke groei in connectiviteit en was zo een stimulans voor het internationaal bezoek aan ons land. Gasten uit Nederland en de nabijgelegen landen reizen vooral per auto.

De komende jaren neemt het totaal aantal afgelegde kilometers fors toe, zowel over de weg als over het spoor. Het personenvervoer over het spoor neemt tot 2030 naar verwachting toe met 26% tot 32% (bron: Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat). De Raad voor de leefomgeving en infrastructuur verwacht een sterke toename van de filedruk, zowel op hoofdwegen als in steden (38% meer files in 2021).

Ook het aantal fietsers neemt toe. De e-bike wint aan populariteit, zowel in Nederland als in onze buurlanden. Ook dit heeft gevolgen voor de druk op onze infrastructuur en mobiliteitscapaciteit.

Voor een optimale bereikbaarheid moet er een integrale visie komen en samenwerking tussen alle vervoersbedrijven.

- Chris Verstegen, Prorail

1. Integrale benadering en centrale regie

Er is een **integrale benadering** nodig van **duurzame mobiliteitsoplossingen** voor lucht-, spoor-, weg- en waterverkeer, die rekening houdt met behoeften en gedrag van alle gebruikers. Centrale regie is nodig, evenals stimulans van de samenwerking tussen diverse stakeholders, waaronder overheid, mobiliteitsaanbieders, bewoners en bedrijven. Zo kunnen we toewerken naar een integraal mobiliteitsplan, boven vervoersregio's en vervoerders uit. *Transport for London* is hierin een mooi voorbeeld.

De bezoekerseconomie en bestaande mobiliteitsallianties, visies en actieplannen moeten aansluiting op elkaar vinden.

2. Investering in seamless journey

Optimale bereikbaarheid betekent een infrastructuur die, in het samenspel van modaliteiten, **genoeg capaciteit** heeft om alle reisbewegingen (binnenlands en bezoekend) te kunnen faciliteren. Een systeem dat **slim en connectief** is ingericht tot en met de laatste

kilometer en dat het **voor bezoekers en bewoners** zo eenvoudig mogelijk maakt om verschillende vormen van mobiliteit te gebruiken. Digitale koppeling van alle vervoersmodaliteiten en betalingssystemen is hiervoor noodzakelijk. Hiermee creëren we naast een fysieke, ook een *seamless digital journey* van boeken tot reizen.

3. Sturing met dynamische beprijzing

Een dynamisch en gedifferentieerd prijsbeleid op basis van realtime data is een manier om bewoners en bezoekers te motiveren om buiten piekmomenten te reizen en duurzame(re) vervoersmiddelen te gebruiken.

We zijn van mening dat kortere afstanden met de trein afgelegd moeten worden vanuit duurzaamheidsoogpunt. Hiervoor moet de trein wel competitiever zijn met het vliegtuig qua prijs en reistijd.

- Maaïke van der Windt, Schiphol

4. Prioritering van duurzaam vervoer

We moeten maximaal inzetten op duurzame vormen van zowel inkomend als binnenlands vervoer. Dit laat zien waar we voor staan en draagt bij aan de *Dutch experience*.

- Maximaal inzetten op duurzame manieren om naar Nederland te reizen.

- Aanbod en toegankelijkheid c.q. gebruiksgemak verbeteren (zowel digitaal als op stations) van duurzaam vervoer (OV-fiets, elektrische varianten van fiets/auto/boot) en het gebruik ervan belonen.
- Ontwikkelen van innovatieve, duurzame vervoersmodaliteiten over weg en water.
- Belasten van niet-duurzame vormen van vervoer en de inkomsten hiervan aanwenden voor het versterken en versnellen van de ontwikkeling van duurzame vervoersoplossingen en infrastructuur.

5. De fiets op één!

Nederland staat bekend als fietsland. Door de komst van de elektrische fiets is het fietslandschap aan het veranderen. Er is een integraal fietsplan nodig met hoofdstructuur, regionale structuur en lokale structuur. Hiervoor moeten ook de binnenstedelijke en regionale infrastructuur aangepast worden. Met innovatieve oplossingen en aantrekkelijke 'fiets-proposities' (zoals de OV-fiets) benadrukt Nederland zijn positie als koploper in fietsmobiliteit.

6. Maak openbaar vervoer toegankelijk

Het stimuleren van openbaar vervoer is een belangrijke manier om bij te dragen aan zowel leefbaarheid als verduurzaming. Dit geldt voor inkomende en binnenlandse reisbewegingen. Op dit moment is openbaar vervoer, wat betreft boeken, betalen en reizen, onvoldoende toegankelijk voor internationale bezoekers.

Speerpunten zijn:

- Hogesnelheidstreinen als vervanging van, en in aansluiting op vliegverkeer.
- Verbeterde connectiviteit tussen verschillende vervoersmiddelen.
- Benutting van nieuwe technologische mogelijkheden voor eenvoudige (mobiele) betaling.
- Slimme vervoersoplossingen voor de laatste kilometers.
- Optimalisatie van *signing* en *wayfinding*.

7. Selectiviteitsbeleid in de luchtvaart

Voor de bereikbaarheid van ons land is een krachtige concurrentiepositie van Schiphol van groot belang. Dit belang reikt verder dan toerisme. Dit vraagt om helder selectiviteitsbeleid. De beperkte ruimte voor groei kan effectiever worden benut door het aanbod van Europees treinverkeer te vergroten en te versnellen. Dit speelt goed in op het gegeven dat 80% van onze internationale gasten uit Europa komt.

4 Verduurzaming moet

Anno 2018 is toerisme wereldwijd verantwoordelijk voor ongeveer 8% van de carbon footprint. Luchtvaart heeft hierin een groot aandeel, naast segmenten als cruises.

Een verdubbeling van het aantal internationale bezoekers tot 2030 zal leiden tot een **grotere impact op het milieu**. In de periode 2010-2015 groeide de uitstoot van broeikasgassen van de Nederlandse toerismesector met 11% (CBS, 2017). Als de groei van de vakantie-emissies van Nederlanders doorzet, zullen deze in 2030 hoger zijn dan voor Nederland als geheel is afgesproken in de voorgestelde Klimaatwet (CSTT, 2018). Naast emissies zal het groeiende aantal bezoekers ook zorgen voor meer consumptie, mogelijke voedselverspilling en meer vervuiling door (zwerf) afval. Bovendien leiden overvolle bestemmingen tot aantasting van de natuur.

Er mag wel wat meer bewustzijn komen dat een vakantie in eigen land een aantrekkelijk en duurzaam alternatief is.

- Thomas Heerkens, Landal Greenparks

Wat betreft het respecteren van klimaatdoelen en het waarborgen van een aantrekkelijke, gezonde en **vitale leefomgeving** voor alle Nederlanders heeft de sector een **verantwoordelijkheid** als het gaat om verduurzaming en **minimalisering** van **uitstoot en vervuiling**.

1. Creëer bewustzijn eigen gedrag

Om verandering in gang te zetten, moet bij bedrijven, bewoners en bezoekers allereerst bewustzijn worden gecreëerd over de relatie die zij hebben met hun omgeving. Welke impact heeft ons gedrag op het landschap en het milieu en wat geven we terug? Beter bewustzijn over de gevolgen van gedrag kan aanzetten tot het maken van andere, meer duurzame keuzes.

2. Beloon duurzame initiatieven en belast vervuilende activiteiten

Om verduurzaming in gastvrijheid te versnellen moet elke ontwikkeling van nieuw en bestaand aanbod gebaseerd zijn op duurzame(re) oplossingen. Dit moet worden gestimuleerd door duurzame initiatieven (financieel) te belonen. Daarnaast moeten vervuilende activiteiten extra belast worden (op Europees niveau), om zo verduurzaming verder aan te moedigen. Doelbelasting kan helpen bij de versterking en versnelling van nieuwe duurzame initiatieven.

3. Investeer in elektrische mobiliteit

Mobiliteit is de grootste vervuiler binnen de mix van vervoer, verblijf en vermaak. Investeren in verduurzaming van mobiliteit is daarom essentieel voor het verduurzamen van bestemming Nederland. Op het gebied van luchtvaart zijn er al veel initiatieven. Dit zijn veelal

langetermijnprojecten waarvan de impact op verduurzaming nog op zich laat wachten.

Meer dan de helft van de internationale bezoekers in en naar Nederland maakt echter gebruik van de auto en het openbaar vervoer (NBTC, Onderzoek Inkomend Toerisme 2015). Dit maakt het mogelijk om sneller stappen te zetten ten behoeve van verduurzaming. Door het aanbod in elektrische mobiliteit verder te ontwikkelen en de (elektrische) fiets toegankelijker te maken voor bezoekers kan een grote bijdrage worden geleverd aan verduurzaming van binnenlandse reisbewegingen.

4. Geef het spoor vleugels

Stimuleer duurzame mobiliteit door de bereikbaarheid van Nederland per trein te verbeteren. Hiervoor moet worden geïnvesteerd in nieuwe, snellere en meer frequente verbindingen tussen Nederland en de landen in een cirkel van circa 500 kilometer om ons heen. In combinatie met een reële beprijzing van vliegen wordt de trein zo een aantrekkelijker alternatief voor het vliegtuig. Dit levert een substantiële bijdrage aan het verlagen van de CO₂-uitstoot en hiermee aan het behalen van klimaatdoelstellingen.

Er moet een universele regelgeving komen ten behoeve van duurzaam verblijf.

- Marije van der Valk, Van der Valk hotel Nijmegen

5. Maak gebruik van gevestigde richtlijnen

Ook in verblijf en vermaak liggen kansen voor verduurzaming. Bij het ontwikkelen of renoveren van verblijfsaccommodaties, horeca en recreatievoorzieningen moeten gevestigde richtlijnen zoals BREEAM en WELL worden gehandhaafd om verduurzaming te realiseren.

5 Een gastvrije sector

Gastvrijheid is het fundament van een aantrekkelijke bestemming en draagt bij aan een prettige woonomgeving. Een optimale gastvrijheidsbeleving is een resultante van de juiste mix van kwalitatief aanbod, serviceconcepten en persoonlijke benadering.

Nederlanders zijn in basis niet service georiënteerd. We hebben ook jaren laagwaardig toerisme gekend. Willen we meer richting kwaliteitstoerisme, dan zullen we ons service-niveau moeten verhogen, anders komen zij niet.

- Steven Klooster, Travelbird

Mijn droom is dat Dutch Hospitality een exportproduct wordt.

- Sander Allegro, Allegro INN-ovations

1. Trots op Dutch Hospitality

Dutch Hospitality wordt gedreven door onze unieke waarden en staat voor gezelligheid. *Dutch Hospitality* is gelijkwaardig, open, eigen en direct. Hierin zijn we onderscheidend ten opzichte van andere bestemmingen.

De sector heeft nieuwe trots nodig. Gastvrijheid is een vak en moet als zodanig gezien gaan worden. Het niveau van gastvrijheid moet continu gemonitord worden, bijvoorbeeld door middel van een zogenaamde *Net Promotor Score* (NPS) voor de Nederlandse gastvrijheid. Naast het verbeteren van het imago van de sector als betekenisvolle werkgever, is het nodig om arbeidsvoorwaarden te verbeteren en betere groeiperspectieven te ontwikkelen.

Doorstroming van gekwalificeerde werknemers naar andere sectoren zorgt voor een betere dienstverlening op andere terreinen, waaronder de gezondheidszorg.

2. Benut innovatiekracht

Er zijn grote kansen om onze innovatiekracht in te zetten voor de ontwikkeling van nieuwe serviceconcepten en (digitale) tools die de gastvrijheidsbeleving versterken; van inchecken en bestellen tot en met (mobiel) betalen. Zo ontstaat een sterke combinatie van *high touch, high tech-dienstverlening*.

3. Leven lang ontwikkelen

Gastvrij is iets dat je bent. Dit in de praktijk brengen, kun je leren. Er is behoefte aan een landelijke en integrale aanpak voor programma's rondom 'een leven lang leren', van mbo tot herintreding. Hierbij staat praktijkleren voorop, iets waarvoor opleidingsinstituten, bedrijven en overheden nauw moeten samenwerken.

Om medewerkers een duurzame carrière te kunnen bieden, zijn ook competitieve arbeidsvoorwaarden nodig.

4. Maak werk van diversiteit en inclusiviteit

Onze ambitie is dat de bezoekerseconomie in 2030 dé werkgever is voor diverse groepen uit de samenleving en dat haar medewerkers een afspiegeling zijn van de maatschappij. Nieuwe doelgroepen kunnen we aanboren als potentiële werknemers. Hierin hebben werkgevers in de branche een primaire rol. Met subsidies kan de overheid het voor ondernemers gemakkelijker maken om mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt aan te nemen.

Wij geloven erin dat de gastvrijheidssector een goede werkgever kan zijn voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt.

- Jasper Kool, Happy Tosti

Randvoorwaarden voor succes

/05

De toeristische sector heeft grote impact op de samenleving en deze zal in de toekomst alleen maar groter worden. Het is daarom van groot belang om extra te investeren en verder te professionaliseren. Zo kunnen wij zorgen dat bezoek een nog waardevollere bijdrage aan het welzijn en de welvaart van ons land levert.

A. Toerisme als beleidsprioriteit

Toerisme verdient het om als **sector beleidsprioriteit en -capaciteit te krijgen**. Met coördinatie, mandaat en middelen van de overheid kunnen we het succes van de bezoekerseconomie verder uitbouwen in samenhang met andere sectoren en ten behoeve van het algemeen belang.

Er gebeurt veel en richting 2030 moet er nog meer gebeuren. Toerisme is vanuit het perspectief van de gast een optelsom van vele grote en kleine ervaringen. Deze ervaringen zijn gefragmenteerd en gedecentraliseerd georganiseerd; zowel beleidsmatig als sectoraal. Dat betekent vooral dat spelers in de bezoekerseconomie zelf aan de slag moeten. Op het gebied van organisatie en versterkte samenwerking. Maar ook om met elkaar in actie te komen op dit vergezicht. Er is ook een nadrukkelijke rol voor overheden. De complexiteit en horizon van de opgaven vraagt om verbindingen tussen beleidsterreinen, evenals voldoende ruimte om te innoveren en te experimenteren. Door velen wordt de noodzaak en meerwaarde onderkent van **onafhankelijke, landelijke coördinatie en doorzettingskracht**.

Om versnippering tegen te gaan is er behoefte aan een **Toerismepact**. Op landelijk, provinciaal én gemeentelijk niveau moet, zowel met publieke als private organisaties en bewoners, nauwer worden samengewerkt en afgestemd. Dit geldt ook voor samenwerking tussen verschillende vrijetijdsorganisaties. Hiernaast vragen specifieke strategische vraagstukken om leiderschap en prioritering van relevante departementen binnen de Rijksoverheid; ook in Europees c.q. internationaal verband.

Veranderende rol DMO's

Er is behoefte aan meer en verbeterde kennis en capaciteit binnen gemeenten, provincies en Rijksoverheid met betrekking tot toerisme in het algemeen en *placemaking* in het bijzonder.

Om adequaat te kunnen inspelen op actuele en toekomstige kansen en uitdagingen van de bezoekerseconomie, is het noodzakelijk de rol van DMO's te verbreden van **destinatie marketing** naar **destinatie management**. DMO's kunnen zo op lokaal en regionaal niveau voor verbinding en coördinatie zorgen en op nationaal niveau een sparringpartner zijn.

Het is van groot economisch belang dat het ontwikkelen van buitengebieden een gezamenlijke effort wordt. Nu wordt er te veel naar losse objecten gekeken waar iedereen opkomt voor zijn eigen stukje en belang. We moeten groter denken, want de politieke grenzen van gemeenten of provincies bestaan niet voor een toerist.

- Sylvio Thijsen, Staatsbosbeheer

B. Gezamenlijke actie- en investeringsagenda

Dit perspectief moet geconcretiseerd worden. Veel van de uitdagingen beslaan een langere termijn, zijn breder dan de sector, vragen een bovenregionale en cross-sectorale aanpak en hebben een R&D-karakter. Dit vergt **publiek-private investeringen**, gekoppeld aan concrete projecten. Een nationale actie- en investeringsagenda waar Rijk, provincies, ondernemers en marketingorganisaties samen invulling aan geven en de schouders onder zetten; vanuit gedeelde belangen, ten behoeve van een vitaal land. Hiernaast zijn **nieuwe publiek-private financieringsconstructies** nodig.

Cultuurfondsen vanuit de overheid zijn nu nog onvoldoende gericht op de visie om nieuwe iconen op nieuwe plekken te ontwikkelen. Dat zou moeten veranderen.

- Frank van den Eijnden, Van Gogh Heritage Foundation

Deze constructies kunnen gevormd worden door **meerdere belanghebbende sectoren te laten samenwerken** en door **belastingen direct te laten terugvloeien** naar initiatieven die bijdragen aan de strategische prioriteiten.

C. Landelijke Data Alliantie

Data en inzichten geven sturing en richting aan besluitvorming, ontwikkeling, gedrag en beleid en dragen bij aan het creëren van draagvlak. Bestaande bronnen zijn versnipperd, worden onvolledig, raken gedateerd, of komen te laat, of in het geheel niet beschikbaar. Er is behoefte aan actuele, volledige en nieuwe data.

Er moet een (onafhankelijke) **data-alliantie voor toerisme** ontwikkeld worden. Hierin kunnen, zowel op regionaal als landelijk niveau, bestaande data en kennis gedeeld worden. Met aanvullend onderzoek kan bovendien ontbrekende data verzameld worden. Ontsluiting van relevante data en inzichten is essentieel voor effectief beleid en de concurrentiekracht van ondernemers.

De overheid moet innovatie meer stimuleren, niet alleen op het gebied van duurzaamheid, maar ook binnen de toerisme industrie waarbij ingezet moet worden op meer professionalisering en digitalisering.

- Annelie Bleckman, Camping It Wiid

De kracht van cocreatie

Perspectief Bestemming Nederland 2030 is een visie voor en door de bezoekerseconomie en voor heel Nederland. Meer dan dat is het een samenspel van een groot aantal publieke en private partijen die invloed hebben op, of beïnvloed worden door binnen- en buitenlands bezoek.

We bedanken iedereen die input leverde en bijdroeg aan de vormgeving van deze visie. Wat ons betreft is het een inspirerend begin van debat en dialoog om te komen tot effectieve samenwerkingsinitiatieven en actie.

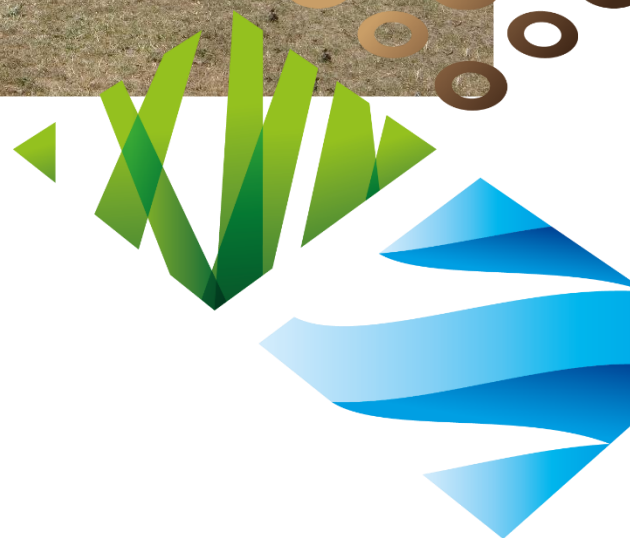
Met bijzondere dank aan:

Esther Agricola - Ruimte en Duurzaamheid, Gemeente Amsterdam, Harma Albering - Provincie Limburg, Sander Allegro - INNOvationS, Ronald Besemer - Utrecht Marketing, Hanne Bikker - bikker (io), Annelie Bleckman - Camping "It Wiid", Ellen Bokkinga - New Verbalizers, Jaap Bond - Provincie Noord-Holland, Reineke Boot - Outfield, Cathelijne Broers - Hermitage & De Nieuwe Kerk, Martijn Bulthuis - Leiden Marketing, Joanna Bunker - AirBnB, Maurice Buuron - Provincie Zeeland, Martin Cnossen - Merk Fryslân, Ferd Crone - G32, Evert van Dijk - 't Gieters Belang, Stephan van Dijk - AMS Institute, Nikki van Dijk - Make a Mess, Hermieke van Dijke - Provincie Brabant, Herre Dijkema - RBTKAN, Manuel Dijkstra - Ministerie van I&W, Erik van den Dobbelsteen - VVV Zeeland, Erik Droogh - Renaissance van het Platteland, Karlijn Eduard - NBTC, Frank van den Eijnden - Van Gogh Heritage Foundation, Pieter Elbers - KLM, Gertjan Elzinga - Provincie Friesland, Marco Esser - The Hague Marketing, Inge Ezinga-Roebroek - Rabobank, John Flierman - ROC van Amsterdam, Yuri van Geest - Singularity University, Maarten Greve - KLM, Hans de Haan - Provincie Overijssel, Gerben Hardeman - ANVR, Odette Hartgerink - Provincie Zuid-Holland, Thomas Heerkens - Landal GreenParks, Zef Hemel - Universiteit van Amsterdam, Hans Heupink - Provincie Zuid-Holland, Monique van den Heuvel - Echt Waarmaken, Christiaan Hogenhuis - Oikologic, Michael ten Holder - Provincie Gelderland, Gert-Jan Hoppers - Universiteit Twente / Radboud Universiteit, Heleen Huisjes - Visit Brabant, Marc van der Hulst - Google, Esther Jongsma - VANTOT, Jesse Jop Jorg - WeTheCity, Wouter van Kan - NBTC, Peter Kentie - Eindhoven 365, Jeroen Klijs - NHTV, Steven Klooster - Travelbird, Howard Komproe - Comedytrain, Jasper Kool - Happy Tosti, Pauline Krikke - Gemeente Den Haag, Janneke van der Kroft - Placemaking Plus, Peter Krumm - Transdev, Mihaly Laszlo - Laszlo De Witte, Carlijn Leenders - Bureau Buhrs, Miriam van der Lubbe - Van Eijk & Van der Lubbe, Tracy Metz - Journalist urban issues, Juriaan de Mol - NBTC, Anna van Nunen - Innofest, Richard Otten - Blogs4travel, Bastiaan Overeem - VisitVeluwe, Henri van Poll

- Buurtoffensief Nieuwmarktbuurt, Paul Peeters - NHTV, Henk Philip - Tours & Tickets, Marieke Politiek - NBTC, Hiske de Ridder - Gemeente Amsterdam, Paul Riemens - RAI, Barbara Risselada - Marketing Groningen, Diana van Roest - Google, Lieve Römkens - Ministerie van EZK, Paul Rooijmans - Tranzer, Pieter Roos - Ministerie van EZK, Daan Roosegaarde - Studio Roosegaarde, Huub Ruel - Hotelschool The Hague, Peter Savelberg - Tristate City, Fleur Schoonhoven - Young Stedelijk, Katie Schreiber - Ministerie van OCW, Sergio Seegers - Tourism Group, Wendy Sieger - VVV Nederland, Maurits van der Sluis - RAI, Raymon van Sprang - The Creative Team, Berno Strootman - Rijksadviseur Fysieke Leefomgeving, Ellen Swinkels - GVB, Sarel Tempelman - Provincie Utrecht, Sylvio Thijsen - Staatsbosbeheer, Conrad van Tiggelen - NBTC, Geerte Udo - Amsterdam Marketing, Marije van der Valk - Van der Valk hotel Nijmegen, Peter Vandermeersch - NRC Handelsblad, Cleo Vehmeyer - Tivoli Vredenburg, Annerieke Veldkamp - Provincie Flevoland, Saline Verhoeven - Natuurlijke Zaken, Ewout Versloot - Rotterdam Partners, Chris Verstegen - ProRail, Gerald Visser - Human Talent Group, Karel Vos - Bookit, Jos Vranken - NBTC, Marko Vuijk - Provincie Drenthe, Jolijn Weisscher - The Hague Marketing, Arjan Westerink - Provincie Groningen, Anneke Wijdogen-Vis - Corendon, Susan Wiltink - Provincie Utrecht, Maaïke van der Windt - Schiphol, Rutger van Zuidam - Dutch Chain, Frits van Bruggen - ANWB, Klaas Kielstra - Provincie Fryslân, Henk Brink - Provincie Drenthe, Michiel Rijsberman - Provincie Flevoland, Bea Schouten - Provincie Gelderland, Carla Schönknecht Provincie Zeeland, Bert Pauli - Provincie Noord-Brabant, Eric Geurts - Provincie Limburg, Patrick Brouns - Provincie Groningen, Adri Bom-Lemstra - Provincie Zuid-Holland, Ellen van Selm - Gemeente Opsterland, leden van Gastvrij Nederland, HollandCity Ambassadors en iedereen die we nog gaan spreken. Dank aan strategiebureau Fronteer voor hun begeleiding en inzet om de meningen van zoveel stakeholders bij elkaar te brengen.

Lusten en lasten in tijden van corona

Quick scan bezoekersdrukke in recreatie- en
natuurgebieden in Noord-Holland

Colofon

©Bureau voor Ruimte & Vrije Tijd, oktober 2020

Opdrachtgever	Terreinbeherende organisaties Noord-Holland
Contactpersonen	Rik Rollema, Recreatie Noord-Holland Karel Schoenaker, Recreatieschap Westfriesland
Auteurs	Drs. T. (Tinco) Lycklama M. (Martijn) Huijgen, BSc Bureau voor Ruimte & Vrije Tijd Jansbuitensingel 30 6811 AE Arnhem T 06-53383550 e-mail: lycklama@ruimteenvrijetijd.nl www.ruimteenvrijetijd.nl

Inhoudsopgave

1	Inleiding	4
1.1	Onderzoeksvraag	4
1.2	Onderzoeksaanpak	4
1.3	Leeswijzer	5
2	Resultaten	6
2.1	Druktemeting onder (terrein)beheerders	6
2.2	Overlast in natuur- en recreatiegebieden	7
2.3	Sturen op balans	8
	Bijlage 1 Gesprekspartners terreinbeherende organisaties	10

1 Inleiding

1.1 Onderzoeksvraag

Door de coronacrisis staan natuur- en recreatiegebieden in heel Nederland in een ander daglicht. De behoefte aan ontspanning of juist inspanning in de vrije natuur is in de afgelopen periode groot geweest. In Noord-Holland, voor een groot deel relatief dicht bevolkt, speelde deze trend mogelijk nog sterker. Het toegenomen gebruik en de hiermee gepaard gaande overlast vormde voor de terreinbeherende organisatie van Noord-Holland de aanleiding voor dit onderzoek met als onderzoeksvraag:

- *Hoe omvangrijk is de toegenomen drukte in natuur- en recreatiegebieden als gevolg van corona en welke vormen van overlast gaan hiermee vooral gepaard?*

1.2 Onderzoeksaanpak

Methode: interviews terrein beherende organisaties

We hebben in dit onderzoek gekozen om tien terreinbeherende organisaties (TBO's) te interviewen. Voor een overzicht van de deelnemers, zie bijlage 1. De interviews vonden in augustus plaats en geven dus een oordeel over de periode vanaf half maart (intrede corona) tot het einde van de zomer. Tijdens de interviews stond de onderzoeksvraag centraal. Daarnaast is aanvullend ook gevraagd naar:

- Hoe is omgegaan met de effecten (overlast) van de toegenomen drukte?
- Wat zijn de gevolgen van de drukte voor de korte en langere termijn?

We hebben specifiek gevraagd naar de drukte en overlast voor corona en na corona. Op basis van de inschatting van de beherende organisatie zijn we gekomen tot een eindoordeel van toegenomen drukte per regio, zoals ook op de kaart te zien is (zie bijlage 2). Dit oordeel is dus gebaseerd op ervaringscijfers van beheerders. Cijfers van bezoekersaantallen zijn voor deze specifieke periode niet beschikbaar.

De drukte in de natuur- en recreatiegebieden blijkt ook niet op een eenduidige manier te worden gemonitord. De ene TBO beschikt over informatie over het aantal verkochte parkeertickets, waar een andere TBO tellingen doet voor het aantal bezoeken. Deze cijfers zijn niet volledig met elkaar te vergelijken. Om wel tot een eenduidige manier van vergelijken te komen, is gekozen voor een subjectieve schaal, van min 5 tot +5.

De geïnterviewden konden per regio een score toekennen over de toegenomen drukte, waarbij -5 tot -1 staat voor een daling van de drukte, 0 staat voor een stabiele ontwikkeling en +1 tot +5 staat voor de stijging.

	-1 / +1	zeer lichte daling / stijging van de drukte
	-2 / +2	lichte daling / stijging van de drukte
	-3 / +3	aanzienlijke daling / stijging van de drukte
	-4 / +4	grote daling / stijging van de drukte
	-5 / +5	zeer grote daling / stijging van de drukte

1.3 Leeswijzer

Deze notitie geeft een overzicht van de voornaamste resultaten van dit onderzoek, als extra duiding bij de grafische weergave op de kaart.

2 Resultaten

In dit hoofdstuk staan de resultaten uit het onderzoek in recreatie- en natuurgebieden in Noord-Holland.

2.1 Druktemeting onder (terrein)beheerders

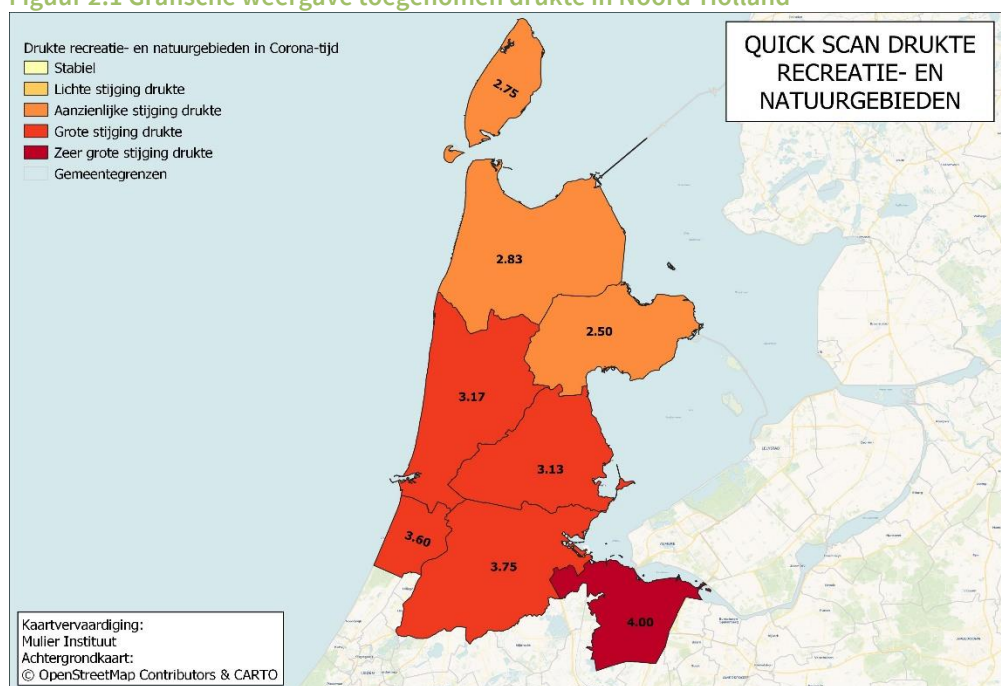
„Het was bizar, het leek alsof heel Nederland in Medemblik was.”

Een TBO over toegenomen drukte

1. Sterke toename drukte in Noord-Holland

In alle acht Noord-Hollandse regio's is de drukte van het aantal bezoekers in de natuur- en recreatiegebieden in de periode tussen maart 2020 en augustus 2020 toegenomen, zie ook de bijbehorende kaart.

Figuur 2.1 Grafische weergave toegenomen drukte in Noord-Holland

In de regio's Texel¹, Kop van Noord-Holland en West-Friesland betrof dit een aanzienlijke stijging, in de regio's Noord-Kennemerland, Zuid-Kennemerland, Laag Holland en Amstelland betrof dit een grote stijging. In de regio Gooi- en vechtstreek was de stijging zeer groot.

Let op: deze cijfers zijn gebaseerd op beoordelingen van boswachters en terreinbeheerders op een schaal van min vijf tot plus vijf. Over deze specifieke periode ontbreken exacte cijfers van bezoekersaantallen (zie ook de onderzoeksanpak, paragraaf 1,2).

2. Corona versterkt (nationale) trend

De toenemende drukte in de natuur- en recreatiegebieden betreft een trend die al langer speelt (enkele jaren) en ook in meer provincies². Door het coronavirus is deze trend nu veel zichtbaarder geworden. De behoefte aan groene buitenruimte om in te bewegen is enorm toegenomen. Op het land, maar zeker ook op het water, hebben recreanten hun toevlucht gezocht. En waar het vroeger wellicht met pieken ging (bijv. op zondagmiddag), was het nu structureel druk.

2.2 Overlast in natuur- en recreatiegebieden

3. Trots én zorgen i.v.m. overlast

Deze toegenomen belangstelling voor de natuur- en recreatiegebieden maakt aan de ene kant trots, omdat bezoekers de natuur dichtbij (extra) waarderen.

“We zijn er blij mee dat er zoveel mensen komen, wij zijn ook wel trots om de mensen zo te kunnen bedienen!”

Een trotse boswachter

Het belang van natuur staat hiermee onmiskenbaar op de kaart. Het baart aan de andere kant ook zorgen, vanwege de overlast die gepaard is gegaan met de toegenomen aantallen bezoekers. Het **intensiever(re) ruimtegebruik** bestond vooral uit drukte vooral bij entrees (o.a. parkeerdrukke), meer picknicken, barbecueën, meer sportief gebruik door individuele sporters en (georganiseerde) groepjes, ook veel meer belangstelling voor watersport (kitesurfen, bootjes).

An sich hoeft een intensiever gebruik van de groene ruimte geen overlast tot gevolg te hebben (het is juist ook positief). Echter als gevolg van de toegenomen drukte is door beheerders ook overlast waargenomen. De verschillende vormen van overlast zijn te clusteren in vijf thema's:

- **Verminderde bezoekerservaring als gevolg van drukte.** Dit kan gaan over een gebrek aan een 'unieke' natuurervaring tot 'bijna ruzies' tussen recreanten, of bij drukke parkeerplekken.
- **Onbedoeld gebruik van de ruimte.** Voorbeelden hiervan zijn picknicken en barbecueën op plekken die hiervoor niet bedoeld zijn.
- **Milieuoverlast** door (extra) zwerfafval, extra geluid, vandalisme, uitwerpselen;
- **Schade aan natuur** bijv. door verstoring van broedvogels en meer aanrijdingen van wild.
- **Derving inkomsten en toename kosten** als gevolg van extra toezicht door boa's en beheerders, extra beheer (afvalinzameling) en minder inkomsten uit pacht, excursies, evenementen, winkels, bezoekerscentra, etc. Een enkele keer waren er ook meer inkomsten uit dagkaartjes of parkeren.

4. Nieuwe doelgroepen in de natuur

¹ Op Texel was het eerst heel rustig en daarna heel druk. Het gemiddelde cijfer (zie de kaart) kent dus een sterk dynamisch verloop.

² Getuige ook de uitzending van televisieprogramma De Monitor 'Van wie is de natuur?' van 7 september 2020.

Een deel van de overlast kwam door een specifieke doelgroep, die is omschreven als: 'Mensen die normaal niet in de natuur komen'. En 'mensen die minder bekend waren met de natuur'. Corona heeft er deels voor gezorgd dat het huiselijk gebeuren zich naar buiten heeft verplaatst. Dat was ook zichtbaar: 'ze kenden de regels niet en gedroegen zich anders dan normale bezoekers'. Voorbeelden waren: muziek luid aan en speaker door het bos, picknicken op plekken die hiervoor niet bedoeld waren, en lopen door gebieden die hiervoor niet bedoeld waren (bijv. waterwingebied). Specifiek is ook de groep jongeren genoemd, omdat de natuur (ook) voor hen een podium was om elkaar te ontmoeten, vaak vanwege onvoldoende activiteiten en evenementen in de stad, met overlast tot gevolg.

„Zij waren niet bekend met de natuurgebieden en de regels: voetballen op de heide, de honden liepen los op begrazingsvelden, picknicken waar het niet mag. Zij hadden oprecht geen idee van de regels.”

Een TBO over nieuwe doelgroepen

2.3 Sturen op balans

5. Voorkomen negatieve gevolgen

De beheerders van natuur- en recreatiegebieden in Noord-Holland hebben in het voorjaar en de zomer verschillende maatregelen genomen om de drukte te reguleren. Dit betrof een divers palet aan type instrumenten:

- **Communicatie:** Intensievere communicatie en voorlichting naar bezoekers (online en offline);
- **Toezicht:** Meer toezicht in de vorm van BOA's / beveiligers, gericht op voorlichting, toezicht en handhaving;
- **Afsluiten of stopzetten:** Ontruimen of afsluiten kwetsbare terreinen, sluiten voorzieningen (bezoekerscentra) of activiteiten (excursies);
- **Zonering (in ruimte en tijd):** van ongewenste activiteiten, zoals bijv. hondenuitlaat services, waar wil je die wel of niet toelaten?

Ondanks dat de parkeercapaciteit maar 50 tot 80% van het normale niveau was, zagen we een toename van 25% van het betaald parkeren.

Een TBO over toegenomen drukte

6. Aanbevelingen: hoe kan in de toekomst beter worden gestuurd op balans?

Allereerst is het goed om te benoemen is dat sturen op balans (tussen bezoekers en leefomgeving) complex is, omdat het openbare, vaak vrij toegankelijke terreinen zijn (zonder hek). Uit het rondje beheerders blijkt dat al een divers palet aan maatregelen is genomen in de afgelopen periode, om de toegenomen drukte te managen (zie voorgaande paragraaf).

Naar de toekomst toe zien terreinbeherende organisaties onderstaande punten als extra belangrijk:

- **Zorg voor extra toezicht.** Hiermee geef je gastheerschap in de natuur vorm, kan je bezoekers voorlichten en spreiding ter plekke mogelijk maken. Als laatste middel kan handhaving ook worden ingezet.
- **Herijking route- en ruimtegebruik.** Denk na over betere vormen om bereikbaarheid van gebieden te optimaliseren (minder intensief, of juist intensiever) met behulp van buitenpoorten, locaties van TOP's, of andere zoneringinstrumenten. Betrek hierbij de (gewenste) dichtheid van routenetwerken in de natuur en ook de wenselijkheid om gebruikersgroepen samen te laten gaan of juist recreatiestromen te scheiden (wandelen, fietsen, etc.) en zo de bezoekersbeleving optimaliseren;
- **Breng lusten en lasten beter in evenwicht.** Dit kan op twee manieren:

- Structureel meer geld begroten voor de (toegenomen) taken van terreinbeherende organisaties om recreëren veilig en aantrekkelijk te houden.
- Aanvullend hierop lijkt het verstandig om te zorgen voor (extra) inkomsten vanuit gebruikers en verdienmodellen te organiseren die dit mogelijk maken (kaartje kopen, parkeren, vignetten, omgevingsfonds, etc.).
- **Benut kansen voor natuur en recreatie:** Kijk op welke manieren natuurinclusieve recreatie kan worden versterkt. Een voorbeeld hierbij is het water, dit is extra belangrijk geworden om drukte te spreiden en accommoderen. Zorg dat dit passend en veilig mogelijk wordt gemaakt. Een andere vorm is om ‘nieuwe doelgroepen’ zoals jongeren juist beter te binden aan de natuur en dus blijvend welkom te heten.
- **Werk aan goede randvoorwaarden** voor effectief beheer door:
 - Consequenter cijfers en feiten te verzamelen over bezoekersstromen; Kies voor real time instrumenten om bezoekersdrukke in kaart te brengen, dit biedt kansen om effectief te sturen op balans (spreiden)³;
 - Bekijk drukte in relatie tot de draagkracht van gebieden en baseer daar het beleid en beheer op;
 - Zorg voor uitwisseling van ervaringen en kennis tussen beheerders in het sturen op balans.

“We hebben deze zomer 1000 uur extra aan BOA inzet moeten inzetten.”

Een TBO over de extra inzet van BOA's

³ Zie ook de Handreiking Bezoekersmanagement van het NBTC: <https://nbtcmagazine.maglr.com/handreiking-bezoekersmanagement/cover>.

Bijlage 1 Gesprekspartners terreinbeherende organisaties

In deze bijlage staan de gesprekspartners die zijn geïnterviewd in het kader van dit project.

Tabel: Geïnterviewde personen bij terreinbeherende organisaties

Organisatie	Contactpersoon
Staatsbosbeheer	Erik Tuunter
Natuurmonumenten	Jerome van Ebbeve, Jowien van der Vegte Geeko Remmelts
Provinciaal waterleidingbedrijf Noord-Holland	Marieke Kuipers
Recreatie Midden Nederland	Paul Kotvis
Goois Natuurreservaat	Peter Kampen
Recreatieschap West Friesland	Piet Copier
Waternet	Max van Steijn
Amsterdamse Bos	Olav Martens
Recreatie Noord-Holland	Alex Rohof Micheal Omvlee
Landschap Noord- Holland	Onno Steendam

Druktemonitor

Opstellen aanpak dataverzameling en bezoekersportaal

Versie 22-12-2020 V3

1 Inleiding

1.1. Aanleiding

Afgelopen recreatieseizoen was het extra druk in onze recreatie- en natuurgebieden. Soms zelfs te druk. Tijdens de coronacrisis was het recreëren in buitengebieden dan ook één van de weinige vormen van ontspanning in Nederland. Alhoewel wij blij zijn met de toenemende belangstelling signaleren wij ook de keerzijde van de toegenomen aantallen bezoekers en het intensieve ruimtegebruik. De overlast bestond uit te veel drukte bij entrees, stranden, picknick- en barbecuweides en op wandel- en fietsroutes. Dit is niet goed voor de leefbaarheid van een gebied voor bewoners en hindert een optimale beleving voor bezoekers. Ook omwille van veiligheid moeten wij ongewenste drukte voorkomen, zeker nu corona een gezondheidsrisico vormt.

Opvallende ontwikkelingen waren:

- Verminderde bezoekerservaring als gevolg van drukte. Dit kan gaan over een gebrek aan een 'unieke' natuurervaring tot 'bijna ruzies' tussen recreanten, volle parkeerplaatsen, veel afval of gewoon de drukte zelf.
- Veel extra inzet door boa's en beheerders nodig geweest. Bijvoorbeeld voor onbedoeld gebruik van de ruimte bij het picknicken en barbecueën op plekken die daarvoor niet bedoeld zijn.
- Toename milieuoverlast door (extra) zwerfafval, extra geluid, vandalisme en uitwerpselen. Vooral de bezoekersgroep jongeren veroorzaakte extra overlast.
- Schade aan natuur zoals door verstoring van broedvogels en meer aanrijdingen van wild
- Enorme toename van afvalverwerking en -inzameling
- Sterke toename van de pleziervaart

Landelijk wordt gesproken over een verschuiving van de marketing van bestemmingen naar het managen van bestemmingen. Onderdeel van die verschuiving is het toenemende belang van een goede informatievoorziening en effectieve communicatie. Met bijvoorbeeld betrouwbare (zo mogelijk real time) data over het gebruik van recreatiegebieden en bezienswaardigheden kunnen terreinbeheerders bezoekersstromen beter sturen en kunnen recreanten en toeristen zien waar het al druk of juist nog rustig is. Het informeren van doelgroepen over al het moois dat er in onze provincie aanwezig is, is nodig om hen te verleiden ook minder bekende plekken te bezoeken en daarmee de bezoekers zoveel mogelijk over de gebieden te spreiden. Daarvoor is ook het verbeteren van de bekendheid van het wandelnetwerk en het vergroten van het gebruik van de Toeristische Overstap Punten (TOP's) van belang.

Dat er een duidelijke behoefte bij de deelnemers is aan informatie om te kunnen sturen als het druk wordt in bepaalde gebieden. Er is aan RNH vervolgens opdracht gegeven om nadere voorstellen voor betere informatie uitwisseling uit te werken in samenwerking met de provincie Noord Holland.

1.2. Vraagstelling

De opdracht kan als volgt geformuleerd worden:

Ontwikkel een investeringsvoorstel voor de module dataverzameling en zet de module bezoekersportaal op. De streefdatum voor de inwerkingstelling van het bezoekersportaal is 15 mei 2021.

Gebieden, bestemmingen en routes

In de opdracht gaan wij meten op gebieds-, bestemmings- en routeniveau. Bij het meten op gebiedsniveau houden wij de indeling van de recreatiemonitor aan. Het meten op bestemmingsniveau is een nieuwe toevoeging. Een bestemming is een (deel van een) recreatiegebied waar een recreant een dagbesteding heeft. Een recreatiegebied kan meerdere bestemmingen hebben. Een bestemming is dan bijvoorbeeld de Westbroekplas, Het Doesstrand of Paviljoen Het Twiske.

Het meten op gebiedsniveau zegt dus niets over het gebruik op bestemmingen.

Ook in de analyse en sturing is het meten op bestemmingsniveau zeer belangrijk. Drukke op een bestemming kan aanleiding zijn op de bezoekersgroep door te verwijzen naar een andere soortgelijke bestemming of alternatieve activiteiten. Bezoekersmanagement is ook belangrijk voor het gebruik van het bestaande routenetwerk voor onder meer wandelen en fietsen. Bij het meten van het gebruik van routes voor wandelen en fietsen sluiten wij waar mogelijk aan bij de gebruikte technieken door het Routebureau.

Recreatiemonitor

De recreatiemonitor is de huidige onderzoeks-methodiek voor het vaststellen van het aantal bezoeken aan de gebieden die is ingevoerd in 2005.

Routenetwerken worden steeds belangrijker in het recreatieve aanbod in Noord-Holland en zijn bij uitstek geschikt om bezoekers kennis te laten maken met onbekende plekken en attracties. Bij een stijging van de recreatie zal ook het gebruik van routenetwerken stijgen. Deels levert dat dezelfde problematiek als op bestemmingsniveau. Ook routes hebben een bepaalde draagkracht en ook hier is spreiding van de bezoeken belangrijk. Om grip te krijgen op het totaalplaatje van buitenrecreatie en hier maximaal in te kunnen sturen en van te leren is ook het meten van het gebruik van de routenetwerken belangrijk.

1.3. Doelstelling druktemonitor

Juiste balans tussen toeristisch-recreatieve druk en draagkracht in de recreatie- en natuurgebieden bereiken en behouden en het in kaart brengen van het aantal bezoekers in de gebieden.
Doelstelling dataverzameling: verkrijgen van real-time inzicht in het toeristisch-recreatieve gebruik van gebieden, bestemmingen en routes ten behoeve van analyse, sturing, publicatie en innovatie.
Doelstelling bezoekersportaal: een voor recreanten toegankelijk portaal waarin de actuele drukte in de gebieden wordt getoond d.m.v. een interactieve kaart op basis waarvan een recreant kan beslissen een gebied te bezoeken.

De druktemonitor bestaat uit de volgende modules: dataverzameling, bezoekersportaal, data-analyse, sturen bezoekersstromen, publicatie en proeftuin.

Specifieke doelen:

- Voorkomen van ongewenste drukte omwille van veiligheid
- Opzetten voorspellingsmodule voor de drukte in gebieden en op bestemmingen
- Verminderen van overlast voor bewoners en bezoekers
- Effectiever gebruik van bestemmingen/voorzieningen
- Verhogen van de beleving en waardering voor recreanten
- Opsporen van illegale activiteiten

1.4. Uitgangspunten druktemonitor

- De druktemonitor wordt modulair opgebouwd zodat de besturen sturing en controle hebben op de implementatie, planning en uitvoering. Deze modules worden in overleg met de provincie uitgewerkt, passend bij de visie recreatie en toerisme waarbij bestemmingsmanagement een van de strategische lijnen is. Hierbij wordt tevens gekeken welke subsidie mogelijkheden er zijn vanuit het nog vast te stellen uitvoeringsplan van de visie.
- Het investeringsvoorstel voor de module dataverzameling wordt aan het bestuur voorgelegd. Het investeringsbudget voor de module bezoekersportaal is in deze aanpak opgenomen.
- Wij zetten in de uitwerking van het onderzoek in op zoveel mogelijk maatwerk per bestemming omdat de inrichting, knelpunten en omgeving per locatie verschillen. De te ontwikkelen methodiek zal een breed instrumentarium hebben. Met het oog op de bruikbaarheid, vergelijkbaarheid en verwerkbaarheid worden de instrumenten uiteraard bij elkaar gebracht in een samenhangende methodiek.
- De huidige onderzoeksmethodiek 'recreatiemonitor' kent de volgende nadelen: handmatig moeten uitlezen van tellers, data is niet real-time beschikbaar en methode gevoelig voor vandalisme en beschadiging. Daarom stoppen wij met deze methodiek zodra een nieuwe systematiek zonder de genoemde nadelen op hetzelfde niveau de dataverzameling structureel en betrouwbaar kan overnemen.
- Het sturen van daadwerkelijke bezoekersstromen in buitengebieden is een relatief nieuw onderwerp. Vele monitortechnieken, data-analyse technieken en publicatiemethoden zijn nog aan innovatie onderhavig. Hier houden wij in de opzet van de aanpak rekening mee door ook naar de mogelijkheden van tijdelijke technieken te kijken en innovatie te stimuleren.
- Draagkrachtanalyse is zeer belangrijk. Dataverzameling is namelijk pas waardevol als drukte bekeken wordt in relatie tot de draagkracht in een gebied. Het is daarom nodig om goed inzicht te hebben in de mogelijkheden en beperkingen van een locatie. In deze opdracht kijken wij alleen naar werkelijke drukte en nog niet naar ervaren drukte. De werkelijke drukte wil zeggen de fysieke draagkracht mbt de natuur, parkeerplaatsen etc., en de effecten van een groot aantal mensen op één plek of route. De drukte kan daarbij gevolgen hebben voor de veiligheid. Zeker nu het coronavirus vereist dat we afstand bewaren, lopen we op sommige plekken nog sneller aan tegen de grenzen van de draagkracht.

- Bij de uitvoering van dit plan geven wij een voorkeur aan technieken en methoden die breed inzetbaar zijn bij andere terrein beherende organisaties en in stadsparken. Daarbij wordt in de onderzoeksopzet zo veel als mogelijk rekening gehouden met de behoeften en het beleid van externe partners zoals de Landelijke Data Alliantie, NBTC, PNH en CELTH.
- Grote evenementen laten we buiten beschouwing omdat deze hun eigen sterk gereguleerde bezoekersstromen kennen en een organisator verantwoording draagt voor veilige publieks- en verkeersstromen.

Landelijke data alliantie

De provincie neemt deel aan de Landelijke Data Alliantie waarin op nationaal niveau wordt gewerkt aan het verkrijgen van betrouwbare en vergelijkbare data over recreatie en toerisme.

1.5. Afbakening

Bestemmingsontwikkeling is het realiseren en stimuleren van de ontwikkeling van passend en wenselijk aanbod. De planvorming rondom dit thema vindt op een ander beleidsniveau plaats en maakt geen onderdeel uit van de te ontwikkelen druktemonitor. Bestemmingsontwikkeling heeft wel een belangrijk raakvlak met bezoekersmanagement en waar mogelijk zullen wij wel inspelen op het sturen van bezoekers van nieuwe bestemmingen en bestemmingen waar meer bezoek gewenst/mogelijk is.

2 Plan van aanpak

In dit hoofdstuk komt de aanpak stapsgewijs naar voren

2.1. Analyse praktijkvoorbeelden 2020

Wij analyseren vier praktijkvoorbeelden via interviews en desk research wat betreft dataverzameling en opzet bezoekersportaal. Daarbij betrekken wij het vergelijkingsonderzoek druktemonitoren van de Landelijke Data Alliantie (LDA) <https://ddlpublicaties.nbtc.nl/vergelijking-instrumenten-voor-bezoekersmanagement/cover>. Ook zoeken wij afstemming met CELTH en de LDA over het zo optimaal mogelijk laten aansluiten van de door ons gekozen aanpak op hun onderzoeksvragen, databehoeften en wijze van dataverwerking. De bevindingen en een leveranciersoverzicht werken wij uit in een beknopt rapport.

2.2. Afstemming met de provincie

Op basis van de bevindingen uit de vorige stap (2.2) gaan wij met de provincie in gesprek over de onderzoeksagenda van de provincie, de mogelijke rol van de recreatieschappen bij de uitvoering daarvan en de financieringsmogelijkheden vanuit de provincie. De afstemming vindt aan het begin tijdens en aan het einde van de opdracht plaats. De bevindingen werken wij uit in een beknopte notitie.

2.3. Analyse technieken voor dataverzameling en bezoekersportalen

In deze stap analyseren wij de beschikbare technieken voor dataverzameling en bezoekersportalen. Daarbij brengen wij de kenmerken, voordelen, nadelen en kosten van relevante technieken/portalen in kaart. Ook wij kijken wij naar de koppelingsmogelijkheden met GeoVisia. De beschikbare technieken worden aan de hand van de praktijkvoorbeelden, desk research en interviews met beheerders en andere terrein beherende organisaties (TBO's) bepaald.

Dataverzameling

In de opzet gaan wij meten op gebieds-, bestemmings- en routeniveau. Bij het meten op gebiedsniveau houden wij de indeling van de recreatiemonitor aan. Het meten op bestemmingsniveau is een nieuwe toevoeging. Een bestemming is een (deel van een) recreatiegebied waar een recreant een dagbesteding heeft. Een recreatiegebied kan meerdere bestemmingen hebben. Deze aanpak is compatibel met de bestemmingsgerichte aanpak die de provincie voorstelt in haar concept visie recreatie en toerisme. Op routeniveau brengen wij de beschikbare meettechnieken in kaart voor wandelen, fietsen en varen. Daarbij kan dataverzameling via een vaste infrastructuur en tijdelijke technieken. In de opzet wordt een vaste infrastructuur aangehouden voor de dataverzameling op gebiedsniveau conform de dataverzameling zoals momenteel bij de recreatiemonitor plaatsvindt. Tijdelijke technieken zijn interessant om te voorzien in databehoeften waarvoor het te kostbaar is om een vaste infrastructuur op te zetten. Bijvoorbeeld ten behoeve van aanvullende onderzoeksvragen, piekmomenten en behoeften vanuit publicatie, sturing en innovatie. De dataverzameling dient de volgende doelen te dienen:

- Druktecijfers voor het bezoekersplatform aanleveren
- Data aan externe partners leveren zoals de LDA

Bezoekersportaal

Om op korte termijn gestalte te geven aan een voor het publiek toegankelijke druktemonitor wordt aan het begin gewerkt met de input van de beheers en toezichthouders ter plekke (analoog aan de quick scan van de Terrein Beherende Organisaties). Later wordt het portaal voorzien met real-time meetgegevens vanuit eigen dataverzameling. Bij de analyse van technieken voor het bezoekersportaal kijken wij ook naar de integreerbaarheid van het portaal in www.recreatienoordholland.nl. Dit gaat in overleg met de afdeling communicatie. Bij de analyse van bezoekersportalen betrekken wij in ieder geval de volgende portalen: Super Linda (www.superlinda.nl) en VisitBrabant (www.visitbrabant.com/nl/routes/routes-in-brabant-nieuwsoverzicht/veilig-recreëren-in-brabant). Waar mogelijk worden variabelen zoals vrije parkeerplaatsen, live streams en zwemwaterkwaliteit meegenomen.

De bevindingen worden in de vorm van een spreadsheet uitgewerkt.

2.4. Draagkrachtanalyse uitvoeren

In deze stap bepalen wij in afstemming met beheer en routebureau bij welke bestemmingen het gebruik in relatie tot draagkracht tijdens piekmomenten tot drukte kan leiden. Voor deze bestemmingen brengen wij de knelpunten en risico's per bestemming in kaart. De bestemmingen waar tijdens piekmomenten drukte kan optreden worden op een kaart uitgewerkt. De risico's en knelpunten worden per bestemming in een korte notitie uitgewerkt.

2.5. Financieel voorstel ontwikkelen en inkoop bezoekersportaal

Op basis van de resultaten uit de stappen 2.1. t/m 2.4. zetten wij een financieel voorstel voor de module dataverzameling op. Daarin geven wij aan welke technieken voor dataverzameling wij voorstaan, wat de kosten hiervan zijn en hoe de implementatie werkt. Het voorstel voor de module dataverzameling wordt in presentatievorm uitgewerkt met een begroting in een losse spreadsheet.

Voor de module bezoekersportaal bedraagt het beschikbare investeringsbudget voor de module bezoekersportaal € 60.000 (incl. btw). De streefdatum voor de inwerkingstelling van de module bezoekersportaal is 1 april 2021. Het aanleveren van de druktecijfers door beheerders en toezichthouders valt binnen hun reguliere werkzaamheden.

Tevens laten wij een advies over aanvullende subsidiemogelijkheden opstellen.

2.6. Beheer van de systemen

In deze stap wordt de opzet afgestemd met beheer, het routebureau en andere terrein beherende organisaties. In het voorstel worden ook de onderhoudskosten en benodigde ureninzet vanuit Recreatie Noord-Holland (beheer, toezicht en communicatie) meegenomen.

Resultaat van deze stap is een urenraming voor de benodigde jaarlijkse ureninzet.

3 Team, doorlooptijd en begrote kosten

3.1. Team

De opdracht wordt uitgevoerd door Mark, Rik en Pim.

Globale rolverdeling

Taakveld	Mark	Rik	Pim
Projectleiding	X		
Analyse praktijkvoorbeelden	X		
Afstemming met provincie	X	X	
Analyse beschikbare technieken	X		
Afstemming met beheer, routebureau en TBO's			X
Keuze bestemmingen en draagkrachtanalyse			X
Financieel voorstel en implementatieplan uitwerken	X		
Afstemming met MT en bestuur		X	

3.2. Doorlooptijd

Wij gaan uit van een doorlooptijd van 10 tot 12 weken.

3.3. Begrote kosten

Uitgaande van de beschreven werkzaamheden ramen wij de projectkosten inclusief de inkoop van de software en ontwikkeling van het bezoekersportaal op € 85.000 incl. btw.

Activiteiten	Door loop tijd [wkkn]	Uren-inzet Mark	Rik	Pim	Anja	Externe kosten incl. btw	Externe kosten excl.. btw
Algemeen							
Projectleiding (2 uur per week)		20					
Stukken lezen en beoordelen		2	10	8			
Reserve uren		10					
2.1 Analyse praktijkvoorbeelden	4						
Vergelijkingsonderzoek LDA doornemen		2					
Vier praktijkvoorbeelden in kaart brengen en keuze bepalen		4	1	1			
Desk research uitvoeren		8					
Vier interviews houden		12					
Afstemming met CELTH en LDA voeren		6					
Bevindingen uitwerken		2					
2.2 Afstemming met de provincie							
Drie afstemmingsgesprekken (begin, tijdens en einde) voeren		9	9				
Bevindingen uitwerken		2					
2.3 Analyse technieken voor dataverzameling en bezoekersportalen	2						
Desk research naar beschikbare technieken		4					
Interviews met beheerders, routebureau en andere TBO's voeren				8			
Afstemming met communicatie		4					
Beschikbare technieken analyseren		16					
Koppelingsmogelijkheden met GeoVisia bepalen				4			
Offertes opvragen		8					
Bevindingen uitwerken		2					
2.4 Draagkrachtanalyse uitvoeren	2						
Bepalen van bestemmingen i.o.m. beheer en routebureau				12			
Knelpunten en risico's per bestemming bepalen		4		12			
Bevindingen uitwerken (kaart en notitie)				4			
2.5 Financieel voorstel en implementatieplan uitwerken							
Inkoop advies subsidiemogelijkheden voor dataverzameling en bezoekersportaal	2	2				€ 4.000	€ 3.306
Inkoop software en ontwikkeling van bezoekersportaal		30				€ 60.000	€ 49.587
Afstemming over inpassing bezoekersportaal en lancering portaal		4			18		
Concept voorstel en implementatieplan opstellen		16					
Tweede concept voorstel en implementatieplan uitwerken		8					
2.6 Beheer van de systemen							
Afstemming met beheer en toezicht over het doorgeven van druktecijfers				10			
Afstemming met pm, beheer, routebureau en andere TBO's		4	4	8			
Afronding							
Afstemming met mt		2	2				
Definitief voorstel en implementatieplan uitwerken		4					
Bestuursvoorstel schrijven		2					
Urentotaal		187	26	67	18		
Uurtarief incl. btw		€ 89	€ 0	€ 70	€ 97		
Totaal incl. btw		€ 16.699	€ 0	€ 4.690	€ 1.746	€ 64.000	
Totaalbudget						€ 87.135	

Kengetallen

Ratio begeleiding externe opdrachten	20%
Aantal bezoeken in 2019	21.315.366
Reservepercentage	10%

Verdeelsleutel

GAB	14% €	12.448
GGA	14% €	12.448
RAUM	14% €	12.448
SPW	14% €	12.448
SGP-SMG	14% €	12.448
TW	14% €	12.448
WL	14% €	12.448
TOTAAL	100% €	87.135

Mededeling AB Recreatieschap Alkmaarder- en Uitgeestermeer

Vergadering	
Adviescommissie	23 maart 2021
Dagelijks bestuur	7 april 2021
Algemeen bestuur	19 mei 2021

Onderwerp
Highlights en bestuurlijke opvolging voorzittersoverleg 27 januari 2021

Het algemeen bestuur neemt kennis van
De belangrijkste onderwerpen die besproken zijn in het voorzittersoverleg van 27 januari 2021 en de wijze waarop dit terugkomt op de bestuurlijke agenda van Recreatieschap Alkmaarder- en Uitgeestermeer.

Bestuurlijke achtergrond
Het voorzittersoverleg is vier maal per jaar betreffende schapsoverstijgende zaken. Het verslag van het voorzittersoverleg wordt altijd geagendeerd voor de vergadering van het algemeen bestuur. In verband met de hoeveelheid aan stukken worden in deze mededeling de belangrijkste punten uit gelicht en wordt aangegeven wanneer e.e.a. terugkomt op de agenda van het AB van Alkmaarder- en Uitgeestermeer.

Toelichting mededeling		
Belangrijkste onderwerpen van overleg 27 januari 2021 & bestuurlijke planning Recreatieschap Alkmaarder- Uitgeestermeer		
Onderwerp	Afgesproken lijn/aandachtspunten	Agenda AB
03a implementatie vereenvoudiging uurtarieven en doorbelasting alle schappen	Het schapsbrede ambtelijk advies is door RNH verwerkt waarbij conform advies de uurtarieven zijn aangepast en vereenvoudigd. De wijzigingen zijn per 1 januari 2021 ingegaan.	Q2 AB 7 juli 2021 Ter kennisname
03b begroting RNH 2021	Uit oogpunt van transparantie stuurt RNH de begroting van RNH naar de schapsbesturen	Q2 AB 7 juli 2021 Ter kennisname
04c visie recreatie & toerisme provincie Noord-Holland	De behandeling van de Visie in Gedeputeerde Staten is uitgesteld i.v.m. de impact van Corona. Wel zijn de aanpalende beleidsnota's voedselvisie en biodiversiteit vastgesteld.	
05a Vervolgtraject Lange termijn afspraken erfpachtcontracten met Staatsbosbeheer	Alle drie Algemeen Besturen hebben ingestemd met de uitgangspunten voor het vervolgtraject om te komen tot een Samenwerkingsovereenkomst. Voor fase 2 is inmiddels bureau Berenschot aangesteld als procesbegeleider. Gemeenten en provincies zijn intensief betrokken.	n.v.t.

05b Plan van aanpak drukte monitor	Om implementatie voor de zomer van 2021 te halen wordt in een schriftelijke ronde commitment gevraagd aan de DB leden van de schappen. Er wordt nadrukkelijk gekeken naar draagkracht van de gebieden. Om de kosten voor de recreatieschappen te beperken organiseert de provincie Noord Holland een afstemmingsoverleg met alle Terrein Beherende Organisaties.	DB 7 april 2021
06a Besluitvorming bestuursopdracht en inrichting bestuursbureau	De extra bijeenkomsten met de AC's zijn positief verlopen en hebben veel vragen weggenomen. Het voorstel voor het bestuursbureau wordt met een positief advies van de voorzitters voorgelegd aan de schappen. Er is inmiddels een kwartiermaker vanuit de provincie Noord Holland aangesteld om de voortgang en implementatie per 1 januari 2022 mogelijk te maken.	AB 7 juli 2021
06b Contractverlenging RNH	Formeel loopt het contract van de schappen met de uitvoeringsorganisatie RNH eind dit jaar af. Gelet op de vorming van een bestuursbureau en het voornemen een nieuw langlopend contract op te stellen door dit bureau wordt voorgesteld om het contract te verlengen tot eind 2023.	AB 7 juli 2021

Bijlagen

1. Verslag voorzittersoverleg 27 januari
2. Vergaderbundel voorzittersoverleg 27 januari

Behandelaar

Afdeling programmamanagement en vastgoed, Rik Rolleman, manager programmasturing

Verslag van het voorzittersoverleg recreatieschappen gehouden op woensdag 27 januari 2021 via MS Teams.

Aanwezig: mevrouw Zaal (voorzitter), de heer Diepstraten, mevrouw Groenewoud, mevrouw Langenacker, de heer Biermann, de heer Horck, de heer Gilliam, de heer Rolleman, de heer Lubberts en de heer Hartog (verslag).

Afwezig: de heren Nieuwenhuizen en Nieuwland

1. OPENING EN VASTSTELLING AGENDA

Mevrouw Zaal opent de vergadering. Afbericht is ontvangen van de heer Nieuwland.

De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.

De voorzitter benadrukt dat het voorzittersoverleg zelf geen besluiten neemt. Het geeft advies over de agendering van stukken voor de algemene besturen van de recreatieschappen.

1a. Kennismaking met de heren Lubberts en Horck

De heer Lubberts stelt zich voor. In november vorig jaar heeft hij mevrouw Hoekstra opgevolgd als manager Middelen bij RNH.

De heer Horck is kwartiermaker vanuit de provincie voor de inrichting van het Bestuursbureau.

2. CONCEPTVERSLAG 18 november 2020

Het conceptverslag wordt ongewijzigd vastgesteld met dank aan de notulist.

3. PLANNING & CONTROL

a. Implementatie vereenvoudiging uurtarieven en doorbelasting alle schappen

Dit voorstel is voorbesproken met de financieel adviseurs van de participanten.

Vraag: wat is de relatie tussen het indexcijfer vermeld in de kadernota en de stijging van het uurtarief.

Antwoord: het uurtarief is gebaseerd op CAO-wijzigingen en staat los van de kostenstijging voor de recreatieschappen.

De deelnemers aan het voorzittersoverleg nemen kennis van het voorstel en stellen aan de algemene besturen voor om kennis te nemen van de door RNH toegepaste vereenvoudigingen.

b. Begroting RNH 2021

Dit is de eerste keer dat de begroting ter kennisname wordt gebracht aan het voorzittersoverleg. De deelnemers vinden dit uit het oogpunt van transparantie een goede zaak. Het advies voor komende jaren is om de gevolgen van de Coronapandemie daarin mee te nemen. Deze gevolgen worden wel verwoord in de jaarrekening 2020. Vanwege de ontwikkelingen van onder andere de government discussie alsmede de Corona ontwikkelingen is de flexibele schil met ruim 6 fte vergroot ten koste van de vaste formatie.

De deelnemers aan het voorzittersoverleg nemen kennis van de begroting 2021 en stemmen in met agendering van de mededeling voor de vergaderingen van de algemene besturen van de recreatieschappen.

4. VISIE- EN UITVOERINGSPROGRAMMA

a. Visie recreatie & toerisme provincie Noord-Holland

De behandeling van de Visie is uitgesteld vanwege de impact van Corona. Ook is er behoefte om de conceptversie nog af te stemmen met de visie van de gemeente Amsterdam en de provinciale beleidsnota's op het gebied van de voedselvisie en biodiversiteit. Deze ontwikkelingen worden nog meegenomen en indien van belang teruggekoppeld naar de organisaties die input hebben geleverd.

5. MEERJAREN BEHEER

a. Vervolgt traject lange termijn afspraken erfpachtcontracten met Staatsbosbeheer

De gesprekken met Staatsbosbeheer zitten in fase 2: 'het opstellen van een samenwerkingsovereenkomst (SOK)'. In fase 3 worden de erfpachtcontracten gesloten en nadere overeenkomsten voor niet erfpachtgebieden. De contouren van de SOK worden geagendeerd voor het volgende voorzittersoverleg.

De deelnemers geven aan dat Staatsbosbeheer ook visies voor de gebieden heeft opgesteld. Het is van belang om deze in een gedeelde visie – met de schapsvisie - samen te brengen. De visies zullen beide op tafel komen bij de gesprekken over de samenwerkingsovereenkomsten. Belangrijke verschillen worden voorgelegd aan het voorzittersoverleg en de algemene besturen.

b. Plan van aanpak drukte monitor

Mede door de Coronapandemie is de behoefte aan informatie groter geworden om te kunnen sturen als het druk wordt in bepaalde gebieden. In het plan van aanpak zijn de benodigde modules met bijhorende investering vermeld. Met deze modules is het mogelijk om informatie van gebiedsmedewerkers en vrijwilligers in een bezoekersportaal te verwerken. Realtime informatie kan nog niet gekoppeld worden omdat daar andere investeringen voor gedaan moeten worden. Hierbij kan gebruik gemaakt worden van het parkeersysteem van Twiske of nieuwe telslangen met wifi. De recreatiemonitor wordt gemaakt met de verouderde mechanische telslangen die apart uitgelezen moeten worden. Ook wordt gekeken naar openbaar beschikbare informatie zoals Google en telefoongebruik. Dat laatste is voor natuurgebieden moeilijk door het ontbreken van voldoende zendmasten in de gebieden. Er is nadrukkelijk ook gekeken naar de operationele systemen in Utrecht en Noord-Brabant. De jaarlijkse onderhoudskosten kunnen waarschijnlijk binnen de begrotingen opgevangen worden. De benodigde gegevens voor de recreatiemonitor zullen immers makkelijker beschikbaar zijn. Het benodigde budget is voor de software en ontwikkeling van het bezoekersportaal. Binnen Noord-Holland is nog geen trekker opgestaan, zonder financiering is het niet mogelijk om het plan van aanpak uit te voeren.

De deelnemers vinden het van belang om een goed systeem te ontwikkelen voor alle natuur- en recreatiegebieden in de provincie. Dan is het ook mogelijk de kosten voor de recreatieschappen te beperken. De provincie organiseert een ambtelijke bijeenkomst met de Terrein Beherende Organisaties (TBO's) om een gezamenlijke strategie te ontwikkelen en kosten te delen. RHN zal hetzelfde doen in het directeurenoverleg van de TBO's.

De voorzitter constateert dat er voldoende draagvlak is bij de deelnemers van het voorzittersoverleg. Om eventuele implementatie voor de zomer te halen is het advies om het voorstel voor commitment in een schriftelijke ronde voor te leggen aan de DB-leden van de verschillende schappen. Aan het voorstel voor de monitor zal een paragraaf toegevoegd worden over de balans tussen recreatie en natuur, waarbij schade aan de natuur zoveel mogelijk beperkt kan worden. De zonering van gebieden waarbij je kijkt naar de draagkracht, ofwel hoeveel recreanten een gebied kan hebben zonder natuurschade, is in te stellen in het bezoekersportaal.

6. ORGANISATIE

a. Besluitvorming bestuursopdracht en inrichting bestuursbureau

De extra bijeenkomsten met de AC's zijn in een positieve sfeer verlopen. Veel vragen zijn als beantwoord in de aangepaste notitie. Ook is afgesproken om na een jaar het functioneren van het bestuursbureau te evalueren.

De deelnemers vragen aandacht voor de rol van het bestuursbureau in de afstemming met RNH. Genoemd worden:

- het begeleiden van insprekers bij bestuursvergaderingen
- afhandeling van WOB-verzoeken
- participatie voorafgaande aan de besluitvorming
- politieke sensitiviteit bij actualiteiten.

Deze opmerkingen worden betrokken bij de inrichting van het bestuursbureau. Tijdens de ronde langs de AC's zijn er geen bezwaren en enkel steun gekomen voor het aanbod van de provincie om het bestuursbureau bij de provincie onder te brengen. De heer Diepstraten geeft aan zich hier ook te kunnen vinden, maar is ook bereid om het bestuursbureau eventueel in het gemeentehuis te Velsen onder te brengen.

In een enkel schap staat men nog wat kritisch tegenover het oprichten van een bestuursbureau en is onduidelijk wat de meerwaarde zal zijn. Enkele bestuurders worden nader geïnformeerd door de voorzitter van het overleg of door de directeur van RNH om duidelijk te maken wat het belang is van het bestuursbureau voor partijen. Een overweging is dat verschillende kleinere gemeenten aangegeven hebben geen oplossing te zien in de vorming van één groot recreatieschap en dat het bestuursbureau dan een oplossing kan zijn voor de gesignaleerde problemen.

De deelnemers aan het voorzittersoverleg spreken af het voorstel voor het bestuursbureau met een positief advies in hun DB's en AB's te bespreken en, mochten zij signalen krijgen die de besluitvorming kunnen belemmeren, dit door te geven aan gedeputeerde Zaal.

b. Contractverlenging RNH

De heer Gilliam licht toe dat formeel gezien het contract met RNH eind van dit jaar afloopt. Gelet op de huidige ontwikkelingen rond de vorming van een bestuursbureau en het voornemen een nieuw langlopend contract op te stellen, is het voorstel om het contract te verlengen tot eind 2023. De deelnemers beamen dat het de intentie is om verder te gaan met RNH en vinden het een prima voorstel om het contract met twee jaar te verlengen.

De deelnemers aan het voorzittersoverleg stemmen in met agendering van het voorstel voor de vergaderingen van de algemene besturen van de recreatieschappen.

7. MEDEDELINGEN

Geen.

8. AGENDA VERGADERING 19 mei 2021

- Inrichting bestuursbureau
- Concept SOK erfpachten met Staatsbosbeheer (visie SBB op gebiedsontwikkelingen)
- Voortgang visie- en uitvoeringsprogramma recreatieschappen

De heer Nieuwland heeft aangegeven ook niet op 19 mei aanwezig te kunnen zijn. Er zal gekeken worden naar een mogelijk alternatieve datum.

9. RONDVRAAG

Agendapunt voor het voorzittersoverleg in mei: het informeren van raden en staten over de ontwikkelingen van het bestuursbureau.

Mededeling: verkenning aanbieding diensten door RNH aan de provincie Utrecht bij vraagstukken en knelpunten vanwege opheffing Recreatie Midden Nederland.

10. SLUITING

De voorzitter bedankt de aanwezigen voor hun inbreng en sluit om 10:15 uur het overleg.

CONCEPT